

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беру пәндері циклінің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 603 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 31 қазанда № 17651 болып тіркелді

«Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5 бабының 5-2) тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Бекітілсін:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы;

3) осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Шетел тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы;

4) осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ (орыс) тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы;

5) осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы;

6) осы бұйрыққа 6-қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін әлеуметтік – саяси білім беру модулінің үлгілік оқу бағдарламасы;

7) осы бұйрыққа 7-ші қосымшаға сәйкес жоғары және (немесе) жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Дене шынықтыру» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы.

2. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі Жоғары және жоғары оқу орыннан кейінгі білім беру департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін қағаз және электронды түрде қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жолдауды;

3) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

4) осы бұйрық мемлекеттік тіркеуден өткеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрлігінің Заң қызметі департаментіне осы тармақтың 1) , 2) , және 3) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Білім және ғылым вице-министрі А.Қ. Аймағамбетовке жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтүзбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Е. Сағадиев

**Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
1-қосымша**

**Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін
«Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу
бағдарламасы**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылдың 27 шілдесінде Заңының 5-бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін айқындайды.

2. Осы бағдарлама Қазақстанның қазіргі заман тарихын зерделеу негізінде алынған білім арқылы, студенттің тарихи санасын қалыптастыруға арналған.

Қазақстанның қазіргі заманғы тарихының көп қырлылығы мен тарихи маңызы сонда, мемлекеттің біртұтас сипатын көрсету, қоғамдық сананы қалыптастыру, ұлттық идеология, азаматтардың жасампаздық белсенділігін дамыту, елдің зияткерлік әлеуетін көтеру осы пән шеңберінде жүзеге асады. Қазақстан қоғамының алға қойған мақсаттарының сәтті жүзеге асырылуы үшін рухани негіз қажет. «Рухани жаңғыру» бағдарламасы тарихи және мәдени дәстүрлердің сабақтастығына негізделетін қоғамдық сананы жаңғыртудың механизмдерін айшықтап береді.

3. Жоғарғы білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 150 академиялық сағатты (5 академиялық кредит) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты - Қазақстанның қазіргі заман тарихының негізгі тарихи кезеңдері туралы шынайы, толық білім беру; мемлекеттіліктің қалыптасуы мен дамуы, тарихи-мәдени үдерістердің үздіксіздігі мен сабақтастығына білім алушылардың назарын аудару.

1) ғылыми дүниетаным мен азаматтық ұстанымды қалыптастыратын Қазақстанның қазіргі заман тарихы білімін жүйелеу;

2) Қазақ халқының этногенезі мәселесін, Ұлы Дала аумағындағы мемлекеттілік пен өркениеттер түрлері эволюциясын, аса маңызды тарихи фактілер мен оқиғалар жиынтығын, тарихтың сабақтары мен заңдарын тұтастай және объективті түрде қарастыруды көздеген қазіргі Отан тарихының ғылыми-негізді тұжырымдамасын жасау;

3) полиэтникалық және поликонфессионалды қазақстандық қоғамды біріктірудің

идеологиялық және рухани негіздерін қалыптастыру;

4) жеделдетілген модернизация мен республиканың экономикалық және идеялық-мәдени жетістіктерге қол жеткізген даму моделін шынайы ғылыми тарихи білім мазмұнымен толықтыру;

5) Дүниежүзілік тарих ауқымындағы бүгінгі Қазақстан қазіргі заман тарихының қайталанбас ерекшелігі мен маңыздылығын анықтайтын ғылыми қағидаларын ашу.

6. Бағдарламаны меңгеру қорытындысы бойынша білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

1) тәуелсіз Қазақстан мемлекетінің қалыптасу кезеңдері мен тарихи сабақтастығы жөніндегі білімін көрсетеді;

2) өткен тарихи оқиғалар мен көріністерді адамзаттың әлемдік-тарихи дамуымен байланыстыра көрсетіп, сыни қарайды;

3) Қазақстанның қазіргі заман тарихы оқиғаларының барысы мен салдарын тарихи сипаттау мен талдау тәсілдерін меңгереді;

4) тарихи өткенге сыни қарап, дәлелді мағлұматтардың негізінде қазіргі қоғамдық мәселелерді шешу жолын түсіндіреді;

5) қазіргі қазақстандық даму моделінің ерекшеліктерін және маңыздылығын дәлелдеу;

6) тарихи-мәдени дамудың үздіксіздігі мен ортақтық ұғымдарын, Қазақстанның рухани мұрасының терең тамырларын салыстырады;

7) ұлттық басымдықтарға сәйкес тарихи сана мен дүниетанымдық қағидалардың қалыптасуының маңыздылығын анықтайды;

8) қоғамның демократиялық құндылықтарды толеранттық өзарақелісушілікті азаматтық ұстаным тұрғысында қабылдайды.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Осы бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттерін, тақырыптық жоспарын, оқыту әдістерін, оқу нәтижелерін бағалау критерийлерін, пререквизиттері мен постреквизиттерін шолудан басталады.

8. Пәннің мазмұнын, семинар (практикалық) сабақтарының және білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптарын қамтитын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) студентті оқытудың орталық объектісі ретінде қарастыратын оқыту әдісі, ол студенттердің де оқыту үрдісіне рефлексивті көзқарасына негізделген;

2) біліктілікке бағытталған оқыту;

3) әртүрлі форматтағы рөлдік ойындар және оқу пікірталастары;

4) кейс-стади;

5) жобалар әдісі.

10. Бағдарламаның пререквизиттері мен постреквизиттерін жоғары оқу орнының өзі тағайындайды.

Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтары тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
1 апта: Пәнге кіріспе.				
1	Отандық тарихты оқудың тұжырымдамалық негіздері. Қазақ мемлекеттілігінің тарихи бастаулары мен сабақтастығы: ежелгі және ортағасырлар, жаңа дәуір. Мемлекеттің саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуының заңдылықтары. Қазақстанның қазіргі заман тарихының басты мәселелерінің өзектелігін айқындау. «Қазақстан Республикасында тарихи сананы қалыптастырудың тұжырымдамасы». Өлемдік-тарихи үдерістер мәнмәтініндегі Қазақстанның қазіргі заман тарихы. Қазақстанның қазіргі заман тарихының кезеңделуі. Қазақстанның қазіргі заман тарихының тарихи деректері мен тарихнамасының талдануы.	Тарихи жады негізінде мәдени сабақтастық және ұлттық-азаматтық бірегейлік.	«Қазақ мемлекеттілігінің эволюциясы» тақырыбы бойынша рефлексия формасындағы эссе жазу.	10
2 апта: Қазақстандағы тәуелсіздіктің тарихи алғышарттары: ұлттық мемлекет құру идеяларының кезеңдері.				
2	XX ғасыр басындағы Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық жағдай. Ішкі Ресейден орыс және басқа еуропалық тұрғындарды қазақ жеріне қоныстандырудың қарқын алуы, экспедициялық зерттеу жұмыстарының жүргізілуі, қоныстандыру мекемелері жүйесінің құрылуы, қоныс аудару келгендерге жасалған қолдау. Қазақ қоғамының дәстүрлі шаруашылығындағы өзгерістер. Аграрлық қатынастардың шиеленісе түсуі. Қазақ жерінде өнеркәсіп ошақтарының қалыптасу ерекшеліктері және оның отарлық сипаты. Транспорт. Сауда. Еуропалық капиталдың енуі. Өнеркәсіп орындарындағы жұмысшылардың әлеуметтік жағдайы. Қазақстандағы ХУІІІ-ХІХ ғасыр басындағы отаршылдыққа қарсы ұлттық қозғалыстардың мақсаты, ерекшеліктері және тарихи сабақтастығы.	Азаттық қозғалысының идеясының қалыптасуы мен ұлт зиялылардың қызметі.	«Саяси партиялар: большевиктер, кадеттер, әлеуметтік революционерлер, «Алаш», «Үш Жүз», «Шуро-и Исламия», «Шуро-и-улемия» және т.б. тақырыптар бойынша ғылыми-зерттеу жобасын әзірлеу.	10

	<p>Қазақ халқының ұлттық қозғалысының бастаулары. Ұлттық қозғалыс түрлерін сипаттау.</p> <p>Қазақ зиялыларының қалыптасуы: әлеуметтік құрамы, білімі, қызметі. Жәдидтік ағартушылық ойларының Ұлы Дала еліне ықпалы. Ресей империясының түрік-мұсылман халықтарының интеллектуалды элиталарының өзара ықпалдасуы. Қоғамда орталық биліктің атына арыз-тілектердің жазылуы. Қарқаралы петициясы. Орал және Торғай облыстарынан дін және жерге байланысты жазылған арыз-тілектер. Жер мәселесінің қойылуы. Бұл құжаттық материалдардың бағдарламалық сипаты. Мұсылмандардың қайырымдылық қоғамдары және олардың қызметі. 1905 жылғы 17 қазандағы патша манифесі. Қазақтардың Ресейдің I – II Мемлекеттік Думаларының жұмысына қатысуы. Аграрлық мәселе және қазақ депутаттары А.Бірімжанов пен Б.Қаратаевтың сөздері.</p> <p>Ресейлік түрікшілдіктің доктринасы: қазақ ұлттық қозғалысының қалыптасуына әсері. Қазақ зиялыларының дума жанындағы мұсылман фракциясы құрамындағы қызметі. 1907 ж. 3 маусым заңы бойынша қазақтан депутат сайлау құқының жойылуы. Қазақ саяси тобы өкілдерінің жалпыресейлік мұсылман съездеріне (С.- Петербург, Н.-Новгород) қатынасуы. Империяның түрік-мұсылман халықтарының консолидациясындағы «Иттифак-эль-муслиминнің» (Мұсылмандар одағы) рөлі.</p> <p>Бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарындағы Қазақ өлкесі. Қазақстандағы соғыс тұтқындары. Жалпыұлттық дағдарыстың пісіп-жетілуі. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтеріліс, оның себептері, қозғаушы күштері, басталуы, барысы және негізгі кезеңдері. 1916 жылғы көтеріліске қазақ зиялыларының көзқарасы. Тылдағы қара жұмысқа алынған қазақ жастарының жағдайы. Ө.Бөкейхановтың шақыруымен тыл жұмысындағы жастармен жұмысқа ұлт зиялыларының өз еркімен аттануы. Бұл азаматтық актінің салдары және тарихи маңызы. Көтерілістің жеңілу себептері және тарихи маңызы. Патша өкіметінің жазалау шараларының салдары. Қазақтардың Қытайға (Құлжа өлкесі, Қашқар), Ауғанстанға жаппай иммиграциясының алғашқы толқыны. Тәуелсіз Қазақстан тарихнамасында 1916 ж. көтерілісті бағалауға жаңаша көзқарастың қалыптасуы.</p> <p>Ресейдегі ақпан буржуазиялық-демократиялық революциясы және оның Қазақстанға ықпалының ерекшелігі. Уақытша өкіметтің жергілікті басқару органдарының құрылуы. Революциялық өзгерістерге байланысты ұлт-азаттық қозғалыстың жаңа міндеттері. Қазақ саяси басқарушы тобының Қазақ комитеттерін құруға байланысты шақырулары. Қазақ комитеттерінің құрылуы ұлттық мемлекеттілікті жаңғырту әрекетінің көрінісі. Облыстарда өткізілген қазақ съездері және оларда қаралған мәселелер. Ұлттық саяси топ өкілдерінің Уақытша өкімет органдары құрамындағы қызметі. 1917 жылдың жазындағы саяси дағдарыс. Шілдедегі Жалпықазақ съезі және оның Алаш партиясын құру туралы шешімі. Партияның бағдарламасы. Жалпыресейлік Құрылтай Жиналысына депутаттар сайлау, Алаш партиясының жеңісі.</p> <p>Жаңа заман дәуіріндегі ұлттық идея, ұлттық мемлекеттіктің қалыптасу эволюциясы. ЮНЕСКО шешімімен Алаш қозғалысының көшбасшысы Ө.Н.Бөкейхановтың 150 жылдық мерейтойының атап өтілуі. Алаш қозғалысының 100 жылдығы: ұлттық интеллигенцияның саяси, мәдени-ағартушылық қызметіне жаңа көзқарастың қалыптасуы.</p>			
3 апта: Азаматтық-саяси қайшылықтар.				
3	Қазан төңкерісі және Қазақстанның саяси өмірі. Уақытша өкіметтің мемлекеттік институттарының ыдырауы, большевиктердің билікке	Қазақстандағы кеңестік	«Қазақстандағы аштық, 1921-1922 жж.:	10

	<p>келуі. Ресей халықтарының құқы Декларациясы (15 қараша 1917 ж.) жариялануы.</p> <p>Желтоқсандағы жалпықазақ съезі. Ө.Бөкейхановтың төрағалығымен Алашорда (Халық кеңесі) үкіметінің құрылуы. Алаш автономиясын жариялауға дарялық. Қоқан қаласында Түркістан автономиясы (Қоқан Автономиясы) үкіметінің құрылуы. М.Шоқайдың естеліктері. Советтік биліктің орнауы. Алашорда және Қоқан автономиясы билік орындарының таратылуы. Кеңес өкіметінің Қазақ комитеттерін «ұлттық-буржуазиялық» биліктің көрінісі ретінде тануы.</p> <p>Қазақ жері: «ақтар» мен «қызылдардың» текетірес күрестерінің аясында. Алашорда үкіметінің қазақ әскери жасақтарының іс-қимылдары. Қазақ халқын таптық тұрғыдан екіге бөлу. Соғыс қимылдарының бүкіл қазақ өлкесін қамтуы. «Әскери коммунизм» саясатының қазақ өлкесіндегі арандату әрекеттері. Қырғыз (Қазақ) революциялық комитетінің ұлттық мемлекет құру идеясын күйретуі. Алашорда үкіметіне «кешірім» жариялануы. А. Байтұрсынұлының В.И.Ленинге жолдаған хаттары, оларда большевиктер ұстанымына айтылғын сын. Қырғыз (Қазақ) АСР-ның құрылуы – ұлттық мемлекет құру идеясын таптық негіздегі мемлекет құру идеясымен ауыстыру. Қырғыз (Қазақ) АКСР - нің территориялық аймағының «жоғарыдан» белгіленуі. Қазақ АССР және Түркістан Республикасы. Мұсылман бюросы және Түрккомиссия: саяси билік үшін күрес. Тұтас Түркістан идеясы, жеңіліс табуы. Т. Рысқұлов және М. Сұлтанғалиев. Басмашылар қозғалысы. Өнуар Паша және А.З. Валидов.</p> <p>Кеңестік тоталитарлық басқару жүйесінің негіздерінің қалануы. Жер-су реформасының мақсаты. Оны жүзеге асырудағы ауытқулар мен қателіктер. Қазақстандағы жаңа экономикалық саясат (ЖЭС). Оған көшудің әлеуметтік-экономикалық және саяси негіздері. ЖЭС-тің мазмұны және оны жүзеге асыру ерекшеліктері. Қазақстандағы аштыққа қарсы қазақ зиялыларының күресі. Қазақ өлкелік партия комитетінің «қазақ ұлтшылдығына» қарсы күресі. Түркістан республикаларын ұлттық-мемлекеттік межелеу - біртұтас Түркістан идеясының біржақты күйреуі. Қазақ жерлерінің ҚКАСР құрамына біріктірілуі.</p>	<p>б и л і к т і ң ә л е у м е т т і к - э к о н о м и к а л ы қ ж әне с а я с и ө з г е р і с т е р і н ө р е к ш е л і к т е р і.</p>	<p>құжаттар, статистика, ақпарат» деректері бойынша контент-талдау дайындау.</p>	
<p>4 апта: Кеңестік мемлекеттік құрылыс үлгісінің жүзеге асырылуы.</p>				
<p>4</p>	<p>Коммунистік партияның қоғамдағы саяси дара билігінің күшеюі. Жаңа көпұлтты империя - КСРО-ның құрылуы. Ф.И.Голощекиннің «Кіші Қазан» идеясы және оның қатерлі мазмұны. Қазақ өлкелік партия комитетінің жер мәселесіне байланысты шешімінің отарлық мазмұны. Қазақ зиялыларын қуғындаудың басталуы. Қазақстанды индустрияландырудың жолдары мен әдістеріне байланысты теориялық айтыстар. Қазақ қайраткерлерінің индустрияландыруға байланысты пікірлері. Қазақстанды индустрияландырудың ерекшеліктері.</p> <p>Қазақ ауылын кеңестендіру—дәстүрлі қазақ қоғамын талқандау. Жайылымдық-шабындық жерлерді бөлу және оның нәтижелері. Бай қожалықтарын тәркілеу және оның әлеуметтік- экономикалық салдарлары. Көшпелі және жартылай көшпелі қазақ шаруалары қожалықтарын күшпен отырықшылыққа көшіру. Ауыл шаруашылығын жаппай ұжымдастыруға көшу. Ұжымдастырудың әдістері, түрлері, қарқыны. Еріктілік пен заңдылық принциптерінің бұзылуы. Адам құқының тапталуы. Ауқатты шаруалар қожалығын тап ретінде жою. Қазақтардың дәстүрлі шаруашылық жүйесінің күйреуі. Меншіктен айыруға және күштеп ұжымдастыруға қарсы халық наразылығы мен көтерілістер – ұлт-азаттық қозғалыстар жалғасы. Қазақтардың шетелге ауа көшулері. Қазақтардың аштан қырылуы. Қазақ босқындарының қайғылы тағдыры. «Бесеудің хаты». Т.Рысқұловтың И.Сталинге хаты-ащы шындықтың ақиқаты. Аштықтың демографиялық салдарлары. 30-</p>	<p>Қ а з а қ х а л қ ы н ы ң д ә с т ү р л і ш а р у а ш ы л ы ғ ы б ұ з ы л у ы н ы ң с а л д а р ы .</p>	<p>Тақырып бойынша ғылыми-зерттеу жобасын әзірлеу: «Білім беру жүйесіндегі кеңестік үкімет реформаларының қарам-қайшылықтары: қазақ тілінің араб таңбасынан кириллицаға ауысуы және А. Байтұрсынов бастаған топ реформаларына қарсылық көрсетуі».</p>	<p>10</p>

	<p>шы жылдардың екінші жартысындағы Қазақстанның ауыл шаруашылығындағы ауыр ахуал.</p> <p>Қазақстанның қоғамдық-саяси өміріндегі, мәдениетіндегі, білімі мен ғылымындағы ұлт мәселесіндегі таптық-партиялық принципті ұстану залалдары және оның ұлыдержавалық астарлары. Қазақ мүддесін қорғаушылар С.Сәдуақасовтың, С.Қожановтың және Ж.Мыңбаевтың ұстанымдары. М.Шоқайдың эмиграциядағы саяси қызметі – түрік халықтарының рухани жаңаруына бағытталған елеулі қадам. Оның «Кеңестер билігіндегі Түркістан» ж.б. еңбектері. Ұлт зиялыларына қарсы қуғын-сүргін – қазақ ұлтын рухсыздандырудың және мәңгірттендірудің бастауы.</p> <p>Қазақстанды әкімшілік-территориялық аудандастыру – тоталитарлық басқаруға барар қадам. Қазақ АКСР-ның одақтас республикаға айналуы. Сталиндік «үлкен» қуғын-сүргін, оның ауқымы мен ауыр салдарлары. Саяси сенімсіздік пен жекеленген халықтарды Қазақстанға еріксіз қоныс аудару – ұлттық намысты қорлаудың нақты мысалы.</p> <p>Білім беру жүйесінің қалыптасуы. Сауатсыздықпен күрес. Ұлттық және мәдени негіздердің күйзелісі. Әдебиет пен өнердегі социалистік реализмнің біржақтылығы. Театр және музыка өнері. Қазақстан жазушылары мен композиторларының шығармашылық қызметі. Мәскеудегі Қазақстан әдебиеті мен өнерінің он күндігі – ұлт рухының өміршеңдігінің айқын көрінісі. Ғылым мен ғылыми мекемелердің дамуы. КСРО ҒА-ның Қазақстандық филиалы.</p> <p>Екінші дүниежүзілік соғыс қарсаңындағы кеңестік биліктің сыртқы және ішкі саясатының негізгі бағыттары. Соғысқа дейінгі Қазақстандағы қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени-рухани ахуал. Фашистерден отанды қорғау соғысының басталуы. Майдан шебіне жақын аудандардан Қазақстанға халықты, өнеркәсіп орындары мен мәдениет ошақтарын көшіріп әкелу. Республика өмірін соғыс қажетіне шұғыл бейімдеу. Қазақстан жерінде жасақталған әскери бөлімдердің ірі шайқастарға қатысуы және жанқиярлық ерліктері. Қазақстандықтар - партизан қозғалысына дем берушілер. Кеңес Одағының батыры атанған қазақстандықтар мен қатардағы жауынгерлердің ерліктері - ата-баба қаһармандығының дәстүрлі жалғасы. Соғыс тұтқындарының тағдыры. Ерлігі бағаланбаған қазақстандықтар – кеңестік биліктің әділетсіздігінің айқын көрінісі. «Түркістан» легионы. М.Шоқай соғыс жылдарындағы әрекеті. Екінші дүниежүзілік соғыстың ащы қорытындылары мен тағылымды сабақтары. Соғыс жылдарындағы ғылым, мәдениет және халыққа білім беру қызметі.</p>			
<p>5 апта: XX ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстандағы кеңестік реформалардың қайшылықтары мен зардаптары.</p>				
5	<p>Соғыстан кейінгі жылдағы Қазақстандағы ауыр ахуал. Бейбіт құрылысқа бейімделу ауыртпалықтары. Әскери-өнеркәсіптік базаны жеделдету бағытын қолға алу. Қазақстан халық шаруашылығындағы қиыншылықтар мен проблемалар. Республика өңіріндегі ядролық сынақтар және олардың зардаптары. Білім мен ғылымдағы жағымды өзгерістер. Жалпыға бірдей жеті жылдық білім беру жүйесінің орнауы. Жоғарғы және арнаулы орта білім беретін оқу орындарының ашылуы. Кәсіптік-техникалық білім беру жүйесі. Қазақстан Ғылым Академиясының құрылуы. Партияның шешімдерінде мәселені үстірт шешетін волонтаристік әрекеттердің өсе түсуі. И.Сталиннің жеке басына табынушылық саясатын сынау.</p> <p>Н.Хрущевтың «жылымығы» жылдарындағы Қазақстан. Күнәсіз қуғындалған мемлекеттік, қоғамдық қайраткерлерді «ақтау» және оның жартыкештік сипаты. Партиялық-мемлекеттік басқару жүйесіндегі Хрущевтің реформасы және оның тиянақсыздығы. Ұлт мәселесіндегі</p>	<p>Кеңестік қоғамның әлеуметтік-экономикалық дағдарысы.</p>	<p>Тақырып бойынша ғылыми-зерттеу жобасын әзірлеу: «Адам құқықтарын шектеуге бағытталған, қоғамдық өмірдегі саяси және партиялық бақылаудың күшеюі: кәсіби тарихшы Е.Б.Бекмахановтың Кеңесары Қасымов бастаған көтеріліс тарихын зерттеуі бойынша «әділетсіз» айыпталуы».</p>	10

шектеулердің күшейе түсуі. Одақтық билік пен Қазақстан үкіметі арасындағы қатынастардың күрделілігі. Теміртау оқиғасы. Реформаторлық бағыттағы шаралардың жартыкештігі. КСРО мен ҚазКСР арасындағы территориялық мәселелерді шешудегі қайшылықтар – Мәскеудің ұлттық мүддені ескермейтіндігінің айқын көрінісі. 1955, 1962 жылдарда шетелдік қазақтардың Қазақстанға оралуы.

Ауыл шаруашылығын әміршіл-әкімшіл әдістермен көтеруге бағытталған шаралар. Әкімшілік әдістерден экономикалық әдістерге көшуге талпыныс. Экономиканы басқару саласындағы тиянақсыз реформалар. Салалық министрліктердің таратылып, совнархоздардың құрылуы

Жоғарғы партиялық-мемлекеттік басқару жүйесіндегі ойластырылмаған біржақты өзгерістер. Л.Брежнев бастаған номенклатуралық топтың билікке келуі. 1965 – 1966 жж. экономикалық реформалардың аяқсыз қалуы. Экономиканың экстенсивтік үлгісінің орнығуы. Кеңестік экономиканы басқару тәсілдерін орталықтандыру тұрғысынан өзгерту және өнеркәсіптік, аграрлық реформалардың қайшылықтары. Мемлекеттік меншіктің басымдылығы жағдайындағы кеңестік менеджмент жүйесінің және тұтастай модернизациялық моделінің тиімсіздігі. Идеологиялық тоқырау: ресми марксизмнің дағдарысы, зиялылардың астыртын әрекеттері, диссиденттік үйірмелер қызметі. 60-70-ші жылдарға қазақ жастарының бейресми студенттік үйірмелерінің ұлттық жаңғырудағы рөлі («Жас тұлпар»).

КСРО өнеркәсібінің дамуына Қазақстанның қосқан үлесі. Өндірістегі өзін-өзі басқарудағы шектеулер және оның дамуындағы қайшылықтар. Жұмысшылардың әлеуметтік-тұрмыстық жағдайның келеңсіздігі. Кәсіпорындардағы дағдарыстың өршуі.

Әкімшіл басқарудың аграрлық саладағы қайшылықтарды асқындыра түсуі. Кеңестік әкіметтің ауыл мен деревняны іс жүзінде кедейшілік пен тоқырауға ұшыратуы. Ауыл еңбеккерлерін материалдық ынталандырудың төмендеуі. Аграрлық саланың басқару мен ұйымдастырудың өмірге жақын жаңа түрлерін енгізуге бағытталған біржақты бастамалар және олардың сәтсіздіктері. Шаруашылықаралық аудандық агроөнеркәсіптік бірлестіктерді агроөнеркәсіптік кешендерге жоғарыдан біріктірудің тиімсіздігі. Қазақ ауылының келеңсіз әлеуметтік-гуманитарлық қырлары «күнделікті тарих» деректерінде.

Еңбекақыны төлеудегі әділетсіз теңгермешілік, халықтың басым бөлігінде негізгі табыстың төмендеуі. Партиялық-мемлекеттік, әскери және шаруашылық басқару жүйесіндегілерге берілген артықшылықтар-әлеуметтік әділетсіздікті өрістете түсуге бағытталған қадам. Халықтың материалдық тұрмыс жағдайының төмендеу себептері. Тұрғын үй мәселесіндегі шешілмейтін қиыншылықтар. Орталықтың этно-демографиялық саясатының келеңсіз тұстары: ішкі миграцияны, соның ішінде қазақтардың ауылдан қалаға көші-қонды тежеуді паспорттық жүйе, «тіркеу» (прописка), тілдік кемсітушілік (дискриминация), жолдармен жүзеге асырып отыруы. Ауыл тұрғындарының азаматтық құқықтарына қысым жасау. Ақшаның құнсыздануы. Тұтыну тауарларының тапшылығы. «Көлеңкелі экономика» (қара нарық), криминалдық топтардың таралуы. Экологиялық дағдарыстар. Арал қасіреті. Оның табиғи экологиялық және техногендік себептері. Кеңестік милитаристік империя жасақтаған әскери-өнеркәсіптік кешенінің қазақ халқына тигізген трагедиялық зардабы: Семей ядролық сынақ полигоны (1949-1991). Атомдық радиациядан болған жергілікті халықтың денсаулығындағы генетикалық зақымдар, жаппай онкологиялық, психикалық, т.б. аурулардың таралуы. Өнеркәсіп өндірістерінің қоршаған ортаны ластауы.

Мәдениет пен ғылым. Жоғарыдан әміршіл басқарудың күшеюінен мәдени және рухани өмірдегі қайшылықтардың тереңдей түсуі.

6 апта: Қазақстандағы «қайта құру» саясатының сипаты.

6	<p>КОКП-ның әміршіл-әкімшіл басшылық рөлі мен М.С.Горбачевтың демократияшыл, реформаторлық қызметі арасындағы қарама-қайшылық. Жариялылық пен демократияны насихаттау барысында одақтық республикаларда туындаған ұлттық шиеленістер. Экономикалық дағдарыс. КСРО –ның әкімшіл-әміршіл жүйесін демократиялық жолмен қайта құруға талпыныстар.</p> <p>Елді басқарудағы елеулі өзгерістер және реформаторлық бағыттың біртіндеп үстемдік алуы. Қайта құру мен жариялылықтың экономикаға әсері. Ұлттық республикалардың экономикалық өзін-өзі басқаруға және өзін-өзі қаржыландыруға қол жеткізу жолындағы талпыныстары. Экономиканы басқарудағы өзгерістер. Одақтық басқару жүйесіндегі жекелеген мемлекеттік кәсіпорындардың республикаларға қайтарылуы. Экономикалық тәуелсіздікке жету шараларының жартыкештігі.</p> <p>Д.А.Қонаевтың Қазақстан Компартиясының Бірінші хатшысы ретіндегі қызметі. Алматыдағы және республиканың басқа қалаларындағы Желтоқсан көтерілісі және оның шынайы себептері. Партиялық басшылықтың бастамасымен жастарға және зиялы қауым өкілдеріне қарсы бағытталған қуғын-сүргіннің қайта өршуі. Орталық биліктің оқиға берген әділетсіз бағасы. Қазақстанда ұлт-азаттық сананың өсе түсуі. Алаш қозғалысы қайраткерлерінің ресми ақталуы және оның жартыкештігі. Жаңа қоғамдық ұйымдар мен партиялардың пайда болуы. Қазақ КСР-ның Жоғарғы Кеңесінің сайлануы. Президенттік институттың енгізілуі және тұңғыш президенттің сайлануы. Тіл туралы заңның қабылдануы мен оның маңызы. Қазақ КСР-ның мемлекеттік егемендігі туралы Декларация. 1991ж тамыз бүлігі. КОКП қызметінің тоқтатылуы. Кеңестер Одағының ыдырауы және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының (ТМД) құрылуы.</p>	Қазақстандағы орталыққа қарсы күштер мен ұлттық сананың өсуі.	Келесі тақырып бойынша эссе түріндегі рефлексия: тарихи шынайылықтың әсерінен тұлғаның түрлену үдерісі.	10
---	--	---	---	----

7 апта: Қазақстан Республикасының мемлекеттік құрылымының қалыптасуы.

7	<p>«ҚР мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық заң. Қазақстандағы алғашқы жалпұлттық Президент сайлауы. Қазақ КСР – Қазақстан Республикасы болып өзгертілуі. Тәуелсіздік ұлттық және мемлекеттік құрылыстың факторы ретінде. Тәуелсіз Қазақстан дамуының мемлекеттік стратегиясын айқындау. Қоғамды демократияландыру үдерісін дамыту. Дербес дамудың дара жолын айқындау.</p> <p>Мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатын қалыптастыру. Қоғамның конституциялық құрылыс негізін жасау. ҚР рәміздері – туды, елтаңбаны, әнұранды бекіту. Қазақстан Республикасының Қарулы күштерін құру туралы заң. Елдің егемендігін, тұтастығын, қорғанысын, азаматтарының қауіпсіздігін қамтамасыз ететін ұлттық армияның құрылуы. Президент Н.Ә.Назарбаевтың «Ұлттық валютаны енгізу туралы» Жарлығы және оның маңызы. Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасын анықтау. Ұлттық қауіпсіздікті нығайту. Мемлекеттік сәйкестікті дамыту, азаматтық бірлікті және саяси тұрақтылықты нығайту.</p> <p>Бүкілхалықтық референдум, қазіргі қолданыстағы ҚР Конституциясын қабылдау. Қазақстанда парламентаризмнің дамуы. Атқарушы биліктің ішіндегі мемлекеттік басқару жүйесін жаңарту. Орталық пен аймақтардың, мемлекеттік басқару деңгейі арасындағы өкілдіктерді бөлу, орталықсыздандыру. Жергілікті өзін-өзі басқару туралы Заң. Құқық қорғау органдарының (сот, прокуратура, милиция, арнайы</p>	Қазақстанның ұлттық қайта жаңғыруы және демократиялық құқықтық мемлекеттің құрылуы.	Тақырып бойынша эссе түріндегі рефлексия: Мәдени-тарихи мұрадағы және патриотизмді қалыптастырудағы саяси рәміздердің маңыздылығы.	10
---	--	---	--	----

	<p>қауіпсіздік қызметтері және т.б.) құрылуы. Құқықтық реформа және заңдарды ізгілендіру. Құқық қорғау жүйесін оңтайландыру. Азаматтардың құқығы мен бостандығын қорғауды нығайту. ҚР-ның «Сыбайлас жемқорлықпен күрес туралы» Заңы және оның нәтижелері.</p> <p>Биліктің негізгі үш тармағының: Президент, Парламент және Үкіметтің біріккен еңбегінің нәтижесінде еліміздің саяси жүйесінің барлық құрамдас бөліктері қызметінің құрылымдық, ұйымдық-құқықтық және өзара қарым-қатынасы мәселелерін жан-жақты реттейтін, еліміздің демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет орнату бағытында әлеуметтік-экономикалық дамуын қамтамасыз ететін заң жүйесінің жаңадан түзіліп, қабылдануы және бұл үрдістердің қоғамдық қатынастардағы қажеттіліктерге байланысты үнемі жетілдірілуі.</p> <p>Президенттің Қазақстан халқына алғашқы Жолдауы: «Қазақстан – 2030. Барлық қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әлауқатының артуы», ҚР дамуының ұзақ мерзімге арналған басым бағыттары. Астананы Алматыдан Астанаға көшіру.</p> <p>«Қазақстан – 2050» стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» ҚР Президенті-Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. «Қазақстан жолы-2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы.</p>			
--	--	--	--	--

8 апта: Экономикалық дамудың қазақстандық үлгісі

8	<p>Өтпелі кезеңнің қиыншылықтары: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік шиеленіс, тұрмыс деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық, қылмыстың көбеюі. Оларды еңсеру жөніндегі шаралар: экономиканың құрылымын өзгерту, әлеуметтік бағдарланған нарық құру, жекешелендіру және бағаны ырықтандыру, инвестициялық саясат. Н.Ә. Назарбаевтың қанатты нұсқамасы – «ең әуелі экономика – сонан соң – саясат».</p> <p>Жоспарлы экономикадан нарықтық экономикаға көшу. Өнеркәсіп, аграрлық және қаржы-банк секторлары сияқты экономиканың шешуші салаларының даму басымдықтары мен келешегі. Қазақстан экономикасын реформалаудың бағыттары – экономика дамуының кластерлік принципі, еңбек өнімділігі деңгейін арттыру, заманауи технологияларды енгізу, инвестициялық, салық, аграрлық-индустриалдық саясаты, инфрақұрылымды әсіресе көлік және байланысты дамыту. Стратегиялық маңызы бар жаңа темір жол магистралін салу. Қазақстандық экономиканы дамытуға шетелдік инвестицияны тарту.</p> <p>Президенттің ел халқына Жолдауы: «Бәсекеге қабілетті Қазақстан үшін, бәсекеге қабілетті экономика үшін, бәсекеге қабілетті халық үшін» және оның маңызы. Дүниежүзілік экономикалық дағдарыс және оны табысты еңсеру. Дағдарыстан кейінгі кезеңдегі экономика мен қаржы секторының дамуы.</p> <p>Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері. Индустриалдық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасы, оны жүзеге асырудың алғашқы табыстары.</p> <p>2011 жылғы 28 ақпандағы ҚР Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы «Жеделдетілген экономикалық жаңару – үдемелі инновациялық индустрияландыру Бағдарламасының жалғасы». «Қазақстан – 2020» стратегиялық жоспарының басымдықтары. Қазақстанның экономикалық өсуінің келешегі. Қазақстанның тұрақты экономикалық дамуының траекториясы. XXI ғасырдағы экономиканың қазақстандық үлгісі.</p>	Қазақстан Республикасының экономикалық реформаларын нығайттыру» жаңғыруы кезеңдері мен ерекшеліктері.	«Экономикалық дамудың кластерлік принципі» - елдің бәсекеге қабілеттілігін арттыру» тақырыбында бағдарлама немесе жоспар әзірлеу.	10
---	---	---	---	----

	ЭСПО-2017 өткізудің Қазақстан үшін маңызы. «Нұрлы Жол – болашаққа жол» жаңа экономикалық саясаты – Қазақстанның жаһандануға берген жауабы. «Нұрлы жол» экономикалық даму жоспары.			
9 апта: Әлеуметтік жаңғыру – қоғамның әл-ауқат тірегі				
9	<p>Әлеуметтік реформалар және әлеуметтік жаңару: кедейшілікті еңсеру, халықты еңбекпен қамтуды көтеру, жастарды, студенттерді қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламалар, зейнетақы мен жәрдемақыны арттыру реформасы. 2008 жылғы 6 ақпандағы Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың басты мақсаты». Адам капиталын, елдің еңбек қуатын дамытудың стратегиясы. Жұмыспен қамтуды қамтамасыз етудің жаңа стратегиясы, тұрғын-үй коммуналдық шаруашылықты жаңарту.</p> <p>Денсаулық сақтау, спорт және дене шынықтыруды дамыту. Астана және Алматы қалаларында өткен қысқы Олимпиада ойындары, 7-ші Азия ойындарындағы қазақстандық спортшылардың жетістігі. Ел халқының табысы аз топтарын қолдау және көмек беру. Бюджеттік ұйымдарда жалақыны көтеру. Салауатты өмір салты - ұлт болашағын қалыптастырудың негізі.</p> <p>Қазіргі білім жүйесін жаңартудың өзекті мақсаттары мен міндеттері. Білім беру жүйесінің мазмұнын жаңарту. 2010 жылы Қазақстанның Болон үрдісіне қосылуы және Болон декларациясына қол қою. Мамандарды дайындаудың үш деңгейлі жүйесін енгізу: бакалавр – магистр - PhD доктор. Техникалық және кәсіптік білім беруді қайта құру.</p> <p>2005-2010 жылдардағы Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламаларының нәтижесі. Инновациялық негіздегі жоғарғы білім беруді дамыту стратегиясы. Президенттің «Интеллектуалды ұлт-2020» бағдарламасы және оның маңызы. Қазіргі білім беру моделі.</p> <p>ЖОО-ның инновациялық қызметке көшуі. Оның дамуының тетіктері. «Назарбаев-университеті» негізінде жоғарғы оқу орындарының инновациялық үлгісін қалыптастыру. «Серпін-2050» әлеуметтік жобасы бойынша білікті мамандар даярлау мәселесі. Қазақстанның егемен мемлекет ретінде қалыптасу міндеттеріне сәйкес ғылымның дамуына және ҒҒҮ (ғылыми –техникалық үдеріс) -ті басқаруға жаңа көзқарас қалыптастыру.</p> <p>Жаппай Еңбек ету Қоғамы. ҚР әлеуметтік модернизациясы саясатының негізі – нағыз өндіргіш еңбек пен бәсеге қабілеттілік және мықты жаппай еңбек етуші қоғам болып табылады.</p>	Қ а з а қ қоғамына сапалы өзгерістер алып келген әлеуметтік реформалар мен оның нәтижелері	«Қ а з а қ с т а н Республикасының ә л е у м е т т і к бағдарламаларын іске асыру» тақырыбы бойынша бағдарлама немесе жоспар әзірлеу.	10
10 апта: Этнодемографиялық үдерістер мен ұлтаралық келісімнің нығаюуы				
10	Қазақстандағы көші-қон, демографиялық үрдістер, халықтың этникалық құрылымындағы өзгерістер. Қазақтардың тұңғыш дүниежүзілік құрылтайы Қазақстан халқының форумы. «Нұрлы көш» бағдарламасы және отандастардың қайтып оралуы. Егемендік жағдайындағы алғашқы халық санағы, оның қорытындылары. 2009 жылғы Қазақстандағы халық санағы, халықтың этникалық және әлеуметтік құрылымындағы өзгерістер.	Қ а з а қ с т а н Республикасы н д а ғ ы ұ л т а р а л ы қ к е л і с і м д і нығайтудың маңыздылығы мен жолдары.	Контент-анализ: «Қазақстандағы санақ деректері бойынша этнодемографиялық өзгерістер».	10
	Біртұтас ұлт болашағының қалыптасу мәселелері. Қазақстан			

	<p>Республикасы Конституциясы. ҚР заңдары: «Қазақстан халқы ассамблеясы туралы», «Білім туралы», «Тілдер туралы», «Мәдениет туралы». Қазақстан Республикасы мемлекеттілігінің біртұтастық тұжырымдамасы. Қазақстан ұлттық бірлігінің доктринасы. «Қазақстандық халықтың бірлігі мен тұтастығының нығаюы мен дамуы тұжырымдамасының» мақсаттары мен принциптері.</p> <p>Ұлтаралық татулық – Қазақстан Республикасында тәуелсіздік пен демократияны нығайтудың негізі. Президент жанындағы консультативтік және кеңесші орган Қазақстан халқы келісімі мен бірлігінің қоғамдық институты - Қазақстан халқы Ассамблеясының (ҚХА) құрылуы. ҚХА-ның бірінші сессиясы, оның шешімдері. «Ортамерзімді кезеңге арналған Қазақстан халқы Ассамблеясының стратегиясы». Ұлтаралық келісімнің қазақстандық моделінің ерекшелігі.</p>			
--	--	--	--	--

11 апта: Рухани жаңғыру және қоғамдық-саяси дамудың келешегі

11	<p>Қазақстан Республикасының қоғамдық-саяси өмірін демократияландыру және жаңарту. Саяси партиялар мен Қазақстанның партиялық жүйесі. ҚР-ның саяси партиялар туралы Заңы және оның маңызы. «Қазақстан – 2050» стратегиясы мен «Нұр Отан». «Нұрлы болашақ жолында» атты Саяси доктрина - «Нұр Отан» партиясының көшбасшылығының кешенді бағдарламасы».</p> <p>Азаматтық қоғамның және оның саяси және қоғамдық институттарының дамуы. Үкіметтік емес ұйымдардың, кәсіподақтардың, азаматтық қоғам институттарының дамуы. І-ші Азаматтық форум және оның маңызы. Демократиялық үрдістің дамуы. Парламентке сайлаудың пропорционалды жүйесін енгізу, партиялық тізім бойынша сайлаудың нәтижелері.</p> <p>ҚР-ның ақпараттық саясаты, БАҚ-тың дамуы. Қазақстан Республикасының Ұлттық кеңесінің қызметі. Азаматтық қоғамды одан ары демократияландыру және дамыту бойынша ұсыныстар әзірлейтін тұрақты жұмыс істейтін Кеңес ұйымдастыру. Демократияландыру және азаматтық қоғам мәселелері бойынша Ұлттық комиссияның қызметі.</p> <p>Құқық қорғау және сот органдарының қызметін жетілдіру. 2003 жылғы 2 желтоқсандағы азаматтық және саяси құқықтар туралы пакт және оны жүзеге асыру. Қазақстан Президенті жанында адам құқықтары жөніндегі Комиссияның құрылуы және оның қызметі. ҚР-нда адам құқы жөніндегі өкілетті институттың (Омбудсмен) енгізілуі. Өлім жазасына мораторий енгізу. Қазақстанның экономикалық, әлеуметтік, мәдени құқықтар, азаматтық және саяси құқықтар туралы Халықаралық пактілерді бекітуі. Заңдарды ізгілендіру. Саяси реформалардың жалпыұлттық бағдарламасы. Қазақстандық бірегейлік пен бірлікті нығайту және дамыту тұжырымдамасы: мақсаты мен міндеттері. Қазақстандық бірегейлік пен бірліктің іргетасы – мәдени, этностық, тілдік және діни әралуандылыққа негізделген жалпыұлттық құндылықта. Тұжырымдаманы іске асыру тетіктері. Азаматтық бірегейлік пен бірлікті қалыптастыру саласындағы әлемдік тәжірибе.</p> <p>Президент Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы: «Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында». ҚР жастар саясаты және рухани жаңғыру бағыты.</p> <p>Жастар істері бойынша саясаттың негізгі бағыттары. «Нұр Отанның» жастар қанатының қызметі. Жастарды патриоттық және интернационалдық рухта тәрбиелеу. 2004 жылғы «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы» заңы. Жастардың рухани, мәдени, білім алуы, кәсіби қалыптасуы мен дене тәрбиесін дамытуы үшін әлеуметтік-экономикалық, құқықтық,</p>	<p>Қазақстандық қоғам құндылықтарының жаңа жүйесі, ерекшеліктері мен өзгешелігі.</p>	<p>«Мемлекеттік бағдарламалардың жаңа болашақ дамуының кепілі» тақырыбы бойынша бағдарламалар немесе жоспар әзірлеу.</p>	10
----	---	--	--	----

	<p>ұйымдастырушылық жағдайлар мен кепілдіктер жасау, бүкіл қоғам мүддесі үшін олардың шығармашылық әлеуетін ашу. ҚР-ның жастар саясаты туралы «Қазақстан – 2020» даму бағдарламасы.</p> <p>Қазақстанда жаңа конфессионалдық шындықтың қалыптасуы. Дін тұту бостандығының заңмен қамтамасыз етілуі және Қазақстандағы конфессияаралық келісім. Қазақстан мұсылмандарының діни басқармасы (ҚМДБ). Астанадағы әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының 2003 ж. 1-ші съезі, 2006 ж. 12-13 қыркүйектегі II съезі, 2009 ж. 1-2 шілдедегі III съезі. Қауіпсіздік мәселелері контексіндегі Қазақстанның конфессионалдық саясаты.</p>			
<p>12 апта: Ұлы Дала еліндегі жаңа тарихи сананы және дүниетанымды қалыптастыру саясаты</p>				
<p>12</p>	<p>Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарындағы ұлт тарихындағы «ақтаңдақтарды» жоюға бағытталған шаралар. 1997 жыл - Ұлттық бірлік және жаппай саяси жазалау құрбандарын еске алу жылы. 1998 жыл - Ұлттық тарих жылы. Ресей империясының Қазақстанды жаулап алу тарихын зерттеудегі жаңа тәсілдер.</p> <p>«Мәдени мұра» Мемлекеттік бағдарламасы. Оның мақсаты және жүзеге асырудың негізгі бағыттары: рухани және білім беру жүйесін дамыту, мәдени мұраның сақталуын және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету. Тарихи және сәулет ескерткіштерін жаңғырту. Мәдени мұраны зерделеудің біртұтас жүйесін құру – фольклор, дәстүр, әдет-ғұрыптар. Мемлекеттік тілде гуманитарлық білімнің толық бағалы қорын құру.</p> <p>ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «Тарих толқынында» еңбегінде ұлттық тарихты зерделеу. Қазақ жерлерін Ресей империясының жаулау тарихын қайта зерттеудің қолға алынуы. Елбасының «Халық тарих толқынында» тарихи зерттеулерге бағытталған бағдарламасы аясында қазақтың ұлттық тарихының шеңберін кеңейту және ұлттың жаңа тарихи дүниетанымын қалыптастыру. Елбасы бағдарламасының жаңа тарихи сананы негіздеудегі маңызы.</p> <p>Жаңа Қазақстан – ол ұлы істердің ұйытқысы болған Ұлы Дала мұрагері. Ұлытау ұлағаты. Қазақ мемлекеттілігі туралы тұжырым-Елбасының Ұлытау төрінде берген салиқалы сұхбатының басты мәселесі. Елбасының қазақ тарихын Бәйтерекке теңеуі. Тәуелсіздік тұсында көне түркі жазуының және түркі мәдени ескерткіштерінің жан-жақты зерттеле бастауы. Әл-Фараби, Жүсіп Баласағұн, Махмұд Қашқари, Қожа Ахмет Яссауи еңбектерінің қазақ тіліне аударылып, қайта басылуы. Елбасының ежелгі Ұлыстар мен Ордалардағы этносаяси үрдістердің қалыптасуына байланысты пікірлері.</p> <p>Жаңа қоғамдық сананы қалыптастыруда «Қазақ хандығының 550 жылдығының» аталып өту маңызы. Қазақ хандығының – ұлттық мемлекеттіліктің бастауы ретінде бағалануы. Мәселенің деректік негіздері мен тарихнамасына Н.Ә.Назарбаевтың еңбектерінде Қазақ халқының қалыптасуына байланысты өзекті мәселелердің көтерілуі және Қазақ хандығының қалыптасуының тарихи алғышарттарына жаңа көзқарас. Қазақ хандарының мемлекеттік қызметін зерттейтін жаңа еңбектердің жарыққа шығуы. Қазақ хандығының 550 жылдығын мерекелеуде социомәдени негіздерге байланысты көзқарастардың қайта қаралуы.</p> <p>Байырғы Қазақ қоғамындағы батырлар мен билер институтын және қазақтардың дәстүрлі көшпелілер мәдениетін зерттеудегі үдерістер. Қазіргі қазақ мемлекеттілігінің республика территориясындағы ежелгі мемлекеттер мен Қазақ хандығынан ерекшелігі.</p>	<p>Т а р и х и жадының сақталуы - тұлғаның с а н а - сезімінің негізі мен қазақстанды қ бірігейліктің да му ы ретінде.</p>	<p>Эссе: «Қазіргі заман жағдайында қазақ халқының ауызша мұрасы (тарихи дәстүрлерді) мен ж а з б а ш а тарихнаманы 10 (Мохаммед Хайдар Дулати, Қадырғали Қ а с ы м ұ л ы Ж а л а ы р д ы ң шығармаларын) зерттеу».</p>	

14 апта: Қазақстан – замануи өлем мойындаған ел

14	<p>Өлемдік қауымдастықтың Қазақстанның егемендігін тануы, оны БҰҰ - на қабылдауы. Қазақстанның сыртқы саяси қатынастар саласындағы басымдықтары. Қазақстанның сыртқы саясатының қалыптасуы. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы мақсаттар: халықаралық және аймақтық қауіпсіздік, мемлекеттің аумақтық тұтастығы және егемендігі. Тәуелсіз Қазақстанның сыртқы саясатының көпбағыттылығы. Белсенді, сындарлы және үйлестірілген сыртқы саясатты жүзеге асыру. Жаңа геосаяси жағдайдағы Қазақстан Республикасының бағыты – халықаралық қатынастарда қауіп-қатерді азайтуға ұмтылу.</p> <p>Сыртқы экономикалық ынтымақтастық және инвестициялық қызмет. Қазақстан Республикасының бітімгерлік миссиясы. ҚР-ның Азияда өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі Кеңесті (АӨСШК, 1992 ж.) ұйымдастыру бойынша бастамасы. Қазақстанның Батыс-Шығыс мәдениаралық және өркениетаралық диалогты дамытуға қосқан үлесі. Өзара сенімді нығайту жөніндегі бастамалар. Өлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съездері (2003 ж.). Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалығы және оның нәтижелері. ЕҚЫҰ позициясының нығаюы, ұлттардың өлемдік қауымдастығы тарапынан осы басты саяси ұйымға сенім мен құрметтің күшеюі. 2010 жылғы 1-2 желтоқсандағы Астанадағы Саммит – дүниежүзілік маңызы бар оқиға.</p> <p>Еуразия идеясының ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың замануи түсінігінше дамуы, оның Еуразия халықтарының ортақ игілігі үшін өзара тиімді, тығыз өзара қатынастардың қажеттігін негіздеуі. Экономикалық одақ құру туралы келісім. Еуразиялық экономикалық одақ: теория және шындық. Қазақстан, Ресей, Белоруссия: Кедендік одағының құрылуы және қызметінің басталуы, оның маңызы. Біртұтас экономикалық кеңістік құру идеясы және оны жүзеге асыру. БЭК-тің келешегі. Қазақстанның Еуразия экономикалық одағына кірудегі перспективалары.</p> <p>Өлемнің және ЕурАзЭҚ-тың ғаламдық энергетикалық және экологиялық қауіпсіз дамуын құру проблемаларын іргелі теориялық және әдіснамалық зерттеулер топтамасының қорытындысы болып табылады Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығының атап өтілуі. Н. Назарбаевтың «Өлем. XXI ғасыр» манифесінің негізгі қағидалары. Соғысқа, ядролық қаруға және терроризмге қарсы күресу жөніндегі бастамалар.</p>	Өлемдік және аймақтық мәселелерді шешу бойынша Қазақстан Республикасының қызметі.	Қазақстанның ядролық қарусыз өлем үшін бастамалары және қазіргі заман талабына сай қауіпсіздігі өлемдік бұқаралық ақпарат құралдары, Интернеттегі өлеуметтік желілердің жарияланымдарын талдау.	10
----	--	---	---	----

15 апта: Н.Ә. Назарбаев – тарихтағы тұлға

15	<p>Бірінші Президенттің бастамалары мемлекеттің жаңғыру жолында. Жасампаздық негізі Қазақстандық мемлекеттіліктің үлгісі. Президенттің өлемдік өркениеттердің серіктестігі жөніндегі ойлары, қазіргі заманның сын-тегеуріндеріне берген жүйелі жауабы ретінде.</p> <p>«Қазақстанның егемен мемлекет ретінде қалыптасуы мен дамуының стратегиясы» еңбегінің маңызы.</p> <p>«Тарих толқынында» еңбегі мен баспасөз беттеріндегі ұлттық тарихтың стратегиялық көрінісі және тарихи тұлғалардың рөлі.</p> <p>«Өлем эпицентрі» атты кітабындағы қазіргі заман мәселелерінің ұлттық қауіпсіздік пен территориялық тұтастық мәселесіне әсері. Терроризм, аймақтық қауіпсіздік және олармен күресі жөнінде «Сындарлы он жыл»</p>	Мемлекеттік басқару теориясы мен негізгі тәжірибесіне Тұңғыш Президенттің қосқан үлесі.	Ұлт көшбасшысы Н.Ә. Назарбаевтың негізгі еңбектеріндегі адамзаттың өткені, бүгінгі және келешегі туралы» тақырыбы бойынша эссе жазу.	10
----	--	---	--	----

	<p>атты еңбегінде.</p> <p>Фундаменталды саяси және әлеуметтік-экономикалық өзгерістер, ұлтаралық және дінаралық келісім жөнінде «Қазақстанның даму жолы» еңбегінде.</p> <p>«Тәуелсіздік толғауы» атты Елбасының 2014 жылғы 15 желтоқсанындағы сөйлеген сөзінің маңызы. Жаңа Қазақстан – ол ұлы істердің ұйытқысы болған Ұлы Дала мұрагері.</p> <p>Н.Ә. Назарбаевтың «Нұрлы жолы-Қазақстандық даму жолы» бағдарламасының тарихи маңыздылығы.</p> <p>Қазақстан Президенті Нурсұлтан Назарбаевтың «Ұлт жоспары – қазақстандық арманға жол» мақаласы - қазақстандықтар үшін қуатты іс-әрекет көзі және болашаққа ынталандырушы. Ұлт лидерінің идеялары – халық мұрасы. Тәуелсіздік негізі – «Қазақстан жолы – 2050», түпкі мақсат – Мәңгілік ел болу.</p> <p>Әлемнің және ЕурАзЭҚ-тың ғаламдық энергетикалық және экологиялық қауіпсіз дамуын құру проблемаларын іргелі теориялық және әдіснамалық зерттеулер топтамасының қорытындысы болып табылатын Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың «XXI ғасырдағы жаһандық тұрақты дамудың энергоэкологиялық стратегиясы» кітабы.</p> <p>Егеменді елдің қалыптасуының кезеңдері, механизм қағидағасы мен қозғаушы күштердің дамуы, модернизацияның 3 толқыны, 30 елдің қатарына ену мақсатында бағытталған жаңару «Тәуелсіздік белестері» атты еңбегінде.</p>			
<p>15 апта: Ортақ болашағы бар ұлттың қалыптасуы</p>				
<p>16</p>	<p>«Мәңгілік ел» ұлттық идеясының мәні мен маңызы. «Мәңгілік ел»-ежелгі түркілер мұраты. «Мәңгілік ел» - бабалардан мұраға қалған тарихпен суарылған қазақ халқының арманы. «Мәңгілік ел» идеясының негіздері: тарихи сабақтастық; қазақ мәдениеті; еркіндік; бірлік; күшті мемлекет; жоғарғы мақсаттар; ұлы болашақ. «Мәңгілік елдің негізгі кезеңдері: ұлттық мемлекетті құру және халықты біріктіру идеясының пайда болуы; ұлттық мемлекетті қолдау үшін күрестер; халықты қорғаушылардың қасіреті. Елбасының мемлекеттіліктің жаңғыруы және халықтың бірігуіндегі орны. Мәңгілік елдің құндылықтары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Қазақстанның тәуелсіздігі және Астана 2.Ұлттық бірлік, бейбітшілік және біздің қоғамдағы ынтымақтастық 3.Зайырлы қоғам және жоғары руханилық 4.Индустрияландыру және инновация негізінде экономикалық өрлеу 5.Жалпыға бірдей еңбек ету қоғамы 6.Тарихтың, мәдениеттің және тілдің ортақтығы 7.Ұлттық қауіпсіздік және біздің еліміздің жалпы дүниежүзілік және аймақтық мәселелерді шешуге жаһандық қатысуы. 	<p>Астана - Қазақстанның жаңаруының, оның көп ұлтты халқының қалыптастырушысының символы.</p>	<p>«Рухани Жаңғыру» бағдарламасын Қазақстан Республикасының өңірлерінде іске асыру жобасын дайындау.</p>	

8. Қазақстан халқы Ассамблеясы кеңесінің «Тәуелсіздік. Келісім. Болашағы біртұтас ұлт» атты XXIV сессиясында «Мәңгілік Ел» патриоттық актісінің тарихи маңызы.

«Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру міндеттері». XXI ғасырдағы ұлттық сананы жаңғырту мәселесі: бәсекеге қабылеттілікті арттыру. Прагматизм құндылықтары. Ұлттық бірегейлікті сақтау. Қазақстанның эволюциялық дамуы және сананың ашықтығы.

Таяу жылдағы міндеттер: латын әліпбиіне көшудің логикасы. «Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасының мәні. «Туған жер» бағдарламасын қолға алу. «Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасын жүзеге асырудың маңыздылығы.

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 5 академиялық кредит – 150 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Назарбаев Н. Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру. – Астана, 2017
2. Қазақстан тарихы. 5 томдық. 1-5-томдар. – Алматы., 1996, 1997, 2000, 2010.
3. Қазақстан (Қазақ елі) тарихы. – 4 кітаптан тұратын оқулық. Тәуелсіз Қазақстан: алғышарттары және қалыптасуы. 4 кітап / Т.Омарбеков, Б.С.Сайлан, А.Ш.Алтаев және т.б.. – Алматы, Қазақ университеті, 2016. – 264 с.
4. Алан Барнард Антропология тарихы мен теориясы [оқулық] / А. Барнард; ауд. Ж. Жұмашова, 2018. - 240 б.
5. Шваб К. Төртінші индустриялық революция [монография] / К. Шваб; ауд.: Н. Б. Ақыш, Л. Ә. Бимендиева, К. І. Матыжанов, 2018. - 198 б.
6. Назарбаев Н.Ә. Тарих толқынында. – Алматы: Атамұра, 1999
7. Кан Г.В. История Казахстана: Учебное пособие для вузов. – Алматы, 2005.
8. Ұлы Дала тарихы: учебное пособие /Кан Г.В., Тугжанов Е.Л. – Астана: Zhasyl Orda, 2015. – 328 стр.
9. Аяған Б.Ф., Әбжанов Х.М., Махат Д.А. Қазіргі Қазақстан тарихы. – Алматы, 2010.
10. Артықбаев Ж.О.; Раздыков С.З. История Казахстана: Учебник. – Астана: Фолиант, 2007. – 344 с.

Қосымша:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. – Алматы, 1995.
2. Назарбаев Н.А. Стратегия становления и развития Казахстана как суверенного государства.- Алматы, 1992
3. Назарбаев Н.Ә. Тәуелсіздік белестері. – Алматы, 2003.

4. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан жолы. – Астана, 2007.
5. Назарбаев Н.Ә. Бейбітшілік кіндігі. - Астана, 2002.
6. Назарбаев Н.А. Евразийский Союз. Идеи, практика, перспективы.- М:1997
7. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан - 2030. Ел Президентінің Қазақстан халқына жолдауы. А., 1997.
8. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстан - 2050» стратегиясы – қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты». ҚР Президенті-Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Егемен Қазақстан, 15 желтоқсан 2012 ж.
9. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі – Мәңгілік Елдің Ұлы тарихы. Тәуелсіздік күніне орай салтанатты шарада сөйлеген сөзі. - Егемен Қазақстан, 16 желтоқсан 2014 ж.
10. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан жаңа жаһандық нақты ахуалда: өсім, реформалар, даму. Қазақстан Республикасының Президенті-Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. 2015 жылғы 30 қараша. – Егемен Қазақстан, 1 желтоқсан 2015 ж.
11. Назарбаев Н.А. Критическое десятилетие. Алматы: Атамұра, 2003
12. Назарбаев Н.А. На пороге XXI века. – Алматы: Өнер, 1996
13. Назарбаев Н.А. Ғасырлар тоғысында. – Алматы, Өнер, 1996. – 272 б.
14. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан жолы. – Астана, 2007.
15. Назарбаев Н.А. Стратегия независимости. – Алматы, 2003.
16. Назарбаев Н.А. Без правых и левых. Москва, 1991
17. «Қазақстан Республикасы президенті Н.назарбаевтың «Ұлытау төріндегі толғаныс» атты Хабар агенттігінде берілген сұхбатын талқылау бойынша конференция материалдары. - 1 қазан 2014 жыл. – Алматы, 2014. – 54 б.
18. Омарбеков Т. Голодомор в Казахстане (хрестоматия). – Алматы, 2010.
19. Омарбеков Т. Қазақстан тарихының өзекті мәселелері. Көмекші оқу құралы. Алматы: «Өнер», 2003. – 552 б Абылхожин Ж. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. — Алматы, 1998.
20. Омарбеков Т. Қазақстан қасіреті: Көмекші оқу құралы. – Алматы: Санат, 1997. – 320 б.
21. Омарбеков Т., Омарбеков Ш. Қазақстан тарихына және тарихнамасына ұлттық көзқарас. –Алматы: Қазақ университеті, 2004. – 388 б.
22. Кәрібаев Б.Б. Қазақ хандығының күшеюі (XV ғ.соңы – XVI ғ. алғашқы ширектері). – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2015. – 176 бет.
23. Қазақ хандығының құрылуы тарихы. – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2015. – 520 б.
24. Кәрібаев Б.Б. Тәуелсіздіктің 25 аса маңызды оқиғалары. – Алматы: «Сардар» баспа үйі, 2016. – 272 бет. Қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде.
25. Языковая политика в Казахстане (1921-1990 гг.): сборник документов / Сост.: Айбасова М.К., Исакхан Г.Т. – Алматы: «Қазақ университеті», 1997. – 325 с.

26. Алаш қозғалысы: Құжаттар мен материалдар жинағы: сәуір 1920-1928 жж. /Бас ред.: Қойгелдиев М.Қ.; Жауапты құраст.: Грибанова Е. М., Жағыпаров Н. Р. – Алматы: Ел-шежіре, 2007. – 304 б.
27. Алаш қозғалысы. Құжаттар мен материалдар жинағы. 1905 – 1917 жж. Т. 1. – Алматы: 2004-2007. I-IV Т.
28. Аманжолова Д.А. На изломе. Алаш в этнополитической истории Казахстана.-Алматы, Таймас-412с.
29. Қазақстан Республикасының Президенті Мұрағатының аса құнды құжаттары: Жинақ. - 1 шығарылымы / Жауапты ред.: Шепель В.Н. – Алматы: АП РК, 2009. – 103 б.
30. Әбжанов Х. Қазақстан: тарих, тіл, ұлт. – Астана, 2007.
31. Қозыбаев М. «Өркениет және ұлт». – Алматы, 2001. -369 б.
32. Қозыбаев М. История и современность. – Алма-Ата, 2003. – 265 б.
33. Козыбаев М.К., Алдажуманов П.С. Тоталитарный социализм: реальность и последствия. – Алматы: Фонд XXI века, 1997. – 258 с.
34. Койгелдиев М.К. Сталинизм и репрессии в Казахстане 1920-1940-х годов. Алматы, 2009.
35. Атабаев Қ.М. Қазақстан тарихының деректанулық негіздері. – Алматы, 2002. – 172 б.
36. Қойгелдиев М.Қ. Алаш қозғалысы. Монография. Екінші кітап. –Алматы: Мектеп, 2017. – 656 б.
37. Омарбеков Т., Омарбеков Ш. Қазақстан тарихына және тарихнамасына ұлттық көзқарас. –Алматы: Қазақ университеті, 2004. – 388 б.
38. Рыскулов Т.Р. Собрание сочинений в 3-х томах. (Составители Асылбеков М.Х., Балакаева Л.Т. и др.)-Алматы, Казахстан -336с
39. Нұрпейісов К. Алаш нәм Алаш - Орда. – Алматы, 1995.
40. Абылхожин Ж.Б. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. – Алматы; ЮАТ. – 1997.
41. Современный Казахстан: стратегия успеха/ под ред. М.Е.Шайхутдинова . – Алматы, 2008.
42. Сайлан Б.С.Кеңестік биліктегі Қазақстанның жастар саясаты: тарихы мен тағылымы (1917-1991 жж.). – Алматы: ҚазМемҚызПУ, 2011. – 433 б.
43. Ертысбаев Е.К. Казахстан и Назарбаев: логика перемен. – Асатана: Елорда, 2001.
44. Тоқаев Қ.К. Қазақстан Республикасының дипломатиясы. – Алматы, 2002.
45. Қазақстан: мемлекеттілік кезеңдері. Конституциялық актілер / Құрастырған Ж.Бәйішев. – Алматы: Жеті жарғы, 1997. – 496 б.
46. Султанғалиева Г.С. Западный Казахстан в системе этнокультурных контактов (XVIII – начало XX вв.). – Уфа, 2002.
47. Мендикулова Г.М. Казахская диаспора: история и современность. –Алматы, 2006. – 343 С.

48. Рысбекова С. Социальная модернизация традиционного общества в Казахстане (1920-1936 гг.) // Издательство «Арыс», Алматы, 2013. 370 с.
49. Тәуелсіз Қазақстан тарихы: Хрестоматия. /Құрастырғандар: Қ.С. Қаражан, К.Е.Абикенова, С.Смағұлов. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. 260 бет.
50. Сайлан Б. Жастар ұйымының жетекшісі – Садықбек Сапарбекұлы // Садықбек Сапарбеков. Құжаттар мен материалдар. – Астана: Әдебиет әлемі. – 2013. –251-256 бб.
51. Қозыбақова Ф.А.Қазақстандағы кеңестік әкімшіл-әміршіл жүйенің аграрлық саясаты және оның салдары (1920-1930 жж.). учебное пособие. – Алматы, 2011 5,4 п.л
52. Эпистолярное наследие казахской правящей элиты. Сборник исторических документов в 2-х томах. Алматы. 2014.
53. Уразбаева А.М. «Қырғыз (қазақ) облыстық партия комитеті (Қыробком) құжаттары Қазақстанда тоталитаризмнің қалыптасуы тарихының дерек көзі (1920-1925 жж.)». – Монография. – Алматы: «Қазақ университеті» 2015. – 196б.
54. Martin V. Law and Custom in the Steppe: The Kazakhs of the Middle Horde and Russian Colonialism in the Nineteenth Century. Richmond: Curzon Press, 2001.
55. Дерек Джонстон Философияның қысқаша тарихы. Сократтан Дерридаға дейін [монография] / Д. Джонстон; ауд.: Г. З. Әбдірасылова, Г. Ж. Нұрышева, 2018. – 212 б.
56. Аронсон Э. «Көпке ұмтылған жалғыз». Әлеуметтік психологияға кіріспе / Э. Аронсон; ауд. Д. Д. Дүйсенбеков [және т.б.], 2018. - 407 б.
57. Н. Грегори Мэнкью, Марк П. Тейлор Экономикс [оқулық] / Н. Г. Мэнкью, М. П. Тейлор; ауд. Л. Ә. Бимендиева [және т.б.], 2018. - 833 б.
58. Армстронг, Карен. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: Құдайтану баяны: [монография] / К. Армстронг; ауд. Д. Кенжетай [және т.б.], - 2018. – 421 б.

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
2-қосымша

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін
«Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 5-бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін айқындайды.

2. Осы бағдарлама «Философия» жалпы білім беру пәнінің жаңартылған мазмұнын зерттеуге, студенттердің бойында сананың ашықтығы, өзіндік ұлттық код, ұлттық сана-сезім, рухани жаңғыру, бәсекеге қабілеттілік, реализм және прагматизм, сыни ойлау, білімге ұмтылыс қасиеттерін қалыптастыруға, олардың әділдік, намыс, еркіндік және тағы басқа дүниетанымдық ұғымдарды игеруіне, сонымен қатар, толеранттық құндылықтарын, мәдениетаралық сұқбат пен бейбіт өмір сүру мәдениетін нығайтуға және дамытуға

бағытталған.

3. Жоғарғы білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 150 академиялық сағатты (5 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты студенттердің философияны дүниені танып-білудің ерекше формасы ретінде түсінуін қалыптастырып, олардың келешек кәсіби қызметтері аясында оның негізгі тараулары, мәселелері мен әдістері туралы тұтас білім беру.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) Білім алушылардың қоғамдық сананы жаңартудағы және қазіргі заманның жаһандық міндеттерін шешудегі философияның рөлін түсіну аясында білім алушылардың философиялық-көзқарастық және әдістемелік мәдениет негіздерін игеруі;

2) студенттердің бойында философиялық рефлексияны, өзін-өзі сараптау және адамгершіліктік өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыру;

3) ғылыми зерттеу қабілеттерін дамыту, интеллектуалдық және шығармашылық әлеует қалыптастыру.

6. Бағдарламаны меңгеру қорытындысы бойынша білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

1) философияның тарихи дамуы негізінде онтология мен метафизиканың негізгі мазмұнын сипаттау;

2) нақты дүниені философиялық зерделеудің ерекшелігін түсіндіру;

3) дүниеге көзқарасты табиғи және әлеуметтік әлемді философиялық зерделеу мен зерттеудің нәтижесі ретінде негіздеу;

4) дүниені танып-білудің ғылыми және философиялық әдістерін жіктеу;

5) мифологиялық, діни және ғылыми дүниетанымның ерекшеліктері мен мазмұнына түсініктеме жасау;

6) негізгі дүниетанымдық ұғымдардың мағынасы мен рөлін адамның қазіргі әлемдегі жеке және әлеуметтік болмысының құндылықтары ретінде негіздеу;

7) медиамәтіндер, әлеуметтік-мәдени және жекетұлғалық жағдайлардың философиялық қырларына этикалық шешімдерді қабылдау және негіздеу үшін талдау жасау;

8) қазіргі жаһандық қоғамның өзекті мәселелеріне қатысты өзінің адами ұстанымын қалыптастыру және сауатты дәйектеу;

9) кәсіби саладағы мәселелердің философиялық мазмұнын анықтау үшін өзекті болып саналатын зерттеу жүргізіп, оның нәтижелерін талқылауға ұсыну.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы және мазмұны

7. Осы бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттерін, оқыту әдістерін және технологияларын, пререквизиттері мен постреквизиттерін шолудан басталады.

8. Пәннің мазмұнын, семинар (практикалық) сабақтарының тақырыптарын және білім алушылардың өзіндік жұмыстарын қамтитын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) білім алушы тарапынан рефлексивті көзқарас тәсіліне негізделген студенторталықтандырылған оқыту;

2) біліктілікке бағытталған оқыту;

3) әртүрлі форматтағы рөлдік ойындар және оқу пікірталастары;

4) кейс-стади (нақты жағдаяттарды сараптау);

5) жобалар әдісі.

10. Бағдарламаның пререквизиттері мен постреквизиттерін жоғары оқу орны өзі тағайындайды.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Философия» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтары тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
Философияның пайда болуы және дамуы				
1-2 апта: Ойлау мәдениетінің пайда болуы. Философияның пәні мен әдісі				
1	<p>Ойлау мәдениеті. Көркемдік рефлексия. Философия – даналыққа құштарлық. Философияның сұқбаттық сипаты және эвристикалық мүмкіндіктері. Философиялық ойлау түрі – сын және күмәндану. Өткенге сыни көзқарас – қазіргі Қазақстанның рухани жаңғыруы мен ұлттық санасындағы өзгерістер шарты. Философиялық мәселелердің тұлғалық сипаты.</p> <p>Философия және дүниетаным. Дүниенің ғылыми, философиялық, діни бейнелері. Мифология, дін және философия. Қоғам дамуындағы мифтің рөлі. Философия – білім мен рухани қызметтің ерекше түрі.</p>	1. Философияның пәні, қызметтері мен міндеттері.	1. «Қазіргі заманғы Қазақстанның үшінші модернизациясын жүзеге асырудағы философияның рөлі» тақырыбы бойынша сараптау жұмысын (эссе, реферат, баяндама) дайындау.	10

	<p>Философияның негізгі бөлімдері – онтология, гносеология, философиялық антропология, логика, этика, эстетика, әлеуметтік және саяси философияның қысқаша сипаттамалары. Философия және фәлсафа. Фәлсафа дәстүріндегі ғылым мен дін мәселелерін шешу жолдары.</p> <p>Философияның анықтамалары, түрлері мен бағыттарының санқырлылығы және философиялық пайымдау тәсілдерінің әртүрлілігі. Философия мен философияның адам және қоғам өміріндегі рөлі. Қазіргі Қазақстанның үшінші модернизациясындағы философияның орны.</p>			
Дүниені философиялық түсінудің негіздері				
3 апта: Сана, рух және тіл				
4	<p>Жан, ақыл, парасат, рух. Антикалық философиясындағы рух пен парасаттың космологизмі. Фәлсафа дәстүріндегі рух ұғымы: Ибн-Сина рух туралы. Ортағасыр дәстүріндегі рух пен жанның теологиялық түсінігі. Сананың гносеологиялық моделдері. Жаңа заман философиясындағы тума идеялар концепциясы және cogito статусы. Неміс классикалық философиясындағы ақылдың трансценденталдық негіздері. Шәкәрімнің үш анығы. Шәкәрім рух туралы. Рух және адамның рухани қызметінің табиғаты. Тәндік және руханилық.</p> <p>Сананы онтологиялық мәселе ретінде түсіну. Сана фактілері. Сана феномендері. Сананың қалыптасуын анықтайтын факторлар. Антропосоциогенез. Сананың шығу тегі мен мәні: негізгі концепциялар. Шығыс философиясындағы сана мәселесі. Сана құрылымы. Бейсаналық, сана, санадан жоғары. Сананың сезімдік-перцептілік, эмоциялық, құндылықтық-мотивациялық, жігерлік, логикалық компоненттері. Бейсаналықтың философиядағы негізгі концепциялары (З.Фрейд, К.-Г.Юнг). Постмодернистік философиясындағы сана мәтін ретінде (Ж.Деррида, Ж.Делез). Сана және өзіндік сана. Қазақстандық тұлға санасының ашықтығы: әлемдік үдерістерді түсіну, өзгерістерге дайын болу, алдыңғы қатарлы елдердің тәжірибесінен үйренуге қабілеттілік. Сана және ұлттық сана-сезім. Қазіргі Қазақстанның рухани жаңғыруы аясындағы ұлттық сана-сезім. Рухани жаңғыру – ұлттық сананың әртүрлі полюстерінің ымыраға келуі.</p> <p>Ойлау және тіл. М.Қашғаридің тіл философиясы. XX ғ. философиясының «лингвистикалық бұрылыс»: сана философиясы тіл философиясы ретінде (аналитикалық және структуралистік интерпретациялары). Тіл және ұлт. Латын графикасына көшудің қазақ ұлты мен қазақ тілінің дамуындағы рөлі.</p>	<p>1. Сана және бейсана: философиялық концепцияларды салыстырмалы талдау.</p> <p>2. Тіл мен ойлаудың арақатынасын бағалау. Латын графикасына көшу және қазақ тілінің дамуы.</p>	<p>1. «Үңгір аллегориясы: қазіргі оқылу» тақырыбына сараптау жұмысын (эссе, реферат, баяндама) дайындау. Дерек Д жонстонның «Философияның қысқаша тарихы. Сократтан Дерридаға дейін» оқулығын қолдану ұсынылады.</p> <p>2. «Қоғамдық сананы модернизациялаудағы сыни ойлау» тақырыбына шығармашылық жоба дайындау. алғашқы деректерді сыни талдау негізінде презентация дайындаңыз (Б. Расселдің «Сыни ойлаудың он қағидасы» еңбегін қолдану ұсынылады).</p>	10
4 апта: Болмыс. Онтология және метафизика				
3	<p>Болмыс және тіршілік. Мән және бар болу.</p> <p>Онтология – болмыс туралы ілім. Бар болудың онтологиялық құрылымы.</p> <p>Болмыс және бейболмыс (Парменид, Зенон). Болмыстың түрлері. Платон мен Аристотельдің философиясындағы болмыс мәселелері. Әл-Кинди және Ибн-Рушд концепциялары. Жаңа заман</p>	<p>1. Болмыстың субстанциялық концепцияларын бағалау және онтологияның базалық категорияларын талдау.</p>	<p>1. «М. Хайдеггер онтологиясының негізгі ұғымдары» тақырыбына шығармашылық жұмыс дайындау.</p>	10

	<p>философиясындағы субстанция мәселесі (Р.Декарт, Б.Спиноза, Г.Лейбниц). М.Хайдеггердің «фундаменталды онтологиясы» (Dasein). «Материя» ұғымы. Материалдық әлем болмысы. Қозғалыс, кеңістік және уақыт.</p> <p>Философияның негізгі ұғымдары: дүние, заман, мән, құбылыс, мазмұн, форма, жалпы, жеке, бүтін, бөлік, сан, сапа, өлшем, терістеу, себеп, салдар, қажеттілік, кездейсоқтық, мүмкіндік, шындық. Болмыс және Абсолют. Құдай-әлем қатынасы мәселесі. Абай дүниетанымдағы Құдай және адам мәселесі.</p> <p>«Идея» ұғымы. Болмыс пен ойлау арақатынасы мәселесі. Идея және рухани құндылықтар болмысы. Виртуалды шындықты философиялық зерделеу пені ретінде талдау.</p>			
5 апта: Таным және шығармашылық				
4	<p>Таным философиялық мәселе ретінде. Өртүрлі философиялық концепциялардағы білім мәнінің анықтамалары. Таным объектісі мен субъектісі. Таным мүмкіндіктері мен шекаралары. Дүниенің түбегейлі танылуы мәселесі: танымдық оптимизм, скептицизм және агностицизм. Милет ойшылдарының натурфилософиясы және Скифтік Анахарсистің скептицизмі. Д.Юмның скептицизмі. И.Канттың классикалық агностицизмі. Г.Гегельдің диалектикалық методы және батыс еуропалық гносеологиясындағы оның маңызы. К.Ясперстің «Мен -адамилық деңгейлердің концепциясы», К.Поппердің «субъектсіз» эпистемологиясы.</p> <p>Ақиқат пен адасу. Білім, ақиқаттылық және жалғандық. Қазіргі Қазақстан жаңғыруы аясындағы білім культі. Ақиқаттың әртүрлі тұжырымдамалары. Ақиқат және оның критерийлері. Сезімдік және рационалдық таным. Философиядағы рационалдық және эмпирикалық дәстүр. Таным құралы. Эмпирикалық және теориялық таным. Таным және шығармашылық. Шығармашылық және интуиция.</p>	1. Т а н ы м философиялық мәселе ретінде	1.Бір ойшылдың (өз таңдауыңыз бойынша) еңбегін мысалға ала отырып, индуктивті және дедуктивті о й л а у д ы ң с а л ы с т ы р м а л ы талдауын жасаңыз.	10
6 апта: Білім, ғылым, техника және технологиялар				
6	<p>Қазіргі ғылымның жетістіктері және оның себептері. Әдіс мәселесі. Танымның негізгі әдістері. Ғылыми таным әдістері және және ғылыми ақиқат ерекшелігі. Ғылыми және ғылыми емес білімнің демаркациясы мәселесі. Ғылым құндылықтары. Ғылымды білім, қызмет және әлеуметтік институт ретінде талдау. Ғылымдардың классификациясы: Аристотель, әл-Фараби, Ф.Бэкон, Г.Гегель, О.Конт. Шоқан Уәлихановтың ғылым философиясы.</p> <p>Қоғам өміріндегі ғылымның рөлін бағалаудағы қайшылықтар. Сциентизм және антисциентизм. Ғылым және техника. Ыбырай Алтынсариннің білім философиясы. «Білімді адам» моделі. Ғылыми-техникалық прогресс және қазіргі ғылымның даму болашағы мәселелері. Қазіргі ғылым және этика. Қазақстан ғылымы дамуының келешегі. Отандық ғылым мен білімнің дамуындағы «Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық» жобасының үлесі.</p>	1.Ғылымдағы әдіс мәселесі. Ғылым және техника	1.Н.А.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласы аясында қазіргі мәдениеттегі ақпараттың рөлін гносеологиялық талдау негізінде «білім-ақпарат» салыстырмалы кестесін жасау.	10

			негіздеме жазу.	
Адам философиясы және құндылықтар әлемі				
7 апта: Адам				
7	<p>Адам және Ғалам. Зат әлемі. Адамды қарастырудың философиялық тәсілінің ерекшелігі. Ежелгі Үнді діни-философиялық ілімдердегі адам мәселесі. Конфуцийшілдік және даосизм жүйесіндегі адам мәселесі: ер және әйел бастамалары (Инь/Ян). Антикалық философия тарихындағы адам бейнелері (Пифагор, Платон, Эмпедокл, Протагор, Сократ, Аристотель). Христиандық антропология: адам Құдайдың бейнесі ретінде (Өулие Аугустин, Акуинолық Томас). Ренессанс дәуіріндегі адамның индивидуалистік түсінігі (Пико делла Мирандола). Жаңа заманның механистикалық антропологиясы (Б.Паскаль, Ж.Ламетри). Л.Фейербахтың антропологиясы. Адам мәнінің марксистік түсінігі. Ф.Ницше философиясындағы «Асқан адам». Адам және оның әлемдегі-болмысы: экзистенциализм. Іскер адам: прагматизм. Э.Кассирер: адам символдық жануар ретінде. Й.Хейзинга: «ойнаушы адам». Г.Маркузе: «бір өлшемді адам». XX ғ. философиялық антропология (М.Шелер, Х.Плеснер, А.Гелен).</p> <p>Қазақ философиясындағы адам мәселесі. Адам мәселесінің Абай даналығында бейнеленуі. Шәкәрімнің адамның өмірмендік бағдары туралы экзистенциалдық рефлексиясы.</p> <p>Адам, индивид, индивидуалдылық, тұлға.</p>	1. Қазіргі философиядағы адам мәселесін талдау тәжірибесі.	1. Абай философиясындағы адам мәселесі бойынша эссе-негіздеме дайындау. 2. Түпнұсқалар негізінде (өз таңдауыңыз бойынша) адам мәселесін экзистенциалдық түсіну туралы сараптамалық шолу жасау.	10
8 апта: Өмір және өлім. Өмірдің мәні				
8	<p>Адам болмысының категориялары (бақыт, сенім, өмір және өлім). Өмірдің онтологиялық және аксиологиялық мазмұны.</p> <p>Адам, оның ажалдығы және ажалсыздығы. Іргелі философиялық мәселелердің өмір және өлім мәселесімен байланысы: метафизика және моральдық философия. Өмірдің мәні – оның шектеулілігін ұғыну. Уақыт, мәңгілік және мақсат. Қорқыт дүниетанымындағы мәңгілік өмір мәселесі.</p> <p>Өмірдің мәні. Өмірдің мәнін іздеу. Философиялық ойлар тарихындағы өмірдің мәні мәселесі: фатализм, гедонизм, волюнтаризм, функционализм. Өмірдің мәні – қазақ философиясының негізгі категориясы.</p> <p>Өмірмендік құндылықтар туралы ілім. Адам қажеттіліктерінің пирамидасы. Махаббат – адамның өмір сүру мәні. Фәлсафа дәстүріндегі Қожа Ахмет Яссауидің мистикалық дүниетанымы. Абай философиясындағы махаббат мән-мағына туғызатын бастама ретінде. «Махаббатпен жаратқан адамзат ...».</p>	1. Күнделікті тәжірибеде өмір мәнін іздеудің маңызды қырлары: философиялық талдау.	1. Қазақ философиясы бойынша түпнұсқаларды салыстырмалы сараптау және түсіндірме бере отырып оқудың негізінде «Өмірдің мәні – қазақ философиясының негізгі тақырыптарының бірі» тақырыбына ғылыми-ізденістік жоба дайындау. 2. Стоицизм және гедонизм: олар туралы қазіргі заманғы түсініктерге сүйене отырып, эссе-негіздеме жазу.	10
9 апта: Этика. Құндылықтар философиясы				

9	<p>Аксиология және адамгершілік. Этикалық ілімдердің тарихи типтері. Құндылықтар теориясының негіздері. Құндылық ұғымы. Бар болып отырған және болуы тиіс. Адамгершілік ережелері және құқық ережелері. Негізгі этикалық категориялар (парыз, игілік, мән және қажеттілік, ар-ұят, еркіндік).</p> <p>Адамгершіліктің алтын қағидасы (Конфуций) және бұлжымас императиві (И.Кант). Адамгершіліктің бастауларын түсінудің негізгі тәсілдері. Утилитаризм және деонтологиялық теориялар (парыз теориялары). Пайдалылық пен принциптер. Құндылықтық сана табиғаты. Фәлсафа дәстүріндегі этикалық өлшем. Жүсіп Баласағұн философиясындағы ақиқат мәселесі. «Құт», «қанағат», «тәубе», «әділет», «сабыр» категориялары. Ұрпақтық дискурстағы этикалық құндылықтары. Қазақ халқының озық ұлттық этикалық құндылықтарын сақтап, дамыту – қоғамдық сана жаңғыруының алғышарты және негізі. Саяси этика. Зорлық. Толеранттық. Адам құқығы. Кәсіби этика. Бизнестегі этика.</p>	<p>1.Этикалық дилеммалар жағдаяттық талдау.</p> <p>2. Қазақ философиясындағы экзистенциалдық сипаты.</p>	<p>1. «Қазіргі заманғы Қазақстан жастарының этикалық құндылықтары» тақырыбына эссе-пайымдаудайындау.</p> <p>1.Этикалық жағдайды (моральдық қиындық, тосын әлеуметтік жағдаяттар, қоғамдағы өзекті этикалық мәселе, тұлғаның ішкі және тұлғааралық қақтығыс және) бағалауды негіздеу және кейс-талдау.</p>	10
10 апта: Еркіндік философиясы				
10	<p>Философия тарихындағы еркіндік ұғымы.</p> <p>Адам және оның еркіндігі (Б.Спиноза). М.Хайдеггердің шығармаларындағы еркіндік пен ақиқаттың байланысы. Еркіндік пен жауапкершілік (Ж.-П.Сартр). Еркіндік және абсурд (А.Камю). Н.Бердяевтың еркіндік концепциясы.</p> <p>Ерік еркіндігі. Еркіндік деңгейлері. Оң және теріс еркіндік. Еркіндік, әділдік, адамның өмірі мен намысы – адамгершілік-құқықтық құндылықтар. Құқықтың дүниетанымдық мәселелері.</p> <p>Саяси еркіндік. Ұлттық еркіндік. Еркіндік – қазіргі демократиялық мемлекеттердің негізгі идеалдарының бірі. Жеке еркіндік және табиғи құқық.</p> <p>Тұлғаның, оның еркіндігінің, өмірді, табиғатты және мәдениетті сақтау жауапкершілігінің қалыптасу шарттары. Сөз және көзқарас еркіндігі. Еркіндік пен шығармашылық – адамның мәдениетте шын мәнінде өмір сүруінің тәсілі. Абайдың «толық адам» концепциясы. Алаш қайраткерлерінің философиясындағы еркіндік және тәуелсіздік идеялары.</p>	<p>1.Ерік еркіндігі мәселесін зерделеу және түсіндіру.</p>	<p>1. «Қазіргі заманғы қоғамдағы дәстүрлі құндылықтардың рөлі» тақырыбына шығармашылық жұмыс (эссе, реферат, баяндама) дайындау.</p>	10
11 апта: Өнер философиясы				
11	<p>Эстетика пәні философиялық білім саласы ретінде. Антикалық эстетикалық ойлардың тарихы (софистер, Сократ, Платон, Аристотель). Араб-мұсылмандық эстетика (Омар Хайям, Әл-Фараби, Ибн Рушд, Ибн Араби, Руми). Христиандық ортағасырлықтың көркемдік-эстетикалық әлемі (А.Августин, Иоанн Дамаскин). Қайта Өрлеу дәуірінің эстетикасы (Л.Б. Альберти, Леонардо да Винчи, А.Дюрер, М.Монтень, Эразм Роттердамский). XVII-XVIII ғ.ғ. Жаңа заман эстетикасы және көркемдік практикасы (Д.Локк, Р.Декарт, Вольтер, Д.Дидро, Ж. Руссо). Классикалық эстетиканың негіздері (И.Кант, Г.Гегель, Ф.Шеллинг). XIX - XX ғ.ғ. классикалық емес эстетика (Ф. Ницше, Дж.Дьюи, Ж.-П. Сартр, М. Хайдеггер). Эстетикалық тәжірибе. Адам өмірінің эстетикалық өлшемі.</p>	<p>1. Музыкалық эстетиканың қалыптасуының қазіргі мәдениеттің маңызды құрамдас бөлігі ретінде қарастыру.</p>	<p>«Қазіргі заманғы адамның өміріндегі өнердің рөлі» тақырыбына эссе-пайымдау жазу.</p>	10

	<p>Негізгі эстетикалық категориялар: сұлулық – ұсқынсыздық, трагикалық-комедиялық, асқақ-төмен. Сұлулықтың құндылығы.</p> <p>Философия және өнер. Өнер – мәдениет феномені, оның тұлғалық және әлеуметтік қызметтері. Көркем шығармашылық субъектісі. Өнер әлеміндегі адам. Адамның мінез-құлқы, іс-қимылы, жан тебіреністерінің себептерін ашудағы өнердің мүмкіндіктері.</p> <p>Өнерді зерттеудің заманауи философиялық тәсілдері. Қазіргі өнер философиясының негізгі категориялары: әлемді эстетикалық сезіну, еліктеу және елігу; сұлулық, көркем бейне, көркем стиль, көркем талғам, символ мен симулякр және тағы басқалары. Қазақ халқының сұлулық философиясы. Жырау және билердің шығармашылығындағы этикалық және эстетикалық бастамалары. Қ.Нұрланова: «Адам - Әлем біртұтас» концепциясы. Ұлттық аспаптар қобыз, домбыра көшпенділердің рухани мәдениетінің көрінісі ретінде. Қазақ дәстүрлі музыкасының ерекшеліктері. Күй – қазақ өнерінің феномені.</p>			
--	---	--	--	--

12 апта: Қоғам және мәдениет

12	<p>Әлеуметтік философияның пәні. Қоғам философиялық ұғым ретінде. Антикалық философиясындағы әлеуметтік ой: Платонның идеалды мемлекеті, Аристотельдің «Политикасының» негізгі тұжырымдамалары. Адам саяси жануар ретінде. Августин: «Фәни шаһар» және «Бақи» шаһар. Қайта өрлеу дәуіріндегі утопиялық теория: Т.Мор және Т.Кампанелла. Н.Макиавеллидің әлеуметтік-саяси теориясы. Жаңа заман әлеуметтік философиясы (Т.Гоббс, Дж.Локк, Ж.Ж.Руссо). К.Маркс: таптық қоғам. К.Поппер «Ашық қоғам».</p> <p>«Қоғамдық сана» ұғымы. Қоғамдық сананың түрлері. Қоғамның типтері. Ақпараттық қоғам. Постиндустриалдық қоғам. Ашық қоғам. Желілік қоғам. Жаңару. Қала. Урбандану.</p> <p>Мәдениет, оның табиғаты мен мәні. Философия тарихындағы мәдениеттанулық теориялар (З.Фрейд, Н.Данилевский, О.Шпенглер, К. Леви-Строс). Мәдениет – қоғам болмысының формасы. Материалдық және рухани мәдениет. Мәдениет және коммуникация. Мәдени-антропологиялық әдістеме: адам мен мәдениеттің мәндік және онтологиялық түбегейлі бірлігін мойындау.</p> <p>Қазақтардың ұлттық мәдениеті – қазақ халқының ұлттық бірегейлігінің негізі және оның «Рухани жаңғыру» жобасы аясында дамуы.</p>	<p>1.Қоғамдық сана феномені: түрлері, құрылымы, мәні.</p> <p>2.ХХІ ғасырдағы Қазақстан қоғамдық санасының жаңғыруының мәні.</p> <p>3. Қазіргі ақпараттық қоғамдық философиялық талдау және қазіргі заманның жандық талаптарын зерделеу.</p>	<p>1. «Қазақстанның қазіргі дамуының басымдықтары аясындағы прагматизм философиясы» тақырыбына шығармашылық жұмыс (эссе, реферат, баяндама) дайындау.</p>	10
----	--	---	---	----

13 апта: Тарих философиясы

13	<p>Тарихты философиялық пайымдау пәні ретінде талдау.Тарих түсінігімен уақыт туралы көріністердің байланысы. Миф «уақыты». Уақыттың антикалық түсінігі және тарихтың айналымы. Орта ғасырдағы және Қайта өрлеу дәуіріндегі тарих философиясы. Г.Гегельдің философия тарихы. Марксистік философия тарихы. Тарихтың «сыни» философиясы: Дильтей, Риккерт, Ясперс. Қазіргі заман философиясындағы «тарих мәні», «тарихтың соңы» мәселелері.</p>	<p>1. Қазақ философиясындағы тарихи мәселелерін талдау.</p> <p>2. Қазіргі</p>	<p>1.Түпнұсқаларды түсіндірме беріп отырып оқу және олардың мазмұнын салыстырмалы талдау негізінде қазіргі заманғы</p>	10
----	--	---	--	----

	<p>Тарихтың бағытталғандығы және оның мәні. Тарих философиясының пәні. Тарих философиясының даму кезеңдерін қарастырудың негізгі әдістері.</p> <p>Адамзат тарихы: өткені-бүгіні-болашағы. Тарихтың мақсаты, мәні, бағыты мәселесі.</p> <p>Адамзат тарихының бірлігі мен көптүрлілігі. Тарихи үдерістері: революциялық және эволюциялық. Тарихтың қозғаушы күштері. Тарихтағы прогресс және регресс.</p> <p>Формациялар және өркениеттер. Шығыс-Батыс. Өркениеттер қақтығысы. Біртұтас адамзат пен әлемдік тарихты қалыптастыру үдерісі. Қазіргі өркениет, оның өзгешелігі және қайшылықтары. Адамзаттың даму үрдістері. Асан Қайғы: Жерұйық философиясы. Қазақстан тәуелсіздігі тарихының философиясы. «100 жаңа есім» жобасы – қазіргі Қазақстан тарихының бейнесі. Қазақстанның эволюциялық дамуы – елдің гүлдену мүмкіндігі.</p>	Қ а з а қ с т а н қ о ғ а м ы н д а ғ ы ж а ң а р у ү д е р і с т е р і н і ң м ө н і м е н е р е к ш е л і г і.	<p>ақпараттық қоғам дамуының негізгі концепцияларына сараптамалық шолу жасау.</p> <p>2. «Қазақстанның дамуы мен көркеюіне менің үлесім» тақырыбына эссе-пайымдау жазу.</p>	
--	---	---	--	--

14 апта: Дін философиясы

14	<p>Дін анықтамалары. Дін және философиялық білім. Дін және өнер. «Дүниежүзілік діндер» феномені. Діннің алғашқы формалары. Алғашқы діни формалардың мәселелері: эволюционизм (У. Тейлор), структурализм (Леви-Брюль, Леви-Строс), марксизм (С. Токарев). Буддизм және оның негізгі бағыттары. Христиан дінінің пайда болу тарихы және негізгі формалары. Ислам. Исламның қалыптасуы, догматикасы және тарихи формалары. Суфизм (Аль-Газали, Ходжа Ахмет Яссауи). Неміс романтизм өкілдерінің діни философиялық концепциясы (Ф. Шлейермахер). С. Кьеркегордің діни философиясы.</p>	1. Қазіргі заман өдениеттегі дін философиясы	<p>1. Қазіргі жаһандық мәселелерді түсінудегі және шешудегі философияның рөлі» тақырыбына ғылыми-ізденістік жоба дайындау.</p> <p>2. К. Амстронгтың «Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: Құдайтану баяны» еңбегін талдау негізінде эссе жазу.</p>	10
----	--	--	---	----

Апта 15: «Мәңгілік Ел» және «Рухани жаңғыру» – жаңа Қазақстан философиясы

14	<p>Кеңістік-уақыттық континуумдағы «Мәңгілік Ел» және «Ұлы Дала» категориялары.</p> <p>Қазіргі Қазақстандағы жаңғыру үдерісі: әлеуметтік-саяси, экономикалық, мәдени қырлары. Қоғамдық сананы жаңартудың негізгі бағыттары. Рухани жаңғыру. XXI ғасырда ұлттық сана-сезімді қалыптастыру мәселесі.</p> <p>Еуразияшылдық және Қазақстан дамуы. Еуразияшылдықтың әлеуметтік-мәдени, идеологиялық және геосаяси негіздері.</p> <p>Жаһандық әлемдегі Қазақстанның өркениеттік идентификациясы. «Мәңгілік ел» идеясы. Н.А. Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы және «Рухани жаңғыру» жобасы – XXI ғасырдағы Қазақстан дамуы болашағын айқындайтын маңызды құжат. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық және патриоттық идеясының ұйыстырушы құндылығы. Қазақстанның</p>	<p>2. Қазіргі ақпараттық қоғамды философиялық талдау және қазіргі заманның жаһандық талаптарын зерделеу.</p> <p>3. «Мәңгілік Ел» идеясы мен «Рухани жаңғыру» жобасы – Қазақстанның тарихи дамуының жаңа векторлары.</p>	<p>3. «... (кәсіби қызмет салалары) өзекті философиялық мәселелері» тақырыбына ғылыми-ізденістік жоба дайындау.</p>	10
----	---	---	---	----

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 5 академиялық кредит - 150 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Назарбаев Н.А. «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». <http://www.akorda.kz>.
2. Назарбаев Н.А. «Мәңгілік Ел. Годы, равные векам. Эпоха, равная столетиям» – Астана: Деловой мир Астана, 2014. – 368 с.
3. Нұрышева Г.Ж. «Философия» – Алматы: Инжу-маржан, 2013.
4. Петрова В.Ф., Хасанов М.Ш. «Философия». – Алматы: Эверо, 2014.
5. Ғарифолла Есім «Фәлсафа тарихы» – Алматы, 2000.
6. Ғарифолла Есім «Қазақ философиясының тарихы» – Алматы, 2006.
7. Ғарифолла Есім «Адам-зат» – Астана, 2008.
8. Бертран Р. «История западной философии» – М.: Издатель Litres, 2018. – 1195 с.
9. Джонстон Д. «Философияның қысқашатарихы. Сократтан Дерридаға дейін». Ғылыми ред. Нұрышева Г.Ж. – Астана, 2018. – 216 б.
10. Хесс Р. «Философияның таңдаулы 25 кітабы». Ғылыми ред. Раев Д.С. – Астана, 2018. – 360 с.
11. Кенни Э. «Батыс философиясының жаңа тарихы. 1-том: Антика философиясы» / ғылыми редактор Молдабеков Ж. Ж. – Астана, 2018. – 408 с.
12. Кенни Э. «Батыс философиясының жаңа тарихы. 2-том: Орта ғасыр философиясы» / ғылыми редактор Оспанов С. – Астана, 2018. – 400 с.
13. Карен Армстронг Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: Құдайтану баяны/ Научн. редактор Кенжетай Д. – Астана, 2018. – 496 с.
14. Johnston D. «A Brief History of Philosophy: From Socrates to Derrida». – A&C Black, 2006. – 211 p. (Джонстон Ди. «Э бриф хистори оф философи: Фром Сокрэйтес ту Дэррида».- Эй энд Си Блэк, 2006. - 211 пи.)
15. Kenny A. «New History of Western Philosophy». Volume 1-4. – Oxford University Press, 2006 - 2010. (Кэнни Эй. «Нью хистори оф Вестерн философи». Волум 1-4 – Оксфорд юниверсити пресс, 2006-2010)
16. Humphreys P. «The Oxford Handbook of Philosophy of Science». – Oxford University Press, 2016. (Хамфрейс Пи. «Зе Оксфорд хэндбук оф философи оф ссайнс». – Оксфорд юниверсити пресс, 2016)
17. Estlund D. «The Oxford Handbook of Political Philosophy». – Oxford University Press, 2017. (Эстланд Ди. «Зе Оксфорд хэндбук оф палитикал философи». - Оксфорд юниверсити пресс, 2016)

18. Cappelen H., Gendler T., Hawthorne J. The Oxford Handbook of Philosophical Methodology. – Oxford University Press, 2016. (Кэппелен Эйч., Гендлер Ти., Хэутон Джэй. «Зе Оксфорд Хэндбук оф философикл метадаладжи». - Оксфорд юниверсити пресс, 2016)

19. Karen Armstrong «A History of God: The 4000-year quest of judaism, christianity and islam». - Gramercy Books, 2014.- 496 p. (Кэрен Армстронг «Э истори оф гад: Зе фо саузанд ие гэст оф джудаизм, кристианити энд ислам». – Грамэрси букс, 2014 – 496 пи.)

20. Джонстон Д. «Краткая история философии/пер. Е.Е. Сухарева. - М.: Астрель, 2010. – 236 с.

21. Хесс Р. «25 ключевых книг по философии». – М.: Урал LTD, 2000. – 368 с.

Қосымша:

1. Барлыбаева Г.Г. «Эволюция этических идей в казахской философии». – Алматы, 2011.

2. Зотов А.Ф. «Современная Западная философия».– М.: Высшая школа, 2012.

**Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
3-қосымша**

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Шетел тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Шетел тілі» жалпы білім беру пәнінің типтік оқу бағдарламасының үлгісі (бұдан әрі - бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 5 бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және оқытудың мақсаты, міндеттері, құрылымы, мазмұны және оқыту әдістері мен оқу нәтижелерін айқындайды.

2. Осы бағдарлама жалпы білім беру циклінің міндетті пәндерінің бірі болып саналатын «Шетел тілі» пәнін оқытуды қамтамасыз етуге арналған.

3. Жоғары білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу 300 академиялық сағатты (10 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның негізгі мақсаты шеттілдік білім беру үдерісінде студенттердің мәдениетаралық-коммуникативтік құзіреттерін жеткілікті (А2, жалпыеуропалық құзыреттер) және базалықжеткілікті (В1, жалпыеуропалық құзыреттер) деңгейлерінде қалыптастыру болып табылады. Білім алушының тілдік деңгейі дайындығына байланысты жоғары оқу орнына түскенге дейін В1 жалпыеуропалық құзыреттілік деңгейінен жоғары болса, курстың аяқталу кезеңінде В2 жалпыеуропалық құзыреттілік деңгейіне жете алады.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алушыларға шетел тілінің лексикасын мен тілдік ерекшеліктерін игерту және олардың коммуникативтік-функционалды құзыреттілікттерін қалыптастыру;

2) мәдениаралық коммуникация субъектісі болып табылатын жеке тұлғаның мәдениаралық қарым-қатынасқа қабілеттілігін көрсететін, мәдениаралық құзыреттілігін қалыптастыру.

3) шетел тілінде дәлелдеу дағдыларын қалыптастыру және тілі оқытылатын елдің тілдік және мәдени ерекшеліктерін түсіну.

6. Оқу бағдарламасын меңгеру қорытындылары барысында студенттер келесідей оқу нәтижелеріне қол жеткізеді:

1) серіктесінің және осы деңгейдегі мәтіндердің авторларының коммуникативтік мақсаттарын түсінудің тұжырымдамалық негізін жүйелейді;

2) коммуникативтік мақсатқа сәйкес сөйлеу формалары мен түрлерін салыстырады және таңдап алады / логикалық құрастырылған сөйлеу түріне барабар қарым-қатынас (коммуникация);

3) зерттелетін тілдің әлеуметтік-мәдени нормаларына сәйкестігін ескере отырып, тиісті тілдік құралдарды дұрыс таңдау және тиісті түрде қолдану арқылы өз коммуникативтік ниеттерін қажет деңгейде көрсете алады;

4) нақты фактілерді, беделді пікірге сілтемелерді және т.б., ауызша мінез-құлқының коммуникативтік және когнитивті негізделген әдістерін пайдалану деңгейлерін сыныптайды;

5) стилистикалық ерекшеліктерді зерттеуге назар аудара отырып, шет тілінің даму заңдылықтарын анықтайды;

6) ғылыми және әлеуметтік сипаттағы мәтіндердегі оқиғалардың себептері мен салдарын лингвистикалық сипаттайды және талдайды;

7) негізделген ақпаратты (мәліметтерді) пайдалана отырып, қазіргі заманғы проблемалардың ықтимал шешімдерін шет тілінде айта алады;

8) осы деңгейдегі жеткілікті негізделген тілдік құралдармен тілдік материалдарды дәлелді қолданады; 75% қатесіз сөйлеумен қатар, рұқсат етілген қателерді дер кезінде және өз бетінше түзетеді;

9) коммуникативтік әрекетті құру стратегиясын және тактикасын иеленіп, тілдік тақырыптар шеңберінде және сөздерді грамматикалық дұрыс құрастыру арқылы, лексикалық жеткіліктілікке сүйене отырып, дұрыс интонациямен сөйлей алады.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Осы бағдарлама бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, пәннің тақырыптық жоспары, оқыту әдістері, оқу нәтижелерін бағалау критерийлері, пән алды (пререквизит) және пәннен кейінгі (постреквизит) оқытылатын пәндерге шолу жасаумен басталады.

8. Пәннің оқу жоспары, оның ішінде пәннің мазмұны, семинар тақырыбы (практикалық) және студенттердің өзіндік жұмысы осы бағдарламаға қосымшада берілген. Тақырып мазмұны салалардан, тақырыптардан, тақырыпшалардан және қарым-қатынастың типтік жағдаяттарынан тұратын танымдық-лингвомәдени кешендер түрінде ұсынылған.

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) оқытушы мен студенттер тарапынан рефлексивті оқыту тәсіліне негізделген студенттерді шоғырландыра оқыту,

2) интерактивті практикалық сабақ (проблемалық тақырыптар, пікірталас алаңы, «Пресс-конференция», «Сұрақтар-жауаптар-талқылау»);

3) интерактивті дөңгелек үстел, семинар, рөлдік ойындар;

4) кейс-стади (нақты жағдаяттарды талдау);

5) жобалау әдісі (өз тәжірибесі мен құзыреттілігін толықтыру және өзгерту).

10. Бағдарламаның оқу-әдістемелік кешені мыналарды қамтиды:

1) силлабус (жұмыс оқу жоспары);

2) тәлімгерлердің өздік жұмыстарын ұйымдастыру, оны жүзеге асыру кестесі және оларға әдістемелік нұсқаулар;

3) қысқа тақырыптық мазмұны;

4) семинарларлық (практикалық), зертханалық сабақтарға арналған оқу материалдары;

5) пәнді оқу-әдістемелік қамтамасыз ету картасы;

6) пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы.

11. Студенттердің құзыреттерін бағалау келесі критерийлер бойынша жүзеге асырылады: бағдарлама мәтінінде тілдік материалды түсіну, терминологияны меңгеру, алынған білімді пайдалану.

Минималды-жеткілікті деңгей – (біліктіліктің жалпыеуропалық шкаласы бойынша А2 деңгейіне сәйкес).

11.1. Минималды-жеткілікті деңгейде қалыптасатын біліктіліктер когнитивтік, әлеуметтік мәдени және коммуникативтік біліктіліктер болып табылады.

11.2. Минималды-жеткілікті деңгейде сөйлеу тілінің формалары мен сөйлеу түрлерінің түрлері: этикет сипатындағы диалог; диалог-сұрақ.

Ауызша және жазбаша коммуникация түрлері: ой - пікір элементтері бар сипаттама, хабарлама.

Жазбаша сөйлеу туындылары түрлері: хат, жеке хат, құттықтау хаты, сауалнама, формуляр, кеден декларациясы, баяндама жоспары.

11.3. Минималды жеткілікті деңгей дескрипторлары:

- коммуникацияның ауызша және жазбаша түрлері бойынша:

- мәлімет беруге дайындық және қабілет, ақпарат беру; ақпарат сұрау, сұрақтар қою, сұрастырып білу; кеңес беру, ұсыныс жасау; сендіру, сақтандыру; бағалауыш сөйлесімдердің, тұжырымдардың көмегімен сипаттау; мейірім білдіру және жақтырмау, қызығушылық-немқұрайдылық, үмітті, сезімді білдіру.

- диалог барысында қайталауларды, перифраздарды және тағы басқа құралдарды қолдана отырып, дайын сөздер негізінде қарапайым әңгіме жүргізу, әңгімені жалғастыру үшін қысқа сөз оралымдарымен ой бөлісу, күнделікті өмірге және сөйлеу тақырыптарына (отбасы, бос уақыт және т.б.) қатысты таныс тақырыптар бойынша әңгіме жүргізу, диалогты бастау,

жалғастыру және аяқтау үшін сөйлеу әдебі сөздерін қолдану.

- Монолог барысында:

Өз отбасын, оқуын, тұратын орнын, курстастарын, күн тәртібін, ауа райын, жыл мезгілдерін және т.б. қарапайым фразалармен сипаттау, өзі, өзінің сабақтары мен қызығушылықтары туралы қысқаша хабарлама жасау.

Жазбаша коммуникация барысында: туған-туысқандарды, өзінің айналасындағыларды, олардың іс-әрекеттері, үй (пәтер) және т.б. сөйлеу тақырыптары бойынша қарапайым фразалармен сипаттау, рәсімдеудің нормативтік талаптарын сақтай отырып, коммуникативтік ниеттерді жеткізу.

Тыңдап түсіну барысында:

оқытушының және өзінің курстастарының сөзін, нұсқауларын түсіну;

күнделікті тұрмыста қолданылатын күнделікті қарапайым сөйлесімдерді қабылдау және түсіну;

оқытушының жақсы құрастырылған және баяу айтылған сұрақтарын, нұсқауларын, ережелерін немесе қарапайым қысқа бұйрықтарын түсіну;

хабарламаның тақырыбы туралы фрагментті (сөз, сөз тіркестері және қарапайым фразалар деңгейінде) болжап білу;

Оқу барысында келесі іскерліктер қалыптасады:

ұсынылған мәтіндердегі таныс атауларды, сөздерді, қарапайым фразаларды оқып бөліп көрсету;

тілін оқып жатқан елдегі адамдардың күнделікті өмірлерін реттеуіш прагматикалық мәтіндерді оқу: мәзір және ілінген хабарламалар, бағыттар мен жол карталары, әр алуан нұсқаулықтар мен ескертулер, кестелер және хабарламалар – жаңа әлеуметтік мәдени ортада іс-әрекетке бағдар беретін, негіз болатын ақпараттарды оқу;

Минималды жеткілікті деңгейде біліктіліктердің қалыптасуын бағалау өлшемдері:

Бағалау деңгейлері: үйлесімді, жоғары, орташа, төмен.

Бағалау деңгейлері өлшемдерінің мазмұны:

Басқа тілдегі мәтінді ұйымдастырудың ережелерін сақтау. Жазбаша мәтіннің мазмұны мен көлемі (берілетін ақпараттың дәлдігі, нормативтік талаптарға сәйкестігі). Лексикалық қанықтығы, грамматикалық безендірілуі (этикет сөздердің дұрыстығы, орфография мен емле ережелерін сақтау).

Үйлесімді деңгей:

серіктесінің осы деңгейдегі коммуникативтік ниетін ым, ишара арқылы түсіну;

осы деңгейдегі өз коммуникативтік ниетін сөздік қоры жетпей қалған жағдайда көрнекіліктерді пайдалана отырып білдіру;

осы деңгейдегі сөйлеу/коммуникация формаларының авербалды және визуалды түрлерін таңдап алу;

коммуникативтік ниетін фото немесе суретте бейнеленген нақты деректерді пайдалана отырып баяндау;

Жоғары деңгей:

серіктесінің коммуникативтік ниетін дәлелдерді пайдалана отырып жалпы түсіну;

өз коммуникативтік ниетін оқып жатқан тілдің әлеуметтік-мәдени нормаларына сәйкес дұрыс білдіре алуы;

сөйлеудің логикалық құрылымының жеткіліксіз түрінің сөйлеу/коммуникация формаларын таңдау;

кейбір деректер мен сілтемелерді пайдалануда коммуникативтік ниетін білдірудің толық еместігі;

Орташа деңгей:

серіктесінің коммуникативтік ниетін тек жорамалдай түсінуі;

өз коммуникативтік ниетін шектеулі лексикалық бірліктерді пайдалана отырып жеткілікті түрде барабар білдіруі;

сөйлеу/коммуникация түрлері мен формаларын таңдау коммуникативтік ойға үнемі сәйкес келе бермейді;

кейбір деректерді пайдалануда интерференция салдарынан коммуникативтік ниетін білдірудің толық еместігі;

талап етілген деңгейде талқыға түсуге қабілетсіздігі. Сөйлеу мінез-құлқы коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан жеткіліксіз.

11.4. Жеткілікті деңгей: (біліктіліктің жалпыеуропалық шкаласы бойынша А2 деңгейіне сәйкес):

Жеткілікті деңгейде қалыптасатын біліктіліктер когнитивтік, әлеуметтік мәдени және коммуникативтік біліктіліктер болып табылады.

Жеткілікті деңгейде жиі қолданылатын сөйлеу формалары мен қатысым түрлері :

- әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени және оқу-кәсіби салаларында ақпарат алмасу жөніндегі диалог;

- іс-әрекетте түрткі болатын диалог.

Ауызша және жазбаша коммуникация түрлері: ой - пікір элементтері бар сипаттама, хабарлама.

Жазбаша сөйлеу туындылары түрлері: толық хат, жеке хат, құттықтау хаты, сауалнама, формуляр, кеден декларациясы, ой-пікір элементтері бар баяндама жоспары.

Жеткілікті деңгей дескрипторлары:

- Коммуникацияның ауызша және жазбаша формалары саласында:

- бағдарламада көзделген қарым-қатынастың ең кең таралған стандарттық

жағдаяттарындағы нақты коммуникативтік міндеттерді шешуге сүйене отырып, тілдік материалды өзгерту, құбылту және байланыстыру қабілеті мен даярлығы;

- Диалог барысында:

- оқытушымен, курстастарымен және басқа да адамдармен қарым-қатынаста күнделікті қарапайым жағдаяттарда ешқандай ерекше күш-жігер жұмсамай –ақ әңгімелесуді жүзеге асыра алады;

- әлеуметтік - тұрмыстық, әлеуметтік - мәдени және оқу - кәсіби салаларында ақпарат алмасу үшін қарапайым фразалар мен сөйлемдерді диалогта қолданады;

- айтылған ұсынысқа жауап беру және өз бастамашылық көрсету және әңгімелесушінің әрекет етуіне ұйытқы болу, серіктеспен келіспеу немесе келісу.

- Монолог барысында:

- бірқатар фразалар мен сөйлесімдерді қолдана отырып, өз достарын, тұрғылықты орын жағдайларын, тамаққа қатысты қалауларын, өзінің бос уақытын, қаладағы бағыт-бағдарларды, отбасылық және ұттық мейрамдарды және т.б. толығырақ сипаттау;

- сюжеттік суретті өз бетінше сипаттау;

- оқыған мәтіннің мазмұнын өз ұстанымын білдіре отырып элементарлы деңгейде қысқаша баяндау;

- өткен тақырыпқа қатысты 10-15 фраза көлемі бойынша шағын хабарлама жасау.

Жазбаша коммуникация барысында:

қарапайым қысқа хат, қысқа жеке хат жазу, рәсімдеудің нормативтік талаптарын сақтай отырып формулярды толтыру, өзінің күн тәртібін құрастыру және жазу, өзінің қалауларын, өмірбаянын, ағымдағы оқиғаларды қарапайым түрде сипаттау;

оқыған мәтінге жоспар және мәтін, тақырып бойынша өзінің сөйлейтін сөзінің қысқаша тезисін құрыстыру және жазу.

Тыңдап түсіну барысында:

таныс тақырыпта сөз болған жағдайда, тікелей қарым-қатынаста өзге адамның айтқан сөзінің жалпы мазмұнын түсіну;

фондық әлеуметтік мәдени білімдерге, оқыған лексикалық және грамматикалық материалға, сонымен қатар мағыналық контекстік болжамға сүйену;

өзінің жеке қарым-қатынас салаларына тікелей байланысты, мысалы жеке тұлғалық және отбасылық деректерге, дүкенде сауда жасау, атқаратын іс қатысты жиі қолданылатын лексика мен фразаларды түсіну;

қысқа, анық және қарапайым хабарламалар мен хабарландырулардағы негізгі ақпаратты түсіну.

Оқу барысында:

өткен тақырыптар шеңберінде әрекеттік күрделіліктің жоғары емес деңгейінің міндеттерін орындау бойынша нұсқауларды қамтитын мәтіндерді оқу;

қос тілді сөздіктермен және басқа да анықтамалармен жұмыс істеу, оларда жұмыста дұрыс бағыт-бағдар таба білу;

өзінің оқу тәжірибесіне, соның ішінде ана тілінде оқу тәжірибесіне сүйену;

тілдік және мағыналық болжамды дамыту;

өз бетінше оқу дағдыларын дамыту.

Жеткілікті деңгейде (A2) біліктіліктердің қалыптасуын бағалау өлшемдері:

Бағалау деңгейлері: үйлесімді, жоғары, орташа.

Баға деңгейлері өлшемдерінің мазмұны:

Үйлесімді деңгей:

-мәтін авторларының, серіктесінің коммуникативтік ниетін түсіну;

- өз коммуникативтік ниетін түсінікті түрде білдіре алуы;

- сөйлеу/коммуникация формаларын сөйлеудің логикалық құрылымына барабартаңдай алуы;

- коммуникативтік ниетін нақты деректер мен сілтемелерді пайдалана отырып жеткілікті түрде толық баяндауы;

Жоғары деңгей:

-серіктесінің коммуникативтік ниетін дәлелдерді пайдалана отырып жалпы түсінуі;

-өз коммуникативтік ниетін оқып жатқан тілдің әлеуметтік-мәдени нормаларына сәйкес дұрыс білдіре алуы;

-сөйлеудің логикалық құрылымының жеткіліксіз түрінің сөйлеу/коммуникация формаларын таңдау;

-кейбір деректер мен сілтемелерді пайдалануда коммуникативтік ниетін білдірудің толық еместігі;

Орташа деңгей:

-серіктесінің коммуникативтік ниетін тек жорамалдай түсінуі;

-өз коммуникативтік ниетін шектеулі лексикалық бірліктерді пайдалана отырып жеткілікті түрде барабар білдіруі;

-сөйлеу/коммуникация түрлері мен формаларын таңдау коммуникативтік ойға үнемі сәйкес келе бермейді;

-кейбір деректерді пайдалануда интерференция салдарынан коммуникативтік ниетін білдірудің толық еместігі;

-талап етілген деңгейде талқыға түсуге қабілетсіздігі. Сөйлеу мінез-құлқы коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан жеткіліксіз.

11.5. Базалық жеткілікті деңгей - (біліктіліктің жалпыеуропалық шкаласы бойынша B1

деңгейіне сәйкес):

Базалық жеткілікті деңгейде қалыптасатын біліктіліктер құрамы лингво-когнитивтік, әлеуметтік мәдени, когнитивтік және коммуникативтік біліктіліктер болып табылады.

Базалық жеткілікті деңгейде жиі қолданылатын сөйлеу формалары мен коммуникация түрлері : диалог-сұрастыру, ой бөлісу диалогы; диалог - әңгіме;

Ауызша және жазбаша коммуникация түрлері: сипаттама, хабарлама, ой-пікір, ой - пікір элементтері бар хабарлама, түсіндіру, анықтау, бағалау.

Жазбаша сөйлеу туындылары түрлері: жеке тұлғалық сипаттағы электронды хат, мәтін, хабарлама, мазмұндама, өмірбаян, түйіндеме.

Базалық жеткілікті деңгей дескрипторлары:

- тіл жүйесін және оны мәдениаралық-коммуникативтік әрекетте қолдану тәсілдерін білу;
- сөйлеу және коммуникация жүйесін меңгеру төмендегі коммуникативтік актілерді жүзеге асыруға дайындық пен қабілеттілік ретінде:
  - оқып үйренген қызметтер мен тақырыптар шеңберінде баяндау, сендіру, дәлелді түрде ақпаратты жеткізу, өнер және мәдениет (театрлар, фильмдер, кітаптар, әуендер және т.б.) мәселелері бойынша өз көзқарасын білдіру;
  - өзінің қабылдау тәжірибесі, бағалау жүйесі елегінен өткізу және талқылау арқылы оқу тақырыбы бойынша өз көзқарасын білдіру (әлеуметтік тұрмыстық, әлеуметтік мәдени салалар);
  - әңгімені немесе пікірталасқа белсенді қатысу (нақты жағдаятта таныс тақырып төңірегінде өрбіген әңгімеге еш дайындықсыз қатысу, әңгіме барысын түсініп тыңдау және өзіне қаратылып, анық айтылған сөзді түсіну, қажет болған жағдайда, қайтадан сұрау, өзінің жеке эмоцияларын білдіру және оларға жауап беру (ашу, қайғы, қызығушылық, қызықпаушылық)).
- Коммуникацияның ауызша және жазбаша формалары саласында:
  - әңгімелесушіге мәлімет беру, ақпарат беру, қызығушылық білдіру, ақпарат сұрау, сұрастыру, кеңес беру, ұсыныс жасау, сендіру, сақтандыру, бағалау сөздерінің көмегімен сипаттау, мейірім білдіру және жақтырмау, қызығу және қызықпау, үміттену, жанын түсінушілікті білдіру қабілеті мен даярлығы.
  - Диалог барысында: серіктестік назарын өзіне аударып, ұстай білу, қызығушылық білдіру, сөздік қоры жетпей қалғанда кезде мағыналас сөздермен ауыстыру, ым-ишаралар, дене қимылдары арқылы шеше білу, қате айтқан кезде өзін өзі түзету, анық және баяу айта білу, қажет болған жағдайда, айтылғанды қайталау, жалғаулықтардың көмегімен сөздердің қарапайым топтарын тіркестіру арқылы фразалар құрастыру іскерлігі;
- Монолог барысында:
  - өзінің жеке тәжірибесіне сүйене отырып, қарым-қатынастың әлеуметтік - тұрмыстық, әлеуметтік - мәдени және оқу-кәсіби салаларының базалық тақырыптары шеңберінде жағдаяттарды немесе оқиғаларды бірізді тұжырымдар түрінде сипаттау;
  - кітаптың немесе фильмнің сюжетін баяндау және өз көзқарасын дәлелдей отырып, ол туралы өз пікірін білдіру;

- берілген тақырып бойынша алдын ала даярланған, күрделі емес баяндама жасау.

Жазбаша коммуникация барысында:

-қарапайым байланысқан мәтін жазу;

-немесе шынайы оқиғаларды сипаттау;

-қызықтыратын тақырыптарға қысқа оңай эссе жазу;

-күнделікті деректі ақпараттар мен қажетті әрекеттерді түсіндіре отырып, формасы мен мазмұны онша күрделі емес қысқа баяндамалар жазу;

Тыңдап түсіну барысында мыналарды түсіне алады:

-кәсіби өмір тақырыптарына қатысты қарапайым ақпараттық хабарламаларды ;

-анық нормативті айтылу жағдайында оқып үйренген тақырып бойынша әңгімені ;

-әңгімелесушінің айтып отырған сөзін;

-анық нормативті айтылу жағдайында жазылған радио және телебағдарлама ақпараттарын;

-радиодан берілген жаңалықтар жиынтығының негізгі тұстарын және таныс тақырыптағы таспада жазылған, баяу айтылатын қарапайым мәтіндерді түсіну;

-қызықтыратын тақырыптағы теледидар бағдарламаларының (сұхбат, қысқаша дәрістер, репортаждар) көп бөлігін түсіну;

Оқу барысында:

-мәтіндерді электронды және қағаз жазбалардан қарау және қажетті ақпаратты табу;

-күнделікті материалдардан (хат, брошюралар, қысқа ресми құжаттар) қажетті ақпаратты табу және түсіну;

-егжей-тегжейлі нақтылаусыз мәтін тақырыбы бойынша ой-пікір білдіру;

-таныс тақырыптағы қарапайым газет мақаласының негізгі қағидаларын анықтау;

-қызықтыратын тақырыптағы деректі ақпараты бар қарапайым мәтіндерді оқып түсіну;

-күрделі емес тілмен баяндалған техникалық ережелерді түсіну (қауіпсіздік ережелері);

-буклеттерден, каталогтардан, аңдатпалардан, мәзірлерден, кестелерден қажетті ақпаратты іздеп табу және оларды қолдана білу немесе мәлімет алу.

Базалық жеткілікті деңгейде (B1) біліктіліктердің қалыптасуын бағалау өлшемдері:

1) Коммуникативтік ойды жүзеге асыру;

2) Логика-құрылымдық тұтастық;

3) Сөйлеудің пәндік мазмұнын игеру;

4) Тіл иелерінің лингвомәдени нормаларына сәйкестік;

5) Сөйлеудің лингвистикалық дұрыстығы; метатілді білу.

Бағалау деңгейлері: үйлесімді, жоғары, орташа, төмен.

Баға деңгейлері өлшемдерінің мазмұны:

Үйлесімді деңгей:

- берілген деңгейде мәтін авторларының, серіктестің коммуникативтік ниетін толық түсіну;
- оқып жатқан тілдің әлеуметтік мәдени нормаларына сәйкестігін ескере отырып, тілдік құралдарды дұрыс таңдау және оларды орынды қолдану арқылы өзінің коммуникативтік ниетін барабар түрде жеткізу қабілеті;
- логикалық құрылымды коммуникативтік ниетке сәйкес сөйлеу түрімен бірге коммуникация/сөйлеу формасы мен түрін таңдау;
- коммуникативтік ниеттің максималды жеткілікті деңгейде толық баяндалуы, беделді көзқарастарға сүйене отырып шынайы деректерді, сілтемелерді берілген деңгей үшін жеткілікті дәрежеде қолдану және т.б., сөз әрекеті коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан дәйектелген;
- коммуникативтік актіні құрудың стратегиясы мен тактикасын сауатты меңгеру;
- сөйлеуде тілдік құралдарды сауатты қолдану, 75% қатесіз сөйлеу барысында жіберген қателерді өз бетінше уақтылы түзету қабілеті; сөзді дұрыс екпінмен айту, деңгейдің сөйлеу тақырыбы шеңберіндегі лексикалық бай сөздік қоры және грамматикалық сауаттылық;

Жоғары деңгей:

- анықтау үшін қарсы сұрақтарды қоя отырып, серіктестің коммуникативтік ниеттерін жеткілікті толық түсінбеу;
- оқып жатқан тілдің әлеуметтік мәдени нормаларына жеткілікті деңгейде сәйкестігін ескергеннің өзінде, тілдік құралдарды дұрыс таңдау және оларды кей жағдайда орынсыз қолдану арқылы өзінің коммуникативтік ниеттерін бейімді түрде жеткізу қабілеті;
- коммуникативтік ниетке сәйкес келетін логикалық құрылымды сөйлеу түрлерін коммуникацияның/сөйлеу формасы мен түріне жеткіліксіз таңдау;
- берілген деңгей үшін жекелеген фактілерді, көзқарастарға сілтемелерді жеткілікті дәрежеде қолданғанымен, коммуникативтік ниеттің максималды жеткілісіз деңгейде толық емес баяндалуы;
- коммуникативтік актіні құрудың стратегиясы мен тактикасын дұрыс меңгеру;
- сөйлеуде тілдік құралдарды сауатты қолдану, 50% қатесіз айтылымдар барысында жіберген қателерді өз бетінше уақтылы түзету қабілеті; сөзді дұрыс екпінмен айту, деңгейдің сөйлеу тақырыбы шеңберіндегі лексикалық бай сөздік қоры және грамматикалық сауаттылық;

Орташа деңгей:

- анықтау үшін қарсы сұрақтарды үнемі қолдана отырып, серіктестің коммуникативтік ниеттерін тек жалпы түрде ғана түсіну;

-қарапайым құрылымдарды және лексикалық бірліктердің айтарлықтай шектеулі мөлшерін қолдану арқылы өзінің коммуникативтік ниеттерін жеткілікті дәрежеде үйлесімді жеткізу;

-сөйлеу формасы мен түрі коммуникативтік ойға үнемі сәйкес келе бермейді;

-коммуникативтік ниетті білдіруде жекелеген деректерді қолдана отырып, жоғары дәрежедегі дәлелдерді толық емес баяндау;

-коммуникативтік актінің құрудың стратегиясы мен тактикасын жеткіліксіз дәрежеде меңгеру;

-25 % қатесіз сөйлеу барысында жеткіліксіз дәрежедегі тілдік құралдарды сауатты қолдану; сөз екіні және сөйлеудің лексика-грамматикалық құралдарының жеткіліксіздігі;

Төмен деңгей:

Талап етілетін деңгейде пікірталасқа қатысуға қабілетсіздік. Сөйлеу әрекеті коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан жеткіліксіз.

11.6. Базалық стандарттық деңгей - біліктіліктің жалпы еуропалық шкаласы бойынша B2 деңгейіне сәйкес:

Базалық стандарттық деңгейде қалыптастырылатын біліктіліктер құрамы лингво-когнитивтік, әлеуметтік-мәдени, когнитивтік және коммуникативтік біліктіліктер болып табылады.

Базалық стандарттық деңгейде үлгілендірілетін сөйлеу формалары мен коммуникация сөйлеуі түрлері : әңгіме, сұхбат, пікірталас болып табылады.

Ауызша және жазбаша коммуникация түрлері: сипаттама, хабарлама, ой-пікір, хабарлама.

Сөйлеу айтылымдарының түрлері: түсіндірме, анықтама, бағалау, қысқаша мазмұндама, интерпретация, комментарий.

Жазбаша сөз туындыларының түрлері: түйіндеме, телефакс, ресми хат, баяндама тезисі, эссе.

Базалық стандарттық деңгей дескрипторлары төмендегілер болып табылады:

- тіл жүйесін және оны мәдениетаралық-коммуникативтік әрекетте қолдану тәсілдерін білу;
- сөйлеу және коммуникация жүйесін меңгеру төмендегі коммуникативтік актілерді жүзеге асыруға дайындық пен қабілеттілік ретінде:
- әр алуан тақырыптарға: жалпы, оқу-кәсіби, сонымен қатар бос уақытқа қатысты тақырыптарға мүдірмей әңгіме жүргізу;
- еш дайындықсыз, грамматикалық қателер жасамай, сөйлеу стилдеріне шектеусіз қарым-қатынас жасау;
- диалогты айтарлықтай жылдам және дайындықсыз жүргізу;
- қандай да бір іске өзінің қызығушылығын атап айту, қажетті дәлелдердің көмегімен өзінің кзқарасын түсіндіру және нақтылау;
- әңгімеге эмоциялық сипат беру.
- коммуникацияның ауызша және жазбаша формалары саласында студенттер төмендегі

дайындық пен қабілеттіліктерді көрсетеді:

- оқып үйреніп жатқан салалар мен сөйлеу тақырыптары шеңберінде естіген және оқыған хабарламаны қабылдау және түсіну;
  - айқындау, дәлірек анықтау;
  - әңгімелесушінің айтқанын толықтыру;
  - пікірталас тудыратын тезисті, ұсынысты алға тарту;
  - түсіндіру, хабарлы екендікті білдіру;
  - әрекетке ұйтқы болу және серіктеске мақтау айту;
  - көмек көрсетуді ұсыну және оған жауап беру;
  - серіктестің араласуына рұқсат беру;
  - түзету, ескерту, нұсқау айту;
  - сөйлеушінің сөзін бөлу;
- қарсы қойылған сұрақтарға жауап беру;
- бірге ойлауға (индивидуалды әрекетке) түрткі болу;
  - өз пікірін дәлелдеу; әр түрлі көзқарасқа қарсы тұру; қорытынды жасау;
  - көңіл ортақтығын, өкінішті, қанағаттануды/қанағаттанбауды білдіру;
  - қуанышты, көңілі қалуды білдіру;
  - күдігін, өкпесін, ашуын білдіру;
  - қорқыныш, шошу, мазалану;
  - өзінің тұжырымының қате екендігін мойындау;
  - қарым-қатынастың бейтарап, ресми, бейресми стилдерін сақтай отырып, әңгіме бастау және оны ары қарай жалғастыру;
  - әңгімеге араласу және оны әрі қарай дамыту;
  - түсінбегендігін білдіру, айтылғанды қайталап айтуын сұрау; әңгіме тақырыбын өзгерту; әңгімелесуді аяқтау;
  - өзін қызықтыратын мәселелерге кең көлемде анық сипаттама беру;
  - өз көзқарасын жеткілікті дәрежеде анық, толық қосымша тұжырымдармен және мысалдармен дамыту және нақтылау;
  - ұсынылып отырған ұстанымның жағымды және жағымсыз тұстарын атап көрсете отырып, өзекті мәселе бойынша өз көзқарасын түсіндіру;
  - ең жалпы сұрақтар бойынша дайындықсыз, анық нақты хабарламалар жасау;

- маңызды тұстарын атап көрсетіп, белгілі бір көзқарасты қолдайтын және қолдамайтын дәлелдерді келтіріп, әр түрлі варианттардың жағымды және жағымсыз жақтарын баяндай отырып, анық, қисынды құрылған баяндама жасау.

- рәсімдеудің нормативтік талаптарын сақтай отырып, коммуникативтік ниетті жеткізу (ресми хат, эссе);

оқығанның, тыңдағанның және көргеннің (мәтіннің, суреттің және видеофильмнің) фактілерін, оқиғаларын жүйелі түрде жазбаша баяндау, сонымен қатар әрекет етуші адамдардың іс-әрекеттеріне, суреттелген фактілергі және оқиғаларға қатысты өз көзқарасын білдіру;

- белгілі көзқарасты қолдайтын және қолдамайтын дәлелдер келтіре отырып және шешім варианттарының жағымды және жағымсыз жақтарын түсіндіре отырып, қандай да бір ұстанымды дамыту үшін эссе немесе баяндама жазу;

айналада айтылып жатқандардың басым блігін түсіну және пікірталасқа қатысу;

- дәрістердің, әңгімелердің, баяндамалардың және де білім және кәсіби әрекеттерге қатысты тақырыптық және лингвистикалық тұрғыда айтарлықтай дәрежеде күрделі сөйлеген сөздердің басқа да түрлерінің негізгі қағидаларын түсіну;

- бір қалыпты жылдамдықпен айтылған, нақты тақырыптарға қатысты хабарландырулар мен хабарламаларды түсіну;

- таспада жазылған, кедергілері бар шетел тіліндегі ақпаратты түсіну;

- магнитофонға жазылған сөйлеген сөзді түсіну;

- сөйлеушінің, көзқарасын, оның бір нәрсеге қатынасын анықтау және сөйлеген сөзінде бар ақпаратты анықтап табу;

- радиодан немесе таспадан дыбысталған документалды радиобағдарламаларды және басқа материалдарды түсіну;

- теледидар жаңалықтарын және ағымдағы оқиғалар туралы бағдарламаларды түсіну;

- документалды фильмдердің және басқалардың мазмұнын түсіну;

маңызды тұстарын анықтай отырып, айтарлықтай күрделі мәтінді тез қарап шығу;

- мақаланың мазмұнын жылдам түсіну және бағдарламалық тақырыптарға қатысты жаңалықтардың, мақалалардың немесе хабарламалардың өзектілігін анықтау;

- қажетті анықтамалық материалдарды қолданып, мәтіндерді өз бетінше оқып түсіну (сирек кездесетін идиомалық тіркестер қиындық туғызуы мүмкін);

- газет және журнал мақалаларындағы ең маңызды фактілер мен оқиғаларды анықтап көрсету;

- негізгі идеяны, ойды анықтап көрсету;

- мәтіннің мазмұнын максималды дәл және нақты түсіну;

- таныс емес сөздердің мағынасын контекст және сөздің құрылымы бойынша анықтау (контекстуалды және тілдік болжап табу);

- мәтіннен семантиканың ұлттық мәдени компоненттері бар реалийлер мен сөздерді табу;
- мәдени маңызды ақпаратты іріктеу;
- алынған ақпаратқа сын көзбен қарау, деректер мен оқиғаларды бағалау;
- болып жатқан оқиғаларға, кейіпкерлердің әрекеттеріне өзінің көзқарасын білдіру;
- қажетті ақпаратты іздеу мақсатында шағын мәтіндерге көз жүгіртіп шығу;
- прагматикалық сипаттағы материалдан (жарнама, аңдатпалар, бағдарламалар, анықтамалық үндеу хаттар, кітапшалар) қажетті ақпаратты тауып алу;
- қызықтыратын мәселелерге қатысты хат-хабарларды оқу және еш қиындықсыз негізгі ойды түсіну.

Базалық стандартты деңгейде біліктіліктердің қалыптасуын бағалау өлшемдері:

- 1) Коммуникативтік ойды жүзеге асыру;
- 2) Логика-құрылымдық тұтастық;
- 3) Сөйлеудің пәндік мазмұнын игеру;
- 4) Сол тілде сөйлеушінің лингвомәдени нормаларына сәйкестік;
- 5) Сөйлеудің лингвистикалық дұрыстығы; метатілді білу.

Бағалау деңгейлері: үйлесімді, жоғары, орташа, төмен.

Баға деңгейлері өлшемдерінің мазмұны:

Үйлесімді деңгей:

берілген деңгейде мәтін авторларының, серіктестің коммуникативтік ниетін толық түсіну;

оқып жатқан тілдің әлеуметтік мәдени нормаларына сәйкестігін ескере отырып, тілдік құралдарды дұрыс таңдау және оларды орынды қолдану арқылы өзінің коммуникативтік ниетін сол тілге барабар түрде жеткізу қабілеті;

коммуникативтік ниетке сәйкес логикалық құрылған сөйлеу түріне барабар коммуникация/сөйлеу формасы мен түрін таңдау;

коммуникативтік ниеттің жоғары жеткілікті деңгейде толық баяндалуы, берілген деңгей үшін шынайы деректерді, беделді көзқарастарға сүйенген сілтемелерді жеткілікті түрде дәлелдер арқылы қолдану және т.б., сөйлеу әрекеті коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан дәйектелген;

коммуникативтік актінің құрудың стратегиясы мен тактикасын сауатты меңгеру;

сөйлеуде тілдік құралдарды сауатты қолдану, 75% қатесіз сөйлеу барысында жіберген қателерді өз бетінше уақытылы түзету қабілеті; сөзді дұрыс екпінмен айту, деңгейдің сөйлеу тақырыбы шеңберіндегі лексикалық бай сөздік қоры және грамматикалық сауаттылық;

Жоғары деңгей:

анықтау үшін қарсы сұрақтарды қолдана отырып, серіктестің коммуникативтік ниетін онша

толық түсінбеу;

оқып жатқан тілдің әлеуметтік мәдени нормаларына жеткілікті деңгейде сәйкестігін ескергеннің өзінде, тілдік құралдарды дұрыс таңдау және оларды кей жағдайда орынды қолданғанның өзінде коммуникативтік ниеттерін барабар түрде онша толық жеткізе алмауы;

логикалық құрылған коммуникативтік ниетке сәйкес сөйлеу түріне коммуникация/сөйлеу формасы мен түрін таңдау;

жекелеген фактілер мен сілтемелерді пайдаланудың жоғары деңгейінде коммуникативтік ниеттің жеткіліксіз түрде толық емес баяндалуы;

коммуникативтік актіні құрудың стратегиясы мен тактикасын дұрыс меңгеру;

сөйлеуде тілдік құралдарды сауатты қолдану, 50% қатесіз айтылымдар барысында жіберілген қателіктерді өз бетінше уақытылы түзету қабілеті; сөзді дұрыс екпінмен айту, деңгейдің сөйлеу тақырыбы шеңберіндегі лексикалық сөз байлығы және грамматикалық сауаттылық;

Орташа деңгей:

анықтау үшін қарсы сұрақтарды үнемі қолдана отырып, серіктестің коммуникативтік ниеттерін тек жалпы түрде ғана түсіну;

қарапайым құрылымдарды және лексикалық бірліктердің айтарлықтай шектеулі мөлшерін қолдану арқылы өзінің коммуникативтік ниеттерін жеткілікті дәрежеде үйлесімді жеткізу;

сөйлеу формасы мен түрі коммуникативтік ойға үнемі сәйкес келе бермейді;

жекелеген деректерді қолдана отырып, жоғары дәрежелі дәлелдер арқылы коммуникативтік ниетті жөнді білдіре алмау;

коммуникативтік актіні құрудың стратегиясы мен тактикасын жеткіліксіз дәрежеде меңгеру;

25 % қатесіз сөйлеу барысында тілдік құралдарды онша дұрыс қолдана білмеу; сөз екпінінің және лексика-грамматикалық тілдік қолданыстың дұрыс болмауы;

Төмен деңгей:

Талап етілетін деңгейде пікірталасқа қатысуға қабілетсіздік. Сөйлеу әрекеті коммуникативтік және когнитивтік тұрғыдан жеткіліксіз.

Тілдік деңгейді меңгеруге қойылатын талаптар

A1 деңгейі

Мәдениаралық коммуникативтік қатынастағы тіл жүйесі мен пайдалану тәсілдерін меңгеру.

Фонетикалық материал:

- жаңа тілдік материалға қатысты есту-айту дағдыларын әрі қарай жетілдіру.

Лексикалық материал:

- кең ауқымды мамандандыруды бейнелейтін жиі қолданылатын лексиканы бекіту;

- 600-800 лексикалық бірліктерді меңгеру арқылы сөздік қорды кеңейту;

- сөздердің тіркесуі: еркін сөз тіркестері, морфологиялық-синтаксистік және лексикалық-фразеологиялық байланысқан сөз тіркестері;
- фразеологиялық және комбинаторлық сөздіктермен танысу.

Грамматикалық материал:

Ағылшын тілі:

- Articles: zero article, definite article, indefinite article;
- Pronouns (Relative, Possessive, Reflexive);
- Present simple, or continuous;
- Adverbs of frequency;
- Gerund or infinitive?;
- Present continuous (future), invitations;
- Future forms: will/going to;
- Past simple (regular/irregular);
- Comparative/Superlative Adjectives;
- Phrasal verbs (verb+preposition, verb+particle, verb + particle + preposition);
- Modals verb;

Неміс тілі:

- Aussagesatz Wort – und Satzfrage Imperativ «Sie» Konjugation Präsens;
- Artikel Negation Possessivartikel;
- Akkusativ Verben mit Vokalwechsel Modalverb «möchten»;
- Trennbare Verben Modalverben «Können», «müssen», «dürfen». Uhrzeit;
- Demonstrativpronomen. Indefinitpronomen. Ortsangaben;
- Possessivartikel. Modalverb «sollen». Imperativ 2;
- Person Singular und Plural. Perfekt: Struktur und Beispiele;
- Perfekt: alle Verben. Richtungsangaben. Personalpronomen im Akkusativ;
- Wechselpräpositionen;
- Dativ. Komparativ und Superlativ (prädikativ);
- Demonstrativpronomen im Akkusativ;
- Genitiv;
- Artikel + Adjektiv + Nomen. Artikelwörter «dieser», «mancher», «jeder»/«alle»;

-Reflexive Verben mit Präpositionalergänzung. Fragewörter und Pronomen «wofür?», «dafür». Konjunktiv II;

-Steigerung und Vergleich Passiv.

Француз тілі:

-L'article déterminé et indéterminé;

-L'ordre des mots;

-la mise en relief;

-le présent des verbes réguliers et irréguliers;

-la négation;

-l'interrogation (qui, que, quand, où);

-les pronoms et ses types;

-les adjectifs et ses types;

-les formes et les sens de la conjugaison pronominale;

-le présent progressif – le futur proche – le passé récent.

Тілдік деңгейді меңгеруге қойылатын талаптар

A2 деңгейі

Мәдениаралық-коммуникативтік қатынастағы тіл жүйесі мен пайдалану тәсілдерін меңгеру.

Фонетикалық материал:

- жаңа тілдік материалға қатысты есту-айту дағдыларын әрі қарай жетілдіру.

Лексикалық материал:

- кең ауқымды мамандандыруды бейнелейтін жиі қолданылатын лексиканы бекіту;

- 800-1000 лексикалық бірліктерді меңгеру арқылы сөздік қорды кеңейту;

- сөздердің тіркесуі: еркін сөз тіркестері, морфологиялық-синтаксистік және лексикалық-фразеологиялық байланысқан сөз тіркестері;

- фразеологиялық және комбинаторлық сөздіктермен танысу.

Грамматикалық материал:

Ағылшын тілі:

- Articles: zero article, definite article, indefinite article;

- Pronouns (Relative, Possessive, Reflexive);

- Present simple, or continuous;

- Look or look like?;
- Adverbs of frequency;
- Gerund or infinitive?;
- Present continuous (future), invitations;
- Future forms: will / going to;
- Past simple (regular / irregular);
- Comparative/Superlative Adjectives;
- Phrasal verbs (verb+preposition, verb+particle, verb + particle + preposition);
- Modals verb;
- Zero & First Conditionals;

Hemic тілі:

- Aussagesatz Wort – und Satzfrage Imperativ «Sie» Konjugation Präsens;
  - Artikel Negation Possessivartikel;
  - Akkusativ Verben mit Vokalwechsel Modalverb «möchten»;
  - Trennbare Verben Modalverben «Können», «müssen», «dürfen». Uhrzeit;
  - Demonstrativpronomen. Indefinitpronomen. Ortsangaben;
  - Possessivartikel. Modalverb «sollen». Imperativ 2;
  - Person Singular und Plural. Perfekt: Struktur und Beispiele;
  - Perfekt: alle Verben. Richtungsangaben. Personalpronomen im Akkusativ;
  - Wechselpräpositionen;
  - Dativ. Komparativ und Superlativ (prädikativ);
  - Demonstrativpronomen im Akkusativ;
  - Genitiv;
  - Artikel + Adjektiv + Nomen. Artikelwörter «dieser», «mancher», «jeder»/«alle»;
  - Reflexive Verben mit Präpositionalergänzung. Fragewörter und Pronomen «wofür?», «dafür».
- Konjunktiv II
- Steigerung und Vergleich Passiv

Француз тілі:

- le présent des verbes réguliers et irréguliers;
- l'impératif;

- le complément;
- les adverbes et ses types;
- les pronoms et ses types;
- le participe présent;
- le participe passé;
- le passé composé;
- l'imparfait;
- le futur simple;
- les adjectifs et ses types;
- les formes et les sens de la conjugaison pronominale;
- les articles partitifs;
- les mots exprimant la quantité (assez-trop);
- le présent progressif – le future proche – le passé récent;
- le discours direct et indirect;
- les verbes à l'infinitif;
- l'adjectif;
- les comparatifs et les superlatifs;
- le subjonctif présent.

Тілдік деңгейін меңгеруге қойылатын талаптар

B1 деңгейі

Фонетикалық материал:

Фонетикалық құбылыстар: палатализация, ассимиляция, латерал дыбыс, мұрын жолды дыбыс, дыбыстың жоғалуы, редукция.

Лексикалық материал:

Сөйлеу стилінің бейтарап, сондай-ақ күнделікті-ауызекі және публицистикалық түрінде өте жиі қолданылатын, сөздермен көп тіркесе алатын 1200 лексикалық бірлік. Көрсетілген қолданыс аясы мен сөйлеу тақырыптары шеңберінде тілдік әрекеттің барлық түрлерінде қолданылатын баламасыз және аялық лексикаға ерекше көңіл бөлінеді.

Грамматикалық материал:

Ағылшын тілі:

-Articles: zero article, definite article, indefinite article;

- Pronouns (Relative, Possessive, Reflexive.);
- Present Simple, Future Simple, Past Simple;
- Modal verbs;
- Gerund;
- Active& Passive Voice;
- Reported speech;
- Conditionals (Zero, First, Second and Third) ;
- Quantitative and ordinal numerals, fractions;
- Present perfect + yet/already/just;
- Present perfect or past simple?;
- Participle I;
- Participle II.

Hemic тілі:

- Genitiv der Nomen;
- Präteritum der Modalverben;
- Passiv mit Modalverben;
- Infinitivsatz: Infinitiv mit «zu» Präteritum;
- Konstruktion mit «es»;
- Nebensatz: Relativsatz. Relativpronomen;
- Präpositionalpronomen;
- «lassen» + Infinitiv;
- Indirekter Fragesatz . Infinitiv mit «um zu». Nebensatz mit «damit»;
- Präpositionen «außer» und «wegen». Ausdrücke mit Präpositionen
- Reflexive Verben Unbetonte Akkusativ – und Dativergänzungen. Rezipropronomen;
- Verben mit Präpositionen und Pronominaladverbien;
- Temporalsätze (als, wenn);
- Die Position von nicht;
- Konjunktiv II: irrealer Wünsche und Bedingungen;

Француз тілі:

- Le temps plus-que-parfait;
- le conditionnel présent;
- Concordance des temps: l'antériorité – la postériorité – la simultanéité;
- l'expression du futur et de projet (futur proche);
- l'expression de la comparaison;
- les expressions de l'identité, de la ressemblance et de la différence;
- la voix active et la voix passive;
- la forme pronominale au sens passif;
- la forme impersonnelle;
- les constructions adverbials;
- le gérondif;
- les propositions participiales;
- les propositions compliquées;
- les propositions subordonnées;

Тілдік деңгейін меңгеруге қойылатын талаптар

B2 деңгейі

Фонетикалық материал:

Фонетикалық құбылыстар: палатализация, ассимиляция, латерал дыбыс, мұрын жолды дыбыс, дыбыстың жоғалуы, редукция.

Лексикалық материал:

Сөйлеу стилінің бейтарап, сондай-ақ күнделікті-ауызекі және публицистикалық түрінде өте жиі қолданылатын, сөздермен көп тіркесе алатын 1500 лексикалық бірлік. Көрсетілген қолданыс аясы мен сөйлеу тақырыптары шеңберінде тілдік әрекеттің барлық түрлерінде қолданылатын баламасыз және аялық лексикаға ерекше көңіл бөлінеді.

Грамматикалық материал:

Ағылшын тілі:

- Articles: zero article, definite article, indefinite article;
- Pronouns (Relative, Possessive, Reflexive) ;
- Present simple, or continuous;
- Gerund or infinitive?;
- Present continuous (future), invitations: Would you like to ...?;

- Future forms: will / going to, present continuous might / may + inf;
- Past simple (regular / irregular) ;
- Comparatives and superlatives as ... as;
- Connectors: although, however/ something / anything / nothing;
- Present perfect + yet / already / just;
- Present perfect or past simple? ;
- Phrasal verbs (verb+preposition, verb+particle, verb + particle + preposition);
- Passive voice;
- Modals verb: might, could, must, can't, ought to /Should / shouldn't;
- Zero, First, Second and Third Conditionals;
- Clauses;
- Reported speech: statements and questions; imperative and requests;

Hemic тілі:

- Genitiv der Nomen;
- Präteritum der Modalverben;
- Passiv mit Modalverben;
- Infinitivsatz: Infinitiv mit «zu»· Präteritum.
- Konstruktion mit «es»;
- Nebensatz: Relativsatz. Relativpronomen;
- Präpositionalpronomen;
- «lassen» + Infinitiv;
- Indirekter Fragesatz. Infinitiv mit «um zu». Nebensatz mit «damit»;
- Präpositionen «außer» und «wegen». Ausdrücke mit Präpositionen;
- Reflexive Verben. Unbetonte Akkusativ – und Dativergänzungen. Rezipropronomen;
- Verben mit Präpositionen und Pronominaladverbien
- Temporalsätze (als, wenn);
- Die Position von nicht;
- Konjunktiv II: irrealer Wünsche und Bedingungen;

Француз тілі:

- le conditionnel passé;
- cohérence du texte: nominalisations – pronoms personnels et indéfinis;
- l'expression du but, de la condition et de la restriction;
- l'expression de l'hypothèse;
- l'expression de la cause;
- l'expression de la consequence;
- l'expression de l'opposition et de la concession;
- les expressions de l'identité, de la ressemblance et de la différence;
- la forme pronominale au sens passif;
- la forme impersonnelle;
- les constructions adverbiales;
- les propositions participiales;
- les propositions subordonnées relatives;

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Шетел тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Шетел тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

	Минималды жеткілікті (A1) деңгейде қарастырылатын тақырыптар:			
Апта	Пәннің мазмұны	С е м и н а р (практикалық сабақ) тақырыптары	Өзіндік жұмыстар тақырыптары	Сағаттар саны
	Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Мен және менің үйім			
1	Сәлемдесу, қоштасу, ресми және бейресми жағдайда өзін таныстыру, ұлты,	Сәлемдесу	Сіз академиялық ұтқырлықпен басқа университетке келдіңіз. Өзіңізді жаңа	10

			топқа таныстырыңыз; еліңіз, ұлтыңыз, тіліңіз және т.б. туралы айтып беріңіз.	
2	елдер, тілдер, отбасы, отбасы жағдайы, отбасы құрамы, туысқандық, адамның келбеті, мінезі, жеке қасиеттері, күн тәртібі	Менің отбасым	Сіз шетелдік университетке оқуға түсіп, сол елдің бір отбасымен тұрасыз. Өз қалаңыздағы досыңызға сол отбасы туралы электронды пошта арқылы айтып беріңіз. Отбасы мүшелерінің келбетін, мінезін, жеке қасиеттерін сипаттаңыз.	10
3		Күн тәртібі	Табысты адамдардың күнделікті өмірін зерттеңіз. Сол адамдардың күнделікті жұмыс күнін дұрыс жоспарлау амалдары туралы жазыңыз.	10
	Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы:			
4	Азық-түлік, сусындар, тамақ өнімдері, тамақтану түрлері, кафе-барлар, мейрамханалар, фастфуд, салаттар, көкөністер, жемістер, десерт, тәттілер, сатып алу, бағалар, азық-түлік дүкендері, сауда орталығы, жеңілдіктер, дизайн, өлшем	Тағам	Өз микроблогыңызда сіз жақсы көретіңіз тағамның рецепті ұсыныңыз. Қажетті азық-түлікті атап оны дайындау жолын сипаттаңыз.	10
5		Сатып алу	Сізге киім сатып алу қажет. Киімнің дизайны, өлшемі, түсі мен сапасы туралы бұттиктегі консультанттан кеңес алыңыз.	10
	Қарым-қатынастың әлеуметтік-тұрмыстық саласы: Адам және оның денсаулығы			
6	Адам, денсаулық, спорт, табиғат және адам, климат, ауа райы, экология, салауатты тамақтану, бос уақытты өткізу, қызығушылық, спорт	Адам және оның денсаулығы	«Дәмді, пайдалы және қымбат емес: студенттерге арналған тамаша мәзір» тақырыпта жоба жұмыс жүргізіңіз	10

7	түрлері, салауатты өмір салты, дене шынықтыру, спорт ойындары	Спорт адам өмірінде	Студенттерге салауатты өмір салтын насихаттаңыз	10
8	Бос уақыт пен хобби (спорт, музыка, киноға / театрға / ойын-сауық паркіне бару). Сатып алу	Бос уақытты өткізу	Кино және іс-шаралар афишасы, театр қойылымдар, концерттер мен көрмелер кестесімен танысып серігіңізбен қайда баратындарыңызды келісіңіз (жұппен жұмыс істеу)	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Менің елім				
9	Мемлекет, географиялық орналасуы, климаты, ауа-райы, астанасы, олардың көрнекті орындары. Қалалық / ауылдық тіршілік ортасы, тұрғын үй, пәтер, бақ, жиназ, тұрмыс жағдайы, тұрмыстық техника, жабдықтар.	Менің елім	Еліңізді н/е тілі оқытылатын елді, оның географиялық орналасуын, климатын, астанасын, көрікті жерлерін сипаттаңыз.	10
10		Саяхат	Жаз мезгілінде Еуропаға (Азияға, басқа елдерге) круиз жоспарлап отырсыз. Сапарыңызды күнделікті жоспарлап, қанша елді және қандай жерге баратыныңызды атап кетіңіз. Осы елдерде не істеуге рұқсат және неге тыйым салынғанын айтыңыз.	10
11		Қаланың көрікті жерлері	«Қаламызға қош келдіңіздер!» атты туған өлкеге жолнұсқа жасаңыз. Қаланың ең қызықты орындарын атап өтіңіз.	10
12		Менің үйім!	Өзіңізді дизайнер ретінде көріңіз, жаңа үйді жобалауға тырысыңыз. Интерьер дизайнына арналған бірнеше нұсқа ұсыныңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Қоршаған орта				

13		Қоршаған ортаны қорғау	«Қоршаған ортаны қорғау мәселесіне студенттердің көзқарасы» тақырыбында сауалнама жүргізіңіз. Зерттеудің нәтижелерін диаграммада көрсетіңіз.	10
14	Қоршаған ортаны қорғау, табиғат пен экологиялық проблемалар, салауатты өмір салты, заманауи гаджеттер, қосымшалар, интернет, радиоактивті толқындар	Табиғат және экология мәселелері	Экологиялық апаттың алдын алу мақсатында экологиялық ұйымдар үнемі ұсыныстар шығарады. Ұсыныстардың негізгі қағидасы: «Мұны бәрі де жасай алады». ЖОО студенттеріне арналған қағида негізінде қоршаған ортаны қорғауға кеңестер ұсыныңыз.	10
15		Заманауи оқу және гаджеттер	Заманауи гаджеттерді оқу үдерісінде пайдалану мүмкіндігін зерттеңіз. Мұғалімдерге шетел тілі сабағында қолдануға болатын iPad қосымшаларын ұсыныңыз.	10

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 150 академиялық сағат

	Жеткілікті (A2) деңгейде қарастырылатын тақырыптар			
Апта	Пән мазмұны	Семинар (практикалық сабақ) тақырыбы	Өздік жұмыс жағдаяттары	Сағат
	Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Мен және менің отбасым			
1	Ұлттар, елдер, тілдер,	Мен және менің	Отбасы мүшелерінің	10

		отбасым	сыртқы келбеті мен мінез - құлқы н сипаттаңыз. Сіз мінез-құлық белгілерін сыртқы келбетіне қарап анықтауға болады дегенге сенесіз бе?	
2	отбасы, отбасы жағдайы, неке құру, отбасы құрамы, туыстық қарым-қатынас, отбасылық қарым-қатынас, сыртқы келбеті, мінезі, бойындағы жеке қасиеттері. Тұрғын үй, жер үй, пәтер, бақ, жиһаз, тұрмыс жағдайлары, тұрмыстық техника, жабдықтар.	Заманауи жас отбасы	«Ұрпақтар дауы: бірге немесе жеке» тақырыбына шығарма жазыңыз. Отбасы мүшелерінің арасындағы келіспеушіліктердің себебін анықтауға тырысыңыз.	10
3		Түрлі ұрпақ өкілдері арасындағы қарым-қатынас	Заманауи қоғамдағы әр түрлі ұрпақ өкілдерінің арасындағы қарым-қатынасқа эмпирикалық талдау жасаңыз. Өз қорытындыларыңызды есеп түрінде көрсетіңіз.	10
4		Менің үйім – менің тірегім	Өзіңізді дизайн саласындағы сарапшысы ретінде байқап көріңіз және сіздің үйіңізді әрлеуде дизайнерлердің жіберген айқын емес қателерін табыңыз. Жайлылық үшін қажетті тұрғын үй жағдайларын жақсарту нұсқаларын ұсыныңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік-тұрмыстық саласы: Адам және оның денсаулығы				
5	Адам, денсаулық, спорт, табиғат және адам, климат, ауа райы, экология, салауатты тамақтану, бос уақытты өткізу, қызығушылық, спорт түрлері, салауатты өмір салты, дене шынықтыру, спорт ойындары	Адам және оның денсаулығы	«Дәмді, пайдалы және қымбат емес: студенттерге арналған тамаша мәзір» тақырыпта жоба жұмыс жүргізіңіз	10
6		Спорт адам өмірінде	Студенттерге салауатты өмір салтын насихаттаңыз	10

7		Бос уақытты өткізу	Кино және іс-шаралар афишасы, театр қойылымдары, концерттер мен көрмелер кестесімен танысып серігіңізбен қ а й д а баратындарыңызды келісіңіз (жұппен жұмыс істеу)	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік-мәдени саласы: Дүниежүзілік карта				
8		Дүниежүзілік карта	Ә л е м н і ң этнографиялық картасын жасаңыз. Негізгі елдерді қысқаша сипаттаңыз.	10
9	Әлем картасы, Қазақстан мен тілі оқытылатын елдің географиялық орналасуы, ұлттар, қалалар, көлік, қаладағы бағдарлар, қаланың көрікті жерлері флорасы мен фаунасы	Географиялық орналасу және шекарасы	Қазақстанның (тілі оқытылатын елдің) географиялық орналасуының маңызды орындарын атаңыз және олар ел табиғатының негізгі ерекшеліктерін көрсететінін дәлелдеңіз	10
10		Қаланың көрікті жерлері	«Қаламызға қош келдіңіздер!» атты туған өлкеге жолнұсқа жасаңыз. Қаланың ең қызықты орындарын атап өтіңіз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік-мәдени саласы: Салт-дәстүр				
11	Мерекелер, салт-дәстүрлер; отбасылық салт-дәстүрлер мен адам өміріндегі туған күнді және өзге де о қ и ғ а л а р д ы м е р е к е л е у д і ң дәстүрлері; ұлттық мерекелер, олардың маңызы, мереке дәстүрінің маңызы	Қ а з а қ с т а н Республикасы мен тілі оқытылатын елдің салт-дәстүрі	« Қ а з а қ с т а н Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі баланы туу және тәрбиелеу дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары» жобасы	10
12		Мәдени және ұлттық мерекелер	Серігіңізден өз еліндегі ұлттық мерекелер туралы, түрлі іс-шаралар өткізу дәстүрін сұраңыз.	10

Қарым-қатынастың оқу және кәсіби саласы: Болашақ мамандық				
13	Білім беру, университетте оқу, студенттік өмір, оқу пәндері, күн тәртібі, мен оқитын факультет, менің болашақ мамандығым, жұмысқа орналасу, еріктілік, кәсіби қасиеттер, кәсіби өсу, мансап.	Менің білімім	«Болашақ мамандықты анықтау» тестінен өтіңіз. Сізге болашақ мансабыңызда табысқа жету үшін қандай мамандықтар ұсынылғанын айтып беріңіз. Тест нәтижесімен қаншалықты келісесіз?	10
14		Менің университетім	Шетелдік әріптесіңізбен оқу жұмысын ұйымдастыру, оқу пәндері, екі елдің университеттік өмірі туралы скайп арқылы сөйлесу. Оның ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтаңыз.	10
15		Болашақ мамандық	«Нағыз кәсіпқой қандай болуы керек?» тақырыбындағы жоба жұмысы.	10
Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат				
Барлығы: 150 академиялық сағат				
Базалық жеткілікті (B1) деңгейде қарастырылатын тақырыптар:				
Апта	Пән мазмұны	Семинар (практикалық сабақ) тақырыбы	Өздік жұмыс жағдаяттары	Сағат
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Қазіргі қоғамдағы отбасы				
1	Қазіргі қоғамдағы отбасы; қазіргі заманғы жас отбасы және оның проблемалары; әлемдегі заманауи отбасылардың түрлері; отбасылық	Қазіргі қоғамдағы отбасы	Отбасыңызда жақын туысқандарыңыз сіздің қызығушылығыңызбен бөліспейді. Ата-аналарыңызбен сөйлесіп, оларды өз таңдауыңыздың	10

			д ұ р ы с т ы ғ ы н а сендіріңіз.	
2	қарым-қатынас; жас отбасылық бюджет және негізгі шығындар	Жас отбасының бюджеті	« Н е к е тұрақтылығының негізгі шарттары неде?» атты дөңгелек үстелге қатысу үшін б а я н д а м а д а й ы н д а ң ы з . Отбасының жақсы т ұ р м ы с қ ұ р у ж а ғ д а й л а р ы н сипаттаңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Заманауи тұрғын үй				
3	Тұрғын үй құрылысы; тұрғын үй түрлері (қалалық, ауылдық үй, пәтер)	Тұрғын үй түрлері (қалалық, ауылдық үй, пәтер)	Сіз шетелдік университетке тәжірибеден өтуге келдіңіз. Пәтер жалдауға жарнама беріңіз.	10
4	дизайн; сәулет; үйді жақсарту; интерьер безендіру	Заманауи дизайн	Сіз қала сыртынан үй салдыңыз. Үйді безендіру жөнінде дизайнерден кеңес сұраңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік-мәдени саласы: Демалыс				
5	Д е м а л ы с т ы ұ й ы м д а с т ы р у ; белсенді, белсенді емес демалыс; туризм; демалыс және емделу; ойын-сауық; саяхат	Д е м а л ы с т ы жоспарлау	Сіз шетелге сапарға шыққыңыз келеді. Туристтік агенттіктен сапар шарттары туралы жазбаша түрде сұраңыз.	10
6		Біз сізді қызықты саяхатқа шақырамыз!	Сіздің елге барғысы келетіндер үшін жарнамалық буклет жасаңыз. Елдің қызықты жерлеріне бару бағытын жасаңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Мәдени-тарихи негіз				
7	Тарих; мемлекеттің	Рухани жаңғыру	« Қ а з і р г і	10

	қалыптасуы; елдің ұлттық рәміздерінің мәдени-тарихи негіздері; мемлекеттік ту, ұлттық елтаңба, әнұран; ұрандар, эмблемалар, мемлекеттік және саяси жүйе, экономика салалары.		Қазақстандағы дәстүрлерді жандандыру» тақырыбына баяндама. Қазақстан Республикасының мәдени саясат концепциясының негізгі аспектілерін анықтаңыз.	
8		Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдің үкіметі мен заң институттары	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елі экономикасының ең дамыған салалары туралы ақпараттық постер жасаңыз. Стратегиялық даму бағырттарын анықтаңыз.	10
Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Мәдени-тарихи негіз				
9	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі ұлттық, мемлекеттік, кәсіби және басқа мерекелер мен естелік күндер; олардың тарихи маңыздылығы; мерекелік рәсімдер, мәдени жобалар	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі мерекелер	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі мерекелер күнтізбесінің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын талдаңыз.	10
10		Наурыз - жыл басы	Сіздің шетелдік құрдастарыңыз Наурыз мерекесінде. Қонағыңыз осы мерекенің дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарына қызығушылық танытуда. Сол жайлы баяндап беріңіз.	10
Қарым-қатынастың кәсіби саласы: Білім беру				
11	Білім беру жүйесі, жоғары кәсіби білім беру деңгейі, мамандықтың білім беру бағдарламасы, академиялық ұтқырлық, университет пен мамандықты таңдау, қабылдау стандарттары, білім	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі білім беру жүйесі	Жоба: «Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі білім беру жүйесінің ерекшеліктері»	10
12		Университет таңдау.	Шетелдік серігіңіз сіздің университетіңізде білім алғысы келеді.	10

	беру траекториясы, жеке оқу жоспары		Университет туралы ақпаратты сайтқа енгізіңіз.	
Қарым-қатынастың кәсіби саласы: Болашақ мамандық				
13	Болашақ мамандық, кәсіби біліктілік; маманның кәсіби қасиеттері; нақты маман; әртүрлі мамандықтардың артықшылықтары мен кемшіліктері, мамандықтарға сұраныс; еңбекақы; ұжымдағы атмосфера; депрессия мен стресстердің даму қаупі; еңбек өнімділігі	Кәсіби біліктілік	Отбасылық кеңесте сіздің мамандық таңдауыңыз жайлы талқыланды. Мамандық таңдау пайдасына аргументтер келтіріп, қажетті кәсіби біліктіліктері атаңыз.	10
14		Таңдалған мамандықтың артықшылықтары мен кемшіліктері	Эссе «Студенттердің оқу жұмысының ең ұтымды уақыты қандай?»	10
15		Еңбек нарығындағы таңдаған мамандыққа сұраныс	Блиц-сауалнама «Нағыз кәсіпқой қандай болу керек?»	10
Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат				
Барлығы: 150 академиялық сағат				
Базалық стандарттық (B2) деңгейде қарастырылатын тақырыптар:				
Апта	Пән мазмұны	Семинар (практикалық сабақ) тақырыбы	Өздік жұмыс жағдаяттары	Сағат
Қарым-қатынастың өлеуметтік саласы: Адам және табиғат, экологиялық мәселелер				
1	Адам, табиғат, қоршаған орта, экологиялық проблемалар, ластану, ғылыми-техникалық үрдіс, инновациялар, сараптама алаңы, ғылымды коммерцияландыру, Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдің жаңартылатын	Адам және табиғат	Қазіргі жаһандық экологиялық проблемаларды және олардың шешімдерін қарастырыңыз. Табиғи апаттардың себептері мен зардаптары неде?	10
2		Ғылыми-техникалық прогресс	«ЭКСПО-2017 ғылыми мұрасы: көмірсутекке қарсы жасыл	10

	ресурстары.		«Болашақ» жобасы бойынша жұмыс. Қайта жаңартылатын энергия, мұнай мен көмір арасындағы теңгерімді қалай таңдауға болады?»	
Қарым-қатынастың өлеуметтік саласы: Жаңалықтар, БАҚ, жарнама				
3		Өлемдік БАҚ	Өлемдік БАҚ-тарды шолып, соңғы өлемдік оқиғалар туралы есеп дайындаңыз. Сіз қандай БАҚ-ты ұнатасыз?	10
4	Жаңалықтар, БАҚ Жарнама, баннер, жарнамалық стендтер, сыртқы жарнама, белгілер, визиткалар	Жарнама	Балаларға арналған жарнамалар / билбордтар таңдаңыз. Балалармен тәжірибе өткізіңіз. Бұл жарнамалар / билбордтар балаларға қалай әсер етті? Балаларға арнап жарнама таңдау керек пе? Өзіңіздің нәтижелеріңізді бейне репортаж түрінде ұсыныңыз.	10
Қарым-қатынастың өлеуметтік саласы: Мәдени-тарихи негіз				
5	Тарих; мемлекеттің қалыптасуы; елдің ұлттық рәміздерінің мәдени-тарихи негіздері; мемлекеттік ту, мемлекеттік елтаңба, мемлекеттік әнұран; ұрандар, эмблемалар, мемлекеттік және саяси жүйе, экономика салалары.	Рухани жаңғыру	«Қазіргі Қазақстандағы дәстүрлерді жандандыру» тақырыбына баяндама. Қазақстан Республикасының мәдени саясат Концепциясының негізгі аспектілерін анықтаңыз.	10
6		Мемлекет құрылымы, Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдің үкіметі мен заң институттары	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдің экономикасының ең дамыған салалары туралы ақпараттық постер жасаңыз. Стратегиялық даму бағыттарын анықтаңыз.	10

	Қарым-қатынастың әлеуметтік саласы: Мәдени-тарихи негіз			
7	Ұлттық, мемлекеттік, кәсіби және басқа мерекелер мен естелік күндер; тарихи маңыздылығы; мерекелерді атап өту, мерекелік рәсімдер, мәдени жобалар	Еліміздегі және шетелдегі мерекелер	Еліміздегі және шетелдегі мерекелер күнтізбесінің ұқсастықтары мен айырмашылықтарын талдаңыз.	10
8	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі ұлттық, мемлекеттік, кәсіби және басқа мерекелер мен естелік күндер; олардың тарихи маңыздылығы; мерекелік рәсімдер, мәдени жобалар	Наурыз - жыл басы!	Сіздің шетелдік құрдастарыңыз Наурыз мерекесінде. Қонағыңыз осы мерекенің дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарына қызығушылық танытуда. Сол жайлы баяндап беріңіз.	10
	Қарым-қатынастың әлеуметтік-мәдени саласы: Өнер, музыка, әдебиет			
9	Өнер, музыка, әдебиет, көрнекті қайраткерлер	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі өнер, музыка, әдебиет	Мәдени іс-шаралар туралы жарнаманың мәтінін жасаңыз.	10
10		Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдің көрнекті өнер қайраткерлері	Көрнекті тұлғалар туралы презентация дайындаңыз. ҚР мен тілі оқытылатын елдегі өнер қайраткерлерінің қоғамға және елдің дамуына қосқан үлестерін анықтаңыз.	10
	Қарым-қатынастың кәсіби саласы: Білім беру			
11	Білім беру жүйесі, жоғары кәсіби білім беру деңгейі, мамандықтың білім беру бағдарламасы, академиялық	Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі білім беру жүйесі	Жоба: « Қазақстан Республикасы мен тілі оқытылатын елдегі білім беру жүйесінің ерекшеліктері»	10
12	ұтқырлық, университет пен мамандықты таңдау, қабылдау	Университет таңдау.	Шетелдік серігіңіз сіздің	10

	стандарттары, білім беру траекториясы, жеке оқу жоспары		университетіңізде білім алғысы келеді. Университет туралы ақпаратты сайтқа енгізіңіз.	
--	---	--	---	--

Қарым-қатынастың кәсіби саласы: Менің мамандығым

13		Кәсіби біліктілік	Отбасылық кеңесте сіздің мамандық таңдауыңыз жайлы талқыланды. Мамандық таңдау пайдасына аргументтер келтіріп, қажетті кәсіби біліктіліктеріңізді атаңыз.	10
14	Болашақ мамандық, кәсіби біліктілік; маманның кәсіби қасиеттері; шынайы кәсіпқой маман; өртүрлі мамандықтардың артықшылықтары мен кемшіліктері; мамандықтарға сұраныс; еңбекақы; ұжымдағы атмосфера; депрессия мен стресстердің даму қаупі; еңбек өнімділігі	Таңдалған мамандықтың артықшылықтары мен кемшіліктері	Таңдаған мамандықтың қызықты жағдаяттары және күнделікті өмірі. Өзіңіз таңдаған мамандықтың ерекшелігін зерттеп, қажетті кәсіби құзыреттерді анықтаңыз.	10
15		Еңбек нарығындағы таңдаған мамандыққа сұраныс	Бос орындар жәрмеңкесін өткізіңіз. Жұмыспен қамту және еңбек нарығының жағдайы туралы қазіргі заманғы жастардың көзқарасын анықтаңыз.	10

Ескерту: 1 академиялық кредит - 30 академиялық сағат

Барлығы: 150 академиялық сағат

Әдебиеттер:

1. Кунанбаева С.С., Кармысова М.К. и др. Концепция развития иноязычного образования Республики Казахстан. Алматы, 2010.
2. Кунанбаева С.С. Теория и практика современного иноязычного образования. Алматы, 2010.
3. McMillan Dictionary of Contemporary English. - McMillan, 2010.
4. R. Harrison, S. Philpot, L. Curnick. New Headway Academic Skills. Reading, Writing, and Study Skills. Oxford University Press. - 2009.

5. Arline Burgmeier, Lawrence J. Zwier, Bruce Rubin, Kent Richmond. Inside Reading. The Academic Word List in Context. Pre-Intermediate to Advanced. Oxford. - 2009.

6. Murphy Raymond. Essential Grammar in Use. Intermediate. Cambridge University Press. – 2010.

7. British National Corpus: <http://www.natcorp.ox.ac.uk>

8. The Corpus of Contemporary American English (COCA): <http://www.americancorpus.org>

**Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
4-қосымша**

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 5-бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін және нәтижелерін айқындайды.

2. Осы бағдарлама жалпы білім беретін «Қазақ тілі» пәнін жаңартылған мазмұнда оқып үйренуге және рухани жаңғырудың жалпыұлттық идеясы шеңберінде студенттердің әлеуметтік-гуманитарлық дүниетанымын қалыптастыруға бағытталған.

3. Жоғарғы білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес бұл бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 300 академиялық сағатты (10 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеті және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты қазақ тілінде А1 - қарапайым деңгей бойынша қазақ тілін шет тілі ретінде оқитын білім алушыларға және А2, В1, В2, С1 біліктілік деңгейіне сәйкес сөйлеу әрекетінің барлық түрлері бойынша коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру арқылы әлеуметтік, мәдениетаралық, кәсіби және қарым-қатынас құралы ретінде қазақ ұлттық мәдениеті тұрғысынан қазақ тілін сапалы меңгеруді қамтамасыз ету болып саналады.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) рухани жаңғырудың жалпыұлттық идеясы шеңберінде студенттердің әлеуметтік-гуманитарлық дүниетанымын қалыптастыруға бағытталған жалпы білім беру пәні;

2) болашақ маманның ұлттық сана мен мәдени код негізіндегі танымын қалыптастыра отырып, әлемдік деңгейдегі білімді меңгеруде тілдің дәнекер болып табылатынына көз жеткізу, еліміздің дамуы жолында еңбек ететін маманның мемлекеттік тілді жетік меңгеріп, ұлттық жаңғыруды қамтамасыз етуге қабілетті мамандарды даярлауда қазақ тілінің қолданыс аясын кеңейту.

6. Бағдарламаны меңгеру қорытындысы бойынша білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

1) лексиканы, грамматикалық білім жүйесін, интенцияны (ниеттерін) білдірудің прагматикалық құрамын жеткілікті көлемде білу негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын дұрыс таңдауға және пайдалануға;

2) мәтіннің нақты мазмұнын беруге, олардың тұжырымдамалық ақпаратын қалыптастыруға, бүкіл мәтіннің және оның жеке құрылымдық элементтерінің қорытынды бөлімдерін сипаттауға;

3) мәтіндегі ақпаратты түсіну, әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, қоғамдық-саяси, оқу-кәсіби салалардағы қарым-қатынас мәтіндерінің стильдік және жанрлық ерекшеліктерін түсінуге;

4) қарым-қатынас жағдайына сәйкес ақпарат сұрауға және хабарлауға, қатысушылардың іс-әрекеттеріне баға беруге, таным мен қарым-қатынас жағдайында әңгімелескен адамға әсер ету құралы ретінде ақпаратты пайдалануға;

5) тілдің, мәдениеттің, қарым-қатынас саласы ерекшеліктеріне сәйкес жеке тұлғалық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жағдайларында құзыреттілік танытуға;

6) пікірталастарда этикалық, мәдени, әлеуметтік маңызы бар мәселелерді талқылауға, өз көзқарасын білдіруге, оны дәлелді түрде қорғауға, әңгімелесушілердің пікірін сыни бағалауға;

7) өзінің жеке ниеттері мен қажеттіліктерін (тұрмыстық, оқу, әлеуметтік, мәдени, кәсіби бағдарлы) жүзеге асыру, оларды этикалық жағынан дұрыс, мағыналы толық, лексика-грамматикалық және прагматикалық тұрғыда жеткілікті дәрежеде жариялау мақсатында әртүрлі қарым-қатынас салаларындағы жағдаяттарға қатыса алуға қабілетті бола алады.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Осы бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттерін, тақырыптық жоспарын, оқыту әдістерін, күтілетін нәтижелерге қойылатын талаптарды, пререквизиттер мен постреквизиттерді шолудан басталады.

8. Пәннің мазмұнын, семинар (практикалық) сабақтарының және білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптарын қамтитын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) студентті оқытудың орталық объектісі ретінде қарастыратын оқыту әдісі, ол студенттердің де оқыту үдерісіне рефлексивті көзқарасына негізделеді;

2) құзыреттілікті қалыптастыруға бағытталған оқыту;

3) коммуникативті сөйлеу әрекетін меңгеру;

4) мәтіннің мағынасын когнитивті модельдеу және оның мәнмәтіндегі қызметі негізінде түсіну, талдау;

5) тілдік қарым-қатынасқа конверсациялық талдау жасау;

6) сөйлеу барысында сөйлеушінің мақсатын анықтау және прагматикалық талдау жасау;

7) коммуникативтік ықпал жасауға бағытталған ниеттерді қатыстыра отырып түрлі қарым-

қатынас салаларына байланысты мәтіндер құрастыру;

8) әртүрлі форматтағы рөлдік ойындар және оқу пікірталастары;

9) кейс-стади (нақты жағдаяттарды сараптау);

10) жобалау әдісі.

10. Бағдарламаның пререквизиттері мен постреквизиттерін жоғары оқу орнының өзі тағайындайды.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Қазақ тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны Қарапайым деңгей (А1 – Шетелдік білім алушылар үшін)

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтардың тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
1 семестр				
1 апта: Танысу				
	Коммуникацияға қатысу: амандасу, қоштасу түрлері. Өзін таныстыру. Басқа адамды таныстыру. Қазақ әліпбиі. Қазақ дыбыстарының айтылуы мен жазылуы. Жіктеу есімдіктері.	Танысу. Сәлемдесу. Амандық сұрасу	Сәлемдесу, қоштасу түрлеріне байланысты шағын диалогтар құрастыру	10
2 апта: Мен және қоршаған орта				
	Өзі, туыстары туралы әңгімелеу. Туған жері, отбасы, отбасы мүшелері туралы ақпарат беру. Дыбыстардың жіктелуі. Үндестік заңы.	1.Өзім туралы	Өзі, туыстары туралы мәлімет құрастыру	10

3 апта: Оқу орны

	<p>Оқу орны, тобы, достары туралы әңгімелеу.</p> <p>Зат есімнің жіктелуі, тәуелденуі.</p> <p>Көптік жалғауларының қолданылуы.</p>	<p>Менің университетім</p>	<p>Оқу орны, тобы, достары туралы әңгімелеу</p>	<p>10</p>
--	---	----------------------------	---	-----------

4 апта: Туған жерге саяхат

	<p>Туған жері туралы айту, белгілі бір орын туралы хабарлау.</p> <p>Жалпы және жалқы есімдер. Зат есімнің көптелуі.</p> <p>Қосымшалардың жалғану реті (түбір сөз+жұрнақ+көптік жалғау + тәуелдік жалғау + септік жалғау+жіктік жалғау)</p>	<p>Менің өлкем</p>	<p>«Туған жерім» тақырыбына сөйлемдер құрастырып жазу</p>	<p>10</p>
--	--	--------------------	---	-----------

5 апта: Кітапханада

	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: кітапханада (кітапхана қызметкерлерінен қажет нәрсені сұрай білу)</p> <p>Кітапхана, кітапхананың мекенжайы, қызметі.</p> <p>Іс-қимылдың бағытын айта білу.</p> <p>Зат есімнің септелуі. Септіктердің негізгі мағыналары: Атау септік (қимыл иесін білдіруі), Барыс септік (іс-қимылдың бағытын білдіруі).</p>	<p>Қоғамдық орындар: кітапхана</p>	<p>Университет кітапханасы жайлы сұқбаттасу</p>	<p>10</p>
--	--	------------------------------------	---	-----------

6 апта: Менің мекенжайым

	<p>Мекенжайды, өзі тұратын ортаны сипаттау.</p> <p>Орынды, бөлмені сипаттау.</p> <p>Бөлмедегі заттардың аталуын білу.</p> <p>Сын есімдер, анықталатын сөздің алдында тұруы.</p>	<p>Үй. Пәтер, бұйымдардың аталуы</p>	<p>Бөлме интерьері (сипаттама)</p>	<p>10</p>
--	---	--------------------------------------	------------------------------------	-----------

7 апта: Уақыт, сағат

	<p>Уақытқа қатысты сөздерді меңгеру, уақыттың қанша болғанын айта білу.</p> <p>Есептік сан есімдер, қолданысы</p> <p>Жатыс септігі (іс-қимылдың мезгілін білдіруі)</p>	<p>Уақытты сұрау, хабарлау</p>	<p>Уақытқа қатысты сөздерді қатыстыра отырып шағын диалог құрастыру</p>	10
8 апта: Жыл мезгілдері, апта күндері				
	<p>Коммуникацияға қатысу: жыл мезгілдері, ауа-райы, табиғат.</p> <p>Сан есімдердің мағыналық топтары (есептік, реттік). Сан есімдер мен зат есімдердің байланысы.</p>	<p>Жыл мезгілдері, ауа-райы, табиғат.</p>	<p>Ауа райы болжамы (сипаттау, рөлдік ойын)</p>	10
9 апта: Күн тәртібі				
	<p>Коммуникацияға қатысу: студенттің күн тәртібі, қызығушылығы.</p> <p>Ауыспалы осы шақ. Ауыспалы осы шақтың болымсыз түрі.</p>	<p>Жұмыс күні және демалыс</p>	<p>Университеттегі бір күнім (монолог)</p>	10
10 апта: Сауда орталықтарында				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: дүкенде, сауда орталықтары.</p> <p>Өзіне қажетті азық-түлікті сұрай білу, ақпаратты нақтылау.</p> <p>Ілік септігі (меншіктік мағынаны білдіруі)</p> <p>Шығыс септік (іс-қимылдың шығу нүктесін білдіруі)</p>	<p>Азық-түлік атаулары</p>	<p>Азық-түлік дүкенінде (диалог)</p>	
11 апта: Тағам				
	<p>Тағам атаулары, тағам түрлері жайлы сипаттау.</p> <p>Сын, сапа мәнді сөздер</p>	<p>Тағам, атаулары, түрлері</p>	<p>Менің сүйікті тағамым (сипаттау)</p>	10
12 апта: Денсаулық				

	<p>Коммуникацияға қатысу: емханада, дәріханада.</p> <p>Көмектес септігі (іс-қимылдың құралы)</p> <p>Керек, қажет сөздерінің қолданысы.</p>	Денсаулық – зор байлық	«Денім сау болсын десең...» тақырыбына сөйлемдер құрастыру	10
13 апта: Киім				
	<p>Коммуникацияға қатысу: киім мен сән үлгілері</p> <p>Өзіне қажет киімді, өлшемді сұрай білу.</p> <p>Етістіктің шақ формалары. Нақ осы шақ. Нақ осы шақтың болымсыз түрі. Қалып етістіктерінің қолданысы</p>	Киім дүкені, сауда орталықтары	Біз қалай киінеміз? (диалог)	10
14 апта: Адамның мінезі мен қасиеттері				
	<p>Коммуникацияға қатысу: адамның қасиеттері, мінезі.</p> <p>Есім сөздердің қолданысы.</p>	Көркем мінез	Досымның мінезі (ұсынылған лексика-грамматикалық минимумды қолдана отырып сипаттама жазу)	10
15 апта: Мерекелер				
	<p>Коммуникацияға қатысу: мерекемен құттықтау, тілек айту</p> <p>Табыс септігі. Құттықтау кезінде қолданылатын сөйлеу әдебі.</p>	М е р е к е л е р . Отбасылық дәстүрлі мерекелер	Құттықтау сөздерін жазып үйрену	10
2 семестр				
1 апта: Қоғамдық орындарда				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: дәмханада, асханада.</p> <p>Ақпаратты нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін ажырата білу</p> <p>Жатыс септігі (іс-қимылдың мекені)</p> <p>-шы, -ші жұрнағымен келетін өтініш мәнді сөйлемдер</p>	Тағам. Ұлттық тағамдар.	Мейрамханада тапсырыс бере білу (диалог)	10

2 апта: Мәдени орындарда

	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: театрда.</p> <p>Ақпаратты сұрай білу, нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін ажырата білу.</p> <p>Етістіктің шақтары.</p>	<p>Қ а з а қ</p> <p>Театрларымен танысу</p>	<p>Театрда (жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)</p>	<p>10</p>
--	--	---	---	-----------

3 апта: Қызықты мәліметтер

	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: мұражайда</p> <p>Оқиғаның орны, уақыты жайлы ақпаратты сұрау, нақтылау</p> <p>Бұрынғы өткен шақта ақпаратты түсіндіру, айту.</p>	<p>Қ а з а қ с т а н</p> <p>мұражайлары</p>	<p>Мұражайда (жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)</p>	<p>10</p>
--	---	---	---	-----------

4 апта: Жол жүру

	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: әуежайда, вокзалда</p> <p>Билет сұрау, уақытын анықтау, бағытты сұрай білу</p> <p>Ақпарат беру, нақтылау</p> <p>Бұйрық рай формасының қолданылуы.</p>	<p>Көлік түрлері</p>	<p>Әуежайда, вокзалда</p> <p>(жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)</p>	<p>10</p>
--	--	----------------------	---	-----------

5 апта: Саяхат

	<p>Орын, зат, дерек жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау.</p> <p>Саяхат жасауда қолданылатын сөздер, құрылымдар.</p> <p>Етістік+са, -сеформасы арқылы қолданылуы</p>	<p>Қазақстанға саяхат жасасам</p>	<p>Менің ең қызықты саяхатым (монолог)</p>	<p>10</p>
--	--	-----------------------------------	--	-----------

6 апта: Менің Отаным

	<p>Өз елі жайлы сипаттау.</p>	<p>М е н е л і м м е н</p>	<p>Менің елім (ақпарат беру)</p>	<p>10</p>
--	-------------------------------	----------------------------	----------------------------------	-----------

	Мәлімет беру, сипаттау. Етістік + ғы(-гі, -кі, -қы) + тәуелдік жалғауы келу формасының шақ, жақ бойынша түрленіп жасалуы.	мақтанамын	сипаттау)	
7 апта: Қазақ елі				
	Ақпарат беру, нақтылау, мәлімет беру, сипаттау. Қазақстан туралы ақпараттарды жинақтау, түсіну, меңгеру. Себебі, өйткені жалғаулықтарының қолданысы.	Жері байдың – елі бай	«Қазақстан – бай өлке» тақырыбында сөйлемдер құрастырып жазу	10
8 апта: Қазақстандағы көрікті жерлер				
	Орын, зат, дерек жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау. Қалау рай формасының қолданылуы, қалау мәнді сөйлемдердің берілуі	Әсем өлке	Менің көрнекті жерлерді көргім келеді (өз қалауын айта білу)	10
9 апта: Қазақстан қалалары				
	Қалалар жайлы ақпарат жинақтау, нақтылау, мәлімет беру, сипаттау. Көше атаулары, қаладағы бағытты сұрау, сипаттау, салыстыру. Мекен үстеулері. Көмекші есімдер, тілде қолданылуы	Қазақстандағы ірі қалалар	Менің сүйікті қалам (сипаттама)	10
10 апта: Қазақ халқының дәстүрлері				
	Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, талдау, салыстыру. Мезгіл үстеулер және жатыс септік арқылы берілуі, мезгіл мәнді сөйлемдердің құрылуы.	Наурыз мейрамы	Мен білетін дәстүр (сипаттау)	10
11 апта: Қазақ халқының өнері				

	<p>Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, талдау, салыстыру.</p> <p>Таңдану, риза болу ниеттерін білдіруде қолданылатын сөздер.</p> <p>Көңіл-күй одағайлары.</p>	<p>Қазақ халқының музыкалық аспаптары, атаулары</p>	<p>Күй – керемет туынды (эмоциялық қарым-қатынасын білдіру)</p>	10
12 апта: Қазақ халқының танымал тұлғалары				
	<p>Адам, дерек жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау.</p> <p>Белгілі бір тұлғаның өмірбаянын түсініп оқу, ақпаратты талдау, сипаттау.</p> <p>Етістіктің өткен шақ формаларының қолданылуы, айырмашылығы.</p>	Мен білетін тұлға	Аңыз адамдар туралы ақпарат дайындау	10
13 апта: Қазақстан жастары				
	<p>Оқиғаның ерекшелігін, заттың, адамның қасиетін сипаттау, мәлімет беру.</p> <p>Жастардың қызығушылығы, білім алуы жайлы ақпаратты жинақтау, талдау.</p> <p>Сын есімнің шырайлары, салыстыру мәннің берілуі.</p>	Білімді болғым келеді	Менің қазақстандық достарым (монолог)	10
14 апта: Ақпарат				
	<p>Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, талдау, салыстыру.</p> <p>Ғаламтор. Баспасөз. Өлеуметтік желі.</p> <p>Бірақ, әйтсе де, алайда, десе де, дегенмен, сонда да жалғаулықтарының қолданысы.</p>	Ғаламтор және өлеуметтік желілер	Өлеуметтік желілерді салыстыра отырып сипаттау	10
15 апта: Жаңа әліпби				
	<p>Қазақ тілінің ерекшеліктері жайлы ақпаратты топтастыру, жинақтау.</p> <p>Жаңа әліпби туралы мәлімет</p> <p>Ақпаратты топтау, қайталау, талдау.</p>	Латын әліпбиін үйренеміз	Жазып үйрену	10

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 300 академиялық сағат

Базалық деңгей (A2)

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтардың тақырыбы	Студенттің өздік жұмыс тақырыптары	Сағат саны
	1 семестр			
1 апта: Қазақ тілі – мемлекеттік тіл				
	Қазақ тілінің байлығы, ерекшелігі. Қарым-қатынас құралы, тілді үйрену, құрметтей білу. Коммуникацияға қатысу: көп тіл білудің пайдасы. Қазақ тілінің өзіне тән лексика-грамматикалық ерекшеліктері.	Қазақ тілі – бай тіл	Мемлекеттік тіл – менің тілім (тақырып бойынша ұсынылған жаңа сөздермен сөйлемдер құрастыру)	10
2 апта: Мен және менің ортам				
	Өзі жайлы баяндау, болашаққа жоспары жайлы толық мәлімет беру, басқа адамнан мәлімет сұрау. Үндестік заңы. Жалғаулар мен қосымшалардың үндестік заңына сәйкес жалғану ерекшеліктері және емлесі. Буын үндестігіне бағынбайтын қосымшалар.	Мен және қоршаған орта	Азаматтығы, ұлты, білімі, оқу орны қызығушылықтары туралы мәтін құрастыру	10
3 апта: Отбасы және дәстүр				
	Отбасы, туыстары туралы әңгімелеу. Отбасы мүшелерінің мамандығы, қызығушылығы туралы ақпарат беру.	Отбасы – шағын мемлекет 2.	Отбасы және ұлттық дәстүрлер. Өз отбасында өткізілетін дәстүрлер туралы монолог	10

	Ықпал түрлері: ілгерінді, кейінді, тоғыспалы.		құрастыру.	
4 апта: Оқу орны				
	Оқу орны, мамандығы, тобы, достары туралы әңгімелеу. Сөз құрамы, сөздердің негізі туралы ұғым. Қосымшалардың орын тәртібі.	М е н і ң университетім	Менің университетім – менің мақтанышым (эссе жазу)	10
5 апта: Туған жерге саяхат				
	Туған жері туралы айту, белгілі бір орын туралы сипаттау. Туған жердің адамдары, табиғаты, салт-дәстүрі, ерекшелігі. Туған жерге деген өзінің жеке көзқарасын, сағынышын білдіру. Жалпы және жалқы зат есімдер, күрделі атаулар.	Біздің өлке	«Астана – арман қала» тақырыбына презентация дайындау.	10
6 апта: Қоғамдық орындарда				
	Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: кітапханада (кітапхана қызметкерлерінен қажет нәрсені сұрай білу), мұражай. Барыс септік (іс-қимылдың бағыты; іс-қимылдың объектіге бағытталғаны; қозғалыстың аяқталу нүктесі; қимылдың мақсаты)	Қоғамдық орындар: мұражай, көрме	Мұражай - өткен мен б о л а ш а қ т ы жалғастырушы.(мұражайға саяхат жасай отырып, эссе жазу)	10
7 апта: Тұрғын үй				
	Орынды, бөлмені, тұрғын үйлер түрлерін сипаттау. Бөлмедегі заттардың аталуын білу. Сын есімдер, анықталатын сөздің алдында тұруы. Көмекші есімдер, септелуі, тілде қолданылуы.	« А қ ы л д ы ү й » функциясы	Ғажайып үйлер – ертегі емес (презентация)	10
8 апта: Адам және уақыт				

	<p>Уақытқа қатысты сөздерді меңгеру, уақыттың қанша болғанын айта білу.</p> <p>Мезгілді білдіретін ұғымдар.</p> <p>Есептік сан есімдер, қолданысы.</p> <p>Жатыс септігі (іс-қимылдың мезгілін білдіруі)</p>	Менің бір күнім	Ұсынылған тақырыпқа қатысты сөздермен диалог құрастыру	10
9 апта: Жыл мезгілдері				
	<p>Коммуникацияға қатысу: жыл мезгілдері, ауа-райы, табиғат.</p> <p>Сан есімдердің мағыналық топтары (есептік, реттік).</p> <p>Сан есімдер мен зат есімдердің байланысы.</p>	Климат және жыл мезгілдері	Тропикалық субтропикалық, қоңыржай ауа райы туралы айту	10
10 апта: Ауа райы				
	<p>Ауа-райын, табиғатты суреттеуде қолданылатын сын есімдер.</p> <p>Мезгіл мәнді сөздер.</p> <p>Ауыспалы осы шақ. Ауыспалы осы шақтың болымсыз түрі.</p>	Ауа райы	Ауа райы болжамы (метеорологиялық орталық хабарын дайындау)	10
11 апта: Сауда орталықтарында				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: дүкенде, сауда орталықтары.</p> <p>Өзіне қажетті азық-түлікті сұрай білу, ақпаратты нақтылау.</p> <p>Ілік септігі (меншіктік мағынаны білдіруі)</p> <p>Шығыс септік (іс-қимылдың шығу нүктесін білдіруі)</p>	Азық-түлік атаулары, сапасы, шығу мерзімі	Азық-түлік дүкенінде (диалог)	
12 апта: Асыңыз дәмді болсын!				
	Тағам атаулары, тағам түрлері жайлы сипаттау.	Студенттік асхана және дәмхана	Қазақы дастарқан	10

	<p>Дұрыс тамақтану.</p> <p>Ұлттық тағам атаулары.</p> <p>Сапалық және қатыстық сын есімдер.</p>		(мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну, талдау)	
13 апта: Денсаулық және спорт				
	<p>Коммуникацияға қатысу: емханада, дәріханада.</p> <p>Спортпен шұғылдану, денсаулықты сақтау жолдары.</p> <p>Көмектес септігі (іс-қимылдың құралы)</p> <p>Керек, қажет сөздерінің қолданысы</p>	Спорт – денсаулық кепілі	Ұлттық ойындар (бейнебаянмен жұмыс)	10
14 апта: Киім– адам көркі				
	<p>Коммуникацияға қатысу: киім мен сән үлгілері.</p> <p>Өзіне қажет киімді, өлшемді сұрай білу, киім атаулары, ұлттық киім атаулары.</p> <p>Етістіктің шақ формалары. Нақ осы шақ. Нақ осы шақтың болымсыз түрі. Қалып етістіктерінің қолданысы</p>	Киім – адам көркі	Қандай киім үлгілері ұнайды? (диалог)	10
15 апта: Мінез және келбет				
	<p>Коммуникацияға қатысу: адамның қасиеттері, мінезі.</p> <p>Адамның қасиеттерін, келбетін суреттеуде қолданылатын сөздер.</p> <p>Сын есімнің жасалуы. Туынды сын есімдер.</p>	Адамның жан дүниесі және сыртқы келбеті	Адамның қасиеттеріне (мінез-құлық, дағдыларына) сипаттама жасау	10
2 семестр				
1 апта: Қоғамдық орындарда				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: халыққа қызмет көрсету орталығында; «Бір терезе» қағидасы; «Электронды үкімет» функциясы</p>	Халыққа қызмет көрсету орталығы	«Маған анықтама керек еді» Тұтынушы мен маман арасындағы диалог	10

	<p>Ақпаратты нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін сақтап сөйлеу.</p> <p>Жатыс септігі (іс-қимылдың мекені)</p> <p>-шы, -ші жұрнағымен келетін өтініш мәнді сөйлемдер.</p>			
2 апта: Мәдени орындарда				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: театрда.</p> <p>Қазақ театрлары, билетке тапсырыс беру, белгілі актерлер.</p> <p>Ақпаратты сұрай білу, нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін сақтап сөйлеу.</p> <p>Зат есімнің тәуелденуі, көпше түрі, тілде қолданылу жолдары.</p>	Қазақ театрлары	Театрда (жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)	10
3 апта: Банк қызметі				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: банкте.</p> <p>Ақша алу, аудару, банк қызметін пайдалануға қатысты сөздерді меңгеру.</p> <p>Ақпаратты сұрай білу, нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін сақтап сөйлеу.</p> <p>Сан есімдердің мағыналық топтары, қолданысы.</p>	Ақшаны үнемдей білесіз бе?	Банкте (жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)	
4 апта: Жол жүру				
	<p>Қоғамдық орындарда коммуникацияға қатысу: әуежайда, вокзалда</p> <p>Билет сұрау, уақытын анықтау, бағытты сұрай білу</p> <p>Ақпаратты сұрай білу, нақтылау, қоғамдық орындарда сақталатын сөз әдебін сақтап сөйлеу.</p> <p>Бұйрық рай формасының қолданылуы.</p>	Ең қауіпсіз көлік	Әуежайда, вокзалда (жағдаяттар бойынша диалогтар құрастыру)	10

5 апта: Саяхат

	<p>Орын, зат, дерек жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау.</p> <p>Саяхат жасауда қолданылатын сөздер, құрылымдар.</p> <p>Туристтік агенттіктер, саяхаттың пайдасы.</p> <p>Етістіктің шақ формалары.</p>	Еліміздегі туризм	Менің ең қызықты саяхатым (монолог)	10
--	--	-------------------	-------------------------------------	----

6 апта: Менің Қазақстаным

	<p>Ақпарат беру, нақтылау, мәлімет беру, сипаттау.</p> <p>Қазақстан туралы ақпараттарды жинақтау, түсіну, меңгеру.</p> <p>Себебі, өйткені жалғаулықтарының қолданысы.</p>	Отандық өнеркәсіп	Қазақстан брендтері жайлы презентация	10
--	---	-------------------	---------------------------------------	----

7 апта: Қазақстандағы көрнекті жерлер

	<p>Орын, зат, дерек жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау.</p> <p>Қалау рай формасының қолданылуы, қалау мәнді сөйлемдердің берілуі.</p> <p>Тілек мәнді сөйлемдердің құрылу жолдары.</p>	Көрнекті жерлерді білесіз бе?	Менің көрнекті жерлерді көргім келеді (өз қалауын айта білу)	10
--	---	-------------------------------	--	----

8 апта: Қазақ халқының дәстүрлері

	<p>Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, талдау, салыстыру.</p> <p>Халқымыздың жиі қолданылатын дәстүрлеріне сипаттама жасау.</p> <p>Мезгіл үстеулер және жатыс септік арқылы берілуі, мезгіл мәнді сөйлемдердің құрылуы.</p>	Құнды мұра	Мен білетін дәстүр (сипаттау)	10
--	---	------------	-------------------------------	----

9 апта: Мерекелер

	Коммуникацияға қатысу: мерекемен құттықтау.	Наурыз мейрамы	Құттықтау түрлеріне мәтіндер	10
--	---	----------------	------------------------------	----

	тілек айту. Ресми, бейресми құттықтаулар. Табыс септігі, тілдегі қолданысы.		құрастыру	
10 апта: Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру				
	Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, салыстыру. Жаһандану барысында ұлттық құндылықтардың сақталуы жайлы пікір алмасу. Болжам мәнді сөйлемдер.	Қазақстан әлемдік кеңістікте	Елімнің болашағы (эссе)	10
11 апта: Білім және ғылым				
	Коммуникацияға қатысу, ақпараттарды жинақтау, салыстыру Шетелде білім алу жайлы пікір алмасу. Маған... етістік+у қажет (керек) тіркесінің 3 жақта түрленіп қолданылуы.	Шетелде білім алу: академиялық ұтқырлық	Шетелде білім алу: түрлі гранттық бағдарламаларға қатысу; тәжірибе алмасу туралы ақпараттар жинау	10
12 апта: Өнертабыс және жаңашылдық				
	Адам, дерек, оқиға жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау. Белгілі бір өнертабыс жайлы мәліметті талдау, сөздік қорын байыту. егер.... етістік+са(се)+жіктік жалғауы онда..... тіркесінің шақ, жақ бойынша түрленіп қолданылуы.	Жаңа өнертабыс туындылары	Жас өнертапқыштар (жаңалықтары жайлы баяндау)	10
13 апта: Қазақстандағы ғарыш айлағы				
	Адам, дерек, оқиға жайлы нақты ақпарат беру, нақтылау, хабарлау, сипаттау. Қазақ ғарышкерлері жайлы мәліметті талдау, сипаттау. Байқоңыр – ғарыш айлағы туралы коммуникацияға қатысу. Етістік- (у) -ға, -(у) -ге болады /болмайды	Байқоңыр – ғарыш айлағы	Қазақ ғарышкерлері жайлы баяндау	10

	формасының қолданылуы			
14 апта: Баспасөз				
	Өзі қолданатын БАҚ құралдары жайлы сипаттау. Қазақ баспасөзі тарихына шолу. Сын есімнің шырайлары, салыстыру мәннің берілуі.	Баспасөз және электронды БАҚ	Алғашқы қазақ газеттері жайлы баяндау	10
15 апта: Қазақ тілі және өркениет				
	Қазақ жазуының тарихы туралы ақпаратты жинақтау, талдау. Латын әліпбиі: жазу емлесі.	Қазақ тілінің жаңа әліпбиі	Жазып үйрену	10
Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат				
Барлығы: 300 академиялық сағат				

Орта деңгей (B1)

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық сабақтардың тақырыбы)	Студенттің өздік жұмыс тақырыптары	Сағат саны
1 семестр				
1 апта: Жеке тұлға				
	Жеке тұлғаның қоғамдағы орны. Азаматтығы, ұлты, білімі, оқу орны туралы мәлімет. Зат есімнің септік жүйесі, септік жалғауларының мағыналары. Қабыса, матаса байланысқан зат есімді тіркестердің қолданысы.	Жеке тұлға	«Мен Қазақстан азаматымын» тақырыбына монолог құрастыру.	10
2 апта: Отбасы және дәстүр				
	Отбасы мүшелерінің өзара қарым-қатынасы, отбасы берекесі, отбасындағы салт-дәстүрлер, туыстық атаулар туралы	Отбасындағы сыйластық	Туыстар, олардың тұрмысы мен	10

	<p>ақпарат.</p> <p>Жалпы және жалқы зат есімдер; көптік жалғаулы сөздің тәуелденуі (менің туыстар+ым);тәуелді септеу (менің әкемнің ағасы);жіктік жалғау, жіктік жалғаудың көптік формасы (Біз қалалық + пыз);</p> <p>Жай сөйлемдердің коммуникативтік мақсаттарына қарай жұмсалуды.</p>		<p>мамандығы жайлы сұқбат. Туыстарының бойындағы ерекше қасиеттері туралы әңгімелеу.</p>	
3 апта: Мамандықтың бәрі жақсы				
	<p>Оқу орны, мамандық таңдау, таңдаған мамандығының өз бейімділігі мен қабілетіне сәйкес келуі туралы ақпарат.</p> <p>Іс-қимыл, оқиға, зат, адамдарға эмоциялық қатынастың және көзқарастың, бағалаудың берілуі. Есімдіктер, олардың түрлері және септелу ерекшеліктері.</p>	<p>М е н і ң мамандығым – м е н і ң болашағым</p>	<p>« М е н таңдаған мамандық» (ойталқы)</p>	10
4 апта: Қоғам және жастар				
	<p>Жастардың қоғамдағы орны, іс-әрекеті. Қоғамның дамуына жастардың қосып жатқан үлесі туралы мәлімет.</p> <p>Ақпарат алмасуға бағытталған ниеттер (интенциялар), әртүрлі жағдаяттардағы әрекеттерді жүзеге асыруға түрткі болу, қозғау салу формалары,</p> <p>салыстыру құрылымдарын беру тәсілдері.</p>	<p>Қоғам және жастар</p>	<p>Қоғамдық орындардағы этика (пікірсайыс)</p>	10
5 апта: Бірінші байлық – денсаулық				
	<p>Денсаулық сақтау, спорттың денсаулыққа пайдасы, дұрыс тамақтанудың денсаулық үшін маңыздылығы. Ұлттық сусынның пайдасы.</p> <p>Бейімделген, баяндау және пайымдау элементтері бар мәтіндердің сипатталуы, жалқы және жалпы, деректі және дерексіз ұғымдардың анықталуы (Бұл – құнарлы тағам. Жаттығудың пайдасы)</p>	<p>Бірінші байлық – денсаулық. Ұлттық тағамның пайдасы</p>	<p>Ұлттық сусын – қымыз. Қымыздың пайдасы туралы бейнебаян материалдарымен жұмыс.</p>	10
6 апта: Адам және экология				
	<p>Табиғи таза өнімдер және оған сұраныс, табиғи өнімнің сапасы, таза өнімнің денсаулыққа пайдасы.</p> <p>Іс-қимылдың объектісі, табыс септік жалғауының түсіріліп қолданылуы, күрделі сөздер (сүт өнімдері, ауыл шаруашылығы, қоршаған орта). Оларға қосымшалардың жалғану ерекшеліктері.</p>	<p>Экологиялық таза өнім</p>	<p>Сапалы тағам – саламаттық өмір салтының бастауы (мәтіндегі негізгі ақпаратты түсіну, талдау)</p>	10

7 апта: Саяхат және туризм

	<p>Туған жерге саяхаттау; туған өлке, оның байлығы, табиғат көріністері; еліміздің туризм саласы.</p> <p>Жалпы және жалқы зат есімдер, деректі және дерексіз ұғымдардың атауы. Күрделі атауларда тәуелдік жалғауының қолданылуы.</p>	Өз өлкеңді таны	«Қандай көркем –туған өлкем» тақырыбына эссе жазу.	10
--	--	-----------------	--	----

8 апта: Адам және табиғат

	<p>Табиғатта болып жатқан өзгерістер. Табиғат құбылыстарының адам өміріне әсері. Күрт құбылмалы ауа райы туралы мәлімет.</p> <p>Мезгіл мағыналы сөздер (қыс, көктем, түсте, кеш батқанда), салыстыру құрылымдарын берудегі қолданысы (Алматыға қарағанда Астана суық; бұған қарағанда, соған қарағанда, осыған қарағанда).</p>	Т а б и ғ а т құбылыстары	Т а б и ғ а т құбылыстарынан келетін қиындықтар. (сауалнама дайындау)	10
--	--	---------------------------	---	----

9 апта: Адам және уақыт

	<p>Уақыттың құндылығы, оны басқара білу. Уақытты тиімді пайдалану және оны үнемдеу тәсілдері туралы ақпарат.</p> <p>Іс-қимылдың басталу, аяқталу мерзімі, адам жасының кезеңдерін білдіру, объектілік/субъектілік қатынастарды салыстыру.</p>	Ұлы мәртебелі уақыт	Уақытыңды бағалай білесің бе? (ойталқы)	10
--	---	---------------------	---	----

10 апта: Мәдениет және өнер

	<p>Қазақтың тұңғыш драма театры мен киносы. Алғашқы кино және пьесалар. Қазақтың танымал өнер қайраткерлері.</p> <p>Өзіне ұнайтын туынды жайлы әңгімелеу, театрға саяхат.</p> <p>Бірлескен іс-қимылдың берілуі, қимылдың тәсілі, амалы. Жалпылау есімдіктері.</p>	Театр және кино өнері	Өнер көкке жеткізер (жобалық жұмыс)	10
--	---	-----------------------	-------------------------------------	----

11 апта: Мінез және келбет

	<p>Адамның жан дүниесі және сыртқы келбеті, олардың үйлесімділігі туралы мәлімет.</p> <p>Есімдіктер және олардың септелу ерекшеліктері, жіктеу есімдіктері. Құранды етістіктер (жақсы көру, көңіл бөлу, іске асыру).</p>	Екі түрлі нәрсе ғой сыр мен сымбат	Киіміне қарай қарсы ал, мінезіне қарап шығарып сал. (ойталқы)	10
--	--	------------------------------------	---	----

12 апта: Сән мен талғам				
	<p>Киім үлгілері пішіндерінің алмасуы, стиль ерекшеліктері. Қазіргі заманғы киім үлгісі. Қазақстанның қазіргі сәнгерлерінің киім үлгілері.</p> <p>Сын-бейне үстеулері (әрең, бірте-бірте, ақырындап), мөлшер үстеулері (біраз, айтарлықтай, бірен-саран). Анықтайтын, нақтылайтын сөздердің берілуі.</p>	Киім. Сән. Талғам	Тренд қандай? Сән үрдістері мен тенденциялары (жобалық жұмыс)	10
13 апта: Әдебиет және өнер				
	<p>Қазақ халқының рухани, мәдени мұрасы, оның ерекшеліктері.</p> <p>Проза және поэзия жанры туралы мәлімет.</p> <p>Танымдық, ақпараттық мазмұндағы мәтіндерді бағалау және қорытындылау.</p> <p>Себеп-салдар, ыңғайластық жалғаулықтар(бастап, бері, кейін, сонымен, сондықтан, себебі, өйткені, сол себепті, алайда, қарағанда, салыстырғанда).</p>	Проза және поэзия	Менің сүйікті жанрым (әңгімелеу)	10
14 апта: Менің Отаным				
	<p>Отан, туған жер ұғымы. Отанға деген сүйіспеншілік, елді, жерді құрметтеу, еліміздің рәміздерін қастерлеу жайлы ақпарат.</p> <p>Әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени салалардағы қатысым түрлері. Сөйлемдердің логикалық, мағыналық байланысы. Реттік сан есім мен зат есімнің тіркесі. Күрделі сан есімнің (жиырма бірінші ғасыр; бір мың тоғыз жүз тоқсан бірінші жылы) берілуі.</p>	Атамекен – құт мекен	Бай өлке (өлке жетістігі жайлы статистика)	10
15 апта: Тұрғын үй және сәулет				
	<p>Сәулет, қала құрылысы және тұрғын үй. Көппәтерлі тұрғын үйлердің сырт келбеті.Қазіргі заманауи үйлер, олардың ерекшеліктері туралы ақпарат.</p> <p>Баяндау және пайымдау элементтері бар мәтіндерді бағалау, қорытындылау. Көмекші есімдер (айналасында, сыртында, маңайында). Күшейткіш мәнді сөздер (нағыз, керемет, теңдессіз)</p>	Қазіргі заманауи үйлер	Еліміздегі көрнекті сәулет туындылары (жобалық жұмыс)	10
2 семестр				
1 апта: Білім және ғылым				

	<p>Білім, ғылым және жастар саясаты. Білім беру жүйесіндегі жаңашылдық. Қазіргі білім беруді дамыту, білімді ұрпақ тәрбиелеу туралы мәлімет.</p> <p>Заттың (жақ, тарап) анықтамасы (Қазақстан жастары), салыстыру құрылымдарының берілуі, іс-қимылдың мекені (елімізде, оқу орындарында)</p>	<p>Ел болашағы – білімді ұрпақта</p>	<p>Мәтін бойынша эссе жазу</p>	<p>10</p>
<p>2 апта: Білімді жастар - болашақтың тірегі</p>				
	<p>Білімділіктің адам өміріндегі маңыздылығы, жастарға арналған білім беру бағдарламалары, бәсекелестікке қабілетті ұрпақ туралы мағлұмат.</p> <p>дағы/-дегі, -тағы/-тегі формасы (анықтауыштық мағынасы): Қазақстан Республикасының білім жүйесіндегі жаңашылдығы, жоғары оқу орындарындағы тәжірибе. Диалогты бастау, жалғастыру.</p>	<p>Мен жастарға сенемін</p>	<p>« Б о л а ш а қ » түлектерімен сұқбат</p>	<p>10</p>
<p>3 апта: Өнертабыс және жаңашылдық</p>				
	<p>Өнертабыс-өнертапқыштық ұғымы, бүгінгі таңдағы өнертабыс түрлері мен оларға сипаттама.</p> <p>Етістік шақтарының жіктелуі. Етістік+ -ма-й-ын-ша, -ме-й-ін-ше, па-й-ын-ша, пе-й-ін-ше, ба-й-ын-ша, -бе-й-ін-ше тіркестері арқылы қолданылуы</p>	<p>Қазіргі заман өнертабыстары</p>	<p>Телехабарларға шолу</p>	<p>10</p>
<p>4 апта: Танымал тұлғалар</p>				
	<p>«Қазақстандағы 100 жаңа есім» жобасы, оның мақсаты, жоба жеңімпаздары, елімізге ең танымал есімдер туралы мәлімет.</p> <p>Есімшенің анықтауыштық қызметі (айтылған ой, айтқан ұсыныс, таңдаған кәсіп). Шектік (тежеу) демеуліктері (ғана, тек қана).</p>	<p>З а м а н а у и Қазақстанның 100 жаңа есімі</p>	<p>«100 жаңа есім» жобасын қолдаймыз (пікірлесу)</p>	<p>10</p>
<p>5 апта: Бұқаралық ақпарат құралдары</p>				
	<p>Бұқаралық ақпарат құралдары, оның түрлері. БАҚ-тың ақпараттық және білімдік қызметі. Бүгінгі таңдағы БАҚ-тың қоғамдық рөлі туралы мәлімет.</p> <p>Ақпарат көздеріне сілтеменің берілуі. Предикаттың күрделенген түрі («... деп», «... екен», «... -уға болады», «... -у керек», «... деді»);</p> <p>Етістік+ -са(-се) да, де түрінде қолданылуы</p>	<p>БАҚ – өмір айнасы</p>	<p>Баспасөз беттері сөйлейді</p>	<p>10</p>
<p>6 апта: Көлік және логистика</p>				

	<p>Көлік, көлік қатынасы. Көліктің түрлері. Көпшілік пайдаланатын көлік. Көлік логистикасының міндеттері. Қазақстандағы көлік жүйесі.</p> <p>Мекендік қатынастың берілуі. Мекен үстеулері (жоғары, төмен, алыс, жақын, тысқары, ілгері). Көмекші есімдердің (бойында, айналасында, сыртында, маңайында, қасында) берілуі.</p>	Көлік және логистика	Көлік қатынасы туралы баяндау	10
7 апта: Ел экономикасы				
	<p>Қазақстан Республикасының экономикасы, оның дамуы. Қазақстанның халықаралық нарықта алатын орны. Еліміздің беделді халықаралық ұйымдарға мүше болуы.</p> <p>Себеп-салдар, қарсылықты, ыңғайластық жалғаулықтар (бастап, бері, кейін, сонымен, сондықтан, себебі, өйткені, сол себепті, алайда, қарағанда, салыстырғанда). Анықтауыштық қатынас (нарықтық экономика); кеңістіктік қатынас (Еуразия төрінде)</p>	Тәуелсіз елдің экономикасы	<p>Экономикалық келіссөздер – тұрақтылық кепілі</p> <p>(БАҚ материалдармен жұмыс)</p>	10
8 апта: Әлем назарындағы Қазақстан				
	<p>Еліміздің ұзақ мерзімді даму бағдарламалары, оларды жүзеге асыру жолдары. «Қазақстан - 2030», «Қазақстан - 2050» стратегиялары: қабылдануы және маңызы туралы ақпарат.</p> <p>Коммуникативтік мақсатқа негізделген монолог. Қалыптестіктердің қолданылу ерекшеліктері.</p> <p>Етістік + -ғанда, -генде, -қанда, -кенде қосымшалары арқылы жасалуы.</p>	Қазақстан Республикасының стратегиялық даму бағдарламалары мен жоспарлары	БАҚ мәліметтеріне шолу жасау, баяндау.	10
9 апта: Ел қауіпсіздігі				
	<p>Еліміздің Қарулы Күштері, оның түрлері, Қарулы Күштердің әлеуеті, құрылымы мен қызметі. Республика Ұланы, ұландықтардың әскери міндеті.</p> <p>Әлеуметтік-саяси, ресми салалардағы қатысымға негізделген мәтіндердің берілуі. Монолог, диалог түріндегі ақпарат. Мақсат мәнді сөйлем: етістік+у+ үшін тіркесі арқылы жасалуы</p>	Қазақстан Қарулы Күштері	Ел қауіпсіздігі – ең басты мәселе (пікір алмасу)	10
10 апта: Адами құндылық				
	<p>Адамгершілік пен адами құндылықтар. Адами құндылықтың адам өміріндегі рөлі. Бауырмалдық және кеңпейілділік - адамның ең бір асыл қасиеттері. Адами құндылықты насихаттау.</p> <p>Танымдық-ақпараттық мазмұндағы мәтінді сипаттау, суреттеу,</p>	Адамзаттың бәрін сүй бауырым деп...	Кең пейілді қазақ халқының жер аударылып келген ұлттарға деген бауырмалдылығы туралы бейнебаян дайындау.	10

	бағалау және қорытындылау. Етістік + а (-е,-й) алу+ модаль етістіктер шақ, жақ формалары арқылы жасалуы.			
11 апта: Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру				
	Қазақстан халқының демографиялық жағдайы, халық санының динамикасы, демографиялық саясаттың маңыздылығы туралы ақпарат. Мәтін мазмұнындағы факт, оқиға, әрекеттерге көзқарасын, қатынасын білдіре алу, ой қорыту тәсілдері. Сан-мөлшер категориясының қолданысы. Жинақтық сан есімдер (1-ден 7-ге дейін), топтау сан есімдері (екі-екіден), болжалдық сан есімдердің (он шақты, жиырмаға жуық) берілуі.	Демография – ұлт тағдыры	Қазақстанның демографиялық жағдайына статистикалық шолу.	10
12 апта: Өркениет және жаңа әліпби				
	Қазақ тілінің латын әліпбиі бойынша жаңа емлесі. Ғылыми термин және жаңа сөздер. Латын әліпбиі негізіндегі терминдердің қолданысы. Салалық терминдер. Ресми-іскери стиль.	Латын әліпбиі – өркениет жолы	Мәтінмен жұмыс	10
13 апта: Тілдік кәсіби бағдар				
	Болашақ маманның тілдік құзыреттілігін қалыптастыру. Мамандыққа қатысты тілдік ерекшеліктер. Ойды жеткізудің дәнекерлеуші тілдік құралдары (сонымен байланысты, соған қарамастан, бірақ, дегенмен, соның нәтижесінде). Мен ... етістік+барыс септік+тиісті+жіктік жалғауы тіркесінің 3 жақта түрленіп қолданылуы	Кәсіби тіл ерекшелігі	Еңбек нарығындағы сұраныс пен ұсыныс жайлы мәлімет жинау	10
14 апта: Кәсіби тілдің терминжүйесі				
	Тілді кәсіби бағдарлы қолдану. Салалық және кәсіби терминдер. Қазақ тіліндегі термин сөздер. Әлеуметтік және кәсіби салаларда қолданылатын сөздер (тұлға, азамат, заң, шетелдік, нарық, келіссөз, жол қатынасы). Тұрақты тілдік оралымдардың берілуі.	Салалық және кәсіби-бағдарлы терминдер	Терминдік норма қолданысын сипаттау	10
15 апта Кәсіби мәтіннің грамматикалық-стильдік ерекшелігі				

	<p>Кәсіби мәтіннің грамматикалық-стильдік ерекшелігі. Жарыссөзге шығу.</p> <p>Тұрақты тіркестер, ауызекі сөйлеу стилі.</p> <p>Қазақ тіліндегі терминдердің салалық бөліністері. Грамматикалық ерекшеліктері мен бірізділігі.</p> <p>Тұрақты тіркестер, ауызекі сөйлеу стилі</p>	Кәсіби мәтін ерекшелігі	Кәсіби саладағы іскери қарым-қатынас	10
--	---	-------------------------	--------------------------------------	----

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 300 академиялық сағат

Ортадан жоғары деңгей (B2)

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтардың тақырыбы	Студенттің өздік жұмыс тақырыптары	Сағат саны
1 семестр				
1 апта: Адам және руханият				
	<p>Қазақ дүниетанымындағы адами келбет. Елге қажетті игілікті іс. Ел кәдесіне жарау, елдің өркендеуіне үлес қосу, отанға қызмет ету туралы ғибратты ойлар.</p> <p>Қоғамдық, әлеуметтік-мәдени, әлеуметтік-тұрмыстық сала бойынша орындалатын/орындалған іс-әрекет туралы сипаттама ақпарат беру, тұжырым жасау, негіздеу, дәлелдер келтіру; Сөз тудырушы және сөз түрлендіруші модельдерді білу, меңгеру</p>	Атаның емес, адамның баласы бол...	Дәстүрін дәріптеген ел тозбайды (қазақ дүниетанымындағы адами келбет туралы ойталқы)	10
2 апта: Ырыс алды - ынтымақ				
	<p>Отбасы мүшелерінің өзара ынтымақтастығы, отбасы берекесі, отбасындағы салт-дәстүрлер, дәстүр сабақтастығы туралы ақпарат.</p> <p>Әлеуметтік-тұрмыстық сала бойынша орындалатын/орындалған іс-әрекет туралы сипаттама, тұжырым жасау, негіздеу, дәлелдер келтіру; Өтініш, тілек, сұрау мәнді сөйлем; болар, шығар, қайтеді сөз тіркестері секілді формалармен берілуі.</p>	Отбасы ынтымақтастығы	Үйлену оңай – үй болу қиын; дәстүр сабақтастығы жайлы монолог құрастыру	10
3 апта: Білім жүйесі				

	<p>Қазақстандағы білім беру жүйесі, оның құрылымы. Орта білім, кәсіптік білім беру. 12 жылдық білім жүйесі. Қазақстандағы білім беру реформалары. ҚР «Білім туралы» заңы.</p> <p>Сөз тудырушы және сөз түрлендіруші модельдерді білу, меңгеру және мағыналарын түсіну; сөйлеу әрекеттері барысында қолдану. Түбір сөздің, күрделі сөздердің, атаулық тіркестердің тәуелденуі, жіктелуі, септелуі/тәуелдене септелуі (оңаша және ортақ тәуелдену). Мөлшер ұғымын білдіретін бірнеше, біраз, бірталай, көптеген, талай т.б. сөздердің қолданылуы.</p>	Қазақстандағы білім беру жүйесі	<p>Білім ошақтары.</p> <p>Мәтін мазмұнына қатысты пікір білдіру, өз мамандығына қатысты белсенді сөздердің мағынасын түсіну және оны қолдана білу.</p>	10
4 апта: Заман және заң				
	<p>Әдет құқығы. Қазақ жеріндегі алғашқы заңдар. Билер, билік айту мәселелері. Жеті жарғы. Еліміздің Ата заңы.</p> <p>Коммуникативтік мақсат-ниеті айқын монолог құрастыру, ондағы факт, оқиға, әрекеттерге көзқарасын, бағасын, пікірін, эмоциясын білдіру тәсілдері.</p> <p>Субстантивтенген сөздерге ілік септігінің жалғануы (білгеннің артығы жоқ, жақсының сөзін тыңда).</p>	Заман және заң	Дала заңдарынан Ата заңға дейін (ақпараттарды талдау)	10
5 апта: Денсаулық және саламатты өмір салты				
	<p>Денсаулық сақтаудың маңызы, дұрыс тамақтану тәртібі.</p> <p>Экологиялық таза тағамдар туралы ақпарат.</p> <p>Танымдық, жағдаяттық, ақпараттық мазмұнды түсіну тәсілдері; күрделі сөздерді (біріккен сөз, қос сөз, атаулық тіркестер, қысқарған сөздер), сөз тудырушы және сөз түрлендіруші модельдерді меңгеру.</p>	Дені саудың – жаны сау	Тамақтанудағы оң қателік. Экологиялық таза тағамдар туралы ойталқы.	10
6 апта: Адам және экология				
	<p>Судың қажеттілігі,оның адам өміріндегі маңызы. Суды пайдаланудағы қауіп-қатер.Суды ластамау.Су проблемасы және үнемдеу.</p> <p>Салыстыру, күшейту мағынасының берілуі (қиынның қиыны, аса өткір мәселе, кең байтақ өлке); заттардың, құбылыстардың арасындағы өзара табиғи байланыстың берілуі (судың ағысы, күннің күркіреуі, желдің күші); Қимылдың өту сипаты.</p>	Су – тіршілік көзі	Қоршаған орта мәселелері (дөңгелек үстел)	10
7 апта Адам және табиғат				
	Табиғат пен адам арасындағы байланыс.Табиғаттың адам өміріне әсері. Ауа райына қатысты халық болжамдары туралы мәлімет.	Табиғатқа қатысты халық болжамдары	Табиғат-ана (ойталқы)	10

	<p>Мөлшерді, көлемді, болжауды білдіретін тіркестердің қолданысы.</p> <p>Лексика-семантикалық жағынан сандық ұғымды білдіретін сөздер: жалғыз, біреу, жарты, жарым, егіз, қос, сыңар, ширек.</p> <p>Халықтық өлшемдер: қарыс, сүйем, елі, құлаш, таяқ тастам жер, сүт пісірім уақыт.</p>			
8 апта: Байтақ өлке				
	<p>Қазақстанның тарихи-мәдени мұралары, оларды қорғау мен сақтаудың маңыздылығы. Қазақстанның киелі жерлері.</p> <p>Атаулы сөйлемдер. Тілек, ниет мәнді сөйлемдердің берілуі. Әлеуметтік-мәдени салаға қатысты мәтіннің тілдік бірліктері. Біріккен сөздер.</p>	Елімнің тарихи және мәдени мұралары	Қазақстандағы тарихи орындар (баяндама)	10
9 апта: Саяхат және туризм				
	<p>Туған өлкенің табиғаты, сұлулығы, кеңдігі, байлығы мен құндылықтары. Туған өлкеге деген сүйіспеншілік пен құрмет.</p> <p>Күрделі атаулардың тәуелденуі, жіктелуі, септелуі. Іс-қимылдың сын сипаты, өту амалы(сүйіспеншілікпен қарайды, жауапкершіліктен қашпайды, қызығып тамашалайды)</p>	Қандай көркем – туған өлкем	Жері байдың – елі бай. Бейнебаян материалдарымен жұмыс.	10
10 апта Сәулет өнері				
	<p>Сәулет және сәулет өнері.Қазақстандағы сәулет өнері туындылары, олардың ерекшеліктері. XIV – XV ғасырлардағы сәулет өнеріндегі ерекше туындылар.</p> <p>Көп мағыналы сөздер. Синонимдік қатар. Жалғаулықтар(себебі, сондықтан, бірақ және, да/де/та/те, мен/бен/пен, немесе, яки, әрі, әйтпесе, дегенмен, алайда); септеуліктер (үшін, жөнінде, сияқты, арқылы, бойынша, қарай, таман, дейін, кейін, соң, бастап, гөрі, бірге, ретінде, жөнінен, тарапынан, барысында, қатысты); демеуліктер (ғана, тек, ғой).</p>	Сәулет өнерінің шыңы	Әлемдік ғажайып сәулет туындылары (шолу)	10
11 апта Өнер көкке жеткізер				
	<p>Өнер туындылары. Қолданбалы өнер. Қазақ қолөнері. Зергерлік.</p> <p>Жай сөйлемдер мен құрмалас сөйлемдердің айтылу ырғағындағы, интонациясындағы, екпініндегі табиғи заңдылықтар.Сын есімнің шырайлары.</p> <p>Құранды етістіктер (қызмет ету, қамқор болу, іске асыру, талап ету, мүлтіксіз орындау).</p>	Қолөнер – өшпес мұра, көркем өлем.	Ағаштан, асыл тастардан, теріден жасалатын қолөнер туындыларының мұражайдан тамашалау, сипаттау, суреттеу.	10

12 апта: Адам және уақыт				
	<p>Көшпенділердің уақыт туралы көзқарасы. Қазақ халқының тұрмыс-салт ерекшеліктеріне, кәсіптік қажеттілігіне байланысты қалыптасқан өлшем бірліктері. Наным мен сенім.</p> <p>Етістіктің аналитикалық формалары. Мезгіл мәнді сөйлемнің берілуі. Қайталанатын іс-әрекет мезгілінің берілуі. Барыс және шығыс септік+кейін, дейін, шейін, соң, бері, бұрын тіркестері арқылы жасалуы. Тұрақты тіркестер (сүт пісірім, ет асым, күн төбеге көтерілгенде, қас қарайған кезде) арқылы берілуі</p>	Қ а з а қ т ы ң У а қ ы т ө л ш е м д е р і	Уақыт жайында тұрақты тіркестер сөздігі	10
13 апта: Мінез және келбет				
	<p>Адам бойындағы жақсы және жаман қасиеттер. Ақыл мен парасат, оның адам өміріндегі маңыздылығы. Ұлы ғұламалардың, хакім Абайдың ақыл туралы айтқан ойлары.</p> <p>Хабарлау, сипаттау, баяндау және аралас мәтіндердің бейнелі сөз орамдары.</p> <p>Сапалық және қатыстық сын есімдердің сөйлемдегі қызметі. Сын есімдердің заттануы.</p>	А д а м а қ ы л ы м е н к ө р і к т і	Абайдың қара сөздеріне шолу	10
14 апта: Сән мен талғам				
	<p>Қазіргі заманғы киім үлгілері. Адамның киімге деген талғамының өскендігі. Киім үлгілерінің заман талабына сай өзгеруі, стильдік ерекшеліктері.</p> <p>Өлеуметтік-мәдени және көркем-публицистикалық, ресми қарым-қатынастарға қатысты мәтіндер бойынша монолог, диалог, полилог тәсілдері. Ілік септік жалғауының түсіріліп берілуі.</p>	Талғам пен талап	Заманына қарай киімі (сән өлемінің жұлдыздары жайында презентация)	10
15 апта: Халық ауыз әдебиеті				
	<p>Қазақ халқының ертеден келе жатқан мәдени мұрасы, оның ерекшеліктері. Ауыз әдебиетінің түрлері: ертегі, аңыз, мысал, батырлық және ғашықтық жырлар.</p> <p>Іс-қимылдың сын сипаты, өту амалы; қимылдың жүзеге асу орны; сипаттау мәнді сөйлемнің берілуі; бейнелеуіш еліктеуіштер.</p>	Ауыз әдебиеті – классикалық жанр	Ертегі, аңыз, мысал, батырлық, лиро-эпостық жырлар туралы сұқбат	10
2 семестр				
1 апта: Ғылым және техника				
	Білім мен ғылымның өзара ықпалдастығы. Қазақстанның білім беру жүйесіндегі интеграциялық үрдістер, олардың жай-күйі, дамуы. Ғылыми	Ғ ы л ы м и - т е х н и к а л ы қ	Әлемдегі білім саласының	10

	<p>кадрларды даярлау мәселесі. Кредиттік оқыту жүйесінің ерекшелігі.</p> <p>Білік, дағды мәнді сөйлемнің етістік + а (-е,-й) алу+ модаль етістіктер + сұраулық шылау шақ, жақ формалары арқылы жасалуы. Бағалау, пайымдау, қорыту элементтері бар монолог құрастыру, оның мазмұнын кеңейтіп/толықтырып/ықшамдап баяндай алу.</p>	даму	интеграциясы. Мәтін бойынша салыстырмалы талдау	
2 апта: Білім бөйгесі				
	<p>Бәсекеге қабілетті ұрпақ. Білікті маман. Білім бөйгесі. Сұранысқа ие мамандықтарды меңгеру туралы мағлұмат.</p> <p>Ресми-ақпараттық, ғылыми-көпшілік мазмұндағы мәтіндер және көркем, публицистикалық (деректі) шығармалардың берілуі.</p> <p>Өңгімені бастау, қолдау және аяқтауға арналған тілдік құрылымдар. Модаль сөздердің кейбір түрлерінің жіктелуі, септелуі (сіз бізге керексіз; қажетіме жаратамын).</p>	Білімді ұрпақ - ел ертеңі	Шетелдік ірі компаниялардағы қазақстандық жастардың жетістіктері жайлы ақпарат жинау	10
3 апта: Өнертабыс және жаңашылдық				
	<p>Бүгінгі таңдағы өнертабыс түрлері мен оларға сипаттама. Жас өнертапқыштар және олардың қоғамдағы орны. Қазақстандық өнертапқыштардың туындылары.</p> <p>Шарт мәнді сөйлемдер, олардың шақ, жақ бойынша түрленістері.</p> <p>етістік+ -ған-да, -ген-де, -қан-да, -кен-де тіркестері арқылы жасалуы.</p> <p>Атауыштық қатынас және хабар жеткізу мағынасы. Құрмалас сөйлемнің айтылуындағы дауыс ырғағы.</p>	Өнертабыстағы жаңашылдық жастарға жатпа?	Қазақстандық жас өнертапқыштардың туындылары туралы мәлімет жинау	10
4 апта: Тарихи тұлғалар				
	<p>Елімізге танымал тарихи тұлғалар туралы мәлімет.Ер есімі – ел есінде.</p> <p>Атрибутивті, объектілі сөз тіркестері (асыл қасиет, пікірімен келісті, білімін жалғастырды). Сөздердің синтаксистік байланысы. Шарт мәнді сөйлемнің</p> <p>неге десең,неге десеңіз жалғаулықтары арқылы жасалуы</p>	Ғасырлық тұлға	Нобель сыйлығының иегерлері туралы ақпараттар жинау	10
5 апта: Ақпараттар әлемі				
	<p>БАҚ-тың қоғамдағы рөлі. Медиабілім. Ақпараттық сауаттылықты қалыптастыру. Медиамәдениет және медиақызреттілік.</p> <p>Қимыл-сынды, қимыл-сапаны білдіретін сөздердің сөйлемдегі орын тәртібі. Сөйлемнің бірыңғай мүшелері. Шарт мәнді сөйлемнің қалау</p>	Қазіргі медиамәдениет	Ғаламтор, әлеуметтік желілердегі тілдік агрессия (пікірсайыс)	10

	райлы етістік + еді тұлғасында қолданылуы. -шы, -ші жұрнақтары арқылы жасалуы			
6 апта: Қала мен дала				
	Қала мен дала өмірі. Қала мен дала тұрғындарының мәдени байланысы. Жай сөйлемдердегі анықтауыштық, кеңістіктік, мезгілдік қатынастардың логикалық, мағыналық жағы. Қоғамдық-саяси, қоғамдық-мәдени салаларда қолданылатын сөздер.	Қала мен дала тынысы	Е р к к і н экономикалық аймақтар (өңгіме-сұқбат)	10
7 апта: Нарық және экономика				
	Қазақстан экономикасының дамуы. Қазақстанның халықаралық нарықта алатын орны. Еліміздің ішкі және сыртқы саудасы. Экспорт. Отандық өнім. Мәндес және қарсы мәндес сөздер, түрлік және тектік атаулар, топонимдер. Сұрау мәнді сөйлемнің болар, шығар, қайтеді сөз секілді формалармен берілуі.	Е л экономикасы: ішкі және сыртқы сауда	Отандық өнімді қолдаймыз (бейнебаян дайындау)	10
8 апта: Ел болам десең...				
	Ұлттық бірегейлікті сақтау. Қазақ халқының материалдық және рухани мәдениеті. Жаһандану кезеңіндегі елдік сипат пен ұлттық болмыс. Әлеуметтік-мәдени, қоғамдық-саяси салаларда қолданылатын сөздер, терминдер, тұрақты тіркестер. Бұйыру, талап ету, қалау, өтініш формалары.	Е л болам десең...	Ж а һ а н д а н у кезеңіндегі елдік сипат пен ұлттық болмысты сақтау шаралары туралы б а с п а с ө з конференциясы.	10
9 апта: Ел тыныштығы – ер қолында				
	Ел қауіпсіздігін сақтау. Тыныштық белдеуі. Шекарашылар қызметі. Сөйлемдегі логикалық, мағыналық қатынас түрлері: атауыштық қатынас және хабар жеткізу мағынасы, ақпаратты алу мағынасы; бұйрық, нұсқау, талап ету мағынасы; предикаттық қатынас.	Е л тыныштығын күзеткен	Шекарашылар т у р а л ы б е й н е с ю ж е т дайындау.	10
10 апта: Қайырымдылық негіздері				
	Адами құндылықтың адам өміріндегі рөлі. Қайырымдылық жасау. Қайырымдылық қорлары. Қайырымдылық туралы ұлылар ұлағаты. Құрмалас сөйлемдердегі жалғаулықтардың мағыналық топтары. Білік, дағды мәнді сөйлемнің етістік + а (-е,-й) алу+ модаль етістіктер + сұраулық шылау шақ, жақ формалары арқылы жасалуы	Қайырымдылық – адамгершілік белгісі	Ө л - Ф а р а б и , Ы . Алтынсарин, А б а й с е к і л д і ұ л ы л а р д ы ң ұлағатты сөздерін талдау.	10

11 апта: Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру

	<p>Елбасымыздың сарабдал саясаты. Жаһандану кезеңіндегі ұлттық тәрбие туралы ой-толғам.</p> <p>Баяндау, сипаттау, пайымдау элементтері бар аралас мәтіндердегі номенклатуралық күрделі атаулар.</p> <p>Қалау мәнді сөйлемнің етістік + -са(-се) игі еді, + -са(-се) екен тіркесі арқылы жасалуы.</p>	Жаһандану және ұлттық тәрбие	Ұсынылған мәтін бойынша ойталқы	10
--	--	------------------------------	---------------------------------	----

12 апта: Өркениет және жаңа әліпби

	<p>Латын әліпбиі негізіндегі қазақ жазуы. Ресми, саяси, танымдық салалар мен публицистикалық стильдегі жаңа әліпбидің қолданысы.</p> <p>Кәсіби тілдік құзыреттілік.</p>	Қ а з а қ ж а з у ы н ы ң жаңа белесі	Мәтінмен жұмыс	10
--	---	---------------------------------------	----------------	----

13 апта: Кәсіби тілдік бағдар

	<p>Болашақ маманның кәсіби тілі. Болашақ қызмет саласы бойынша лексика-грамматикалық минимум игеру.</p> <p>Мамандыққа қатысты тілдік ерекшеліктер.</p> <p>Ойды жеткізудің дәнекерлеуші тілдік құралдары (сонымен байланысты, соған қарамастан, бірақ, дегенмен, соның нәтижесінде, ойды қорытындылай келе).</p> <p>Міндет, жауапкершілік мәнді сөйлемдер.</p>	Мамандық тілі	М и н и м у м дай ы н да у . Б о л а ш а қ маманның өз саласы бойынша л е к с и к а - грамматикалық минимумын игеруі	10
--	---	---------------	--	----

14 апта: Кәсіби тілдің терминжүйесі

	<p>Кәсіби салада іскери қарым-қатынас орнату. Кәсіби сөйлеу. Кәсіби терминдерді пайдалану.</p> <p>Кәсіби терминдер, ғылыми стиль ерекшеліктері. Бейнелі сөз орамдары қолданылатын тіл мәдениетінің кәсіби сала бірліктері.</p>	Кәсіби сөйлеу мәдениеті	Кәсіби саладағы іскери қарым-қатынас (рөлдік ойын)	10
--	--	-------------------------	--	----

15 апта Кәсіби мәтіннің грамматикалық-стильдік ерекшелігі

	<p>Кәсіби саладағы ресми-іскери, мамандық пен қызметке қатысты тілдік оралымдар (жылдық жоспар, есеп беру түрлері, ақпараттық-талдау анықтамалары, ұсыныстар, нақты мәселеге қатысты ұсыныстар); ғылыми-көпшілік мазмұндағы мақалалар мен хабарламалардың стилі.</p>	Іскери қарым-қатынас	Терминдер мен тілдік тұтастықты меңгеру	10
--	--	----------------------	---	----

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 300 академиялық сағат

Жоғары деңгей (С1)

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтардың тақырыбы	Студенттің өздік жұмыс тақырыптары	Сағат саны
1 семестр				
1 апта: Адам және руханият				
	<p>Қоғамдағы әлеуметтік нормалар мен ережелер. Жалпыадамзаттық құндылықтар. Адамның жеке тұлғалық әлеуеті.</p> <p>Әлеуметтік-тұрмыстық, қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, мәдени салаларға қатысты жағдаяттардағы тілдік құзыреттілік. Мәліметке баға беру, сараптау, түйіндеу.</p> <p>Күрделі сөздердің (біріккен сөз, қос сөз, номенклатуралық күрделі атаулар, атаулық тіркестер, қысқарған сөздер) жазылуы; тыныс белгілері</p>	Адам деген ардақты ат	<p>Ізгілік – адамның басты рухани-адамгершілік құндылығы.</p> <p>(монолог құрастыру)</p>	10
2 апта: Отбасы және тәрбие				
	<p>Ұрпақ тәрбиесі. Отбасы – тәрбие ошағы. Қазақ отбасындағы әке мен ананың орны. Үлкенді сыйлау, құрметтеу. Тәрбиелі отбасы. Отбасы тәрбиесінің өзіндік ерекшеліктері.</p> <p>Коммуникативтік-ақпараттық және ақпараттық-сипаттамалық ниеттер. Сөздің, сөз тіркесі мен фразалардың, жай сөйлемдер мен құрмалас сөйлемдердің айтылу ырғағындағы, интонациясындағы, екініндегі табиғи заңдылықтар.</p>	3. Тәрбие - тал бесіктен	<p>Тәртеу түгел болса, төбедегі келеді...</p> <p>Мәтін құрылымына, мазмұнына талдау жасау, пікір білдіру.</p>	10
3 апта: Мамандық және қызмет				
	<p>Мамандық алу және маман болу. Мамандықтың талаптары. Мамандық бойынша қызмет және біліктілік. Қызмет бағыты.</p> <p>Ресми, іскери салаларға қатысты сөйлеу әдеби формулалары және олардың варианттары мен лингво-мәдени ерекшеліктері. Күрделі сөздердің, атаулық тіркестердің тәуелденуі, жіктелуі, септелуі/тәуелдене септелуі (оңаша және ортақ тәуелденуі).</p>	Мамандық және қызмет	«Жұмыссыздық мәселесі мені ойлантады» (ойталқы)	10

4 апта: Адам және заң				
	<p>Заң, заңға бағыну. Азаматтардың құқықтары. Заң алдындағы жауаптылық. Заңмен қорғалу. Заңды білу.</p> <p>Коммуникативтік мақсат-ниеті айқындалған продуктивті сипаттағы мәтіндер бойынша монолог. Дерек, оқиға, әрекеттерге көзқарасты, бағаны, сыни пікірді, эмоцияны білдіру. Сын есімнің құрамы: жалаң және күрделі сын есімдер.</p>	Заңды білмеу ж а з а д а н құтқармайды...	Қылмыс хроникасы туралы бұқаралық ақпарат құралдары мәліметтерінен ақпарат беру	10
5 апта: Денсаулық және саламатты өмір салты				
	<p>Дұрыс тамақтанбаудың салдары. Адам ағзасына зиянды тағамдар. Фаст-фуд өнімдері, гендік модификациялы өнімдер, жылдам дайындалатын тағамдар және олардың зияндылығы. Зиянды сусындар.</p> <p>Коммуникативтік жағдаяттағы ойды әртүрлі мағыналық реңкпен беру.</p> <p>Лебізде синонимдік, омонимдік, антонимдік қатарлардың мағыналық сипатын пайымдау, семантикалық ерекшеліктерін айыру.</p>	Ауру – астан...	Ф а с т - ф у д ө н і м д е р і н і ң зияндылығы; гендік модификациялы өнімдер бізді қ о р қ ы т а д ы (пікірсайыс)	10
6 апта: Адам және экология				
	<p>Қоршаған ортаның табиғатқа әсері. Зиянды заттар. Еліміздегі экологиялық апатты аймақтар. Қазақстандағы экологиялық ахуал.</p> <p>Мәтін мазмұнын кеңейтіп, толықтырып, ықшамдап баяндау. Лексика-семантикалық жағынан сандық ұғымды білдіретін квантор сөздер: жалғыз, біреу, жарты, жарым, егіз, қос, сыңар, ширек. Көптік ұғымды білдіретін сөздер: халық, топ, үйме, табын.</p>	Қазақстандағы экологиялық мәселелер	Табиғат қамқорлық күтеді (топтық жұмыс)	10
7 апта: Әлемдік экожүйе				
	<p>Жаһандық жылыну, оның себеп-салдары. Ғаламдық жылынудың қоршаған ортаға әсері. Табиғи зардаптар.</p> <p>Баяндау, пайымдау элементтері бар, ресми-ақпараттық, ғылыми-көпшілік және ғылыми-өндірістік мазмұндағы мәтіндерді саралау.</p> <p>Етістіктің болымсыз түрі. Бұйыру, талап ету, қалау, өтініш формалары.</p>	Ж а Һ а н д ы қ жылыну мәселесі	Мұхит деңгейінің көтерілуі, озон қ а б а т ы мәселелеріне қ а т ы с т ы ақпараттарға шолу	10
8 апта: Туризм индустриясы				
	Қазақстандағы туристік нысандар. Туристердің еліміздің	Қазақстандағы	«Қонақүй» бизнесі	10

	<p>аймақтарына қызығушылығын тудыру.Туризмді дамыту.Туристік инфрақұрылым.</p> <p>Қоғамдық-саяси, мәдени-әлеуметтік салаларға қатысты және деректі, көркем публицистикалық шығармаларды талдау.</p> <p>Лексика-семантикалық топтарды құрайтын деректі/дерексіз, жинақтау мәнді сөздердің қолданысы.</p>	туристік нысандар	тақырыбына сұқбат құрастыру.	
9 апта: Ұлы мәртебелі уақыт				
	<p>Уақытты пайдалы қолдану. Уақытты ұйымдастыру технологиясы. Жоспарлау.</p> <p>Мезгіл мәнді сөйлемдердің берілу тәсілдері.</p> <p>Көңіл-күй, императивтік ишара одағайлары. Одағайлардың грамматикалық, мағыналық және интонациялық ерекшеліктері.</p>	Дәуір және уақыт	Уақытты басқару (тайм-менеджмент)	10
10 апта: Мәдени мұра				
	<p>Көшпенділердің мәдени мұрасы туралы мәлімет. «Мәдени мұра» бағдарламасы.</p> <p>Сөйлемнің толық аяқталуы және мазмұныныңжүйелі түрде құрылуына қажетті қыстырма конструкциялар (біріншіден, екіншіден, меніңше, менің пікірімше, менің ойымша ...), шылаулар (және, мен, себебі, өйткені, сондықтан ...), және бейнелі тілдік қолданыстар.</p>	Көшпенділердің мәдени мұрасы	<p>Ұлы туындылар - адамзатқа мұра.</p> <p>Адам өміріндегі мәдениет пен өнердің рөлі ж а й ы н д а п р е з е н т а ц и я дайындау.</p>	10
11 апта: Мінез-құлық мәдениеті				
	<p>Мінез – адам бойындағы қасиет. Мінез-құлықтың адамның қарым-қатынас жасауында алатын орны. Мінез-құлық мәдениеті.</p> <p>Қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, ресми-іскери және мәдени салалардағы қатысым. Салыстыру мәнді сөздер мен тұрақты тіркестер. Сын-бейне үстеулері.</p>	Елге қызмет ету білімнен емес, мінезден	Ұлт ұстаздары (жобалық жұмыс)	10
12 апта: Сән мен талғам				
	<p>Сән әлемі. Киім және киіну мәселесі. Қазақстандық киім дизайнерлері және олардың жеткен жетістіктері.</p> <p>Мәдени-әлеуметтік, кәсіби, әлеуметтік-тұрмыстық салалардағы қатысым. Шарт мәнді сөйлемдердің берілуі.</p>	Сән әлемі: киім дизайнерлері	<p>Қазақстандық киім дизайнерлері жайлы бұқаралық ақпарат көздерінен материал қарастыру,әңгімелеу.</p> <p>Өздері құрастырған</p>	10

			сән үлгілерін көрсету, қорғау. (жобалық жұмыс)	
13 апта: Әдебиет әлемі				
	Қазақ халқының атақты ақындары мен жазушылары туралы мәлімет. Танымдық, ақпараттық мазмұндағы сипаттама, суреттеме мәтіндердің негізгі бейнелеуіш, көркемдеуіш тәсілдері. Еліктеуіш сөздердің қолданысы.	Қазақтың атақты ақындары мен жазушылары	Ұлылардан жеткен ұлағатты сөз (пікір алысу)	10
14 апта: Ел тарихы –жер тарихы				
	Қазақстан өңірлеріндегі тарихи жерлер және олардың ерекшеліктері. Абай туған өлке. Ақпараттық, танымдық мазмұндағы коммуникативтік жағдаятқа қарай өз ойын әртүрлі мағыналық реңкпен беру; деректерді талдау, жүйелеу. Аналитикалық формалардың қолданысы.	Ұлы Абай жерінде	Қасиетті Жидебайға сапар (визуалды саяхат)	10
15 апта: Бабалардан жеткен ұлы мұра				
	Қазақтың дәстүрлі баспанасы. Киіз үйдің ерекшеліктері. Киіз үй мәдениеті. Өлеуметтік-танымдық сипаттағы мәтіндерді жүйелеу, ақпараттың мазмұнына қарым-қатынасын (керек, қажет, әрине, мүмкін, шынында, шамасы, шығар, бәлкім, бар, жоқ, сияқты, тәрізді, секілді, меніңше, біріншіден) көрсету.	Қ а з а қ т ы ң д ә с т ү р л і баспанасы	Бабалардан жеткен ұлы мұра – әлемге мақтаныш (жобалық жұмыс)	10
2 семестр				
1 апта: Ғылым және техника				
	Ғылым мен техниканың дамуы. Ғылым мен технология жетістіктері. Ғылыми жаңалықтар мен жобалар. Ресми-іскери және ғылыми стильдердің құрылымындағы тілдік ерекшеліктер. Етістік + -уда -уде формасының (жүргізілуде, жүзеге асырылуда) қолданысы.	Ғ ы л ы м м е н техника	Ғылым – табыс көзі Ғ ы л ы м д ы коммерцияландыру (бұқаралық ақпарат құралдары мәліметтеріне шолу)	10

2 апта: Білімді ел озар

	<p>Білім саласындағы жаңашылдық. Үш тілдің бірлігі. Үш тілді меңгеру. Бәсекеге қабілеттілік.</p> <p>Лексикалық-грамматикалық, функционалды-семантикалық тілдік бірліктердің әлеуметтік-саяси саладағы қолданысы. Қимылдың басталу (-уға/-уге, -а/-е/-й);</p> <p>жалғасу (-ет, -а/-е/-й) және аяқталу (-ет, -ып/-іп/-п, -қал/-кел) формаларының берілуі.</p>	<p>Үш тілді білу – заман талабы</p>	<p>Бұқаралық ақпарат құралдары мәліметтеріне шолу</p>	<p>10</p>
--	---	-------------------------------------	---	-----------

3 апта: Табыс бастаулары

	<p>Әлемдегі ең табысты елдер. Олардың табысқа жетудегі тәжірибесі туралы ақпарат.</p> <p>Баяндау, сипаттау, пайымдау элементтері бар аралас мәтіндердің лексика-грамматикалық ерекшеліктері. Бейнелі сөз орамдарының қолданысы. Қазіргі тілдік қолданыстағы жаңа сөздер, кірме сөздер.</p>	<p>Әлемдегі ең табысты елдер: тәжірибе мен нәтиже</p>	<p>Табысқа жетудің жолдары (ойталқы)</p>	<p>10</p>
--	--	---	--	-----------

4 апта: Елін сүйген ерлер

	<p>Қазақстанның қоғам қайраткерлері. Халық қаһармандары. Бейбіт күннің батырлары, олардың жасаған ерліктері, алған мараптары туралы мәлімет.</p> <p>Жағдаяттық, коммуникативтік мақсатына қарай жұмсалатын тілдік бірліктер. Ақпараттарға шолу, дәйек/дәлелдемелер беру тәсілдері. Публицистикалық стильдің лексикалық, грамматикалық ерекшеліктері.</p>	<p>Бүгінгі күннің батырлары</p>	<p>Халық қаһармандары; танымал өнер қайраткерлері жайында сюжет</p>	<p>10</p>
--	--	---------------------------------	---	-----------

5 апта: Ақпараттар ағыны

	<p>Әлеуметтік желілер, оның адам өміріне әсері. Әлеуметтік желідегі ақпарат.</p> <p>Әлеуметтік-қоғамдық, қоғамдық-саяси, мәдени салаларға қатысты монолог, полилог, диалог үлгілері. Ресми және бейресми әңгіме түріндегі ақпараттарды талдау.</p>	<p>Әлеуметтік желідегі ақпарат: дәлел мен дәйек</p>	<p>Желіге жіпсіз байланғандар (дебат)</p>	<p>10</p>
--	--	---	---	-----------

6 апта: Адам және өркениет

	<p>«Ұлы Жібек жолы», оның бағыттары. «Ұлы Жібек жолындағы» қалалар. Мәдениет пен сауда.</p> <p>Мәтін мазмұнын ықшамдау және кеңейту. Де/деп, еді/екен, болып/боп көмекші етістіктері арқылы жасалған құрмалас сөйлемдер.</p>	<p>1. «Ұлы Жібек жолын» қайта жаңғырту</p>	<p>Ұлы Жібек жолы - өркениет бастауы (баспасөз конференциясы)</p>	<p>10</p>
--	--	--	---	-----------

7 апта: Ұлттық мүдде және нарық

	<p>Тәуелсіз Қазақстанның экономикасы, оның дамуы. Әлемдік нарықтағы Қазақстан.</p> <p>Мақсат мәнді сөйлемдердің берілу тәсілдері. Мақсат мағынасын (елдің тұрақтылығын сақтаймыз десек, экономика әлеуетін арттыру керек). Публицистика жанрына тән тұрақты тіркестер.</p>	<p>Ел экономикасы еркін дамуда</p>	<p>«Бір жол, бір белдеу» бағдарламасын талдау</p>	<p>10</p>
--	--	------------------------------------	---	-----------

8 апта: Қазақстан әлемдік кеңістікте

	<p>Елмерейін үстем ететін мемлекет деңгейіндегі іс-шаралар. Соңғы жылдары елімізде өткізіліп жатқан шаралар туралы ақпарат.</p> <p>Сөйлемдегі еркін және тұрақты сөз тіркестерінің қолданысы. Сөздердің синтаксистік байланысы. Анықтайтын, нақтылайтын сөздердің орын тәртібі.</p>	<p>Ел мерейін көтерген маңызды шаралар</p>	<p>Соңғы он жылдықтағы айтулы шаралар жайында пресс-релиз.</p>	<p>10</p>
--	---	--	--	-----------

9 апта: Толеранттылық – бейбітшілік кепілі

	<p>Мәңгілік ел – ұлт мұраты. Қазақтан Халық Ассамблеясы. Толеранттылық. Ұлтаралық мәдениет.</p> <p>Міндет, жауапкершілік мәнді сөйлем. Мен ... етістік+барыс септік+тиісті+жіктік жалғауы тіркесінің 3 жақта болымсыз тұлғада түрленіп қолданылуы.</p>	<p>Қазақстандағы халықтар достығы</p>	<p>Бір шаңырақ астында... (эссе)</p>	<p>10</p>
--	--	---------------------------------------	--------------------------------------	-----------

10 апта: Іскерлік әлемі

	<p>Іскерлік бастауы. Дресс код. Қызмет этикасы. Іскерлік келіссөз.</p> <p>Болжау мәнді сөйлемдердің қолданысы. Етістік+ -ар-ер-р қосымшалары арқылы жасалуы. Сан есім+ жуық, шамалы, шақты сөздерінің тіркесуі арқылы жасалуы. Шамамен сөзінің қолданысы арқылы жасалуы. Етістік+ған (-ген, қан, -кен, -атын, -етін, -йтын, -йтін) сияқты тіркесі арқылы жасалуы.</p>	<p>Іскер адам келбеті</p>	<p>Жас келсе іске... (Іскер жандар туралы бейнебаян)</p>	<p>10</p>
--	---	---------------------------	--	-----------

11 апта: Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру

	<p>Рухани жаңғыру. Адам баласының ішкі әлемінің жаңаруы, сана-сезімі, жаңа өзгеріс. Рухани құндылықтардың даму бағыты.</p> <p>Қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, ғылыми-өндірістік, мәдени салаларға қатысты мәтіндердегі баяндау, пайымдау тәсілдері. Сұқпатты бастау, жалғастыру, қорытындылау.</p>	<p>Рухани жаңғыру – ұлттық сананың серпілісі</p>	<p>Ұлттық мүдде – тәуелсіздік тірегі жайында баяндама</p>	<p>10</p>
--	---	--	---	-----------

12 апта: Өркениет және жаңа әліпби

	<p>Латын әліпбиі негізіндегі қазақ жазуы.</p> <p>Салалық және кәсіби-бағдарлы терминдер.</p> <p>Латын әліпбиі негізіндегі қазақ жазуы. Ресми, саяси, танымдық салалар мен публицистикалық стильдегі жаңа әліпбидің қолданысы.</p> <p>Кәсіби тілдік құзыреттілік.</p>	<p>Латын әліпбиі - рухани жаңғыру бастауы</p>	<p>Мәтінмен жұмыс</p>	<p>10</p>
--	--	---	-----------------------	-----------

13 апта: Тілдік кәсіби бағдар

	<p>Мамандыққа қатысты тілдік ерекшеліктер.</p> <p>Ойды жеткізудің дәнекерлеуші тілдік құралдары (сонымен байланысты, соған қарамастан, бірақ, дегенмен, соның нәтижесінде, ойды қорытындылай келе).</p> <p>Неологизмдер мен кәсіби тіл айырмашылығы.</p>	<p>Болашақ маман және кәсіби тіл</p>	<p>Анықтамалық сөздік дайындау.</p>	<p>10</p>
--	--	--------------------------------------	-------------------------------------	-----------

14 апта: Кәсіби тілдің терминжүйесі

	<p>Кәсіби салада қолданылатын терминдер және ғылыми стиль ерекшеліктері. Бейнелі сөз орамдары қолданылатын тіл мәдениетінің кәсіби сала бірліктері.</p>	<p>Іскерлік байланыс және ресми қарым-қатынас</p>	<p>Кәсіби саладағы іскери қарым-қатынас (рөлдік ойын)</p>	<p>10</p>
--	---	---	---	-----------

15 апта: Кәсіби мәтіннің грамматикалық-стильдік ерекшелігі

	<p>Кәсіби саладағы ресми-іскери, мамандық пен қызметке қатысты тілдік оралымдар (жылдық жоспар, есеп беру түрлері, ақпараттық-талдау анықтамалары, ұсыныстар, нақты мәселеге қатысты ұсыныстар); ғылыми-көпшілік мазмұндағы мақалалар мен хабарламалардың стилі.</p>	<p>Тіл – сөйлеу мәдениетінің негізі</p>	<p>Бейнелі сөйлеу – өнер (сөзжарыс)</p>	<p>10</p>
--	--	---	---	-----------

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 300 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Абдуова Б.С., Асанова Ұ.О. Қазақ тілі: Орыс тілді топтарға арналған оқу құралы.- Астана, 2017. -282 б.
2. Айтбаева Б.М. Қазақ тілі (В1 деңгейі) оқулығы. – Қарағанды, 2014. – 205 б.
3. Балабеков А.К., Бозбаева-Хунг А.Т., Досмамбетова Г.Қ., Салыхова Б.О., Хазимова Ә.Ж.. Қазақ тілі: ортадан жоғары деңгейге арналған оқулық. Ұлттық тестілеу орталығы. – Астана: 2017

4. Бозбаева-Хунг А.Т., Балабеков А.К., Досмамбетова Г.Қ., Салыхова Б.О., Хазимова Ә.Ж. Қазақ тілі: орта деңгейге арналған оқулық. Ұлттық тестілеу орталығы. – Астана: 2017.
5. Досмамбетова Г.Қ., Балабеков А.К., Бозбаева-Хунг А.Т., Сейсенова А.Д. Қазақ тілі: қарапайым деңгейге арналған оқулық. Ұлттық тестілеу орталығы. – Астана, 2016.
6. Досмамбетова Г.Қ., Балабеков А.К., Бозбаева-Хунг А.Т., Хазимова Ә.Ж., Салыхова Б.О. Қазақ тілі: базалық деңгейге арналған оқулық. Ұлттық тестілеу орталығы. – Астана, 2016.
7. Күзекова З.С., Байтелиева Ж.Д. Қазақ тілі: орта деңгейге арналған оқулық. – Астана, 2016.
8. Күзекова З.С., Байтелиева Ж.Д. Қазақ тілі: ортадан жоғары деңгейге арналған оқулық. – Астана, 2016.
9. Күзекова, З.С. Қазақ тілінің функционалды практикалық грамматикасы: оқу құралы.- Астана: Фолиант, 2015.- 180 б.
10. Қазақ тілі (тіл үйренушілердің В1 және В2 деңгейлеріне арналған): орыс тілді топтарға арналған оқу құралы./ Қ.С. Құлманов, Б.С. Абдуова, т.б. - Астана: - 2015.- 298 б.
11. Қазақ тілі: деңгейлік оқу-әдістемелік кешенінің негізгі оқулығы (қарапайым деңгей)/ Ж.Қ. Түймебаев, Қ.Қадашева, Ұ.О. Асанова. - Алматы, 2013. - 180 б.
12. Қазақ тілі: деңгейлік оқу-әдістемелік кешенінің негізгі оқулығы (базалық деңгей)/ Ж.Қ. Түймебаев, Қ. Қадашева, Ұ.О. Асанова. - Алматы, 2013. - 208 б. .
13. Қазақ тілі: деңгейлік оқу-әдістемелік кешенінің негізгі оқулығы (жоғары деңгей) / Ж.Қ. Түймебаев, Қ. Қадашева, Ұ.О. Асанова. - Алматы, 2013. - 192 б.
14. Қарабаева Х.Ә. Қазақ тілі: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2014.
15. Құлманов Қ.С., Абдуова Б.С. Қазақ тілі (тіл үйренушілердің В1 және В2 деңгейлеріне арналған): орыс тілді топтарға арналған оқу құралы - Астана:ЕҰУ. - 2015.- 298 б.
16. Сыздық С. Қазақ тілінің анықтағышы (емле, тыныс белгілері, сөз сазы). Астана: Елорда, 2000. – 532б.
17. Салқынбай А.Б., Егізбаева Н.Ж. Қазақ тілі. Қарапайым деңгей: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2017.
18. Салқынбай А.Б., Егізбаева Н.Ж. Қазақ тілі. Базалық деңгей: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2017.
19. Салқынбай А.Б., Егізбаева Н.Ж. Қазақ тілі. Орта деңгей:оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2017.
20. Салқынбай А., Егізбаева Н., Жұмағұлова А., Иманқұлова С., Рысбай Б. Қазақ тілі: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2016.
21. Орыс бөлімінде оқитын студенттерге арналған «Қазақ тілі-I» және «Қазақ тілі-II» пәніне байланысты «Сандық білім беру ресурстары». – Астана, 2014.

Қосымша:

1. Ақанова Д.Х., Алдашева А.М., Ахметжанова З.Қ., Қадашева Қ., Сүлейменова Ә.Д. Ресми-іскери қазақ тілі. Оқулық кешені. Бірінші деңгей. Екінші деңгей. Үшінші деңгей. –Алматы, «Арман -ПВ», 2002ж.
2. Бизақов С. Синонимдер сөздігі – Алматы: «Арыс» баспасы, 2007.- 640 б.

3. Кеңесбаев І. Фразеологиялық сөздік – Алматы: «Арыс» баспасы, 2007.- 800 б.
4. Қазақ тілі және ұлттық құндылықтар. Кешенді оқу құралы. 1,2,3,4 кітап. – Алматы: Еверо, 2018.
5. Қазақ тілі: үш деңгейлік оқу құралы/ З.Ш.Ерназарова, Е.Е.Тілешов және т.б. - Астана: Арман-Медиа, 2013.- 294 б.
6. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі: 50 мыңға жуық сөз бен сөз тіркесі /жалпы ред.басқ. Т. Жанұзақов. - Алматы:Дайк-Пресс, 2008.- 968 б.
7. Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарты. Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру. ҚР СТ 1926-2015. – Астана, 2015
8. Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарты. Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру. ҚР СТ 1928-2015 – Астана, 2015
9. Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарты. Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру. ҚР СТ 1929-2015 – Астана, 2015
10. Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарты. Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру. ҚР СТ 1925-2015 – Астана, 2015
11. Қазақстан Республикасының Ұлттық стандарты. Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру. ҚР СТ 1927-2015 – Астана, 2015
12. Қазақ тілін оқытуға арналған бірүлгі бағдарлама. – Астана, 2016
13. Орфографиялық сөздік / Алтыншы басылым. Құраст.: Н.Уәли, Қ.Күдерінова, А.Фазылжанова, Ж.Исаева, Н.Әміржанова, А.Әмірбекова.- Алматы: «Дәуір» баспасы, 2013.- 720б.
14. Онлайн ресурстар: kaz-tili.kz, www.sozdik.kz, www. soylem.kz, tilalemi.kz. emle.kz. terminkom.kz. atau.kz

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Орыс тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Орыс тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 5 бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін және нәтижелерін айқындайды.
2. Осы бағдарлама үш тілділік және ұлттық сананы рухани жаңғырту мемлекеттік бағдарламаларын іске асыру контекстінде тұлғааралық, әлеуметтік, кәсіби, мәдениетаралық қарым-қатынас салаларында орыс тілінде танымдық және коммуникативтік қызметті жүзеге асыруға қабілетті білім алушының тілдік тұлғасын дамытуға арналған.
3. Жоғарғы білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 300 академиялық сағатты (10 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты рухани жаңғырудың жалпыұлттық идеясы шеңберінде

студенттердің әлеуметтік-гуманитарлық дүниетанымын қалыптастыру, халықтар достығының ұлттық сана мен мәдени код негізінде дамуын көздей отырып, дүниежүзі мәдениеті пен тілдерге әлемдік деңгейдегі білім, қазіргі озық технология дәнекері ретінде толеранттық қарым-қатынас жасай білу, болашақ маманның кәсіби өсуі мен еліміздің дамуын қамтамасыз ете алатын дәнекер ретінде қолдана білу болып табылады.

5. Бағдарламаның міндеті:

- 1) деңгейлік дайындыққа сәйкес сөйлеу қызметінің түрлерін табысты меңгеру;
- 2) тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, кәсіби қарым-қатынастың әр түрлі жағдайларында тілді меңгеру дағдыларын қалыптастыру және жетілдіру;
- 3) қарым-қатынастың коммуникативтік мақсаты мен кәсіби саласына сәйкес ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру.

6. Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

- 1) лексиканы, грамматикалық білім жүйесін, интенцияны (ниеттерін) білдірудің прагматикалық құрамын жеткілікті көлемде білу негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын дұрыс таңдау және пайдалану;
- 2) мәтіннің нақты мазмұнын беру, олардың тұжырымдамалық ақпаратын қалыптастыру, бүкіл мәтіннің және оның жеке құрылымдық элементтерінің қорытынды бөлімдерін (прагматикалық фокус) сипаттау;
- 3) мәтіндік ақпаратты түсіндіру, әлеуметтік-мәдени, қоғамдық-саяси, ресми-іскерлік және кәсіби салалардағы қарым-қатынас мәтіндеріне стильдік және жанрлық ерекшеліктерін сертификаттау талаптары көлемінде түсіндіру;
- 4) қарым-қатынас жағдайына сәйкес ақпарат сұрату және хабарлауға, қатысушылардың іс-әрекеттеріне баға беру, сертификаттау талаптарына сәйкес таным мен қарым-қатынас жағдайында әңгімелескен адамға әсер ету құралы ретінде ақпаратты пайдалану;
- 5) тілдің, мәдениеттің, қарым-қатынас саласы ерекшеліктерінің сертификаттау талаптарына сәйкес жеке тұлғалық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жағдайларында сөйлеу мінез-құлық бағдарламаларын құруға;
- 6) пікірталастарда этикалық, мәдени, әлеуметтік маңызы бар мәселелерді талқылауға, өз көзқарасын білдіруге, оны дәлелді түрде қорғауға, әңгімелесушілердің пікірін сыни бағалауға;
- 7) өзінің жеке ниеттері мен қажеттіліктерін (тұрмыстық, оқу, әлеуметтік, мәдени) жүзеге асыру, оларды этикалық жағынан дұрыс, мағыналы толық, лексика-грамматикалық және прагматикалық тұрғыда жеткілікті дәрежеде жариялау мақсатында әртүрлі қарым-қатынас салаларындағы жағдаяттарға қатыса алуға;
- 8) жалпы қабылданған нормаға, функционалдық бағытқа сәйкес белгілі бір сертификаттау деңгейіне сай келетін лексика-грамматикалық және прагматикалық материалдарын пайдалана отырып, тұрмыстық, әлеуметтік-мәдени, ресми-іскерлік мәтіндерді құрастыруға қабілетті бола алады.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Осы бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттерін, тақырыптық жоспарын, оқыту әдістерін,

күтілетін нәтижелерге қойылатын талаптарды, пререквизиттер мен постреквизиттерді шолудан басталады.

8. Пәннің мазмұнын, семинар (практикалық) сабақтарының және білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптарын қамтитын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Орыс тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында қолданылатын әдістер мен оқыту технологиялары:

1) білім алушы тарапынан рефлексивті тәсілге негізделген студентке орталықтандырылған білім беру;

2) құзыреттілікке бағытталған оқыту;

3) тілдерді меңгерудің коммуникативтік-әрекеттік тәсілі;

4) мәтіннің мазмұнын когнитивті модельдеу негізінде оның мағынасын түсіну және түсіндіру;

5) сөйлеу коммуникациясын конверсиялық талдау;

6) сөйлеу барысында сөйлеушінің мақсатын анықтау және прагматикалық талдау жасау;

7) коммуникативтік ықпал жасауға бағытталған ниеттерді қатыстыра отырып түрлі қарым-қатынас салаларына байланысты мәтіндер құрастыру;

8) рөлдік ойындар және түрлі форматтағы оқу дискуссиялары;

9) кейс-стади (нақты жағдайларды талдау);

10) Жоба әдісі (өз тәжірибесі мен құзыреттілігін, әсіресе кәсіби тілді қолдану саласында жасау және түрлендіру).

10. Бағдарламаның пререквизиттері мен постреквизиттерін жоғары оқу орнының өзі тағайындайды.

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу
орнынан кейінгі білім беру
ұйымдары үшін «Орыс тілі» жалпы
білім беру пәнінің үлгілік
оқу бағдарламасына
қосымша**

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Орыс тілі» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны
А1 деңгейі**

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтардың тақырыбы	Студенттің өзіндік жұмыс тақырыптары	Сағаттар саны
---	----------------	---	---	------------------

1 семестр				
Неделя 1: Знакомство				
1	Вступать в коммуникацию, представляться, здороваться, благодарить, отвечать на благодарность. Соотношение звуков и букв.	Знакомство	Составить небольшие диалоги	10
Неделя 2: Я и моя семья				
2	Представляться, представлять члена семьи, задавать вопрос о лице. Именительный падеж. Притяжательное местоимение. Род и число существительных.	Члены моей семьи	Рассказать о себе и своей семье.	10
Неделя 3: Мой друг (знакомый)				
3	Представлять другого человека, сообщать о лице. Родительный падеж со значением «определение предмета». Род существительных.	Мой друг/подруга	Рассказать о своем друге/подруге.	10
Неделя 4: Распорядок дня				
4	Сообщать о факте, времени и месте действия. Именительный, родительный падежи со значением «исходный пункт движения», винительный падеж со значением «направление движения», «обозначение времени».	Как проходит мой день	Рассказать об одном дне в университете	10
Неделя 5: Свободное время				
5	Вступать в коммуникацию, задавать вопрос и сообщать о факте или событии. Творительный падеж с глаголами заниматься, интересоваться, со значением местонахождения.	Свободное время.	Составить диалог на тему: «Как ты проводишь свободное время»	10
Неделя 6: Мои увлечения				

6	Сообщать о факте, о наличии или отсутствии предмета. Родительный падеж со значением принадлежности, дательный падеж со значением «лицо, испытывающее какое-либо состояние». Совершенный и несовершенный вид глагола.	М о и увлечения	Составить небольшой монолог о своих увлечениях	10
Неделя 7: Время, время суток				
7	Вступать в коммуникацию, задавать вопрос и сообщать о факте или событии, обращаться к кому-либо, задавать вопрос, сообщать о времени. Винительный падеж со значением времени, местоимение какой, глаголы идти – идут, имя числительное, наречие когда.	В р е м я , время суток	Составить диалоги по теме	10
Неделя 8: Времена года, дни недели				
8	Вступать в коммуникацию, задавать вопрос и сообщать о факте или событии, обращаться к кому-либо, задавать вопрос, сообщать о времени года, дне недели. Родительный падеж со значением «месяц в дате», винительный падеж со значением времени, местоимение какой, глаголы идти – идут, имя числительное, наречие когда.	В р е м е н а года, дни недели	Составить диалоги по теме	10
Неделя 9: Погода				
9	Вступать в коммуникацию, задавать вопрос и сообщать о погоде, о времени действия. Винительный падеж со значением «продолжительность, срок действия», «время», определительное местоимение каждый, наречия времени (зимой, летом и др.).	2. П о г о д а , климат	Описать климат страны	
Неделя 10: Мой университет				
10	Сообщать об университете, группе. Именительный, родительный падежи со значением «определение предмета». Совершенный и несовершенный вид глагола.	М о й университет	Рассказать о группе	10
Неделя 11: На занятиях в университете				

11	<p>Вступать в коммуникацию, здороваться, прощаться, обращаться, просить повторить.</p> <p>Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», винительный падеж со значением «продолжительность».</p>	З . Н а л е к ц и я х , семинарах	Составить диалог по теме «Как прошли мои занятия»	10
Неделя 12: В библиотеке				
12	<p>Вступать в коммуникацию, здороваться, прощаться, обращаться к работнику библиотеки, задавать вопрос, выражать просьбу.</p> <p>Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», винительный падеж со значением «срок действия», предикативные наречия можно, нельзя.</p>	В библиотеке	Составить диалог по теме: «Это наша библиотека»	10
Неделя 13: Продукты питания				
13	<p>Сообщать о предмете, наличии или отсутствии предмета, а качестве, давать оценку.</p> <p>Вопросительное местоимение сколько, полные прилагательные, вопросительные наречия.</p>	П р о д у к т ы питания	Составить диалоги по теме («Мои любимые продукты», «Полезные продукты», «Вредные продукты»)	10
Неделя 14: В студенческой столовой				
14	<p>Вступать в коммуникацию, выразить желание, просьбу, задавать вопрос.</p> <p>Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», числительное в сочетании с существительным.</p>	В студенческо й столовой	Составить диалог по теме «Я в столовой»	10
Неделя 15: Здоровье и самочувствие.				
15	<p>Вступать в коммуникацию, обращаться в регистратуру, к медицинскому персоналу, выражать просьбу, благодарить, сообщать о самочувствии.</p> <p>Родительный падеж со значением «отсутствие предмета в настоящем времени», дательный падеж со значениями «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», «лицо, о возрасте которого идет речь». Краткое прилагательное болен.</p>	На приеме у врача	Составить диалоги по теме («Мое состояние», «На приеме у врача»)	10
2 семестр				

Неделя 1: Место, где я живу				
1	<p>Задавать вопрос и сообщать о предмете, о наличии или отсутствии предмета, принадлежности предмета, месте.</p> <p>Предложный падеж со значением места, притяжательное местоимение (мой), указательное местоимение (это), глаголы жить – живут, отдохнуть – отдохну), наречия где, куда.</p>	М о я к о м н а т а , Д о м , к в а р т и р а	Описать свою комнату	10
Неделя 2: Одежда				
2	<p>Сообщать о предмете, принадлежности предмета, выражать отношение.</p> <p>Родительный падеж со значением «лицо, которому принадлежит что-либо», творительный падеж со значением «совместность». Полные прилагательные.</p>	Гардероб	Описать любимую одежду.	10
Неделя 3: Мои покупки				
3	<p>Вступать в коммуникацию, задавать вопрос, обращаться к продавцу, благодарить, выражать просьбу, желание.</p> <p>Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», Предложный падеж со значением места.</p>	В магазине, на рынке	Составить диалоги по теме	10
Неделя 4: Внешность человека				
4	<p>Сообщать о внешности человека, вступать в коммуникацию, знакомиться с кем-либо.</p> <p>Согласование прилагательного с существительными, совершенный и несовершенный вид глагола.</p>	Портрет	Описать внешность близкого или известного человека	10
Неделя 5: Характер человека				
5	<p>Сообщать о качествах человека, вступать в коммуникацию, знакомиться с кем-либо, давать оценку.</p> <p>Согласование прилагательного с существительными, совершенный и несовершенный вид глагола.</p>	Х а р а к т е р ч е л о в е к а	Рассказать о близком человеке.	10
Неделя 6: Город				

6	<p>Сообщать о городе, о месте действия, вступать в коммуникацию, знакомиться, обращаться и др.</p> <p>Именительный падеж со значением «определение предмета», Винительный падеж со значением «направление движения», Предложный падеж со значением «средство передвижения». Полные прилагательные. Глаголы жить – живут, глаголы движения ходить, ездить, пойти.</p>	Город, в котором учусь	Подготовить рассказ о родном городе	10
Неделя 7: Культурная жизнь города				
7	<p>Вступать в коммуникацию, задавать вопрос, обращаться к кому-либо, сообщать о факте, событии.</p> <p>Родительный винительный падежи со значением направления движения, имя прилагательное, глаголы отдохнуть, хотеть – хотят, пойти, прийти.</p>	Театры, кинотеатры	Рассказать о фильме, спектакле	10
Неделя 8: Культурная жизнь города				
8	<p>Вступать в коммуникацию, задавать вопрос, обращаться к кому-либо, сообщать о факте, событии.</p> <p>Родительный, винительный падежи со значением направления движения, имя прилагательное, глаголы отдохнуть, хотеть – хотят, пойти, прийти.</p>	Музеи, выставки	Рассказать о театре, спектакле, выставке	10
Неделя 9: Транспорт				
9	<p>Вступать в коммуникацию, обращаться к кому-либо, извиняться, задавать вопрос, сообщать о факте.</p> <p>Именительный, родительный падежи со значением «исходный пункт движения», винительный падеж со значением «направление движения», вопросительные местоимения, глаголы ехать – ездить, едут.</p>	Транспорт	Составить диалоги по теме	10
Неделя 10: Путешествия				
10	<p>Вступать в коммуникацию, обращаться к кому-либо, задавать вопрос, сообщать о событии, времени и месте действия, выражать свое отношение.</p> <p>Именительный, родительный падежи со значением «исходный пункт движения», винительный падеж со значением «направление движения», вопросительные местоимения, глаголы ехать –</p>	Путешествия	Составить диалоги по теме	10

	ездить, едут, встретить – встречу.			
Неделя 11: Природа				
11	Задавать вопрос и сообщать о природе, о наличии или отсутствии предмета, о месте, выражать свое отношение. Согласование прилагательных с существительными.	Природа	Составить рассказ о природе родного края	10
Неделя 12 Моя специальность				
12	Сообщать о событии, времени и месте действия, выражать свое отношение. Творительный падеж с глаголом заниматься, со значением «профессия лица (при глаголе быть)», предложный падеж со значением «объект мысли». Глаголы делать – сделать, читать – прочесть, учиться.	М о я специальность	Составить рассказ о будущей профессии	10
Неделя 13: Мой факультет				
13	Сообщать о событии, времени и месте действия, выражать свое отношение. Творительный падеж с глаголом заниматься, со значением «профессия лица (при глаголе быть)», Творительный падеж со значением «объект мысли». Глаголы делать – сделать, читать – прочесть, учиться.	М о й факультет	Составить диалог о факультете	10
Неделя 14: Республика Казахстан				
14	Сообщать о событии, времени и месте действия, выражать свое отношение. Падежи существительного, несовершенный и совершенный вид глагола, согласование прилагательного с существительным.		Подготовить монологическую речь на одну из тем: «Природа Казахстана», «Административное устройство», «Население республики».	10
Неделя 15: Обобщение пройденного материала				
15	Вербально реализовывать изученные интенции, используя соответствующий языковой материал. Работа с текстовым материалом.	Обобщение материала		

	Содержание дисциплины	Т е м ы семинарских (практических) занятий	Темы самостоятельных работ обучающихся	Количество часов
1 семестр				
Неделя 1: Знакомство. Рассказ о себе				
1	Сообщать о лице, о действии, времени, месте. Именительный падеж со значением лица активного действия, названия лица, события.	Знакомство. Рассказ о себе	Работа с текстами. Написать вопросы к тексту.	10
Неделя 2: Я и моя семья				
2	Обращаться к кому-либо, благодарность, ответ на благодарность, уточнение информации. Характеристика деятельности человека. Формы речевого этикета, используемые при знакомстве. Существительное: обращение, предложно-падежная система русского языка. Собирательные числительные. Местоимения притяжательные, указательные. Полные качественные прилагательные.	Я и моя семья.	Подготовить рассказ о себе и своей семье.	10
Неделя 3: Мои друзья				
3	Представлять другого человека, сообщать о лице, дать оценку лицу. Предложно-падежная система русского языка. Полные формы качественных прилагательных. Употребление предлогов. Выражение объектных и атрибутивных отношений.	Мои друзья.	Рассказать о своем друге/подруге.	10
Неделя 4: Распорядок дня				
4	Сообщать о времени, месте, причине, цели действия или события. Предложно-падежная система русского языка (родительный падеж со значением движения, с предлогами). Совершенный вид глагола при передаче последовательности действий. Наречия места и времени.	Мой день: распорядок дня.	Написать письмо другу по электронной почте о проведенном дне.	10

	Пространственные и временные отношения в предложении.			
Неделя 5: Свободное время. Мои увлечения				
5	<p>Знакомиться с кем-либо, представляться или представлять другого человека, задавать вопрос и сообщать о факте или событии, цели действия.</p> <p>Предложно-падежная система русского языка (творительный падеж с глаголами заниматься, интересоваться, со значением местонахождения). Соотношение видов глагола: последовательность, одновременность, частичное совпадение действий. Совершенный и несовершенный вид глагола.</p>	<p>Свободное время. Мои увлечения</p> <p>На вечеринке.</p> <p>Отдых на природе.</p> <p>На каникулах.</p>	<p>Охарактеризовать положительные и отрицательные стороны своего хобби.</p>	10
Неделя 6: Семейные праздники				
6	<p>Поздравлять, выражать пожелания, благодарить, отвечать на поздравления, на благодарность.</p> <p>Предложно-падежная система русского языка (именительный падеж со значением «название лица», «обращение», «факты, события», родительный падеж со значением количества, меры в сочетании с количественными числительными). Употребление глаголов совершенного и несовершенного вида. Согласование прилагательных с существительными.</p>	Семейные праздники.	Написать поздравительную открытку.	10
Неделя 7: Государственные праздники Казахстана				
7	<p>Выражать свое отношение: давать оценку, лицу, предмету, факту, событию.</p> <p>Предложно-падежная система (именительный падеж со значением «событие, действие во временной фазе», родительный падеж со значением «время действия или события»). Употребление глаголов совершенного и несовершенного вида. Согласование прилагательных с существительными. Предикативные наречия нужно, можно, нельзя.</p>	4. Государственные праздники Казахстана	Подготовить сценарий проведения какого-либо праздника	10
Неделя 8: Малая родина (место, где я родился)				
8	<p>Сообщать о месте, выражать отношение, давать оценку.</p> <p>Предложно-падежная система (именительный падеж со значением «предмет обладания»), родительный падеж со значением «часть целого», дательный падеж со значением «место движения по поверхности», творительный падеж со значением «местонахождение (над, под, рядом с)».</p>	Малая родина (место, где я родился)	<p>Подготовить презентацию о своем родном крае.</p> <p>Описать местоположение малой родины с помощью навигации по Интернету.</p>	10

Неделя 9: Город, в котором я учусь				
9	<p>Сообщать о месте, выражать отношение, давать оценку.</p> <p>Предложно-падежная система (дательный падеж со значением «лицо, испытывающее какое-либо состояние», творительный падеж со значением «местонахождение (над, под, рядом с)», предложный падеж со значением места).</p> <p>Глаголы движения с приставками в-, вы-, при-, у-, до-.</p> <p>Притяжательные и указательные местоимения.</p>	Город, в котором я учусь	Эссе «Мой город» или рассказ-реклама о родном городе для туристов.	10
Неделя 10: Город моей мечты				
10	<p>Сообщать о месте, количестве предметов, их качестве и принадлежности, выражать отношение, давать оценку предмету, факту.</p> <p>Предложно-падежная система (Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее какое-либо состояние», Винительный падеж со значением «предмет как объект действия», Творительный падеж со значением «местонахождение (над, под, рядом с)», Творительный падеж со значением места).</p> <p>Глаголы движения с приставками в-, вы-, при-, у-, до-.</p> <p>Притяжательные и указательные местоимения.</p>	Город моей мечты	Подготовить презентацию города-мечты и охарактеризовать его особенности и достопримечательности	10
	Выражение изъяснительных, целевых отношений. Деепричастный и причастный обороты.		Презентация города-мечты	
Неделя 11: Культурная жизнь города: в театре, в музее, на концерте.				
11	<p>Обращаться к кому-либо, извиняться, благодарить, просить повторить, переспрашивать, сообщать о факте, выразить намерение, желание, отношение, давать оценку.</p> <p>Предложно-падежная система (творительный падеж со значением места, времени, объекта мысли). Вопросительные местоимения (кто, что, какой, чей, сколько). Краткие прилагательные. Наречия образа действия (хорошо, плохо), меры и степени (медленно, быстро).</p>	Культурная жизнь города: в театре, в музее, на концерте.	<p>Описать картину, рассказать о спектакле или концерте.</p> <p>Написать отзыв об увиденном на сайте театра, музея.</p>	10
Неделя 12: Здоровье и самочувствие				
12	Вступать в коммуникацию, обращаться в регистратуру, к медицинскому персоналу, к работнику аптеки и др.,	Здоровье и самочувствие.	Выявить основные разделы аннотации к лекарственным	10

	<p>выражать просьбу, отказ, сообщать о самочувствии, давать рекомендации и выражать слова одобрения.</p> <p>Предложно-падежная система (именительный падеж со значением «объект при глаголе болит», Родительный падеж прилагательных, притяжательных и указательных местоимений, порядковых числительных. Родительный и дательный падежи при обозначении местонахождения).</p> <p>Классы и группы глаголов: чувствовать - чувствую, давать – дают.</p>	На приеме у врача.	средствам (дозировка, показания к применению, противопоказания)	
Неделя 13: У природы нет плохой погоды				
13	<p>Сообщать о событии, факте, наличии или отсутствии предмета, о количестве предметов, явлений, выражать свое отношение.</p> <p>Предложно-падежная система (родительный падеж с обозначением времени действия (после, во время, до). Согласование качественных прилагательных с существительными. Безличные предложения. Количественные числительные. Обстоятельства со значением места и времени.</p>	У природы нет плохой погоды	Прослушать прогноз погоды, составить словарь новой лексики по теме. Найти их определения в толковых словарях.	10
Неделя 14: Как сделать покупки				
14	<p>Вступать в коммуникацию с продавцом, обращаться к консультанту, запрашивать, просить, переспрашивать, задавать вопрос о количестве предметов, их качестве и принадлежности.</p> <p>Предложно-падежная система (Именительный падеж со значением наличия предмета, Родительный падеж со значением отсутствия предмета, дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо»). Склонение числительных, прилагательных. Глаголы в повелительно-наклонении. Прямая речь.</p>	В магазине, на рынке: как сделать покупки	Подготовить кейс-стади на тему: покупка овощей на рынке, ремонт мобильного телефона, покупка канцелярских товаров, бижутерии	10
Неделя 15: Современный стиль в одежде				
15	<p>Сообщать о предмете, наличии или отсутствии предмета, о качестве и принадлежности, о намерении и желании, выражать свое отношение.</p> <p>Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные. Лексические средства: носить (что?), одевать (что?), примерять, пробовать.</p>	Современный стиль в одежде	Работа в мини-группах. Создать комплект одежды с модным цветовым сочетанием и дать комментарий цветовой символике.	10
2 семестр				
Неделя 1: Языки и образование				

1	<p>Сообщать о факте, выражать свое отношение, давать оценку фактам и событиям, обосновать преимущество коммуникации на русском языке как мировом.</p> <p>Конструкции с кратким прилагательным должен + инфинитив в настоящем, глагол в прошедшем, будущем времени. Сложные предложения с союзами когда, чтобы, если.</p>	<p>Я з ы к и и образование.</p> <p>Программа трехязычия в Казахстане</p>	<p>Анализ нормативно-правовых документов, регламентирующих функционирование языков в Казахстане.</p>	10
Неделя 2: Мой университет				
2	<p>Вступать в коммуникацию и поддерживать ее: представлять свой университет в разных коммуникативных ситуациях: иностранным гостям, студентам других вузов, друзьям, родным и др. Выражать свое отношение,</p> <p>Виды глагола: совершенный и несовершенный. Местоимения весь, вся, все. Предложения с союзом потому что. Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: атрибутивные, пространственные.</p>	<p>М о й университет</p>	<p>Работа в малых группах. Подготовить буклет университета для выставки образования.</p>	10
Неделя 3: Факультет, на котором я учусь				
3	<p>Вступать в коммуникацию и поддерживать ее: представлять свой факультет в разных коммуникативных ситуациях: иностранным гостям, студентам других факультетов и вузов, друзьям, родным и др. Выражать свое отношение.</p> <p>Сочетание личной формы глагола с инфинитивом. Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: атрибутивные, пространственные.</p>	<p>Факультет, на котором я учусь</p>	<p>Подготовить видеоролик о жизни факультета, озвучить его.</p>	10
Неделя 4: Моя профессия				
4	<p>Сообщение о профессии, о фактах и событиях, лицах и предметах. Выразить намерение, отношение, неуверенность.</p> <p>Союзные слова и союзы в косвенной речи: что, чтобы, где, когда, сколько, почему, ли и др. Сложноподчиненные предложения с причинно-следственными отношениями (потому что, поэтому и пр.), целевыми отношениями (чтобы).</p>	<p>М о я профессия</p>	<p>Составить текст (350-400 слов) на тему: «Кем я себя вижу в будущем».</p>	10
Неделя 5: Выдающийся представитель моей профессии				
5	<p>Сообщать о лице, о времени, месте его жизнедеятельности, выражать свое отношение.</p> <p>Союзные слова и союзы в косвенной речи: что, чтобы, где, когда, сколько, почему, ли и др. Сложноподчиненные</p>	<p>Выдающийся представитель моей профессии</p>	<p>Подготовить презентацию об известном ученом-представителе выбранной специальности</p>	10

	предложения с причинно-следственными отношениями (потому что, поэтому и пр.), целевыми отношениями (чтобы). Текст-повествование: глаголы совершенного вида, обстоятельства времени.			
Неделя 6: История моей специальности				
6	Сообщать о фактах, события, лицах, о времени, месте событий, причине и цели событий, выражать пожелание. Союзные слова и союзы в косвенной речи: что, чтобы, где, когда, сколько, почему, ли и др. Сложноподчиненные предложения с определительными (который), причинно-следственными отношениями (потому что, поэтому и пр.), целевыми отношениями (чтобы). Сложноподчиненные предложения с союзами а, и, или, не только..., но и. Текст-повествование: временная последовательность событий.	История моей специальности	Работа небольшими группами: используя данные Интернета, проанализировать представленность изучаемой специальности в разных странах.	10
Неделя 7: Письменная коммуникация: в деканате				
7	Оформление и анализ деловых бумаг: заявление, справка, анкета, объяснительная. Языковые особенности деловой речи: деловая терминология, стандартные речевые формулы (клише). Нейтральный порядок слов в предложении.	Письменная коммуникация: в деканате	Составить деловые бумаги.	10
Неделя 8: В библиотеке				
8	Вступать в коммуникацию с работниками библиотеки, благодарить, задавать вопрос, выяснять наличие или отсутствие необходимого предмета, выражать свое отношение к предмету. Предикативные наречия (нужно, можно), вопросительные наречия (как, когда, где, куда). Классы и группы глаголов (читать-читаю, давать – дают, ждать – ждут, писать – пишут, хотеть – хотят, искать - ищут)	В библиотеке (библиографическое описание)	Составить список книг по специальности, которые надо взять в библиотеке. Список оформить в соответствии с правилами библиографического описания.	10
Неделя 9: В студенческой столовой				
9	Вступать в коммуникацию с работниками столовой, обращаться, сообщать о намерении, наличии или отсутствии блюда в меню, спрашивать о качестве, давать свою оценку предмету. Предложно-падежная система (Родительный падеж со значениями «часть целого», «количества, меры с количественными числительными и словами несколько, мало, много). Классы и группы глаголов (хотеть – хотят, есть – едят, пить пьют, брать – берут, взять)	В студенческой столовой	Рассказать о любимом блюде, ингредиентах, способе приготовления.	10

Неделя 10: Терминология науки				
10	<p>Сообщать о предмете, факте, событии, связанном с областью изучаемой специальности в монологической и диалогической речи.</p> <p>Терминология изучаемой специальности – слова и словосочетания, обозначающие понятия.</p>	Терминология науки	Выписать из словаря специальности 5-7 профессиональных слов, дать их толкование и включить их в высказывание о специальности.	10
Неделя 11: Язык специальности и профессиональная культура речи				
11	<p>Вступать в диалог в профессиональной сфере общения, сообщать о факте, времени и месте действия, выражать свое отношение в соответствии с требованиями профессиональной культуры речи: использовать терминологию, обсуждать профессиональные темы с коллегой и неспециалистом, определять цель, быть корректным.</p>	Я з ы к специальности и профессиональная культура речи	Подготовить сообщение на тему: «Качества, необходимые современному специалисту в профессиональной деятельности».	10
Неделя 12: Виды профессионально-коммуникативных ситуаций				
12	<p>Информировать слушателя о предмете и цели сообщения, запросить интересующую информацию, уточнить, переспросить, прослушать и понять профессиональную информацию в коммуникативных ситуациях профессионального общения: участие в конференции, семинаре, совместной работе в лаборатории, выставке профессиональных изделий, достижений, личный контакт двух специалистов.</p>	Я з ы к специальности и профессиональная культура речи	Представить и разыграть профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: один - один; один – группа; группа.	10
Неделя 13: Переговоры по телефону				
13	<p>Вступать в коммуникацию в соответствии с основными требованиями к телефонному разговору: краткость выражения мысли, информативность, вежливость, четкое произношение слов.</p> <p>Речевые этикетные формулы в деловом телефонном разговоре, просьба, извинение, благодарность, пожелания, ответ на просьбу, благодарность, извинения, ответные пожелания.</p>	Переговоры по телефону	Используя навыки ведения делового телефонного разговора, обзвонить несколько учреждений. Проанализировать разговоры, указать, соблюдали ли собеседники требования и правила телефонной коммуникации, были ли среди них непрофессиональные «ответчики». Исправить найденные ошибки. Записать один из телефонных разговоров.	10
Неделя 14: Деловая переписка по электронной почте				
14	<p>Вступать в письменную личную и деловую коммуникацию:</p>	Д е л о в а я	Отправить коллегам по	10

	здороваться, обращаться, благодарить, отвечать на благодарность, поздравлять, просить, прощаться. Этикетные речевые модели (Добрый день, уважаемый/ая, с надеждой на сотрудничество, заранее благодарю, всего доброго)	переписка по электронной почте	электронной почте письмо-приглашение на открытие выставки инновационных технологий.	
Неделя 15: Обобщение пройденного материала				
15	Вербально реализовывать изученные интенции, используя соответствующий языковой материал, Работа с текстовым материалом.	Обобщение материала		

Уровень В1

№	Содержание дисциплины	Т е м ы семинарских (практических) занятий	Темы самостоятельных работ обучающихся	Количество часов
1 семестр				
Неделя 1: Русский языка в современном мире				
1	Сообщать о цели изучения русского языка, трудностях при изучении русского языка, роли телевидения, Интернета, газет в изучении языка. Предложно-падежная система русского языка. Согласование полных прилагательных с существительными в роде, числе, падеже. Падежная система прилагательных.	Русский язык в м и р е , Казахстане. Русский язык и м о я специальность.	Сообщить о возможности использования русского языка в будущем.	10
Неделя 2: Проблемы современной семьи (проблемы отцов и детей, роли женщины и мужчины)				
2	Обращаться к кому-либо, привлекать внимание, запрашивать и сообщать информацию: задавать вопрос, сообщать о факте, событии. Существительное: предложно-падежная система русского языка (Именительный падеж со значениями «обращение», «наличие предмета», Родительный падеж со значением «лицо, которому принадлежит что-нибудь», «отсутствие предмета», Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее необходимость в чем-либо», Творительный падеж со значением «объект мысли, речи»). Местоимения притяжательные, указательные. Полные качественные прилагательные, степени сравнения прилагательных. Глаголы совершенного и несовершенного вида. Объектные, атрибутивные, причинные отношения в предложении.	П р о б л е м ы современной с е м ь и (п р о б л е м ы отцов и детей, роли женщины и мужчины)	Описать роль мужчины (участие в воспитании детей, помощь в домашнем хозяйстве), положение женщины (образование, работа, домашнее хозяйство) и детей (учеба, помощь в домашнем хозяйстве, работа) в семье	10

Неделя 3: Стиль жизни (особенности труда, досуга, общения, круга интересов)

3	<p>Запрашивать и сообщать информацию о факте, событии, лице, о причине, месте действия, выражать согласие или несогласие, передавать свое отношение: давать оценку факту, событию, поступку, поддерживать тему беседы.</p> <p>Предложно-падежная система русского языка. Согласование полных прилагательных с существительными в роде, числе, падеже. Падежная система прилагательных. Наречия места и времени, образа действия. Временные, причинно-следственные отношения в предложении.</p>	Стиль жизни (особенности труда, досуга, общения, круга интересов)	Обсудить вопрос стиля жизни. Просмотреть фрагменты из фильмов «Служебный роман» (начало фильма), «Москва слезам не верит» (начало второй серии)	10
---	--	---	---	----

Неделя 4: Стиль жизни (одежда, дизайн и функциональность жилища)

4	<p>Запрашивать и сообщать информацию о факте, событии, лице, о причине, месте действия, выражать согласие или несогласие, передавать свое отношение: давать оценку факту, событию. Поддерживать тему беседы,</p> <p>Предложно-падежная система русского языка. Падежная система прилагательных. Наречия места и времени. Пространственные и временные отношения в предложении.</p>	Стиль жизни (одежда, дизайн и функциональность жилища)	<p>Подготовить презентации на темы: «Идеальное жилище», «Мои любимые образы в одежде».</p> <p>Объяснить, как СМИ влияют на стиль жизни современного человека.</p>	10
---	--	--	---	----

Неделя 5: Свободное время, отдых, интересы, увлечения (спорт, путешествия)

5	<p>Вступать в коммуникацию, обращаться к кому-либо, привлекать внимание, поддерживать тему беседы, переспрашивать, запрашивать и сообщать информацию. Выразить предложение, приглашение, свое отношение.</p> <p>Предложно-падежная система русского языка (родительный падеж со значением принадлежности, дательный падеж со значением «лицо, испытывающее какое-либо состояние», творительный падеж со значением «заниматься», интересоваться, владеть, увлекаться», творительный падеж со значениями места, времени, условия, средства передвижения). Простые, сложные предложения.</p>	Свободное время, отдых, интересы, увлечения (искусство, спорт, путешествия)	<p>На основе опроса подготовить презентацию на тему «Главные места отдыха населения».</p>	10
---	---	---	---	----

Неделя 6: Культурный отдых: театры, музеи, фестивали, выставки, концерты, литература, музыка. Роль искусства в жизни человека

6	<p>Обращаться к кому-либо, инициировать, поддерживать, изменять тему беседы, переспрашивать, задавать вопрос, сообщать о факте, предмете, выражать совет, предложение, свое отношение: давать оценку, выражать удивление, предпочтение, сожаление.</p> <p>Предложно-падежная система русского языка (родительный падеж со значением принадлежности, Дательный падеж со значением «лицо, испытывающее какое-либо состояние», творительный падеж со значением «заниматься, интересоваться, владеть, увлекаться», творительный падеж со</p>	Культурный отдых: театры, музеи, фестивали, выставки, концерты, литература, музыка. Роль искусства в жизни человека	Посетить культурное мероприятие и передать информацию о его содержании, выразить свое отношение к увиденному/услышанному.	10
---	--	---	---	----

	значениями места, времени, условия, средства передвижения). Падежная система прилагательных. Степени сравнения прилагательных. Классы и группы глаголов (уметь – умею, отдохнуть – отдыхать, петь – поют, хотеть – хотят, брать – берут). Прямая и косвенная речь.			
Неделя 7: Государственные и религиозные праздники в РК				
7	Поздравлять, выражать пожелания, согласие или несогласие, отказ, сомнение, благодарить, отвечать на поздравления, на благодарность, поддерживать тему беседы, переспрашивать, напоминать. Выразить свое отношение. Предложно-падежная система русского языка. Употребление глаголов совершенного и несовершенного вида. Объектные, атрибутивные, временные отношения в предложении.	Государственные и религиозные праздники в РК	Написать поздравительное письмо другу и коллеге.	10
Неделя 8: Географическое положение города. Окружающая природа: реки, горы, озера. Экология города.				
8	Географическое положение города. Окружающая природа: реки, горы, озера. Экология города. Инициировать, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, выражать свое отношение. Предложно-падежная система русского языка. Совершенный/несовершенный вид глагола. Наречия места, образа действия. Пространственные, причинно-следственные, объектные отношения в предложении.	6. Географическое положение города. Окружающая природа: реки, горы, озера. Экология города.	Написать эссе на тему: «Как сделать город экологически привлекательным».	10
Неделя 9: История города: основание, исторические события. Исторический центр города и современные районы.				
9	Инициировать, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, выражать свое отношение, сообщать о месте, времени, причине, цели действия или события. Предложно-падежная система русского языка. Совершенный/несовершенный вид глагола. Временные, объектные, атрибутивные, причинно-следственные отношения.	История города: основание, исторические события. Исторический центр города и современные районы.	Подготовить презентацию на тему: «История одного города».	10
Неделя 10: Основные проблемы города: стоимость жизни, проблемы жилья, транспорта.				
10	Инициировать, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, возможности/невозможности, необходимости действия, выражать свое отношение. Предложно-падежная система. Совершенный и	Основные проблемы города: стоимость жизни, проблемы жилья,	Составить интеллект-карту «проблемы современного города», выделить главную и привести аргументы.	10

	несовершенный виды глагола. Объектные, целевые, причинно-следственные, условные отношения, отношения меры и степени, образа действия в предложении.	транспорта.		
Неделя 11: Идеальный город				
11	Сообщать о месте, количестве предметов, их качестве и принадлежности, выражать отношение, давать оценку предмету, факту. Предложно-падежная система. Совершенный и несовершенный виды глагола. Определительные местоимения. Степени сравнения прилагательных. Объектные, атрибутивные, причинные, целевые отношения в предложении.	Идеальный город	Подготовить презентацию идеального города, охарактеризовать его особенности и достопримечательности	10
Неделя 12: В аэропорту, на вокзале				
12	Обращаться к кому-либо, извиняться, благодарить, просить повторить, переспрашивать, сообщать о факте, выражать намерение, желание, отношение. Сообщить, что хотите купить билет (купейный, плацкартный, эконом), сколько билетов, направление. Узнать стоимость, наличие билетов на определенную дату, рейс, дату и время отбытия и прибытия. Предложно-падежная система русского языка (Творительный падеж со значением места, времени, объекта мысли). Вопросительные местоимения (кто, что, какой, чей, сколько). Наречия образа действия (хорошо, плохо), меры и степени (медленно, быстро). Изъяснительные, определительные, временные, целевые отношения в предложении.	В аэропорту, на вокзале	Для предполагаемой поездки заказать билеты тремя способами: онлайн-бронирование, обратиться в кассу и позвонить по телефону. Записать разговор и дать анализ успешности коммуникации.	10
Неделя 13: Проблемы здравоохранения в стране				
13	Обращаться к кому-либо, привлекать внимание, запрашивать и сообщать информацию, сообщать о возможности, необходимости, вероятности, невозможности действия, выразить согласие или несогласие, неуверенность, сомнение. Предложно-падежная система русского языка. Наречия образа действия (хорошо, плохо), меры и степени (медленно, быстро). Объектные, атрибутивные, причинные, целевые отношения, условные, уступительные отношения в предложении.	7. Проблемы здравоохранения в стране	Опираясь на Интернет-ресурсы, сравнить системы здравоохранения разных стран в виде презентации	10
Неделя 14: Основные занятия населения: сельское хозяйство, государственная служба, частное предпринимательство				
14	Представлять другого человека, обращаться к кому-либо, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, возможности/невозможности, необходимости действия, выразить свое отношение, выразить пожелание, совет, предложение, приглашение.	Основные занятия населения: сельское хозяйство, государственная служба, частное	Составить интеллект-карту «Перспективные виды деятельности в Казахстане».	10

	Предложно-падежная система. Совершенный и несовершенный виды глагола. Определительные местоимения. Степени сравнения прилагательных. Объектные, атрибутивные, причинные, целевые, условные, уступительные отношения в предложении.	предпринимательство		
Неделя 15: Проблема урбанизации населения				
15	Поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, возможности/невозможности, необходимости действия, выражать свое отношение, выражать пожелание, совет, предложение, приглашение. Предложно-падежная система. Совершенный и несовершенный виды глагола. Определительные местоимения. Степени сравнения прилагательных. Объектные, атрибутивные, причинные, целевые, условные, уступительные отношения в предложении.	Проблема урбанизации населения	Охарактеризовать тенденции урбанизации в Казахстане в любом формате (дискуссия, презентация, эссе)	10
2 семестр				
Неделя 1: Языки и образование				
	Сообщать о факте, выражать свое отношение, давать оценку фактам и событиям, обосновать преимущество коммуникации на русском языке как мировом. Конструкции с кратким прилагательным должен + инфинитив в настоящем, глагол в прошедшем, будущем времени. Сложные предложения с союзами когда, чтобы, если.	Языки и образование. Программа трехязычия в Казахстане	Анализ нормативно-правовых документов, регламентирующих функционирование языков в Казахстане.	10
Неделя 2: Проблемы современного образования				
	Инициировать, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, переспрашивать, задавать вопрос, сообщать о факте или событии и аргументировать, сообщать о возможности, необходимости, вероятности действия. Виды глагола: совершенный и несовершенный. Местоимения весь, вся, все. Предложения с союзом потому что. Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении.	Проблемы современного образования	На основе сбора материала подготовить обсуждение на тему: «Проблемы и перспективы образования в Казахстане».	10
Неделя 3: Перспективы гуманитарного, технического, медицинского и других видов образования				
	Инициировать, поддерживать тему беседы, привлекать внимание, переспрашивать, задавать вопрос, сообщать о факте или событии и аргументировать, сообщать о возможности, необходимости, вероятности действия.	Перспективы гуманитарного, технического, медицинского и	Оценить и сделать сравнительный анализ перспективы видов образования в Казахстане	10

	<p>Поддерживать тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, напоминать, завершать беседу, запрашивать и сообщать о факте, событии, предмете, возможности/невозможности, необходимости действия, выражать свое отношение, выражать пожелание, совет, предложение, приглашение.</p> <p>Предложно-падежная система. Совершенный и несовершенный виды глагола. Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении.</p>	<p>Других видов образования</p>	<p>на основе статистических данных, количества грантов, вакансий и трудоустройства. Результаты представить в виде презентации.</p>	
<p>Неделя 4: Работа, профессия</p>				
	<p>Вступать в коммуникацию и поддерживать ее: представляться, поддерживать, изменять тему беседы, запрашивать и сообщать информацию, о возможности, необходимости, вероятности действия, выразить намерение, просьбу, согласие, отказ.</p> <p>Сочетание личной формы глагола с инфинитивом. Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении.</p>	<p>Работа, профессия</p>	<p>Опираясь на Интернет-ресурсы, составить рейтинг современных профессий и объяснить.</p>	<p>10</p>
<p>Неделя 5: Известный ученый в сфере изучаемой науки</p>				
	<p>Инициировать, поддерживать, изменять тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, задавать вопрос или сообщать о факте, событии, лице. Выразить свое отношение: давать оценку лицу, событию. Выразить удивление, сочувствие.</p> <p>Прямая, косвенная речь. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении. Текст-повествование: глаголы совершенного вида, обстоятельства времени, рассуждение-объяснение.</p>	<p>Известный ученый в сфере изучаемой науки</p>	<p>Подготовить профессиональный портрет ученого в области изучаемой специальности, выявить важные вехи биографии, оказавшие большое влияние на становление ученого и его вклад в науку.</p>	<p>10</p>
<p>Неделя 6: История моей специальности</p>				
	<p>Инициировать, поддерживать, изменять тему беседы, привлекать внимание, просить повторить, задавать вопрос или сообщать о факте, событии, лицах. Выразить свое отношение: давать оценку лицу, событиям. Выразить удивление, сожаление.</p> <p>Текст-повествование: временная последовательность событий. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, временные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении.</p>	<p>История моей специальности</p>	<p>Подготовить презентацию по теме: «Значимые события (научные открытия, эксперименты), оказавшие влияние на дальнейшее развитие науки».</p>	<p>10</p>

Неделя 7: Письменная деловая коммуникация				
	<p>Оформление и анализ деловых бумаг: резюме, заявление, характеристика, отчет, протокол.</p> <p>Языковые особенности деловой речи: деловая терминология, стандартные речевые формулы (клише). Нейтральный порядок слов в предложении.</p>	Письменная деловая коммуникация	Составить деловые бумаги.	10
Неделя 8: Деловая переписка по электронной почте				
	<p>Вступать в письменную личную и деловую коммуникацию: здороваться, обращаться, благодарить, отвечать на благодарность, поздравлять, просить, прощаться.</p> <p>Этикетные речевые модели (Добрый день, уважаемый/ая, с надеждой на сотрудничество, заранее благодарю, всего доброго)</p>	Деловая переписка по электронной почте	Отправить коллегам по электронной почте письмо-приглашение на научную конференцию.	10
Неделя 9: Устная деловая коммуникация				
	<p>Вступать в коммуникацию, представлять другого человека, здороваться, прощаться, благодарить, извиняться, отвечать на извинения, привлекать внимание, переспрашивать, завершать беседы, выражать намерение, желание, просьбу.</p> <p>Этикетные формулы, шаблонные речевые конструкции, деловая терминология.</p>	Устная деловая коммуникация	Подготовить сценарий деловых переговоров по определенному вопросу, соответствующие документы (протокол, отчет, договор)	10
Неделя 10: Переговоры по телефону				
	<p>Вступать в коммуникацию в соответствии с основными требованиями к телефонному разговору: краткость выражения мысли, информативность, вежливость, четкое произношение слов.</p> <p>Речевые этикетные формулы в деловом телефонном разговоре, просьба, извинение, благодарность, пожелания, переспрос, ответ на просьбу, благодарность, извинения, ответные пожелания.</p>	Переговоры по телефону	Используя навыки ведения делового телефонного разговора, обзвонить несколько учреждений. Проанализировать разговоры, указать, соблюдали ли собеседники требования и правила телефонной коммуникации, были ли среди них непрофессиональные «ответчики». Исправить найденные ошибки. Записать один из телефонных разговоров.	
Неделя 11: Терминология науки				
	Сообщать о предмете, факте, событии, связанном с областью	Терминология	Ознакомиться с	10

	<p>изучаемой специальности в монологической и диалогической речи.</p> <p>Терминология изучаемой специальности – слова и словосочетания, обозначающие понятия.</p>	науки	<p>латинскими и греческими словообразовательными элементами и составить глоссарий, состоящий из терминов изучаемой специальности, включающих в свой состав интернациональные словообразовательные элементы.</p>	
Неделя 12: Язык специальности				
	<p>Вступать в научную коммуникацию, сообщать о факте, событии, предмете, о наличии или отсутствии предмета, о действии, времени, причине, цели события.</p> <p>Научная терминология (специальная, общенаучная), абстрактная лексика, отглагольные существительные, причастные и деепричастные обороты, сложносочиненные и сложноподчиненные предложения с различными придаточными.</p> <p>Объектные, временные, условные, причинные отношения в предложении.</p>	Я з ы к специальности	<p>В тексте по специальности выявить особенности языка специальности.</p>	10
Неделя 13: Культура профессиональной речи				
	<p>Вступать в коммуникацию в профессиональной сфере общения, сообщать о факте, времени и месте действия, выражать свое отношение в соответствии с требованиями профессиональной культуры речи: использовать терминологию, обсуждать профессиональные темы с коллегой и неспециалистом, определять цель, быть корректным. Поддерживать изменять тему беседы. Выразить свое отношение: давать оценку факту, предмету, событию.</p> <p>Научная терминология, книжные слова, прямой порядок слов, повествовательные предложения.</p>	К у л ь т у р а профессиональной речи	<p>Подготовить сообщение на тему: «Какой должна быть речь специалиста в ситуации и профессионального общения»</p>	10
Неделя 14: Виды профессионально-коммуникативных ситуаций				
	<p>Информировать слушателя о предмете и цели сообщения, запросить интересующую информацию, уточнить, переспросить, прослушать и понять профессиональную информацию в коммуникативных ситуациях профессионального общения: участие в конференции, семинаре, совместной работе, выставке профессиональных изделий, достижений, личный контакт двух специалистов.</p> <p>Научная терминология, книжные слова, прямой порядок слов, повествовательные предложения и др. Этикетные формулы, конструкции, выражающие порядок мысли.</p>	В и д ы профессионально-коммуникативных ситуаций	<p>Представить и разыграть профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: один - один; один – группа; группа.</p>	10
Неделя 15: Обобщение пройденного материала				

	Вербально реализовывать изученные интенции, используя соответствующий языковой материал. Работа с текстовым материалом.	Обобщение материала		
--	---	---------------------	--	--

Уровень В2

№	Содержание дисциплины	Темы семинарских (практических) занятий	Темы самостоятельных работ обучающихся	Количество часов
1 семестр				
Неделя 1: Мировые языки				
1	<p>Сообщать о цели изучения русского языка, трудностях при изучении русского языка, роли телевидения, Интернета, газет в изучении языка.</p> <p>Сообщать об условиях, вероятности и необходимости функционирования русского языка в Казахстане.</p> <p>Выражать рациональную оценку: сравнивать положение со стандартом, нормой.</p> <p>Сообщать о возможности использования навыков знания русского языка в будущей профессиональной деятельности.</p>	Русский язык как один из мировых языков	Анализ нормативно-правовых документов, регламентирующих функционирование языков в Казахстане.	10
Неделя 2: Свободное время. Массовая и традиционная культура				
2	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах и событиях, причинах, следствиях, дополнять, выяснять, объяснять, уточнять.</p> <p>Оценочные интенции: выразить морально-этическую оценку: одобрять, осуждать; социально-правовую оценку: оправдывать, защищать; выяснять рациональную причину: сравнивать массовую культуру с традиционной, оценивать эффективность.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора.</p>	Массовая и традиционная культура	Опираясь на конкретные образцы в индустрии досуга (фильмов, развлекательной литературы, эстрадного юмора и др.), рекламы и моды, сформулируйте основные признаки массовой культуры.	10

Неделя 3: Где мы живем. Контрасты мегаполиса

3	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах и событиях, целях, причинах, следствиях, возможности, необходимости; дополнять, объяснять, уточнять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, выражать морально-этическую оценку: одобрять, осуждать; социально-правовую оценку: оправдывать, защищать и др., выражать эмоциональную оценку: опасение, беспокойство, надежду.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Контрасты мегаполиса	Написать эссе на тему: «Чем город притягивает людей»	10
---	--	----------------------	--	----

Неделя 4: Мой дом. Квартирный вопрос

4	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию с арендодателем, продавцом жилья.</p> <p>Регулирующие интенции: выразить просьбу, пожелание, заверять, обнадеживать, возражать.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, условиях, возможностях, необходимости; выяснять, уточнять, расспрашивать.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать намерение, потребность, желание.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Квартирный вопрос.	Охарактеризовать жилищные проблемы в Казахстане	10
---	--	--------------------	---	----

Неделя 5: Я и моя семья. Проблемы современной семьи.

5	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблем современной семьи, приглашать к обсуждению, поддерживать.</p> <p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться, реагировать на</p>	Проблемы современной семьи	Составить рассуждение на одну из тем: «Причины разводов», «Проблемы гражданского брака», «Основные проблемы современной семьи».	10
---	---	----------------------------	---	----

	<p>побуждение.</p> <p>Информативные интенции: дополнять, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: выражать морально-этическую, социально-правовую, рациональную оценки.</p>			
Неделя 6: Проблемы семьи и воспитания. Национальные традиции в воспитании.				
6	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, оправдывать, защищать, сравнивать с традициями воспитания других народов.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	<p>Проблемы семьи и воспитания : Н а ц и о н а л ь н ы е традиции в воспитании.</p>	<p>На основе сопоставления традиций воспитания в разных странах составить собственную памятку об оптимальных методах воспитания и аргументировать.</p>	10
Неделя 7: Традиции и обычаи. Празднование важных событий в жизни				
7	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях, необходимости; объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, порицать, оправдывать, защищать, оценивать целесообразность, эффективность, выражать раздражение, удивление, обеспокоенность, сравнивать значение в прошло и в настоящее время.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	<p>Празднование важных событий в жизни</p>	<p>Сравнить современный и традиционный подходы к празднованию важных событий в жизни (рождение ребенка, свадьба, день рождения.), выразить свое отношение и аргументировать позицию.</p>	10
Неделя 8: Образ жизни. Социальные роли мужчины и женщины в современном обществе				
8	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблемы социальной роли мужчины и женщины, приглашать к обсуждению, привлекать внимание, поддерживать.</p>	<p>Социальные роли мужчины и женщины</p>	<p>Подготовить презентацию на тему: «Изменение социальных ролей мужчин и женщин на протяжении истории».</p>	10

	<p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, оправдывать, защищать, сравнивать социальные роли мужчин и женщин в западных и восточных странах.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>			
--	--	--	--	--

Неделя 9: Образ жизни. Современные бабушки и дедушки

9	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблемы современных бабушек и дедушек, приглашать к обсуждению, привлекать внимание, поддерживать.</p> <p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, оправдывать, защищать, сравнивать бабушек и дедушек прошлого и современности.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Современные бабушки и дедушки	Напишите эссе на тему: «Особенности и ценности национальной культуры».	10
---	--	-------------------------------	--	----

Неделя 10: Человек как личность. Проблемы современной молодежи

10	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах и событиях, целях, причинах, следствиях, возможности, необходимости; дополнять, объяснять, уточнять.</p>	Проблемы современной молодежи	Охарактеризуйте одну из проблем молодежи: социальные, психологические, нравственного воспитания, культуры.	10
----	--	-------------------------------	--	----

	<p>Оценочные интенции: высказывать мнение, выражать морально-этическую оценку: одобрять, осуждать; социально-правовую оценку: оправдывать, защищать и др., выражать эмоциональную оценку: опасение, беспокойность, надежду.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>			
--	--	--	--	--

Неделя 11: Социальные проблемы современного общества

11	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах и событиях, условиях, причинах, следствиях, возможности, необходимости; дополнять, объяснять, уточнять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, выражать морально-этическую оценку: одобрять, осуждать; социально-правовую оценку: оправдывать, защищать и др., выражать эмоциональную оценку: опасение, беспокойность, надежду.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	<p>Социальные проблемы современного общества (социально-экономические, социально-бытовые, социально-психологические)</p>	<p>Составить интеллект-карту по теме и аргументировать, иллюстрировать примерами.</p>	10
----	--	--	---	----

Неделя 12: Казахстанское общество глазами иностранцев

12	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах и событиях, условиях, причинах, следствиях, возможности, необходимости; дополнять, объяснять, уточнять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, выражать морально-этическую оценку: одобрять, осуждать; социально-правовую оценку: оправдывать, защищать и др., выражать эмоциональную оценку: опасение, беспокойность, надежду и др.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	<p>Казахстанское общество глазами иностранцев</p>	<p>На основе опроса иностранцев, интернет-сайтов с отзывами о стране выявить основные характеристики казахстанского общества, данные иностранными гражданами.</p>	10
----	---	---	---	----

Неделя 13: Человек в восприятии окружающих

--	--	--	--	--

13	<p>Высказывать мнение, выражать оценку.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p> <p>Создание портрета через описание и повествование.</p>	8. Человек в восприятии окружающих	<p>Найти в свежих публикациях интервью с известным человеком. Дайте характеристику герою интервью, обоснуйте свое мнение, опираясь на анализ вопросов и ответов.</p>	10
----	---	------------------------------------	--	----

Неделя 14: Человек: внешность, поведение, отношения

14	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблемы современных бабушек и дедушек, приглашать к обсуждению, привлекать внимание, поддерживать.</p> <p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, оправдывать, защищать, сравнивать бабушек и дедушек прошлого и современности.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Человек: внешность, поведение, отношения	<p>Подготовиться к обсуждению вопросов:</p> <p>Можно ли управлять своими чувствами? Важны ли увлечения (хобби) в жизни человека? Как можно поддержать человека в трудные периоды его жизни? Кто или что может помочь в таких ситуациях?</p>	10
----	--	--	---	----

Неделя 15: Обобщение пройденного материала

15	Используя различные виды интенций и соответствующий языковой материал, сообщить информацию. Работа с текстовым материалом.	Обобщение пройденного материала		10
----	--	---------------------------------	--	----

2 семестр

Неделя 1: Актуальные проблемы современной науки

1	Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблем современной науки, поддерживать.	Актуальные проблемы современной науки	Составить интеллект-карту по теме, дать комментарий.	10
---	---	---------------------------------------	--	----

	<p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>			
Неделя 2: Новые открытия ученых: перспективы использования и возможные риски				
2	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать.</p> <p>Извлекать из текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	<p>Новые открытия ученых: перспективы использования и возможные риски</p>	<p>Подготовить презентацию о последних разработках ученых в изучаемой сфере науки. Объяснить, возможно ли предусмотреть угрозы и риски, связанные с новейшими научными открытиями.</p>	10
Неделя 3: Научные открытия и этика				
3	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, инициировать обсуждение проблем научных открытий и этики, поддерживать.</p> <p>Регулирующие интенции: побуждать собеседника к высказыванию позиции, выражать согласие/несогласие, сомневаться.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать.</p> <p>Извлекать из научного текста</p>	<p>Научные открытия и этика (трансплантация органов, изменение пола, эвтаназия, суррогатное материнство, клонирование человека, создание трансгенных животных)</p>	<p>Посмотреть х/ф «Собаке сердце» и объяснить опасные последствия экспериментов.</p>	10

	фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.			
Неделя 4: Достижения в области изучаемой науки				
4	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать, сравнивать, оценивать эффективность, целесообразность.</p> <p>Извлекать из научного текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Достижения в области изучаемой науки	Подготовить выступление по теме «Наиболее важные достижения в изучаемой науке»	10
Неделя 5: Развитие науки (изучаемой студентами)				
5	<p>Информативные интенции: запрашивать о событиях, фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять, дополнять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, сравнивать, оценивать эффективность, целесообразность.</p> <p>Извлекать из научного текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p> <p>Текст-повествование с элементами о п и с а н и я : в р е м е н н а я последовательность событий. Логико-смысловые отношения в предложении: объектные, атрибутивные, временные, причинно-следственные, уступительные, целевые отношения в предложении.</p>	Развитие науки	Составить повествование о развитии науки	10
Неделя 6: Современное состояние изучаемой науки				
	<p>Информативные интенции: запрашивать о событиях, фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять, дополнять информацию, касающуюся современного состояния изучаемой науки.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать</p>	Современное состояние изучаемой науки	Прочитать научную статью и охарактеризовать основную проблему, обобщить информацию.	10

	<p>мнение, предположение, сравнивать, оценивать эффективность, целесообразность.</p> <p>Извлекать из научного текста фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею. Текст-описание.</p>			
Неделя 7: Моя специальность и глобализация				
7	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, причинах, целях, следствиях; условиях, объяснять, выяснять.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, одобрять, осуждать.</p> <p>Извлекать из научного текста «Современные проблемы глобализации» фактическую информацию, понимать эксплицитно выраженное отношение автора, определять тему и идею.</p>	Моя специальность и глобализация	Определить перспективы выбранной специальности сквозь призму глобализации.	10
Неделя 8: Письменная деловая коммуникация				
8	<p>Оформление и анализ деловых бумаг: резюме, заявление, характеристика, отчет, протокол, договор.</p> <p>Языковые особенности деловой речи: деловая терминология, стандартные речевые формулы (клише). Нейтральный порядок слов в предложении.</p>	Письменная деловая коммуникация	Составить деловые бумаги.	10
Неделя 9: Деловая переписка по электронной почте				
9	<p>Вступать в письменную личную и деловую коммуникацию: здороваться, обращаться, благодарить, отвечать на благодарность, поздравлять, просить, прощаться.</p> <p>Этикетные речевые модели (Добрый день, уважаемый/ая, с надеждой на сотрудничество, заранее благодарю, всего доброго, с наилучшими пожеланиями, с уважением).</p>	Деловая переписка по электронной почте	Отправить коллегам по электронной почте письмо-приглашение на научную конференцию.	10
Неделя 10: Устная деловая коммуникация				

10	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в коммуникацию, представлять другого человека, здороваться, прощаться, благодарить, извиняться, отвечать на извинения, привлекать внимание, переспрашивать, завершать беседы, выражать намерение, желание, просьбу.</p> <p>Регулирующие интенции: выразить просьбу, предложение, пожелание, выразить согласие, возражать, заверять, давать гарантии.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, возможностях, вероятности, необходимости, дополнять, выяснять, уточнять, расспрашивать.</p>	Устная деловая коммуникация	Подготовить сценарий деловых переговоров по определенному вопросу, подготовить соответствующие документы (протокол, отчет, договор, характеристика)	10
Неделя 11: Терминология науки				
11	<p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, возможностях, вероятности, необходимости, дополнять, выяснять, уточнять, расспрашивать.</p> <p>Сообщать о предмете, факте, событии, связанном с областью изучаемой специальности в монологической и диалогической речи.</p> <p>Терминология изучаемой специальности – слова и словосочетания, обозначающие понятия.</p>	Терминология науки	Ознакомиться с латинскими и греческими и словообразовательными элементами и составить глоссарий, состоящий из терминов изучаемой специальности, включающих в свой состав интернациональные словообразовательные элементы.	10
Неделя 12: Язык специальности				
12	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в научную коммуникацию, поддерживать беседу, привлекать внимание, представлять кого-либо.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, возможностях, вероятности, необходимости, дополнять, выяснять, уточнять, расспрашивать.</p> <p>Оценочные интенции: высказывать мнение, предположение, выразить рациональную оценку, целесообразность, эффективность и пр.</p>	Язык специальности	В тексте по специальности выявить особенности языка специальности.	10
Неделя 13: Культура профессиональной речи				
13	Контактоустанавливающие интенции:	К у л ь т у р а	Подготовить сообщение на тему:	10

	<p>вступать в научную коммуникацию, поддерживать беседу, привлекать внимание, представлять кого-либо.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, возможностях, вероятности, необходимости, дополнять, выяснять, уточнять, расспрашивать.</p> <p>Оценочные интенции: выражать свое отношение в соответствии с требованиями профессиональной культуры речи: использовать терминологию, обсуждать профессиональные темы с коллегой и неспециалистом, определять цель, быть корректным. Выразить свое отношение: давать оценку факту, предмету, событию.</p>	<p>профессиональной речи</p>	<p>«Какой должна быть речь специалиста в ситуации профессионального общения»</p>	
--	--	------------------------------	--	--

Неделя 14: Виды профессионально-коммуникативных ситуаций

14	<p>Контактоустанавливающие интенции: вступать в научную коммуникацию, поддерживать беседу, привлекать внимание, представлять кого-либо.</p> <p>Информативные интенции: запрашивать о фактах, возможностях, вероятности, необходимости, дополнять, выяснять, расспрашивать, уточнять информацию в коммуникативной ситуации профессионального общения: на конференции, семинаре, совместной работе, выставке и др.</p> <p>Оценочные интенции: выражать свое отношение в соответствии с требованиями профессиональной культуры речи: использовать терминологию, обсуждать профессиональные темы с коллегой и неспециалистом, определять цель, быть корректным. Выразить свое отношение: давать оценку факту, предмету, событию</p>	<p>В и д ы профессионально-коммуникативных ситуаций</p>	<p>Представить и разыграть профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: один - один; один – группа; группа.</p>	10
----	---	---	---	----

Неделя 15: Обобщение пройденного материала

15	<p>Вербально реализовывать изученные интенции, используя соответствующий языковой материал. Работа с текстовым материалом.</p>	<p>Обобщение материала</p>		
----	--	----------------------------	--	--

Уровень С1

--	--	--	--	--

№	Содержание дисциплины	Темы семинарских (практических) занятий	Задания для самостоятельной работы обучающихся	Количество часов
1 семестр				
Неделя 1: Язык и его основные функции				
1	<p>Выражать и выяснять интеллектуальное отношение: высказывать желание, потребность, намерение, предпочтение, мнение, предположение, осведомленность.</p> <p>Язык и его основные функции. Язык как средство коммуникации и его роль в жизни общества. Русский язык как один из мировых языков и его роль в современном мире. Нормативно-правовая база функционирования русского языка в Казахстане (Конституция РК, Закон о языках РК, Государственные программы развития и функционирования языков в РК).</p>	<p>Язык и его основные функции.</p> <p>Нормативно-правовая база функционирования русского языка в Казахстане.</p>	<p>1. Работа с нормативными документами Республики Казахстан, отражающими языковую политику.</p> <p>2. Рассуждение об идее языкового триединства в Республике Казахстан.</p> <p>3. Сравнение картины мира в русском и казахском языках.</p>	10
Неделя 2: Текст как основная единица коммуникации				
2	<p>Запрашивать и сообщать в рамках тем и ситуаций общения событийную и фактуальную информацию: об условиях, целях, причинах, следствиях, возможности, вероятности, необходимости фактов, событий, явлений.</p> <p>Текст как основная единица коммуникации. Виды и формы речевой деятельности. Функционально-смысловые типы речи. Письменная и устная форма языка. Типы текстов и их функционально-стилевое разнообразие.</p>	<p>Текст как основная единица коммуникации. Письменная и устная форма языка.</p>	<p>Работа с текстом учебно-научного или научно-популярного подстиля. Структурно-смысловый анализ текста по специальности, определение его коммуникативных задач.</p>	10
Неделя 3: Функционально-смысловые типы речи: описание, повествование, рассуждение				
3	<p>Запрашивать и сообщать в рамках тем и ситуаций общения событийную и фактуальную информацию: качественную и количественную характеристику предметов, лиц, событий, явлений; а также при необходимости дополнять, уточнять, переспрашивать, выяснять, объяснять, разъяснять,</p>	<p>Функционально-смысловые типы речи: описание, повествование, рассуждение.</p>	<p>Работа в группе.</p> <p>Подбор текстов научного описания и научного рассуждения по специальности.</p> <p>Индивидуальная работа. Составление развернутого плана к тексту.</p>	10

	<p>иллюстрировать.</p> <p>Описание как функционально-смысловой тип речи. Повествование как функционально-смысловой тип речи. Рассуждение как функционально-смысловой тип речи. Структурно и языковые особенности рассуждения. Схема рассуждения: тезис; аргументы, доказывающие его; вывод. Текстовая модель научного рассуждения. Основные средства оформления рассуждения. Средства, устанавливающие логические связи между высказываниями: присоединения, вывода, итога, логического аргумента.</p>	Текстовая модель научного рассуждения.		
--	--	--	--	--

Неделя 4: Функциональные стили языка

4	<p>Организовывать речь в соответствии с функциональным стилем, используя разнообразные тактики речевого общения для достижения поставленной коммуникативной цели.</p> <p>Специфика функциональных стилей русского языка. Основания классификации функциональных стилей. Дифференциация функциональных стилей и характеристика их основных признаков. Стилистически окрашенные языковые единицы. Понятие языковой нормы. Словари русского языка. Стилистические и грамматические пометы в словарях.</p>	<p>Функциональные стили языка.</p> <p>Понятие языковой нормы.</p>	<p>Определить функциональные стили в соответствии со сферой общения и коммуникативными целями.</p>	10
---	--	---	--	----

Неделя 5: Художественный стиль

5	<p>Понимать художественный текст на уровне, позволяющем проводить элементарный филологический анализ (выделять основные темы текста, определять функционально-смысловые типы речи, выявлять позицию рассказчика).</p> <p>Характеристика и функции художественного стиля. Подстили и жанры художественного стиля. Лексико-грамматическое своеобразие и отличительные признаки художественного стиля. Выразительные средства: метафора, аллегория, гипербола, эпитет, сравнение. Индивидуально-художественный стиль писателя.</p>	<p>Художественный стиль.</p> <p>Индивидуальный художественный стиль писателя.</p>	<p>Работа в мини-группах по анализу: 1) индивидуально-художественного стиля писателя (выборочно по авторам); 2) жанровых особенностей произведения (эпопея, ода, роман, рассказ, повесть, эпиграмма, сонет).</p>	10
---	---	---	--	----

Неделя 6: Разговорный стиль

6	<p>Сообщать в рамках тем и ситуаций общения событийную и фактуальную информацию: дополнять, уточнять, переспрашивать, выяснять, объяснять, разъяснять, иллюстрировать.</p> <p>Разговорный стиль: специфические признаки и сферы применения. Основные черты разговорного стиля: непринужденная форма общения, оценочность, эмоциональность, не последовательность, прерывистость речи. Языковые особенности разговорного стиля: произношение, лексическая разнородность, морфологические и синтаксические конструкции.</p>	<p>Разговорный стиль.</p> <p>Языковые особенности разговорного стиля.</p>	<p>Смоделировать коммуникативные ситуации использования разговорного стиля в устной и письменной форме.</p>	10
---	---	---	---	----

Неделя 7: Публицистический стиль

7	<p>Выражать и выяснять рациональную оценку: сравнивать со стандартом, нормой, оценивать целесообразность, эффективность, возможность/невозможность, истинность, вероятность/маловероятность.</p> <p>Основные черты публицистического стиля. Жанры и функции публицистического стиля: информационная заметка / сообщение; очерк, репортаж, фельетон, интервью; публичная ораторская речь; судебная речь; выступление на телевидении. Языковые признаки публицистического стиля: лексические, морфологические и синтаксические.</p>	<p>Публицистический стиль.</p> <p>Языковые особенности публицистического стиля.</p>	<p>1.Найти статью в газете, содержащую профессиональную лексику. Подчеркнуть в тексте профессионализмы и профессиональные жаргоны.</p> <p>2.Укажите сферу их профессионального употребления.</p>	10
---	---	---	--	----

Неделя 8: Официально-деловой стиль

	<p>Понимать и адекватно интерпретировать тексты официально-деловой сферы общения, представленной текстами постановлений, законов, официальными сообщениями.</p> <p>Функциональные особенности официально-делового стиля. Подстили официально-делового стиля: законодательный, дипломатический, административно-деловой. Языковые признаки официально-делового стиля: стандартизация деловой речи,</p>	<p>Официально-деловой стиль.</p> <p>Языковые признаки официально-делового стиля.</p>	<p>Подготовить презентации с характеристикой официально-делового стиля..</p>	10
--	---	--	--	----

	регламентированность, строгость и простота изложения, точность и императивность, объективность и документальность, конкретность и лаконичность, информативная насыщенность, официальный характер изложения, безличность текста.			
Неделя 9: Служебная документация для внутреннего и внешнего пользования				
9	<p>Осуществлять коммуникацию в письменной форме.</p> <p>Служебная документация для внутреннего пользования: приказ, распоряжение акт, докладная записка, объяснительная.</p> <p>Документы для внешнего пользования: деловое письмо (просьба, отказ в просьбе, приглашение, благодарность, подтверждение).</p>	<p>Служебная документация для внутреннего пользования.</p> <p>Служебная документация для внутреннего пользования.</p>	<p>1.Подготовить презентацию на тему «Служебная документация для внутреннего пользования». Основное внимание уделить приказам и распоряжениям. Продемонстрируйте, что общего в оформлении и содержании этих документов и чем они отличаются друг от друга.</p> <p>2. Используя Интернет-ресурсы, ознакомьтесь с Типовыми правилами документирования и управления документацией в государственных и негосударственных организациях Республики Казахстан (Постановление Правительства Республики Казахстан от 21 декабря 2011 года № 1570). http://corp.delovimir.kz/delo.html</p>	10
Неделя 10: Научный стиль				
10	<p>Выражать интеллектуальное отношение: высказывать желание, потребность, намерение, предпочтение, мнение, предположение, осведомленность и др.</p> <p>Общая характеристика научного стиля, его особенности. Возникновение и развитие научного стиля. Способы изложения. Коммуникативные задачи. Жанры научного стиля. Условия функционирования научной речи. Характерные черты научного стиля: логичность, объективность, обобщенность, отвлеченность, насыщенность фактической информацией.</p>	<p>Н а у ч н ы й стиль.</p> <p>Характерные ч е р т ы н а у ч н о г о стиля.</p>	<p>Подготовить презентации с характеристикой научного стиля.</p>	10
Неделя 11: Текст как основная единица словесной коммуникации. Научное описание				
11	<p>Организовывать речь в соответствии с ситуацией общения и правилами речевого этикета: использовать разнообразные тактики речевого общения для достижения поставленной коммуникативной цели.</p> <p>Понятие и признаки текста. Текст как</p>	<p>Текст как о с н о в н а я е д и н и ц а словесной коммуникации.</p> <p>Текстовая м о д е л ь н а у ч н о г о описания.</p>	<p>1.Подобрать текст по специальности и указать его комму-никативные задачи.</p> <p>2. Подготовить высказывание по предложенной на занятии логической схеме научного текста.</p>	10

	основная единица словесной коммуникации. Функционально-смысловые типы научных текстов. Тексты «жёсткого» и «гибкого» способов построения; цель создания смысловых типов; содержание и форма; типичные грамматические средства оформления. Языковые особенности научного описания: характеристика, классификация, определение. Текстовая модель научного описания.			
--	---	--	--	--

Неделя 12: Научное повествование как источник информации

12	<p>Выражать и выяснять социально-правовую оценку: оправдывать, защищать, обвинять.</p> <p>Формальные признаки научного повествования: глаголы совершенного вида, выражающие последовательно происходящие события; обстоятельственные слова со значением временной последовательности; союзы. Текстовая модель научного повествования. Научный текст-повествование: биографическая справка, рассказ об истории научных открытий, описание научных экспериментов.</p>	<p>Научное повествование как источник информации.</p> <p>Текстовая модель научного повествования.</p>	<p>Анализ текстов по специальности, создание логических схем текстов, выделение грамматических форм, объяснение их применения.</p>	10
----	---	---	--	----

Неделя 13: Типы научной информации.

13	<p>Достигать определенных целей коммуникации в ситуациях с высокой степенью заданности параметров с обязательным использованием набора разнообразных языковых средств (синонимия, антонимия) в соответствии с предложенным заданием.</p> <p>Конструкции, выражающие квалификацию предмета и его характеристики. Общая квалификация предмета (явления), определение терминов, обозначение общепринятого названия предмета (явления). Сущность предмета и его функции. Указание на внешние признаки или строение. Указание на назначение предмета и его использование. Описание внешнего вида или строения предмета. Описание свойств и др. Характеристика свойств, качеств предмета.</p>	<p>Типы научной информации.</p> <p>Сущность предмета и его функции.</p>	<p>1. Самостоятельно подобрать текст по специальности и проанализировать его с точки зрения наличия терминов (значение, способ образования, узкоспециальные или общенаучные, количество в зависимости от подстиля).</p> <p>2. Составьте перечень терминологических словарей и справочников по специальности, произведите обзор одного из них.</p> <p>3. Подготовьте устное сообщение на тему «Терминология науки» с учетом будущей специальности.</p>	10
----	---	---	---	----

Неделя 14: Структурно-смысловый анализ научного текста.

14	<p>Максимально полно понимать содержание, коммуникативные намерения, а также социальные особенности речи говорящего, имеющие достаточно высокую степень экспликации.</p> <p>Основные единицы структурно-смыслового анализа научного текста. Тема научного текста. Определение и формулирование темы научного текста. Развертывание информации на основе модели научного текста</p> <p>Элементы структурно-семантического анализа текста: цель сообщения, общее содержание текста (основные элементы: установочный и уточняющий тезисы; второстепенные элементы: иллюстрации и фон).</p>	<p>Структурно-смысловый анализ научного текста.</p> <p>Элементы структурно-семантического анализа текста.</p>	<p>1. Работа с текстом с последующей его компрессией.</p> <p>2. Анализ структурно-смысловых компонентов композиционной схемы научных текстов по специальности.</p> <p>3. Подготовка устных выступлений на заданную тему.</p>	10
----	---	---	--	----

Неделя 15: Монологическая и диалогическая речь

15	<p>Воспринимать основную смысловую информацию (на уровне общего, детального и критического понимания), а также коммуникативные намерения, включая имплицитно выраженные намерения говорящих, значимые для дальнейшего характера ведущегося монолога и диалога.</p> <p>Устная научная речь. Монолог. Диалог. Полилог.</p> <p>Монологическое высказывание в научной речи. Подготовленная научная речь. Спонтанная научная речь.</p> <p>Виды диалога и способы его языкового оформления. Речевые стратегии в учебно-научном диалоге.</p> <p>Полилог. Учебно-научная дискуссия. Формы проведения учебно-научной дискуссии.</p>	<p>Монологическая и диалогическая речь.</p> <p>Формы проведения учебно-научной дискуссии.</p>	<p>Составление глоссария по специальности (20 терминов). – индивидуально. Конструирование монологических высказываний по специальности на основе стандартных речевых формул. – работа в группах.</p>	10
----	--	---	--	----

2 семестр

Неделя 1: Коммуникативная задача научного текста

--	--	--	--	--

1	<p>Понимать семантику отдельных фрагментов текста и ключевых единиц, определяющих особенности развития темы.</p> <p>Особенности предложения в научном стиле речи. Логико-смысловые отношения в предложении. Модель предложения. Формулирование вопроса к смысловому центру предложения (коммуникативная задача). Коммуникативная задача научного текста. Способы определения и формулирования коммуникативной задачи в рецептивных видах речевой деятельности.</p>	<p>Коммуникативная задача научного текста.</p> <p>Логико-смысловые отношения в предложении.</p>	<p>Анализ текста по специальности с нахождением смыслового центра предложений и формулированием коммуникативной задачи.</p>	10
---	--	---	---	----

Неделя 2: Данная и новая информация научного текста

2	<p>Понимать основные цели и мотивы говорящего, характер его отношения к предмету речи и реципиенту, выраженные в аудиотексте эксплицитно.</p> <p>Выявление данной и новой информации в тексте. Формы выражения новой информации в тексте.</p> <p>Алгоритм определения данной информации текста: определение коммуникативной задачи текста, предложение, в котором она выражена, выявление ключевого слова текста, определение темы текста.</p> <p>Алгоритм определения новой информации текста: определение коммуникативной задачи текста, предложение, в котором она выражена, выявление ключевого слова текста, выделение микротем и слов, раскрывающих значение текста.</p>	<p>Данная и новая информация научного текста.</p> <p>Формы выражения новой информации в тексте.</p>	<p>Индивидуальная и групповая работа с текстами по специальности с представлением обоснования своих выводов.</p>	10
---	--	---	--	----

Неделя 3: Способы развития информации в тексте

3	<p>Понимать содержание научного текста, знать и правильно использовать терминологическую лексику своей специальности.</p> <p>Способы развития информации в научном тексте. Однонаправленные и разнонаправленные научные тексты. Параллельный способ развития информации в научном тексте. Цепной способ развития информации</p>	<p>Способы развития информации в тексте.</p> <p>Однонаправленные и разнонаправленные научные тексты.</p>	<p>Подготовка презентации на каждый способ развития информации в тексте.</p> <p>Работа в микрогруппах.</p>	10
---	---	--	--	----

	в научном тексте.			
Неделя 4: Микротема научного текста. Основная и дополнительная информация в тексте				
4	<p>Понимать содержание научного текста, знать и правильно использовать терминологическую лексику своей специальности.</p> <p>Микротемы научного текста. Основная информация текста. Дополнительная информация текста. Виды дополнительной информации в тексте: дополняющая, иллюстрирующая, конкретизирующая, дублирующая, резюмирующая информация.</p>	<p>Микротема научного текста.</p> <p>Основная и дополнительная информация в тексте.</p>	<p>Анализ текста по специальности с выделением микротем текста и представлением обоснования.</p>	10
Неделя 5: Компрессия научного текста. Вторичные научные тексты				
5	<p>Воспринимать основную смысловую информацию (на уровне общего, детального и критического понимания), а также коммуникативные намерения.</p> <p>Основы компрессии научного текста. Виды компрессии текста-первоисточника. Основные правила компрессии текста. Ключевые слова текста. Три основные правила компрессии; понятие «вторичный текст»; общепринятые сокращения; содержательные и языковые приёмы компрессии.</p>	<p>Основы компрессии научного текста. Основная и дополнительная информация текста. Виды дополнительной информации.</p>	<p>Анализ текста по специальности с выделением ключевых слов текста и представлением видов компрессии текста.</p>	10
Неделя 6: План как структурно-содержательный компонент научного текста				
6	<p>Уметь выделять структурные части и составлять план.</p> <p>Составление плана текста. Структурные элементы плана. Простой план. Сложный план. Тезисный план.</p> <p>Ошибки при составлении плана: несоответствие плана теме, отсутствие детальности проработки пунктов, пункты взаимоисключают друг друга, пункты не пропорциональны, нарушена логика в порядке следования пунктов плана, отсутствует вступление и заключение.</p>	<p>План как структурно-содержательный компонент научного текста.</p> <p>Простой план. Сложный план. Тезисный план.</p>	<p>Работа в микрогруппах. Составление конспекта и трёх видов плана текста по специальности, используя содержательные и языковые приёмы компрессии. Устная презентация.</p>	10

Неделя 7: Аннотирование научного текста				
7	<p>Уметь составлять аннотацию.</p> <p>Аннотация. Виды аннотаций с учетом особенностей потребителей. Структура аннотации. Стандартные конструкции, используемые при написании аннотации. Виды аннотации: справочная, рекомендательная, общая, специализированная, групповая.</p>	<p>Аннотирование научного текста.</p> <p>В и д ы аннотации.</p>	<p>Работа индивидуально и в группе.</p> <p>Составление аннотации к текстам разных жанров. Подбор в каталоге библиотеки аннотаций научной журнальной статьи, учебника по специальности.</p>	10
Неделя 8: Реферирование научного текста				
8	<p>Уметь составлять реферат.</p> <p>Реферат. Реферирование научных текстов. Виды репродуктивных и продуктивных рефератов. Структура и языковые особенности. Цитирование в научной сфере. Основные правила оформления цитат.</p>	<p>Реферирование научного текста.</p> <p>В и д ы рефератов и их особенности.</p>	<p>Работа индивидуально и в группе.</p> <p>1. Составление развернутого и свернутого плана содержания реферата, характеристика его структуры.</p> <p>2. Составление алгоритма написания реферата, подготовка реферата по одной из дисциплин специальности.</p> <p>3. Работа с научным текстом по специальности, составление реферата.</p>	10
Неделя 9: Рецензирование научного текста				
9	<p>Уметь составлять отзыв и рецензию.</p> <p>Отзыв. Структура отзыва: оценка актуальности темы, формулировка основного тезиса произведения, общая оценка произведения, недостатки и недочеты, выводы.</p> <p>Рецензия. Структура рецензии: характеристика объекта анализа (тема, жанр рецензируемой работы), оценка актуальности, место произведения в творчестве автора, сравнительный анализ с другими аналогичными произведениями, общая оценка работы рецензентом, недостатки и недочеты работы, выводы.</p>	<p>Рецензирование научного текста.</p> <p>Отзыв.</p> <p>Рецензия.</p>	<p>Индивидуальная работа. Составление рецензии на текст одного из параграфов учебника по специальности, работа с научным текстом, составление его тезисного плана и рецензии.</p>	10
Неделя 10: Язык специальности и профессиональная культура речи.				
10	<p>Извлекать новую информацию при просмотрово-поисковом чтении текстов, при сопоставлении нового</p>	<p>Я з ы к специальности</p>	<p>Работа индивидуаль-ная и в микрогруппах.</p>	10

	<p>текста с прочитанным ранее.</p> <p>Терминология науки. Профессиональная лексика и профессиональный жаргон. Словари и справочники. Правила пользования справочным материалом по специальности.</p> <p>Оформление библиографии по специальности (ссылки, сноски, примечания, выходные данные).</p>	<p>профессиональная культура речи.</p> <p>Правила пользования справочным материалом по специальности.</p>	<p>1. Выписать из словаря по специальности 5-7 профессиональных слов, дайте их толкование, включить их в высказывание о своей специальности.</p> <p>2. Проанализировать текст по специальности, выделяя профессиональную лексику.</p> <p>3. Выскажите свое мнение по поводу следующих суждений:</p> <p>1) Профессионализм устремлен к высокой цели – мастерству, честно переплетающемуся с честностью, мудростью, долгом, знанием, пониманием и опытом;</p> <p>2) Каждая профессия имеет кодексы этики, определяющие этическое поведение своих членов;</p> <p>4. Подготовьте сообщение на тему: «Качества, необходимые современному специалисту в профессиональной деятельности».</p>	
--	---	---	---	--

Неделя 11: Учебно-научная коммуникация

11	<p>Понимать и адекватно интерпретировать тексты учебно-научной коммуникации.</p> <p>Учебно-научная коммуникация: письменное и устное научное выступление. Способы изложения информации в учебно-научном тексте. Речевые стратегии в учебно-научной дискуссии. Основы научной и деловой риторики. Риторические навыки и умения.</p> <p>Особенности публичного выступления. Правила научной презентации.</p>	<p>Учебно-научная коммуникация</p> <p>Основы научной и деловой риторики. Риторические навыки и умения.</p>	<p>Устное подготовленное выступление на темы, связанные с выбранной специальностью.</p>	10
----	--	--	---	----

Неделя 12: Речевые аспекты деловой коммуникации

12	<p>Инициировать беседу, поддерживать беседу, изменять тему (направление) беседы, завершать беседу адекватно ситуации общения, прерывать собеседника.</p> <p>Речевые аспекты деловой коммуникации: установление деловых контактов и ведение переговоров. Особенности телефонной коммуникации: телефонный этикет, особенности общения с использованием мобильной связи. Особенности общения по</p>	<p>Речевые аспекты деловой коммуникации</p> <p>Деловые контакты и ведение переговоров.</p>	<p>1. Подготовьте сообщение на тему «Типы национальной речевой культуры». Подумайте, какие из них преобладают в деловом общении?</p> <p>2. Просмотрите видефрагмент «Приёмы переговоров» : https://www.youtube.com/watch?v=1vLldthJX2I</p> <p>Проанализируйте приведенные приемы ведения переговоров. Приведите примеры из собственной жизни, когда вы используете ту или иную тактику</p>	10
----	--	--	--	----

	электронной почте.			
Неделя 13: Виды и причины языковых ошибок и коммуникативных неудач.				
13	<p>Репродуцировать письменный и аудиотексты, демонстрируя умение анализировать содержание текста, выделять в нем нужную информацию, перерабатывать ее в соответствии с требованиями жанра письменного речевого общения.</p> <p>Речевые ошибки, их типология: непонимание значения слова; лексическая сочетаемость; употребление синонимов, омонимов и многозначных слов; лексическая неполнота высказывания; употребление новых и устаревших слов, слов иноязычного происхождения, разговорной и просторечной лексики.</p> <p>Коммуникативные неудачи.</p>	<p>Виды и причины языковых ошибок и коммуникативных неудач.</p> <p>Типология речевых ошибок.</p>	<p>1.Подготовить презентацию на тему «Приемыпредупреждения и преодоления коммуникативных промахов и неудач».</p> <p>2. Найдите на Интернет-ресурсах видеофрагмент, содержащий пример коммуникативной неудачи. Выполните анализ по следующим вопросам:</p> <p>1.Охарактеризуйте участников общения, сформулируйте их коммуникативные цели;</p> <p>2.Как вы считаете, можно ли назвать удачным, успешным поведение говорящих в данной ситуации?;</p> <p>3.Удастся ли им достичь результата? Если нет, то почему?Обоснуйте свой ответ.</p> <p>3. Понаблюдайте за речью ваших друзей и родных в течение недели, запишите речевые ошибки, которые вы услышали, проанализируйте их. Назовите наиболее частотные причины их возникновения. Проведите беседу с теми, кто допускал ошибки.</p>	10
Неделя 14: Этика и этикет деловой речи и профессионального общения.				
14	<p>Организовать свою речь в форме диалога, удерживать инициативную роль в диалоге, обеспечивать психологический комфорт, вербально выражая коммуникативную задачу, подхватывать и развивать мысль собеседника, добиваясь достижения коммуникативной цели.</p> <p>Этика и этикет. Общее понятие о речевом этикете и деловом общении. Этикет деловой речи. Правила этикета деловой речи и профессионального общения.</p>	<p>Этика и этикет деловой речи и профессионального общения.</p>	<p>1.Подготовьте устное сообщение на тему «Этика и этикет деловой речи и профессионального общения» с учетом специфики своей специальности.</p> <p>2.Проиграть ситуацию: Вы – руководитель и владелец не-большого частного предприятия, вводите этический и поведенческий кодекс для сотрудников. Запишите пример данного этического кодекса.</p> <p>3.Привести примеры неэтичного поведения партнеров впереговорном процессе.</p>	10
Неделя 15: Виды профессионально-коммуникативных ситуаций.				
15	<p>Организовать свою речь в форме диалога, полилога, осуществлять тактику речевого общения, свойственную организатору коммуникации, имеющего своей целью регулирование межличностных отношений, организацию трудового или учебного процесса.</p>	<p>Профессионально-коммуникативные ситуации.</p> <p>Коммуникативные цели и</p>	<p>Работа в группах.</p> <p>1 группа: Представьте и разыграйте профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: один - один</p> <p>2 группа: Представьте и разыграйте</p>	10

	<p>Коммуникация и ее виды. Понятие ситуации общения. Коммуникативные ситуации профессионального общения.</p> <p>Коммуникативные цели и коммуникативные намерения профессионального общения.</p>	<p>намерения профессионального общения.</p>	<p>профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: один – группа</p> <p>3 группа: Представьте и разыграйте профессионально-коммуникативную ситуацию по количеству участников общения: группа – группа.</p>	
--	---	---	---	--

Примечание: 1 академический кредит = 30 академических часов

Всего: 300 академических часов

Литературы: Основная:

1. Государственный стандарт по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. – Москва – Санкт-Петербург: Златоуст, 2001.
2. Государственный стандарт по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. – Москва – Санкт-Петербург: Златоуст, 2001.
3. Государственный стандарт по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. – Москва – Санкт-Петербург: Златоуст, 2001.
4. Государственный стандарт по русскому языку как иностранному. Второй сертификационный уровень. – Москва – Санкт-Петербург: Златоуст, 2001.
5. Государственный стандарт по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. – Москва – Санкт-Петербург: Златоуст, 2001.

Дополнительная:

1. «Русский язык. Учебное пособие для студентов казахских отделений университетов (бакалавриат)» – Под редакцией Ахмедьярова К.К., Жаркынбековой Ш.К., Мухамадиева Х.С. – Алматы, Қазақ университеті, 2012.
2. Абаева Ж.С. Русский язык: Учебное пособие для студентов казахских отделений факультета международных отношений. – Алматы: Казак университеті, 2014.
3. Бузело А.С. «Русский язык: Учебное пособие для студентов-математиков казахского отделения». – Алматы: Қазақ университеті, 2011. 182 с.
4. Журавлева Е.А., Асмагамбетова Б.М., Ташимханова Д.С., Яворская Э.Э., Те М.В., Ешекенева А.К. «Профессиональный русский язык»: учебно-методическое пособие / Под общей редакцией Е.А. Журавлевой–Алматы: Издательство «Эверо», 2014. – 242 с.
5. Мухамадиев Х.С. «Пособие по научному стилю речи. Русский язык». – Алматы: Қазақ университеті, 2011. – 181 с.
6. «Основы научной речи»: Учебное пособие для студентов нефилологических высших учебных заведений / Н.А.Буре, М.В. Быстрых, С.А. Вишнякова и другие; Под редакцией В.В.Химика, Л.Б.Волковой. – Санкт-Петербург.: Филологический факультет Санкт-Петербургский государственный университет; М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 272 с
7. Павлова Т.В., Адскова «Творительный падеж. Русский язык: научный стиль. Работа с текстом»: Учебное пособие для

студентов специальностей 5В070800 «Нефтегазовое дело», 5В072100 «Химическая технология органических веществ», 5В070600 «Геология и разведка месторождений полезных ископаемых»/Т.В. Павлова, Творительный падеж Адскова. – Алматы: КазННТУ имени К. И. Сатпаева, 2016. – 163 с.:

8. Чекина Е.Б., Капасова Д.А. «Русский язык». Учебное пособие для студентов-биологов. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 209 с.

9. Чекина Е.Б., Сансызбаева С.К., Абаева Ж.С. «Профессионально ориентированный русский язык». Учебное пособие для студентов-филологов – Алматы: Қазақ университеті, 2017. – 271 с.

**Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
5-қосымша**

**Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін
«Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу
бағдарламасы**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын және әдістемелерін анықтайды.

2. Бағдарлама «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беретін пәнінің жаңартылған мазмұнын зерттеуге, сандық жаһандану дәуірінде заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың рөлі мен маңыздылығын сыни түрде түсіну қабілетін қалыптастыру, жаңа «сандық» ойлау, әртүрлі қызметтік салада заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану бойынша білімдері мен дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

3. Жоғарғы білім берудің білім беру бағдарламасы құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 150 академиялық сағатты (5 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты ақпараттық технологиялар арқылы ақпараттарды жіберу және жинау тәсілдерін, ақпараттарды өңдеу және сақтау, іздеу әдістері, процестерді талдау және сыни бағалау мүмкіндіктерін қалыптастыру болып саналады.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) білім алушылардың компьютерлік жүйелер, операциялық жүйелер және желілер құрылымының тұжырымдамалық негіздерін меңгеруі;

2) ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету құралдары жайлы, желілік және веб қосымшаны құру тұжырымдамасы жайлы білімін қалыптастыру;

3) өзін-өзі дамыту және басқа мақсаттар үшін кәсіби қызметінің әртүрлі аймағында, ғылыми және практикалық жұмыстарында заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану дағдысын қалыптастыру.

6. Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияның даму тенденциялары мен мазмұнын, тағайындалуын түсіндіру, нақты мәселелерді шешу үшін айрықша тиімді технологияны таңдауды негіздеуге;

2) ақпараттық және коммуникациялық процестерді жүзеге асыру тәсілдерін, ақпараттарды жинау, сақтау және өңдеу әдістерін түсіндіруге;

3) негізгі компоненттер мен функцияларды, компьютерлік жүйелер мен желілер құрылымын сипаттауға;

4) ақпараттарды сақтау, тарату мен өңдеу, іздеуге арналған мобильдік және бұлтты қызметтерді, ақпараттық Интернет ресурстарды қолдануға;

5) ақпаратты сақтау, өңдеу, жинау және жіберуге арналған компьютерлік желі мен жүйелердің аппараттық және бағдарламалық жабдықталуын қолдануға;

6) ақпараттарды қорғау құрылғылары мен әдістерін таңдауды негіздеу және талдауға;

7) сандық технология көмегімен әртүрлі қызметкерлік саласына арналған деректерді басқару және талдау құрылғыларын жасауға;

8) заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану арқылы мамандық бойынша жобалық қызметтерді қалыптастыруға.

3-тарау.Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Осы бағдарлама мақсат пен міндеттерге шолудан, пәннің тақырыптық жоспарынан, оқыту әдістерінен, нәтижелерінен, пәннің переквизиттерінен және постреквизиттерінен басталады.

8. Пәннің мазмұнын, зертханалық (практикалық) сабақтар және білім алушылардың өзіндік жұмыстарын тақырыптарын қамтитын «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беру пәнінің мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны жүзеге асыру барысында қолданылатын оқытудың технологиялары және әдістері:

1) оқытушылар және студенттер жағынан оқуға рефлексік тәсілге негізделген студент-орталықтандырылған оқыту;

2) интерактивті дәріс (мәселелік дәріс, пікірталастық дәріс, дәріс-конференция, дәріс-кеңес, «Пресс-конференция» дәрісі, «Сұрақ-жауап-талқылау» дәрісі);

3) интерактивті семинар («Мәселені анықтау» семинары, «Мәселені шешу» семинары, «Мәселенің шешімін қолдану» семинары);

4) кейс-стади (нақты жағдайларды талдау);

5) жобалар әдісі (өз тәжірибесін және құзыреттілігін дамыту және қайта құру);

10. Бағдарламаның оқу-әдістемелік кешенінде қамтылатындар:

1) силлабус (жұмыс оқу жоспары);

- 2) білім алушының өзіндік жұмысын ұйымдастыруға арналған нұсқаулық, оның орындалу кестесі, оған әдістемелік нұсқау;
- 3) дәрістердің қысқаша мазмұны;
- 4) семинарлық (практикалық), зертханалық сабақтарға оқу материалдары;
- 5) пәннің оқу-әдістемелік қамтамасыз ету картасы;
- 6) пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы.

11. Білім алушының құзыреттілігін бағалау келесідей критерийлермен орындалады: жаңартылған бағдарламаны түсінгенін көрсету, терминологияны білу, алынған білімді пайдалану.

Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғарғы және (немесе) жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» жалпы білім беру пәнінің мазмұны

№	Пәннің мазмұны	Зертханалық (практикалық) сабақтар тақырыптары	Студенттің өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
Week 1: An ICT role in key sectors of development of society. Standards in the field of ICT				
1	Definition of ICT. Subject ICT and its purposes. An ICT role in key sectors of development of society. Standards in the field of ICT. Communication between ICT and achievement of the objectives of a sustainable development in the Millennium Declaration.	Computation of metrics of productivity of computer system: speed, efficiency, energy expenses, Amdal's law, CPU time.	Development of flowcharts of operation of devices of the computer. Stage 1.	10
Week 2: Introduction to computer systems. Architecture of computer systems				
2	Review of computer systems. Evolution of computer systems. Architecture and components of computer systems. Use of computer systems. Data representation in computer systems.	Determination of properties of an operating system. Operation with files and directories.	Development of flowcharts of operation of devices of the computer. Stage 2.	10
Week 3: Software. Operating systems				
3	Software. Types of the software, purpose and	Determination of requirements to	Collecting, the analysis	10

	characteristic. Basic concepts of OS. Evolution of operating systems. Classification of operating systems, including for mobile devices. Classification of desktop applications.	development «convenient in application» the website.	and structurization of data in the professional environment (development of the database). Stage 1.	
Week 4: Human-computer interaction				
4	User interface as means of human-computer interaction. Usability of interfaces. Types of interfaces: command line interface, text interface, graphic interface. Physical and mental characteristics of the user. Development stages of the user interface. Types of testing of interfaces (testing of users). Perspectives of development of interfaces.	Development of database structure, creation of tables and requests. Working with a MySQL relational database. MySQL database administration using phpMyAdmin. Working with a single-table database.	Collecting, the analysis and structurization of data in the professional environment (development of the database). Stage 2.	10
Week 5: Database systems				
5	Bases of database systems: concept, characteristic, architecture. Data models. Normalization. Integrity constraint on data. Query tuning and their processing. Fundamentals of SQL. Parallel processing of data and their restoration. Design and development of databases. Technology of programming of ORM. The distributed, parallel and heterogeneous databases.	Design and creation of the presentations of lecture material, scientific reports, etc.	Description of network topology of the office building. Stage 1.	10
Week 6: Data analysis. Data management				
6	Data analysis bases. Methods of collection, classification and prediction. Decision trees. Processing of large volumes of data. Methods and stages of Data mining. Tasks Data mining. Visualization of data.	Processing of numerical information, editing formulas and creation of charts in spreadsheet editors.	Description of network topology of the office building. Stage 2.	10
Week 7: Networks and telecommunications				
7	End devices, data transfer devices, transmission medium. Types of networks. Stack protocols: TCP/IP, OSI. IP addressing. Local and wide area networks. Wire and wireless network technologies. DHCP protocol. Technologies of connection to the Internet. Telecommunication technologies.	Creation of a simple network configuration. IP addressing. Monitoring of a network. Analysis of traffic. Use of sniffers for the analysis of network packets.	Comparative analysis of anti-virus means of information protection. Stage 1.	10
Week 8: Cybersecurity				

8	Security risks of information and their classification. Industry of cybersecurity. Cybersecurity and control of the Internet. Malicious applications. Measures and means of information protection. Standards and specifications in information security field. The acts of the Republic of Kazakhstan governing legal relations in the sphere of information security. Digital signature. Encoding.	Use of hardware and software for key generation. Application of the EDS and encoding in case of message exchange by E-mail. Settings of the Firewall program element of the computer network for network traffic monitoring and filtering. Working with the various antivirus programs.	Comparative analysis of anti-virus means of information protection. Stage 2.	10
Week 9: Internet technologies				
9	Basic concepts Internet. The universal identifier of resources (URI), its assignment and components. Service DNS. Web technologies: HTTP, DHTML, CSS, and JavaScript. E-mail. Message format. SMTP, POP3, IMAP protocols.	Data acquisition from the server. Working with WordPress and Joomla web content management systems. Development a website design using Photoshop multifunctional graphic editor and CSS style sheet language. Using of the previously developed MySQL database for the work of the website.	Information search in a specialty profile on the Internet, use of cloud services for storage and data processing. Stage 1.	10
Week 10: Cloud and mobile technologies				
10	Data centers. Tendencies of development of the modern infrastructure decisions. Principles of cloud computing. Technologies of virtualization. Web service in the Cloud. Main terms and concepts of mobile technologies. Mobile services. Standards of mobile technologies.	Introduction to Google Docs and Microsoft Office Web Apps cloud services. Creation accounts to work with cloud services. Study of operation modes associated with file storage, sharing and processing. Use of mobile technologies for receiving an information access. GPS navigators. GSM a signalling.	Information search in a specialty profile on the Internet, use of cloud services for storage and data processing. Stage 2.	10
Week 11: Multimedia technologies				
11	Representation text, audio, video and graphical information in a digital format. Basic technologies for compression of information. 3-D representations of the virtual world and animation. Instruments of development of multimedia applications. Use of multimedia technologies for planning, descriptions of business processes and their visualization.	Creation of video files with use of programs: HyperCam, Adobe Premiere Pro, Windows Movie Maker, etc.	Creation of an emblem, the video and other materials on a specialty profile means of multimedia technologies. Stage 1.	10
Week 12: Smart technology				
12	Internet of things. Big data. Technology Block Chain. Artificial intelligence. Use of Smart-services. Green technologies in ICT. Teleconferences. Telemedicine.	Operation with Smart-applications: Smart TV, Smart Hub, etc.	Creation of an emblem, the video and other materials on a specialty profile means of multimedia technologies. Stage 2.	10
Week 13: E-technologies. Electronic business. Electronic training. Electronic government				

13	Electronic business: Main models of electronic business. Information infrastructure of electronic business. Legal regulation in electronic business. Electronic training: architecture, structure and platforms. Electronic textbooks. Electronic government: concept, architecture, services. Formats of implementation of the electronic government in developed countries.	Operation with services on the website of the electronic government http://egov.kz/cms/ru/government-services/for_citizen : registration of requests, obtaining counterparts of documents, etc.	Presentation and protection of the main results of design activity in the specialty. Stage 1.	10
----	---	---	--	----

Week 14: Information technologies in the professional sphere. Industrial ICT

14	The software for the solution of tasks of the specialized professional sphere. Modern IT trends in the professional sphere: medicine, power, etc. Use of search engines and electronic resources in the professional purposes. Safety issues in industrial information and communication technologies.	Development of structure and the maintenance of a lesson in the environment of remote learning: Moodle, eDX, etc.	Presentation and protection of the main results of design activity in the specialty. Stage 2.	10
----	--	---	--	----

Week 15: Prospects of development of ICT

15	Prospects of development in the sphere of the IT market: development of the free software. Forming of an ecosystem of IT of entrepreneurship and support small startup of the companies. Programs of acceleration and incubation. Development of necessary infrastructure of electronic payments and logistics. Prospects of development of E-technologies.	Installation and use of application programs in the professional sphere. Working in the Matlab environment for scientific and technical computing. Working with the Matlab toolboxes for applied problem solving.	Defense of the independent study of students.	10
----	---	---	---	----

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 5 академиялық кредит = 150 академиялық сағат

References: Basic:

1. June J. Parsons and Dan Oja, New Perspectives on Computer Concepts 16th Edition - Comprehensive, Thomson Course Technology, a division of Thomson Learning, Inc Cambridge, MA, COPYRIGHT © 2014.

2. Shynybekov D.A., Uskenbayeva R.K., Serbin V.V., Duzbayev N.T., Moldagulova A.N., Duisebekova K.S., Satybaldiyeva R.Z., Hasanova G.I., Urmashiev B.A. Information and communication technologies. Textbook: in 2 parts. Part 1, 1st ed. - Almaty: IITU, 2017. - 588 p., ISBN 978-601-7911-03-4 (A textbook in English with the stamp of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan)

3. Shynybekov D.A., Uskenbayeva R.K., Serbin V.V., Duzbayev N.T., Moldagulova A.N., Duisebekova K.S., Satybaldiyeva R.Z., Hasanova G.I., Urmashiev B.A. Information and communication technologies. Textbook: in 2 parts. Part 1, 1st ed. - Almaty: IITU, 2017. - 588 p., ISBN 978-601-7911-04-1 (A textbook in English with the stamp of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan)

4. Urmashiev B.A. Information and communication technology: Textbook / B.A. Urmashiev. – Almaty, 2016. - 410 p., ISBN 978-601-7940-02-7 (A textbook in English with the stamp of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan)

5. Lorenzo Cantoni (University of Lugano, Switzerland), James A. Danowski (University of Illinois at Chicago, IL, USA) Communication and Technology, 576p.

6. Nurpeisova T.B., Kaidash I.N. ICT, Almaty, Bastau, 2017. 241 p.

7. Craig Van Slyke. Information Communication Technologies: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications (6 Volumes). ISBN13: 9781599049496, 2008, 4288p.

8. Brynjolfsson, E. and A. Saunders (2010). Wired for Innovation: How Information Technology Is Reshaping the Economy. Cambridge, MA: MIT Press.

9. Kretschmer, T. (2012), «Information and Communication Technologies and Productivity Growth: A Survey of the Literature», OECD Digital Economy Papers, No. 195, OECD Publishing.

Additional:

1. Vijay K. Vaishnavi, Vijay K. Vaishnavi, William Kuechler Design Science Research Methods and Patterns: Innovating Information and Communication Technology, 2nd Edition 2015 by CRC Press

2. Hans J Schnoll E-Government: Information, Technology, and Transformation: Information, Technology, and Transformation (Routledge, March 12, 2015 - Political Science - 343 p.)

3. The Millennium Development Goals Report 2015, United Nations, New York, 2015

4. Maximizing Mobile //2012 Information and Communications for Development. World Bank, Washington D.C., 2012, 244 p.

5. Doing Business 2016 Measuring regulatory Quality and Efficiency / World bank Group Flagship Report, 2016. Usha Rani VyasuluReddi. Primer Series on ICTD for Youth. Primer 1: An Introduction to ICT for Development A learning resource on ICT for development for institutions of higher education, 235 p.

**Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
6-қосымша**

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін
әлеуметтік-саяси білімдер модулінің үлгілік оқу бағдарламасы**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін әлеуметтік-саяси білімдер модулінің үлгілік оқу бағдарламасы (әрі қарай – бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 5-бабының 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін және технологияларын айқындайды.

2. Осы бағдарлама әрқайсысының өз пәні, терминологиясы мен зерттеу әдістері бар төрт ғылыми пәнді – әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психологияны оқытуды көздейді. Аталған ғылыми пәндер арасындағы өзара әрекет ақпараттық толықтыру; біріктіру; осы пәндердің зерттеу ыңғайларының әдістемелік тұтастығы; нәтижеге бағытталған оқыту әдістемесінің жалпылығы; қалыптасқан қабілеттер ретінде нәтижелер типологиясын біртұтас жүйелік көрсету ұстанымдары негізінде жүзеге асырылады.

3. Әлеуметтік және саяси білімдер тұрғысынан бұл бағдарламаның ұзақтығы жоғары білім

берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес 240 академиялық сағатты (8 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты және міндеттері

4. Бағдарламаның мақсаты – «Болашаққа бағдар: қоғамдық сананың жаңғыруы» мемлекеттік бағдарламасында айқындалған қоғамдық сананы жаңғырту міндеттерін шешу мәнмәтінінде (контекстінде) білім алушылардың әлеуметтік-гуманитарлық дүниетанымын қалыптастыру болып табылады.

5. Бағдарламаның міндеттері:

1) негізгі әлеуметтанулық, саяси, гуманитарлық ұғымдарды, қоғам мен оның кіші жүйелерін зерттеуге арналған теориялар мен тәсілдерді меңгеру;

2) қазіргі қоғамның және оның әлеуметтік институттарының жұмыс істеуінің негізгі принциптері туралы идеяларды қалыптастыру;

3) заманауи қоғамның әлеуметтік мәселелерін сипаттау және талдау дағдыларын дамыту, әлеуметтік процестер мен механизмдердің мәнін өзара байланысын қалыптастыру;

4) студенттердің әлеуметтік, саяси, мәдени, психологиялық ақпарат алудың негізгі көздері мен әдістерін игеру;

5) әлеуметтік, саяси, мәдени, психологиялық білімді кәсіптік қызметте пайдалану дағдыларын үйрету;

6) сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру және оны практикада қолдану мүмкіндігі.

6. Бағдарламаны меңгеру қорытындысы бойынша білім алушы келесі оқу нәтижелеріне ие болады:

оқу пәнінің модулін құрайтын барлық ғылымдар саласының (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология) пәндік білімін түсіндіре және жеткізе алуы (ұғым, ой, теория);

1) әлеуметтік-саяси модуль пәнінің базалық ілім жүйелерінде біріктіру үдерістерінің өнімі ретінде қоғамның әлеуметтік-этикалық құндылықтарын түсіндіру;

2) нақты оқу пәні мен модуль пәнінің мәнмәтінінің өзара әрекеттесу нәтижесінде ғылыми әдістер мен зерттеу тәсілдерін пайдалана білу;

3) оқытылатын пәннің аясында ғылыми ой мен теория мазмұны негізінде әртүрлі саладағы әлеуметтік қарым-қатынастың жағдайын түсіндіру;

4) әлеуметтік және тұлғаралық қатынастар, тіл, мәдениет, саяси бағдарламалар, қазақ қоғамының әртүрлі кезеңде дамуы туралы ақпаратты нақтылау және негіздеу;

5) қазақстандық қоғамда жаңарудағы әлеуметтік, саяси, мәдени, психологиялық институттардың мәнмәтінінде олардың рөлінің ерекшеліктеріне талдау жасай алу;

6) қазақстандық қоғамдағы этикалық және құқықтық нормалар, қоғамдық, іскерлік, мәдени құндылықтар жүйесіне тең келетін түрлі қарым-қатынастағы әртүрлі жағдайларды сараптау;

7) нақты мәселелерді талдау үшін әдіснамалық таңдауды негіздеу және қоғамды зерттеудің әртүрлі жолдарын айыра білу;

8) ғылымның әлеуметтік-гуманитарлық түрі немесе басқа да ғылымдар саласында қоғамдағы нақты жағдай қатынасын бағалау, болатын қауіп-қатерді ескере отырып оның даму болашағын жобалай алу;

9) кәсіби әлеуметтегі, сонымен қатар, қоғамдағы шиеленістерді шешуде бағдарламалар жасай алу;

10) түрлі қарым-қатынас аясында зерттеу жобалық қызметтерін жүзеге асыра алу, қоғамдық бағалы ілімді түрлендіру (генерациялау), оны жобалау;

11) әлеуметтік маңызы бар мәселелер бойынша өз пікірін дұрыс білдіре және дәлелді түрде қорғай білу.

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы және мазмұны

7. Осы бағдарлама пәннің мақсаты мен міндеттерін, тақырыптық жоспарын, оқыту әдістерін, оқу нәтижелерін бағалау критерийлерін, пререквизиттері мен постреквизиттерін шолудан басталады.

8. Пәннің мазмұнын, семинар (практикалық) сабақтарының және білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптарын қамтитын жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін әлеуметтік-саяси білімдер модулінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) студентті оқытудың орталық объектісі ретінде қарастыратын оқыту әдісі, ол студенттердің де оқыту үрдісіне рефлексивті көзқарасына негізделген;

2) біліктілікке бағытталған оқыту;

3) әртүрлі форматтағы рөлдік ойындар және оқу пікірталастары;

4) кейс-стади (нақты жағдаяттарды сараптау);

5) жобалар әдісі.

10. Бағдарламаның пререквизиттері мен постреквизиттерін жоғары оқу орнының өзі тағайындайды.

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін әлеуметтік-саяси білімдер модулінің үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін әлеуметтік-саяси білімдер модулінің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Әлеуметтану			

Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтар тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
1-апта: Әлеуметтік әлемді түсінудегі әлеуметтану			
<p>Әлеуметтануға кіріспе. Индивид және қоғам. Әлеуметтік орта мен әлеуметтік мінез-құлық. Әлеуметтік қарым-қатынастар мен әлеуметтік институттар. Әлеуметтену және бірегейлік. Әлеуметтік шынайылық пен ақыл-ой. Әлеуметтанулық ойлау. Әлеуметтанулық қиял. Әлеуметтанулық перспектива.</p>	<p>Әлеуметтану: ғылымға кіріспе және басты ұғымдарды тұжырымдау</p>	<p>1. Басты үш әлеуметтанулық бағыт тұрғысынан (құрылымдық, функционализм, қақтығыс теориясы, символдық интеракционизм) қоғамдағы кез келген құбылыс (спорт, кино, отбасы және т.б.) туралы эссе-негіздеме жазыңыз.</p> <p>2. Қазіргі қоғамды түсінудегі әлеуметтанудың рөлі туралы эссе дайындаңыз. «Әлеуметтанулық қиял» түсінігіне анықтама беріңіз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология). Қазіргі адамға неліктен «әлеуметтанулық қиялды» меңгеру мен әлеуметтанулық перспективаны көре алу маңызды екендігін түсіндіріңіз.</p> <p>3. Әлеуметтанулық қиялды бағыт ретінде қолдана отырып, қазақстандық және өзге қоғамдардағы баспанасыз адамдардың әлеуметтік жағдайын сипаттаңыз.</p>	
2-апта: Әлеуметтану теорияларына кіріспе			
<p>Әлеуметтанулық теория. Макро- және микро-деңгейл</p>	<p>Әлеуметтанулық теориялардың даму кезеңдерін талдау</p>	<p>1. Өр түрлі әлеуметтанулық мектептердің, ағымдардың, теориялық бағыттардың, негізгі идеяларын кесте түрінде салыстырыңыз, өкілдері мен олардың басты еңбектерін көрсетіңіз (О. Конттың, Г. Спенсердің, Э. Дюркгеймнің Библиографиялық очерктерін қараңыз (Ритцер Дж., Степницки Дж. Әлеуметтану теориясы, Ритцер Дж. Современные социологические теории).</p>	4

<p>е р . Өлеумет т і к тәжіриб е д е г і себеп- салдарл ы қ байланы с т а р . Ж е к е мектеп ер мен бағытта р д ы ң да м у ы (О. Конт, Э Дюркгей м , Г. Спенсер) Құрылы м д ы қ функцио нализм. Қақтығы с теориял а р ы . Символ д ы қ интерак ционизм . Рөлдік теориял ар.</p>		<p>2. Атақты өлеуметтанушы–теоретиктің (К.Маркс, Э.Дюркгейм, М.Вебер, Г.Зиммель) ойы туралы баяндама жазыңыз. Негізгі жұмыстарын айқындаңыз және өлеуметтанулық теорияларының тұжырымдарын жазыңыз.</p>	
--	--	---	--

3-апта: Өлеуметтанулық зерттеулер

<p>Өлеумет танулық зерттеу дизайны . Зерттеу мәселес і Болжам д а р . Айныма л ы л а р . Іріктеу. Ақпарат т ы ж и н а у әдістері. Сапалы қ және сандық әдістер. Мәлімет т е р д і талдау.</p>	<p>Өлеуметтанулық зерттеуді ұйымдастыру және өткізу</p>	<p>1. Өлеуметтанулық зерттеудің сандық және сапалық әдістерінің артықшылықтары мен кемшіліктерін салыстырыңыз. Кесте құрыңыз.</p> <p>2. Өлеуметтанулық зерттеудің негізгі кезеңдерін сипаттап беріңіз. Өлеуметтанулық әдістердің (сұрау, бақылау, эксперимент, контент-талдау, статистикалық мәліметтерді талдау) ерекшеліктерін талдаңыз.</p> <p>3. Өлеуметтанулық зерттеудің бағдарламасын құру. Тақырып таңдау бойынша (дайындау алгоритмі: зерттеу сұрағын, болжамды айқындаңыз, ұғымдарды тұжырымдап беріңіз; іріктеу жиынтығын есептеңіз).</p>	<p>4</p>
---	---	--	----------

4-апта: Өлеуметтік құрылым және қоғамның стратификациясы

<p>Қоғам, теңдік және теңсіздік. Ашық және жабық қоғам. Стратификация әр түрлі топтар арасындағы құрылымданған теңсіздік ретінде. Стратификация және дифференциация жүйелері. Әлеуметтік стратификация теорияларына қысқаша шолу (К. Маркс, М. Вебер). Әлеуметтік стратификация формалары (П. Сорокин). Әлеуметтік мобильділік. Көлденең және тік мобильділік.</p>	<p>Қазіргі қоғамдағы теңдік пен теңсіздікті бағалау</p>	<p>1. Стратификацияны зерттеудің әр түрлі бағыттарын салыстырыңыз, олардың ерекшеліктерін анықтаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p> <p>2. «Халықаралық деңгейдегі теңсіздік көрсеткіштері» тақырыбы бойынша топтық жоба (3-4 адаммен бірге отырып, топтарға бөліңіз) дайындаңыз, мысал келтіріңіз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p>	<p>4</p>
--	---	---	----------

5-апта: Әлеуметтену және бірегейлік

<p>Индивидуалды қоғам арасындағы қарым-қатынас. Әлеуметтену және</p>	<p>Өмір бойы жалғасатын әлеуметтену: институттар мен үрдістер</p>	<p>1. «Қала мен ауылдағы отбасының әлеуметтік мәртебесінің баланың әлеуметтену үрдісіне әсері» тақырыбында презентация дайындаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p> <p>2. «Әлеуметтену агенттері» тақырыбын қарастырып, әлеуметтенудің әрбір агентін сипаттаңыз. Сіздің әлеуметтануіңіздегі оның рөлін талдаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p>	<p>4</p>
--	---	---	----------

<p>бірегейлік теориялары (Т.Парсонс, Г.Х.Мид).</p> <p>Өлеуметтену кезеңдері.</p> <p>Бірінші реттік өлеуметтену.</p> <p>Екінші реттік өлеуметтену.</p> <p>Өлеуметтенудің ересектік шақтағы кезеңі.</p> <p>Гендерлік өлеуметтену.</p> <p>Гендерлік тәртіп.</p> <p>Бірегейлік және тұлға.</p> <p>Өлеуметтік және жеке бірегейлік.</p> <p>Рөлдер және мәртебелер.</p>		<p>3. « Жеке адамдар «өлеуметтік тіршілік иелері» ретінде» тақырыбында эссе-баяндама жазыңыз.</p>	
---	--	---	--

6-апта: Отбасы және қазіргі заман

<p>Отбасы кросс-мәдени және тарихи перспективада.</p> <p>Отбасы типологиясы.</p> <p>Неке мен туысқандық.</p> <p>Отбасының өлеуметтік қызметтері.</p>	<p>Отбасы: типологиясы, қызметтері, тұжырымдар</p>	<p>1. Отбасындағы гендерлік рөлдерді (іскерлік ойын әдісін қолдана отырып) талқылаңыз.</p> <p>2. «Отбасы қоғамның кішігірім жүйесі ретінде» тақырыбында презентация дайындау үшін модельді құру (дайындау алгоритмі: отбасыны қоғамның кішігірім жүйесі ретінде қарастырыңыз; негізгі құрылымдық элементтері мен қызметтерін сипаттаңыз; отбасыға әсер ететін сыртқы және ішкі факторларды айқындап беріңіз).</p> <p>3. Отбасының рөлі мен маңыздылығының адам өмірінің әр түрлі кезеңінде өзгеруін қарастырыңыз және талдаңыз.</p> <p>Отбасыңыздың мүшелері негізінде қарастырыңыз.</p>	<p>4</p>
--	--	--	----------

<p>Отбасының әлеуметтанулық перспективалары.</p> <p>Отбасындағы қарым-қатынастардың өзгеруі.</p> <p>Некеменің отбасының альтернативті формалары.</p> <p>Отбасымен отбасылық қарым-қатынастарды салыстырмалы зерттеу.</p>			
--	--	--	--

7-апта: Девиация, қылмыскерлік және әлеуметтік бақылау

<p>Девиация мен әлеуметтік бақылау.</p> <p>Девиация туралы теориялық бағыттағы қысқаша шолу (әлеуметтанулық, биологиялық, психологиялық, экономикалық, мәдениеттанулық).</p> <p>Аномия мен қоғам.</p> <p>Деликвенттілік және</p>	<p>Девианттылық және қылмыскерліктің әлеуметтанулық құрылымдары</p>	<p>1. Дж. Ритцердің еңбектерін қолдана отырып, суицидтың негізгі түрлерін айтып беріңіз және талдаңыз.</p> <p>2. Сараптамалық шолу. Э. Дюркгеймнің «девиация әрбір қоғамның қалыпты құрамдас бөлігі» деген тұжырымына қатысты өз пікіріңізді білдіріңіз.</p> <p>3. Г.Тардтың еліктеу теориясы мен Эдвин Г. Сазерландтың дифференциалдық ассоциация теориясының негізгі идеяларын түсіндіріңіз. «Әлеуметтік орта адамның девиантты мінез-құлқының қалыптасуына әсер етеді» деген тұжырыммен келісесіз бе? Әлеуметтанулық сұрау негізінде алынған келесідей қорытындыны дәлелдеңіз немесе жоққа шығарыңыз: «Жоғары сыныпта қатарластар ішімдік пен нашаны қолдануға әсер етеді». (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология және т.б.).</p>	<p>4</p>
--	---	---	----------

ҚЫЛМЫС.			
8-апта: Дін, мәдениет және қоғам			
<p>Д і н : негізгі түсінікте р. Дінді өлеумет танулық талдау. Өлеумет т і к бірлік. Дін және өлеумет т і к теңсіздік . Мәдени е т элемент т е р і . Мәдени ет және өркение т : ұғымдар д ы ң мазмұн ы мен а р а - қатынас ы Мәдени е т ө л е у м е т т а н у л ы қ өлеумет тануы. Мәдени көптүрлі л і к . Құндыл ы қ т а р , дәстүрл е р м е н ғұрыпта р Қоғамды қ сананың жаһанда н у ы , ұлттық к о д , менталд ы л ы қ п е н дүниета н ы м : сәйкесті к парамет р л е р і . Ұлттық бірегейл і к п е н мәдениет</p>	<p>Дін феномені: мәдени және өлеуметтанулық перспектива</p>	<p>1. Мәдениет элементтерін атаңыз және сипаттаңыз – тіл, құндылықтар, нормалар, дәстүрлер және т.б.</p> <p>2. Өлеуметтік институт ретінде діннің қызметтерін анықтаңыз. Қоғам мен дін арасында қандай қарама-қайшылықтар туындайтынын айқындаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Өлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p> <p>3. Мәдени конвергенция мен мәдени империализм идеяларының мазмұнын ашыңыз. (Ритцер Дж., Степницки Дж. Өлеуметтану теориясы, Ритцер Дж. Современные социологические теории).</p>	

Т Ұлттық бірегейл і к т і сақтау.			
---	--	--	--

9-апта: Этнос және ұлт әлеуметтануы

<p>Әлеумет тік - этникал ы қ қауымда стықтар. Этникал ы қ жүйелер . Этнос, халық, ұлт. Этникал ы қ бірегейл і к Ұлттық бірегейл ік. Ұлт- мемлеке т Этникал ы қ топтар мен олардың өзара тіршілік етуі. Этникал ы қ мүдделе р мен эникаар алық қарым- қатынас. Этникаа ралық және конфесс ияралы қ келісім. Қазақста н халқы Ассамбл еясы. Қоғамды этноэле уметтан улық зерттеу.</p>	<p>Қоғамдағы этникалық топтар: әлеуметтанулық зерттеулер</p>	<p>1. «Этнос» «халық», «ұлт», «этникалық топ» ұғымдарын салыстырыңыз.</p> <p>2. Этникалық топтар арасындағы өзара байланысты сипаттаңыз. Презентация дайындаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p> <p>3. «Қазіргі қазақстандық жастардың құндылықтарын әлеуметтанулық талдау» тақырыбында эссе-талқылау жазыңыз.</p>	4
---	--	--	---

10-апта: Білім және әлеуметтік теңсіздік

--	--	--	--

<p>Жаһандық перспективадағы білім беру. Білім беру әлеуметтік институт ретінде. Ресми білім берудің қызметтері. Білім беру: әлеуметтік тап, жыныс, этникалық айырмашылықтар. Білім берудің қолжетімділігі, мәдени капитал және теңсіздік. Білім берудің әлеуметтанулық перспективалары. Білім берудің мәні мен білімді дәріптеу.</p>	<p>Әлеуметтанулық дискурстағы білім беру</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстанда тегін білім беру қолжетімділігінің артықшылықтары мен кемшіліктерін айқындау мақсатында салыстырмалы кестені құрыңыз. Топтық жұмыс (4 адамнан көп емес). 2. Білім адамның мәртебесін айқындайтын басты фактор болу себебін негізді түрде түсіндіріңіз. «Креденциализм» түсінігіне анықтама беріңіз. Негізделген мысалдар келтіріңіз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология). 3. «Білім беру және Қазақстанның үшінші жаңғыруы» эссе-негіздемесін дайындаңыз. 	
--	--	---	--

11-апта: Масс-медиа, технологиялар және қоғам

<p>Әлеуметтік жүйедегі бұқаралық ақпарат пен бұқаралық коммуникациялар. Масс-медиа қызметтері. Бұқаралық сана мен</p>	<p>Цифрлық технологиялар мен әлеуметтік өзара әрекет</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бұқаралық ақпарат пен бұқаралық коммуникация, қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар адамның күнделікті өміріне қалай әсер ететіні туралы эссе жазыңыз. 2. Топтағы коммуникацияның негізгі түрлерін ашып көрсететін схема дайындаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология). 	<p>4</p>
---	--	---	----------

<p>цифровизация. Бұқаралық коммуникациялар және әлеуметтік өзара әрекет. Қазіргі заманғы технологиялар. Технологиялық теңсіздік. Масс-медиа түрлері. Медиалық жаһандану. Масс-медиа мен технологияларды зертеудің теориялық бағыттары. Әлеуметтік қадағалау мен бақылау. Киберлаңкестік. Жекеле мәліметтерді қорғау. Масс-медиа ның жаңа стандарттарының, мотивацияның, стереотиптердің, мінез-құлқының моделінің, өмір салтының қалыптасуына әсері.</p>			
--	--	--	--

<p>Тарихи перспективадағы экономикалық даму. Экономикалық жүйелердің компаративистік талдау. Еңбек нарығы мен жұмысбастылық құрылымы. Экономиканың негізгі секторлары. Жаһандық экономика және еңбек бөлінісі: әлеуметтанулық талдау қоғамда еңбек рөлінің өзгеруі. Еңбектің жаһандық бөлінісі. Қазақстан жаһандық әлеуметтік-экономикалық жүйеде. Рационалдылық мәдениеті. Прагматизм мен жоспарлау.</p>	<p>Жаһандық экономика және еңбек бөлінісі: әлеуметтанулық талдау</p>	<p>1. Қазіргі заманғы экономикалық жүйелердің – капитализм, социализм, аралас экономика, саяси экономиканың - ерекшеліктерін талдап беріңіз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p> <p>2. «Қазіргі Қазақстан қоғамының дамуындағы прагматизмнің рөлі» тақырыбында эссе дайындаңыз.</p>	<p>4</p>
---	--	---	----------

13-апта: Денсаулық және медицина

<p>Денсаулық және медицина анықталау. Физикалық денсаулықтың зерттеу әлеуметтік эпидемиологиясы. Әлеуметтанулық бағыты. Денсаулық</p>	<p>Физикалық денсаулықтың зерттеу әлеуметтік эпидемиологиясы</p>	<p>1. Гендер, әлеуметтік топ, жыныс, этнос, жас секілді денсаулық пен аурудың әлеуметтік сипаттамаларын бағалау маңыздылығын түсіндіріңіз.</p> <p>2. Дәрігерлер мен медбикелердің әлеуметтік жағдайы мен әлеуметтік мәртебесін талқылаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология).</p>	<p>4</p>
---	--	--	----------

<p>ық және қоғам (тарихи перспективада). Халықаралық перспективадағы денсаулық сақтау. Әлеуметтік маңызды аурулар. Әлеуметтік шеттелу.</p> <p>Денсаулық сақтаудың экономикалық және әлеуметтік аспектілері. Денсаулық сақтау жүйесінің қолжетімділігі. Ғылыми медицина. Халықтың қартаюы.</p>			
---	--	--	--

14-апта: Халық, урбанизация және қоғамдық қозғалыстар

<p>Жаңғыру және урбанизация. Әлеуметтік өзгерістердің бастаулары. Халық туралы заманауи зерттеулер. Миграция</p>	<p>Қоғамдық қозғалыстар, наразылық және адамдардың ойлауы: қазіргі күйі</p>	<p>1. Қоғамдағы урбанизация үрдісі мен миграцияның өзара байланысын айқындаңыз. Мысалдар келтіре отырып, Қазақстанның ерекшелігін көрсетіңіз.</p> <p>2. Бір мемлекет мысалында демографиялық дамудың ерекшеліктерін ашыңыз. Орын алған демографиялық өзгерістер мен олардың қоғамға әсерін талқылаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология және т.б.).</p>	<p>4</p>
--	---	--	----------

<p>Я Жаһандық урбанизация. Ауылдық жердегі өмір. Қоғамдық қозғалыстардың бастаулары мен түрлері. Қоғамдық қозғалыстарға әсер ететін микро-және макро-факторлар. Қоғамдық қозғалыстың өмірлік циклы.</p>			
---	--	--	--

15-апта: Әлеуметтік өзгерістер: жаңа әлеуметтанулық пікір-таластар

<p>Әлеуметтік өзгеріс. Әлеуметтік өзгерістердің ерді зерттеудің әлеуметтанулық перспективалары. Әлеуметтік өзгерістердің негізгі құрамдас бөліктері. Гомогенизация және унификация.</p>	<p>Әлеуметтік әлемдегі өзгерістер мен оларды түсіну: әлеуметтанулық пікір-таластар</p>	<p>1. «Әлемде (соңғы жарты ғасырда) болған қоғамдық қозғалыстар: қоғамға әсер ету түрлері, себеп-салдарлық байланыстар мен қатынастар» тақырыбы бойынша индивидуалдық презентация.</p> <p>2. «Әлеуметтік өзгеріс» ұғымына анықтама беріңіз. Технологиялар мен әлеуметтік өзгерістердің өзара байланысын зерттеудің әлеуметтанулық бағыттарын салыстырыңыз: құрылымдық функционализм пен қақтығыс теориясы. Жаңа технологиялардың мүмкіндіктері мен шектеуліктерін талқылаңыз (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология және т.б.).</p> <p>3. Әлеуметтік қозғалыстарды зерттеудің негізгі әлеуметтанулық бағыттарын салыстырыңыз: құрылымдық-функционалдық бағыт, қақтығыс теориясы, символдық интеракционизм (Бринкерхоф Д., Уэйтс Р., Ортега С. Әлеуметтану негіздері, Гидденс Э. Социология және т.б.).</p>	
---	--	--	--

Ескерту: 1 академиялық кредит - 30 академиялық сағат

Барлығы: 2 академиялық кредит - 60 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Биекенов К.У., Биекенова С.К., Кенжакимова Г.А. Социология: Уч.пособие. – Алматы: Эверо,2016. – 584с.
2. Әбдірайымова Г.С. Жастар социологиясы: оқу құралы. 2-басылым. – Алматы: «Қазақ университеті», 2012. – 224б.
3. Грушин Б.А. Мнения о мире и мир мнений. М.: Праксис, ВЦИОМ, 2011.
4. Социология. Основы общей теории: учебник / Под ред. Г.В. Осипов, Л.Н. Москвичев. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Норма, 2015. - 912 с.
5. Macionis J. Society: The Basics. Pearson, 2016.
6. Дж. Ритцер, Дж. Степниcki. Әлеуметтану теориясы. – Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2018. – 856 бет.
7. Гидденс Э. Социология / При участии К. Бердсолл: Пер. с англ. Изд. 2-е, полностью перераб. и доп. М.: Едиториал УРСС, 2005. — 632 с.
8. Ритцер Дж. Современные социологические теории. 5-е изд. — СПб.: Питер, 2002. — 688 с.

Қосымша:

1. Giddens A., Sutton Ph. Sociology. Wiley Academic, 2017.
2. Abdiraıymova G.S., Burkhanova D.K. Social structure of society and middle class: textbook / Almaty: Qazaq University, 2015. – 44p.
3. Abdiraıymova G.S., Burkhanova D.K. Sociology of youth / Textbook. – Almaty: Qazaq university, 2016. – 98p.
4. Ritzer G., Stepnisky J. Sociological Theory. – Los Angeles: Sage, 2018. – 802p.
5. Гараджа В.И. Социология религии: Учебное пособие. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: ИНФРА-М, 2014. - 304с. - (Высшее образование. Бакалавриат).
6. Жаназарова З.Ж. Семья и общество. – Алматы: Қазақ университеті, 2014. – 133 с.

Саясаттану

Пәннің мазмұны	Семинарлық(практикалық) сабақтардың тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
----------------	---	--	---------------

1 -апта: Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде

<p>Қазіргі білімдер жүйесіндегі саяси ғылымның алатын орны, саясаттанудың қалыптасуы мен дамуы, оның негізгі категориялары, саясаттанудың пәні мен объектісі. Саясаттанудың негізгі парадигмалары мен мектептері.</p> <p>Саяси шынайылықты зерттеу әдістері. Саяси ғылымның ғылыми-тапнымдық, әдіснамалық және қолданбалы функциялары. Саясаттанудың прагматикалық мәні. Маманды кәсіби дайындау жүйесіндегі саясаттану.</p>	<p>Маманды кәсіби дайындау жүйесіндегі саясаттану</p>	<p>«Менің болашақ кәсіби қызметім үшін саясаттанудың маңызы» тақырыбында дәлелді эссе дайындау</p>	<p>4</p>
--	---	--	----------

2 -апта: Саяси ғылымның қалыптасуы мен дамуының негізгі кезеңдері

<p>Адамзат өркениетіндегі саяси идеялардың генезисі. Саяси ойдың қалыптасуы мен даму тарихының дәуірлік кезеңдері.</p> <p>Ежелгі дәуір ілімдеріндегі саясаттанудың элементтері (Конфуций, Платон, Аристотель). Орта ғасырдағы саяси идеялар (Августин, Аквинский, Әл-Фараби).</p> <p>Қайта өрлеу және Ағарту дәуіріндегі саяси идеялардың дамуы. Саясаттың мәні туралы. Макиавеллидің көзқарасы. Ж.Боденнің мемлекеттік билік егемендігі теориясы. Утопиялық социализм идеяларындағы мінсіз қоғамдық құрылыс. (Т.Мор, Т.Кампанелла).</p> <p>Табиғи құқық пен қоғамдық келісім теориялары Ағарту дәуірінің негізгі саяси доктриналары ретінде. Ж.-Ж.Руссоның радикалды демократизмі. И.Кант пен Г. Гегельдің концепцияларындағы мемлекет пен азаматтық</p>	<p>Қазақстандағы саяси ойдың даму тарихы</p>	<p>Саяси ойлар тарихындағы басқарудың «дұрыс» және «бұрыс» формалары бойынша презентация дайындау</p>	<p>4</p>
---	--	---	----------

<p>қоғам концепциялары. Қазақ ағартушыларының саяси көзқарастары.</p> <p>Консерватизм, либерализм, м а р к с и з м концепцияларының қалыптасуы. Қазіргі саяси ғылымның негізгі бағыттары.</p>			
<p>3 -апта: Қоғамдық өмір жүйесіндегі саясат</p>			
<p>Саясат түсінігі. Саясатты анықтаудағы негізгі әдістер. Саясат мемлекетті басқару өнері ретінде.. Саясат жария үдеріс ретінде. Саясат компромисс және консенсус ретінде. Саясат функциялары мен оның жіктелуі. Саясат құрылымы. Саясатты ұйымдастыру деңгейлері. Саясаттағы мақсаттар мен құралдар.</p> <p>Саясаттың қоғамның басқа да салаларымен өзара әрекеттестігі. Саясат және экономика. Саясат және құқық. Саясат, мораль және дін. Саясаттың әлеуметтік негіздері, саясаттың субъектілері мен объектілері. Саясаттағы объективтілік пен субъективтілік, оның қоғамдық дамудағы рөлі. Саясаттың гумандық сипаты.</p> <p>Саяси қызметтің негізгі түрлері мен бағыттары. Қ а з а қ с т а н Республикасының қоғам модернизациясы кезеңіндегі саясаты.</p>	<p>Саясаттың табиғаты: формасы, мазмұны, үдерісі</p>	<p>«Саясаттың негізгі түсініктемелеріне салыстырмалы талдау» тақырыбына 4 кесте құрастыру</p>	<p>4</p>
<p>4 -апта: Саяси билік: мәні мен жүзеге асыру механизмдері</p>			
<p>Саяси биліктің мәні, оны анықтаудағы түрлі әдістер (б и х е в и о р и с т і к , телеологиялық, жүйелік, релятивистік). Биліктің функциялары. Саяси биліктің объектісі мен субъектісі, қайнар көздері, қорлары. Биліктің деңгейлері.</p>	<p>Қазақстан Республикасындағы саяси билік институттары</p>	<p>«Биліктің қалыптасуының тәсілдері мен көздері» тақырыбына дәлелді 4 эссе жазу.</p>	<p>4</p>

<p>Билікті жүзеге асырудың түрлері мен әдістері. Саяси және мемлекеттік билік. Билікті табыстау және биліктің бөлінуі. Саяси биліктің легитимділігі және оның көздері.</p> <p>Егеменді Қазақстандағы мемлекеттік билік. Негізгі институттар мен билік тиімділігінің критерийлері.</p>			
<p>5- апта: Саяси элиталар және саяси көшбасшылық</p>			
<p>Элиталардың негізгі теориялары: Г.Моска мен В.Паретоның элитаның классикалық теориялары, демократиялық элитизм (М.Вебер) мен элита плюрализмі (Г.Лейпхарт, Р.Даль) концепциялары.</p> <p>Саяси элита түсінігі. Қоғамға әсер ету көздері бойынша саяси элиталардың жіктелуі: (мұрагерлік, құндылықтық, биліктік, функционалдық), қалыптасу тәртібі бойынша (ашық және жабық). Элиталардың айналымы заңы. Саяси элитаның құрылымы (жоғарғы және орта). Саяси элиталарды таңдау жүйелері. Қазақстан Республикасындағы саяси элиталардың қалыптасу ерекшеліктері.</p> <p>Саяси көшбасшылық түсінігі мен табиғаты, оның әлеуметтік функциялары. Саяси көшбасшылықтың қазіргі теориялары. Саяси көшбасшылықтың жіктелуі. Саяси көшбасшылықтың сипатын айқындайтын факторлар. Саяси көшбасшылықтың дамуындағы жаңа үрдістер.</p>	<p>Басқарушы элита мен саяси көшбасшылық биліктің әлеуметтік субъектілері ретінде</p>	<p>Кейс-стади – саяси көшбасшылықтың жіктелуі. Саяси көшбасшылықтың типін айқындау және өз таңдауын дәлелдеу.</p>	<p>4</p>
<p>6- апта: Қоғамның саяси жүйесі</p>			
<p>Саяси жүйе түсінігі. Саяси жүйенің құрылымы мен элементтері. Институционалдық, идеологиялық, коммуникативтік,</p>	<p>Саяси жүйенің қызмет ету механизмі</p>	<p>ҚР стратегиялық құжаттарын зерттеу негізінде) «Қазақстанның саяси жүйесінің даму келешегі» тақырыбына жоба дайындау</p>	<p>4</p>

<p>нормативтік және мәдени жүйешіктер арқылы саяси жүйенің құрылымына талдау (Т. Парсонс, Д. Истон, Г. Алмонд және т.б.). саяси жүйелердің типологиясы</p> <p>Саяси жүйенің тиімділігі. Саяси тұрақтылық пен саяси тәртіп, саяси тұрақтылықтың түрлері. Саяси тәуекелдіктің факторлары. Қазақстан Республикасының саяси жүйесі.</p>			
---	--	--	--

7- апта: Мемлекет және азаматтық қоғам

<p>Мемлекет қоғамның саяси жүйесінің негізгі институты ретінде. Мемлекеттің пайда болу теориялары мен к о н ц е п ц и я л а р ы . Мемлекеттің белгілері мен құрылымы. Мемлекеттік құрылыс және басқару формалары. Мемлекеттің функциялары, олардың қазіргі заман жағдайындағы трансформациясы. Қазіргі заманғы тәуекелдер жағдайындағы саяси бағытты әзірлеу. Мемлекет - Қазақстан Республикасы. Қазіргі заманғы Қазақстандағы демократиялық мемлекеттіліктің қалыптасуы мен дамуы.</p> <p>Құқықтық және әлеуметтік мемлекет: мәні мен принциптері. Егеменді мемлекет Қазақстан Республикасының Конституциясы. Әлеуметтік мемлекеттің қалыптасу шарттары.</p> <p>Азаматтық қоғам: мәні, құрылымы, функциялары. Азаматтық қоғамның негізгі концепциялары. Азаматтық қоғам қызметінің бағыттары. Қазақстан Республикасындағы азаматтық қоғамның даму келешегі</p>	<p>Құқықтық мемлекет пен азаматтық қоғамның қалыптасуы</p>	<p>«Қазақстан Республикасында құқықтық және әлеуметтік мемлекеттің қалыптасуы» тақырыбында дәлелді эссе жазу</p>	<p>4</p>
---	--	--	----------

8 -апта: Саяси режимдер

--	--	--	--

<p>Саяси режим түсінігі мен түрлері. Тоталитаризм тарихи және саяси феномен ретінде және оның ерекшеліктері. Авторитарлық саяси режим және оның формалары. Демократияның негізгі теориялары мен модельдері. Демократияның қазіргі формалары. Демократиялық принциптер мен шаралар.</p> <p>Қазіргі уақыттағы саяси режимдер: батыстағы полиархиялар, жаңа демократиялар, шығыстық-азиялық режимдер, исламдық режим, әскери режимдер.</p> <p>Қазақстандағы саяси режим, оның дамуы. Қазақстан Республикасы саяси жүйесінің демократиялану үдерісі.</p>	<p>Қазіргі әлемдегі саяси режимдер және олардың мемлекеттің саяси жүйесімен байланысы</p>	<p>Саяси режимдердің жіктелуі. Кейс-стади. Саяси режим типін анықтау және өз таңдауын дәлелдеу.</p>	<p>4</p>
<p>9 -апта: Сайлау жүйелері және сайлау</p>			
<p>Сайлау демократияның міндетті шарты ретінде. Сайлау жүйелерінің мәні мен сайлау жүйелерінің негізгі түрлері. Сайлау жүйелерінің қазіргі концепциялары. Мажоритарлы сайлау жүйесі, оның түрлері мен модификациясы. Пропорционалды сайлау жүйесі, оның түрлі елдердегі ерекшеліктері. Аралас сайлау жүйелері. Көпсатылы сайлау. Сайлау шаралары мен салау кампаниялары.</p> <p>Қ а з а қ с т а н Республикасындағы сайлау туралы заңнама. Қазіргі Қазақстанның сайлау жүйесі, оны жетілдірудің жолдары мен бағыттары. ҚР электоралдық үдерістің ерекшеліктері.</p>	<p>Қазіргі сайлау жүйелері және олардың ерекшеліктері</p>	<p>«Қазақстан Республикасындағы жастардың электоралдық белсендігін арттыру жолдары» тақырыбында жоба дайындау</p>	<p>4</p>
<p>10 -апта: Саяси партиялар, партиялық жүйелер және қоғамдық-саяси қозғалыстар</p>			
<p>Саяси партиялар: түсінігі,</p>	<p>Саяси партиялар және партиялық жүйелер,</p>	<p>Қазақстан Республикасындағы саяси</p>	<p>4</p>

<p>мәні, белгілері мен қызметтері. Саяси партиялардың типологиясы. Биліктің қатынастар жүйесіндегі саяси партиялар. Партиялық жүйелер, олардың классификациясы. Партиялық жүйенің қазақстандық үлгісі.</p> <p>Қоғамның саяси өмірінде қоғамдық - саяси қозғалыстар мен бірлестіктердің пайда болуы және эволюциясы. Қазақстандық қоғамның саяси өміріндегі қоғамдық қозғалыстардың алатын орны мен рөлі.</p> <p>Лоббизм. Мүдде топтары: түсінігі, қызметтері, типологиясы. Саясаттағы қысым топтар.</p>	<p>қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар; қызмет ету ерекшеліктері</p>	<p>партиялар бағдарламаларының күшті және әлсіз жақтарына кейс-стади - талдау</p>	
<p>11 -апта: Саяси мәдениет пен мінез-құлық</p>			
<p>Саяси мәдениеттің түсінігі, мәні, құрылымдық компоненттері мен қызметтері. Саяси мәдениет құрылымындағы саяси дәстүр, саяси миф, саяси стереотип, саяси символика. Саяси мәдениеттің деңгейлері: дүниетанымдық, азаматтық, саяси. Қоғамның саяси мәдениеті мен саяси субмәдениеттердің арақатынасы.</p> <p>Саяси мәдениет типологиясының критерийлері. Саяси мәдениеттің негізгі үлгілері. Саяси мәдениеттердің батыстық және шығыстық типтерінің ерекшеліктері.</p> <p>Қ а з а қ с т а н Республикасындағы саяси мәдениет – қазіргі жағдайы мен даму үрдістері.</p> <p>Саяси әлеуметтену: мәні, кезеңдері, үлгілері мен факторлары. Саяси мінез-құлық пен саяси ұатысу – түсінігі, негізгі теориялары, жіктелуі.</p>	<p>Саяси мәдениет, саяси мінез-құлық және саяси қатысу.</p>	<p>Саяси мәдениеттің үлгілері (таңдау бойынша) туралы талдаулық анықтама дайындау</p>	<p>4</p>

12 -апта: Саяси сана мен саяси идеология

Саяси сана: түсінігі, функциялары, формалары мен деңгейлері. Қоғам мен саясаттағы идеологияның пайда болуы, алатын орны мен рөлі.

Саяси идеологияның анықтаудағы түрлі әдістер. Саяси идеологияның мәні мен белгіленуі. Қазіргі негізгі саяси идеологиялар: либерализм, консерватизм, марксистік дәстүр мен халықаралық социал-демократия.

Қ а з а қ с т а н Республикасындағы сана мен ойлаудың жаңа үлгісінің стратегиясы, қоғамдық сана модернизациясы. Ұлттық «Мен» және ұлттық бірегейліктің ішкі өзегін сақтау. Қазіргі заманғы модернизация үлгілерінің қатерлері. Ұлттық рухты сақтау және Қазақстан Республикасының болашақ дамуының ұлттық үлгісін құру.

Сана мен ойлаудың жаңа үлгісін өзірлеу; олардың Қазақстан Республикасында жүзеге асуының негізгі стратегиялары мен бағыттары

«Рухани-жаңғыру Қазақстан Республикасындағы сана мен ойлаудың жаңа моделінің стратегиясы» тақырыбында жоба-презентация жасау

13- апта: Саяси даму және модернизация

Саяси даму және оның критерийлері. Саяси модернизация түсінігі. Саяси модернизацияның мақсаты, оның негізгі сипаттары. Саяси модернизацияның кезеңдері мен факторлары. Модернизациялық үдерістегі дәстүрдің рөлі. Қ а з а қ с т а н Республикасының саяси модернизациясы. Ұлт жоспары – бес институционалдық реформаларды жүзеге асырудағы 100 нақты қадам. 5 президенттік реформа: кәсіби мемлекеттік аппарат құру, заңның үстемдігін қамтамасыз ету, индустрияландыру және экономикалық өсім, біртектілік пен бірлік, есеп

Қазақстан Республикасының тұрақты дамуын қамтамасыз ететін стратегиялары мен модернизация бағдарламалары

«Саяси модернизацияның үлгілерін таңдау шарттары мен негізгі факторлары» (таңдау бойынша бір мемлекеттің мысалында) тақырыбында дәлелді эссе жазу

<p>беретін мемлекетті қалыптастыру.</p> <p>«Қазақстан - 2050 Стратегиясы» Қазақстан Республикасының саяси бағыты ретінде. Күшті мемлекет және Қазақстанның әлемнің ең дамыған отыз мемлекеті қатарына енуі.</p>			
<p>14- апта: Саяси шиеленістер мен дағдарыстар</p>			
<p>Шиеленіс әлеуметтік құбылыс ретінде. Саяси шиеленістер, олардың мәні, конструктивті және деструктивті қызметтері. Саяси шиеленістер мен дағдарыстардың типологиясы.</p> <p>Саяси шиеленістердің динамикасы. Саяси шиеленістерді шешу түрлері мен жолдары. Қазақстандағы әлеуметтік-саяси шиеленістердің алдына алу технологиялары. Қазіргі жағдайдағы саяси дағдарыстан шығу тәсілдері.</p> <p>Этносаяси шиеленістер. Этносаралық келісімнің қазақстандық үлгісі.</p>	<p>Саяси шиеленістер мен дағдарыстарды шешудің мәні, түрлері мен жолдары</p>	<p>Саяси шиеленісті реттеу бойынша жол картасын дайындау -Кейс-стади</p>	<p>4</p>
<p>15 -апта: Әлемдік саясат және қазіргі халықаралық қатынастар</p>			
<p>Әлемдік саясат және әлемдік саяси үдеріс. Халықаралық қатынастар түсінігі және негізгі субъектілері. Халықаралық қатынастар теориясындағы теориялық әдістер мен негізгі дәстүрлі мектептер.</p> <p>Қазіргі халықаралық тәртіптің тарихи типтері мен ерекшеліктері. Халықаралық қатынастар жүйелерінің типологиясы мен олардың қызмет етуінің құрылымдық заңдылықтары.</p> <p>Қазіргі халықаралық қатынастардың дамуының</p>	<p>Жаһандану және қазіргі жаһандық қауіп қатерлер</p>	<p>«Қазіргі халықаралық қатынастар жүйесіндегі Қазақстанның рөлі» тақырыбында бағдарлама презентация жасау</p>	<p>4</p>

<p>негізгі үрдістері. Өлемдік саяси үдерістердің жаһандануы мен қазіргі жаһандық қауіп қатерлер.</p> <p>Қазіргі халықаралық қатынастар жүйесіндегі Қазақстан. Қазақстан сыртқы саясатының басымдық бағыттары – ұлттық мүдделерді ілгерілету мен аймақтық және жаһандық қауіпсіздікті күшейту.</p>			
---	--	--	--

Ескерту: 1 академиялық кредит - 30 академиялық сағат

Барлығы: 2 академиялық кредит- 60 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Назарбаев Н.Ә. Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. 2014 жылғы 17 қаңтар
2. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. 31 қаңтар 2017
3. Назарбаев Н.Ә. Мемлекет басшысының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» 12 сәуір 2017
4. Абсаттаров Р.Б. Саясаттану негіздері. – 2 т.- Алматы: Қарасай, 2011.
5. Heywood A. Politics. - N.-Y.: Palgrave Macmillan, 2013.
6. Мұсатаев С.Ш. Саяси билік: Оқу құралы. Алматы: Қазақ университеті. – 2014
7. Өлемдік саясаттану антологиясы. "Мәдени мұра" мемлекеттік бағдарламасы. – Алматы: Қазақстан. – 2005-2009. - Т. 1-9
8. Казахстанский путь - 2050. -3 т./ Под ред. Султанова Б.К. – Алматы: КИСИ, 2014.

Қосымша:

1. Бәйділінов Л.Ә. Теориялық саясаттану. – Алматы, 2005.
2. Булуктаев Ю.О. Политический режим и посткоммунистическая трансформация: теория, методология, практика.- Алматы, 2008.
3. Казахстанская политологическая энциклопедия / Под ред. Т.Т.Мустафина. - Алматы, 1998.
4. Управление рисками в сфере внутренней политики Республики Казахстан/ Под. ред. Шаукеновой З.К. - Алматы, 2014.
5. Чеботарёв А.Е. Политическая мысль суверенного Казахстана: динамика, идеи, оценки. Алматы: ИМЭП при Фонде Первого Президента, 2015.

Мәдениеттану

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтар тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
---	----------------	--	--	---------------

1-апта: Мәдениет морфологиясы

1	<p>Мәдениет түсінігінің қалыптасу тарихы: мәдениеттің мәнін және қызметін анықтау ыңғайларының көптүрлілігі.</p> <p>Мәдениеттің аксиологиялық, өркениеттік, құрылымдық, антропологиялық, экономикалық түсіндіру.</p> <p>Теориялық ыңғайлардың шолу: Ф. Боас, Л. Уайт, З. Фрейд, К. Леви-Стросс, К. Маркс, Э. Тайлор, О. Шпенглер, А. Тойнби, Л. Гумилев, П. Сорокин</p>	<p>Мәдениет және оның адамның өмірі мен қызметіндегі орны мен рөлі.</p> <p>Мәдениет мәні туралы білімнің, мәдениет морфологиясы мен анатомиясының мәдениет туралы ғылым үшін мәнін ашып көрсету.</p> <p>Мәдениеттің мағынасы, қызметтері мен морфологиясын анықтауға ыңғайлардың көптігінің мәнін бағалау</p>	<p>«Мәдениет рәміздері және олардың мәдени коммуникациядағы рөлі мен маңызы» тақырыбы бойынша жобалық зерттеу, қорытындыларды презентациялау.</p>	4
---	---	---	---	---

, С.
Хантинг
т о н
ж ә н е
т.б.

Ғылыми
п ә н
ретіндегі
мәдени
т т а н у
тарихы:
теориял
ы қ
ыңғайла
р
генезісі,
і р г е л і
ж ә н е
қолданб
а л ы
мәдени
т т а н у,
мәдени
т т і
зерттеу
д і ң
пәнарал
ы қ
сипаты,
мәдени
т
филосо
фиясы,
теорияс
ы м е н
әлеумет
тануы,
мәдени
ж ә н е
әлеумет
т і қ
антропо
логия,
мәдени
т
тарихы.
Мәдени
е т
зерттеу
леріндегі
і
жаһанд
ы қ ,
глокаль
ды және
жергілікт
і қ
ыңғайла
р.

Мәдени
е т
морфол
огиясы:
мәдени
т т і ң
кеңістігі
м е н

уақыты,
мәдени
т т і ң
негізгі
бөлшект
ері мен
паттерн
д е р і .
Мәдени
е т к е
диахрон
ды және
синхрон
д ы
ыңғайла
р .
Мәдени
е т
кеңістігін
і ң
ерекшел
і г і .
Архаика
л ы қ
мәдени
т т і ң
негізгі
өлшемд
ері мен
отырық
ш ы
ж ә н е
көшпелі
мәдени
т т е р
арасынд
а ғ ы
бөлінгіш
т і к
(дихото
миялар).
Материа
л д ы қ
ж ә н е
рухани
мәдени
т .
Мәдени
формал
ар мен
артефак
тілердің
олардың
өлеумет
т і к ,
тарихи,
географ
и я л ы қ
бөлінуін
е қарай
өзгеруі.

Мәдени
е т
типолог
и я с ы :
мәдени
т типі
түсінігі,
мәдени

	<p>ттердің тарихи типологиясы, сызықтық және жергілікті ыңғай. құрылымдар. Мәдениет формаларының көптүрлілігі. Еуроорталықтық және мәдениеттер типологиясы: оң және теріс тұстары. Шығыс және батыс. Солтүстік және оңтүстік. Мәдениет және өркениет.</p>		
--	---	--	--

2-апта: Мәдениет тілі

2	<p>Мәдениет белгілер мен мәндер әлемі ретінде. Мәдениетті ақпараттық-семиотикалық түсіну. Мәдениет артефактілер әлемі ретінде. Мәдениет мағыналар әлемі ретінде. Мағыналардың түрлері. Мәдениет белгілер әлемі ретінде. Мәдениеттің белгілер әлемі типологиясы. Белгілер мен белгілер жүйесінің негізгі типтері. Табиғи белгілер. Қызметтік белгілер. Иконалық белгілер.</p> <p>Вербалды-белгілік жүйелер – табиғи шынайы тілдер. Тіл – қарым-қатынас және мәдениетті тарату тәсілі ретінде. Тіл және ойлау. Тілдің когнитивті қызметтері. Сепир-Уорф гипотезасы. Мәдениет тілі түсінігі. Мәдениет тілі мәдениет болмысының тәсілі ретінде. Әлемнің тілдік бейнесі. Мәдениет тілі белгілер жүйесі ретінде. Мәдениет тілі семиотикалық жүйе ретінде. Жасанды тілдер және олардың мәдениет дамуындағы рөлі. Сандық мәдениет тілі. Тілдердің әлеуметтік-мәдени дифференциациясы</p>	<p>Мәдениет морфологиясы мен анатомиясы: олардың мәдениет конфигурациясын зерттеудегі рөлі.</p> <p>1.</p>	<p>Салыстырмалы таблица – талдау жасау техникасы ретінде</p> <p>(С.Хантингтонның «Өркениеттер қақтығысы» жұмысы негізінде). «Мәдениет интеграциясы мен локализациясы» мәселесін талдау үшін салыстырмалы таблицаны қолдану.</p> <p>Нақты мысалдар негізінде мәдениет рәміздерінің әртүрлі түрлерін қарастыру (мифтік рәміздер,</p>	4
---	--	---	--	---

	<p>(бөлінуі).</p> <p>Қазақ тілі және оның тұлғаның мәдени-этникалық бірегейленуіндегі рөлі. Қазақ тілінің мәдени кеңістігі. Қазақ тілінің коммуникативтік қызметтері. Жалпы қабылданған тілдік нормалар. Ұлттың мәдени кодының сақталуындағы қазақ тілінің рөлі.</p>		<p>діни рәміздер, өнердегі рәміздер, саясаттағы рәміздер және т.б.)</p>	
3-апта. Мәдениет семиотикасы				
3	<p>Мәдениетті зерттеулерге құрылымдық, семиотикалық ыңғайлар. Мәдениеттің мәтіндік концепциялары: Р. Барт, Ю. Кристева. Мәдениеттің семиотикалық концепциялары: Ф. Соссюр, Ю.Лотман, Э. Кассирер, О. Сулейменов.</p> <p>Мәдени код. Мәдени код түсінігі. Ұлттық мәдениеттің мәдени кодының қайталанбайтындығы. Мәдениет этосы. Этос және мәдениет коды. Жаһандық мәдени код типтері: жазуға дейінгі (дәстүрлі), жазбаша (кітаптық) және экрандық, сандық. Бұқаралық мәдениет коды. Қазақтың дәстүрлі мәдениетінің коды. Қазақстандық мәдениет коды.</p> <p>Конвенционалды белгілер. Мәдениет рәмізі түсінігі. Мәдениеттің негізгі рәміздері. Мәдениеттің рәміздері мен архетиптері. Сақ және скиф мәдениетінің рәміздері. Материалдық мәдениеттегі ғұндардың рәміздері мен белгілері. Қазақ және түркі мәдениеттің рәміздері мен архетиптері. Заманауи қазақстандық мәдениет рәміздері.</p> <p>Миф рәміздері. Антикалық мифтер рәміздері. Шығыс мифтері рәміздері. Сақ мәдениеті мен мифтері рәміздері. Түркі мифтері рәміздері. Қазақ мифтері рәміздері.</p> <p>Дін рәміздері. Зороастризм рәміздері. Тәңіршілдік рәміздері. Буддизм рәміздері. Индуизм рәміздері. Иудаизм рәміздері. Христиандық рәміздері. Ислам рәміздері.</p> <p>Өнердегі рәміз. Көркем өнер рәміздері. Сәулет өнеріндегі рәміздер. Музыкадағы рәміздер. Би және балет рәміздері.</p>	<p>Мәдениет және өркениет: өзара байланысы мен ерекшелігі.</p> <p>Мәдениеттің негізгі типтерінің негізгі өлшемдерін салыстыру (архаикалық, отырықшы, индустриалды мәдениет өлшемдері).</p>	3	

	<p>Саясаттағы рәміздер. Мемлекеттік-саяси рәміздер. Қазақстан Республикасының мемлекеттік-саяси рәміздері.</p> <p>Ғылым мен техниканың негізгі рәміздері.</p>			
4-апта. Мәдениет анатомиясы				
4	<p>Мәдениет кеңістігі. Мәдениеттің үшөлшемді моделі. Мәдени формалар. Мәдени кеңістік құрылымы: парадигмалар, мәдениеттің бет-бейнесі, мәдени сценарийлер. Белдеулік мәдени формалар: когнитивті парадигмалар, құндылықтық парадигмалар, реттеуші парадигмалар.</p> <p>Мәдениет формалары: миф, өнер, дін, мораль, философия, құқық, саясат, ғылым, техника.</p> <p>Рухани мәдениет. Рухани мәдениет типтері.</p> <p>Мифология: мифтердің мәні мен типтері, мифтердің сипатты белгілері, мифологиялық ойлау логикасы, мифтің қызметтері, заманауи мифология.</p> <p>Дін мәдениеттің қасиетті формасы ретінде. Дін. Діннің негізгі бөлшектері. Діннің қызметтері. Діни наным-сенімдердің алғашқы формалары: анимизм, фетишизм, тотемизм, пантеизм, деизм, монотеизм. Буддизм. Христиандық. Ислам. Діннің қоғамдағы мәдени өмір формаларына әсері. Қасиетті (сакральды) мәдениет. Қазақ халқының қасиетті (сакральды) мәдениеті.</p> <p>Өнер генезисі. Өнер антропогенез факторы ретінде. Өнер қызметтері. Өнер мәдениет айнасы ретінде. Өнер және көркем мәдениет.</p> <p>Өлеуметтік мәдениет. Өлеуметтік мәдениет құрылымы. «Адамгершілік», «мораль», «этика» түсініктері. Адамгершіліктің қалыптасуы рухани мәдениет дамуының мәселесі ретінде. Мораль қызметтері. Моральдық түрткі механизмдері. Адамгершілік мәдениет қарама-қайшылықтары,</p>	<p>Мәдениеттің көшпелілік типтері: мәдени мәліметтерді кодтаудың формалары мен тәсілдері.</p>	<p>«Қазақстанның көшпелілік мәдениеті – қазақ халқының мәдени мұрасының маңызды бөлігі ретінде» тақырыбында сараптамалық эссе.</p>	4

	<p>Әлеуметтік-мәдени құндылықтар жүйесіндегі құқық. Құқық және мораль. Құқықтың қызметтері. Құқықтық мәдениет. Биліктің құқықтық мәдениеті. Заң шығарудың мәдениеті. Халықтың құқықтық мәдениеті.</p> <p>Саяси мәдениет. Саяси мәдениет қызметтері. Саяси мәдениет типтері. Мәдениеттегі саясаттың орны.</p> <p>Технологиялық мәдениет. Технология мәдени феномен ретінде. Технологиялық мәдениеттің қалыптасуы мен дамуы. Технологиялық мәдениет ерекшеліктері. Техниканың мәні. Техника: техника әлемі, табиғат, адам. Мәдениет кеңістігіндегі техника әлемі: техника мәдени ортаны жасақтау құралы ретінде, техника мәдениеттің әлеуметтік тапсырысқа жауабы ретінде, техника мәдениет құралы ретінде, техника мәдениеттің белгілік жүйесі ретінде. Мәдениеттегі техниканың бейнесі. Мәдениет тарихындағы техниканың түрлері. Техникалық прогресс болашағы.</p> <p>Инженерия. Инженерлік қызмет ерекшелігі. Инженерлік мәдениеттің тарихи эволюциясы. Инженерлік мәдениет орны. Инженерлік мәдениет көкжиегі.</p> <p>Ғылым мәдениеттің жаңа құбылысы (феномені) ретінде. Ғылым әлеуметтік-мәдени институт ретінде. Ғылымның тарихи дамуының негізгі кезеңдері. Ғылымның әлеуметтік-мәдени бағдарлары: ақиқат пен пайда, автономия және әлеуметтік бақылау, нейтрализм және әлеуметтік жауапкершілік, ғылым коммерциализациясы (оң және теріс жақтары). Ғылымның этикалық императиві.</p> <p>Қызметтің мәдени сценарийлері. Мәдени сценарийлердің көптүрлілігі. Еңбек мәдениеті. Оқу мәдениеті. Мәдениет және білім. Ойын мәдениеті. Мәдениеттегі ойындық сценарийлер. Бос уақыт мәдениеті. Мәдениет және қарым-қатынас. Қарым-қатынас түрлері. Этикет.</p>			
5-апта. Қазақстан көшпелілерінің мәдениеті				
5	Ежелгі Қазақстан аумағындағы архаикалық мәдениет: материалдық	Сақ, массагет, ғұн, үйсін және қаңлылардың мәдени мұрасы және		3

	<p>мәдениет ескерткіштері. Материалдық («технологиялық») мәдениеттің негізгі жетістіктері. Ежелгі әлемнің техникалық жетістіктерінің негізгі ескерткіштері.</p> <p>Көшпелілік (номадизм) мәдениет типі ретінде. Көшпелілік (номадизм) концепциялары. Көшпелілік мәдениет типологиясы. Көшпелілік түрлері мен жіктеу (көшпелілер мәдениеті).</p> <p>Еуразиялық кеңістік көшпелілері мәдениетінің негізгі белгілері. Қазақстан аумағындағы ежелгі тайпалар мәдениеті: салт-дәстүрлері, культтері, наным-сенімдері. Сақ, скифтердің ұлы көшпелілік өркениеттері. Сақ, скиф, массагет, ғұндардың көшпелілік мәдениеті. Салт-дәстүрлері. Аңызға айналған кейіпкерлердің бейнелері. Сақ, массагет, скиф, сарматтар өнері: қару-жарақтық, сәндік-қолданбалы, мүсін, сәулет өнері. Сақ, массагет, скифтердің жауынгерлік өнері. «Шу-батыр» поэмасы. Жазуы. Сақтар мен массагеттердің мәдени құндылықтары. Көшпелілік мәдениеттегі кеңістік пен уақыт. Табиғат ескерткіштері мен сақ, массагет, скиф, сармат, ғұндардың материалдық мәдениет ескерткіштері. Орталық Азия (Қазақстан) көшпелілерінің негізгі мәдени және техникалық жетістіктері. Сақ ойшылдары (Токсарид, Анахарсис). Сақ өркениетінің ежелгі грек, ежелгі үнділік және ежелгі қытайлық өркениетпен мәдени өзара әрекеті. Сақ, массагет, сарматтардың көне қалалары. Сақ, массагет, скиф, ғұн, сарматтардың қасиетті (сакральды) мәдениеті.</p>	<p>олардың түркі халықтарының мәдени мұрасының қалыптасуындағы рөлі.</p>		
6-апта. Арғытүркілердің мәдени мұрасы				
6	<p>Ғұндардың көшпелілік мәдениеті. Ғұндардың мифтері мен діни наным-сенімдері. Қазақстандағы көшпелілік мәдениет дамуының ғұндық кезеңі. Ғұн жазуы (әліпби, ғұндардың руна жазуы). Ғұн батырлары Еділ (Атилла). Атилла туралы поэма («Атилланың Галлияға бірінші жорығы»). «Эдда» скандинав эпосындағы Атилла бейнесі («Атли туралы сөз»). «Нибелунгтар туралы сөз». Испан трагедиясындағы XVI ғасырдағы драматург Кристобала Вируестің Еділ батыр (Атилла) бейнесі – «Қаһарлы Атилла», Ц. Вернердің романтикалық драмасы</p>	<p>Сақ-массагет, скиф мәдениетінің антика әлемі мәдениетімен мәдени өзара әрекеті мен бір-біріне әсері</p> <p>Нақты мысал келтіре отырып, еуразиялық кеңістіктегі ежелгі мәдениеттер, Қазақстанды мекендегендердің мәдени мұрасы мен жетістіктері туралы білімді көрсету.</p>	<p>«Ұлы Жібек жолы халықтарының мәдениетаралық коммуникациясындағы Қазақстан түркілері» тақырыбында реферат</p>	4

«Аттила, ғұндар патшасы». Фольфанг Франк операсы «Аттила, ғұндар патшасы». Джузеппе Верди операсы «Аттила». Ағылшын ақыны Герберттің «Аттила» поэмасы. Француз ғалымы А. Тиерридің «Аттила тарихы» еңбегі. А. Соловьевтың «Аттила қазынасы» жұмысы. М. Султанбековтың «Аттила» пьесасы. С. Өтенияздың «Аттила» ғылыми зерттеуі.

Ғұндардың өнері. Ғұндардың аңдық стилі.

Көшпелі мәдениет дамуындағы прототүркі кезеңі. Энкида – прототүркілердің даңқты кейіпкері («Гильгамеш» поэмасы). Прототүркілердің өмірі мен тұрмысы туралы Аристей Проконнестің «Аримаспея» поэмасы. Б.д.д. I ғасырдағы прототүркілердің өмірі туралы Хань-Шижунь үйінен шыққан қытай ханшайымының «Аққудың өні».

Үйсін мен қаңлылар мәдениеті. Үйсін мен қаңлылардың құпиялары (мистерии), би өнері, музыкасы.

Ежелгі түркі өркениеті және оның ерекшеліктері. Ежелгі түркілердің космогониясы мен мифологиясы. Ата-баба культы. Тәңіршілдік. Тәңіршілдіктің құдайлар пантеоны. Ежелгі түркілердің салт-дәстүрлері мен рәсімдері. Аруақ культы. Ежелгі түркілердің руна жазуы. Ежелгі түркілердің қасиетті жазбасы «Алтын битиг» (Алтын кітап).

Қазақстан аумағын мекендейтін түркі халықтарының мәдени мұрасы. Түркі жазуы. Түркілердің көлденең жазуы. Түркі жазуының түрлері: соғдылық, брахми, манихейлік, ұйғыр. Түркі қағанатының мемлекеттік жазуы.

Руна жазуы. Руналық мәтіндер. Түркі кезеңінің мәдени ескерткіштері. Түркілердің мәдени ескерткіштері: Орхон-енисей, Ленско-Прибалтийлік, Алтай, Ертіс жағалауындағы, Шығыс-түркістандық, Орта Азиялық (жетісулық руналар, ферғандық руналар, сырдариялық руналар) және Шығыс еуропалық ескерткіштер. Орхон-Енисей эпиграфиялық шығармасы. «Күлтегін ескерткіші», «Тоныкөкке құрмет белгісі», «Білге Қағанға құрмет белгісі». Оғыз тайпаларының ескерткіштері: «Қорқыт Ата кітабы», «Оғыз-наме». Ежелгі түркі ақындары Йоллығ-тегін, Тоныкөк.

	<p>Қағаз жасау технологиясы. Түркілердің кітап баспасы. Түркі кітаптарының типтері мен формалары.</p> <p>VI-дан VIII-ші ғасырға дейінгі түркілердің наным-сенімдері: буддизм, манихейлік, христиандық (несториандық). Түркілердің аударма қызметі. «Майтрисимат» «Даналықты жетілдіру» («Праджняпарамита»), «Патшаларға нұсқаулық» («Раджвавадака»), «Абхидхармакоша» Васубандху поэмасының қолжазбасы («Білім қазынасы» X ғ.), «Трипитака» буддизмнің негізгі каноны буддалық мәтіндерді түркі тіліне аудару. Бешбалық қаласынан шыққан Шыңго Шелитутунг – буддалық сутралар «Суварнапрабхасаның» түркілік аудармашысы (Алтын жылтыр). Чисуй тудун, Пратья-шири, Кики түркі ақындары. Манихейлік әдебиет. Христиандық діни әдебиет.</p> <p>Кошо-Цайдам ескерткіштері. Далалық өркениет. Далалық өркениеттің негізгі құндылықтары.</p> <p>Ежелгі түркілік өркениеттер мен жетістіктер. Кеңістік және уақыт түсінігі. Техника және көшпелілердің ежелгі технологиялары. Түркі аймағының мәдени-тарихи байлығы – мәдени мұра ретінде. «Мәдени мұра» бағдарламасы. Мәдени ескерткіштерді, Қазақстанның ежелгі көшпелілерінің мәдени ареалы мен қалаларын сақтау мен қалпына келтіруге бағытталған мәдени саясаттың негізгі бағыттары. «Қазақстанның сакральды географиясы» бағдарламасы.</p>			
--	---	--	--	--

7-апта. Орталық Азияның ортағасырлық мәдениеті

7	<p>Жібек жолы: Қазақстан – Шығыс пен Батысты байланыстырушы ретінде. Орталық Азия аймағындағы мәдениеттер байланысы. Түркі және қазақ мәдениеті архетипіндегі ирандық компоненттер. Үнді және Орталық Азия мәдениеті сұхбаты. Үнді мәдениеті мен түркі өркениетінің өзара ықпалы. Түркі және ислам мәдениеттерінің өзара әсері мен өзара әрекеті.</p> <p>Ортағасырдағы түркі мәдениеті. Философия мен ортағасырлық ғылымның дамуы. Әл-Фараби:</p>	<p>Түркілердің мәдени мұрасы қазақ мәдениетінің қалыптасуына әсер ететін фактор ретінде</p> <p>Түркілердің әлемдік мәдениет пен өркениеттің дамуына қосқан үлесі мен ортағасырлық Ренессанстың қалыптасуындағы рөлін бағалау.</p> <p>Алдыңғы Азия, Иран, Орталық Азияның әр түрлі халықтарының исламдық мәдениеттің қалыптасуына қосқан үлесін шынайы түрде бағалау.</p>	<p>«Түркілік Қайта Өрлеу және оның әлемдік мәдениет мұрасындағы о р н ы » тақырыбында сараптамалық эссе</p>	4
---	---	--	---	---

	<p>философиялық, әлеуметтік-этникалық және эстетикалық көзқарастары. Ортағасыр мәдениеті мен ғылымының қалыптасуындағы әл-Фарабидің үлесі. Математиканың дамуы. Өнер, әдебиет, сәулет өнері, т е х н и к а н ы ң д а м у ы . Ортағасырлардағы Қазақстан мен Орталық Азиядағы білім.</p> <p>Ғылым мен медицина дамуы. Хорезми ұлы ортағасырлық ғалым-математик. Әбу Рейхан Бируни және Ғалам. Әбу Рейхан Бируни математик және мәдениет тарихшысы ретінде. Әбу Әли ибн Сина және оның «Емдеу ғылымдары каноны» еңбегі. Орталық Азиядағы қоғамдық және жаратылыстанулық ғылымдар. Университеттердің дамуы.</p> <p>Қазақстан аумағындағы Ұлы Жібек жолы бойындағы қалалар: Исфиджаб (Сайрам), Баласағұн, Отрар, Суяб, Тараз, Шаш (Ташкент), Шымкент. Олардың ортағасырлық Қазақстандағы мәдени өмірдің дамуындағы рөлі.</p> <p>Орталық Азиядағы қалалық мәдениеттің гүлденуі. Нишапур, Хорасан, Систан, Термез, Самарқан, Бұхара, Хорезм ғылым, білім, сәулет өнері және өнер орталықтары ретінде. Орталық Азия қалалары діни (буддизм, зороастризм, несториандылық, манихейлік және т.б.) білім беру орталығы ретінде. Орталық Азия қалаларының сәулет өнері. Орталық Азияның сарайлық мәдениеті.</p>			
--	---	--	--	--

8-апта. Түркілердің мәдени мұрасы

8	<p>Қарахан кезеңіндегі мәдениет. Қарахандар кезеңінің материалдық, қалалық мәдениеті. Түркі кезеңіндегі техниканың дамуы. Материалдық мәдениет ескерткіштері.</p> <p>Әл-Қашқари және оның түркі әдебиеті мен тілінің қалыптасуындағы рөлі. Әл-Қашқари – түркі әлемінің ақыны. Әл-Қашқаридің «Түркі сөздерінің жинағы» еңбегі.</p> <p>Жүсіп Баласағұн және оның «Құтты білік» еңбегі. Ахмед Үйгінеки, Сулеймен Бақырғани және олардың түркі мәдениетіне қосқан үлестері. Ахмед Үйгінеки – «Хибат ал(ул)-</p>	Ортағасырдағы Қазақстандағы түркі мәдениеті және оның еуропалық және исламдық мәдениетке әсері.	«Түркілердің мәдени мұрасының еуропалық және исламдық әлемге әсері» тақырыбына салыстырмалы таблица жасау.	4
---	---	---	--	---

хакайык» поэмасының авторы («Ақиқат сыйы»). Қазақстанда исламның таралуы. Ортағасырлық түркі мәдениетінің ерекшелігі: ислам және номадизм.

Моңғолдық кезең және ортағасырлық Қазақстандағы түркі халықтары мәдениетінің дамуына ықпалы. Хорезмшах билігі кезіндегі ғылымның дамуы. Медицина: Зайн әл-Дин Горганидің (Джурджани) «Хорезмшах қазынасы» кітабы. Хорезмшах кезеңіндегі әдебиет. XII ғасыр ақыны Рашид ад Дин Умари (1114-1177). Жазушы Низами Арузи Самарканди және оның «Сирек кездесетіндердің жинағы, немесе Төрт сұхбат» кітабы. Хорезмшах тұсындағы мәдени өмір (сәулет өнері, керамика).

Сопылық Қайта Өрлеу. Ахмет Яссауидің тұлғасы мен қызметі (1093-1166). «Диуани Хикмет» кітабы. Наджм ад Дин Кубра (1145-1220) және оның рухани өмір жобасы. «Құдай халқының жолы» трактаты. Сопылық ақын Нишапурлік Фарид ад-Дин Аттар (1145-1221) және оның «Құстардың әңгімесі» аллегориялық поэмасы. Самұрық құс бейнесі. Суфизм моңғол шапқыншылығына дейінгі Орталық Азиядағы қуатты діни қозғалыс ретінде. Түркілердің мәдени құндылықтары мен дүниетанымына суфизмнің әсері. Ағартушылық жетістіктерінің жоғалуы.

Моңғол шапқыншылығы мәдени апат ретінде. Моңғол билігі кезіндегі суфизмнің дамуы. Бахауддин Накшбанд (1318-1389) жаңа діни қозғалыстың негізін салушы ретінде. Суфизмнің накшбандия орденінің ислам әлемінің рухани өміріне әсері. Суфизм музыкасы мен поэзиясы.

Алтын Орда кезеңінің мәдениеті. Материалдық және рухани мәдениет. Рухани құндылықтар. Өнер. Діни наным-сенімдер. Салт-дәстүрлер. Алтын Орданың негізгі технологиялық жетістіктері.

Ақсақ Темір кезеңіндегі мәдениет. Ақсақ Темірдің (1336-1405) билігі кезіндегі Орта Азиядағы мәдени және ғылыми өмірдің қайта жандануы. Сәулет өнері. Шахрисабздағы Ақсарай. Самарқан орталығындағы Бибі-Ханым мешіті. Түркістандағы Қожа Ахмет Яссауи кесенесі.

Мұхаммед Тарағай билігі кезіндегі

	<p>сарайлық мәдениеттің гүлденуі. Мешіт пен медресе құрылысы. «Ислам бақтарының» жасалуы. Байсунгуренің кітап сақтау қоймасы және өнерлер орталығы. Өнер және сәулет өнері. Миниатюра. Фреска өнері.</p> <p>Ұлықбек (Мұхаммед Тарағай) астрономия ғылымының дамуы. Математиканың дамуы. Джемшид әл-Каши (1380-1429) және Әли Кушчи (1402-1474): астрономия мен математиканың дамуына қосқан үлестері. Ұлықбек обсерваториясы. «Гургандық зидж» («Астрономиялық таблицалар жинағы») жинағы – XV ғ. аспан денелері туралы беделді нұсқаулық. Ақсақ Темір кезеңіндегі білім мен ғылым. Ақсақ Темір кезеңіндегі техниканың дамуы. Сопылық поэзияның дамуы. Нуриддин Джамі (1414-1492) накшбандия орденінің ұлы сопылық ақыны. «Әулиелердің салтанатты ұлылығынан достықтың жарылуы» жинағы сопы прозасының көрсеткіші ретінде.</p> <p>Өлішер Науаи (1441-1501) – ұлы түркі ақыны. Шағатай тілінің дамуы. Камолитдин Бехзад (1450-1537) және мұсылман әлеміндегі көркем сурет стандарттарының жасалуы. 15 ғ. сәулет өнері. Тимуридтер әулетінің эстетикасы және оның Ұлы Моғол империясының мәдениетіне әсері. Ұлы Моғолдар мәдениеті. Үнді-түркі Ренессансы. Сәулет өнері, ғылым, математика, астрономияның дамуы және моғол мәдениетінің технологиялық жетістіктері.</p> <p>«Сакральды (қасиетті) Қазақстан» бағдарламасы. Түркі кезеңінің мәдени ескерткіштерін қалпына келтіру мен сақтау. Қожа Ахмет Яссауи кесенесі, Көне қала Тараз және өзге де мәдени объектілер қазақ халқының мәдени бірегейлік пен қазақтардың мәдени мұрасының құраушысы ретінде.</p>			
9-апта. Қазақ мәдениетінің қалыптасуы				
9	<p>Қазақтардың эпикалық мәдениеті. Қазақ халқының мифтері мен аңыздары. Қазақ дәстүрлі мәдениетінің қалыптасуы. Халықтық поэзия формалары. Ақын-жыраулардың музыкалық шығармашылығы. Халық ауыз шығармашылығындағы агон. Ұлы қазақ билері. Қазақ даласының шешендері. Қазақ тіліндегі тілдік</p>	<p>Түркі мәдениеті мен өркениеті және олардың Ұлы Жібек жолы халықтарының мәдениеті дамуындағы мәдени-өркениеттік рөлі.</p> <p>Исламның таралу ерекшеліктерін және оның қалыптасуының мәдени бастауларын сыни тұрғыдан бағалай</p>	-	3

	<p>этикет. Мәдени құндылықтар және батырлар этикасы. Қару-жарақты игеру шеберлігі. Қазақ сәндік-қолданбалы өнері. Қазақ дәстүрлі мәдениетінің этикалық құндылықтары. Спорттық ойындар. Қазақ халқының дәстүрлері, рәсімдері, салттары. Өмірлік кезең салттары: туылу, ер жету, өлім. Жерлеу рәсімі. Үйлену рәсімі. Халықтық мерекелер. Наурыз. Халық әндері. Дәстүрлі билер. Халықтық ойындар. Қазақтардың технологиялық жетістіктері.</p> <p>Ұлттық музей-қорық жобалары: Ботай, Сарайшық, Бозок. Бекет Ата мәдени объектісі, Ақсу Жабағлы, Көржалғын, Тамғалы мәдени рәміздер және қазақ халқының мәдени бірегейлегінің географиялық құраушысы ретінде.</p>	білу.		
--	---	-------	--	--

10-апта. XVIII ғ. – XIX ғ. соңы аралығындағы қазақ мәдениеті

10	<p>Дәстүрлі дүниетаным дағдарысы. Қазақ Ағартушылығы феномені. Ш. Уәлиханов және оның шығармашылығы. Абай ұлы қазақ ақыны және ойшылы ретінде. Шәкәрім шығармашылығы. Ы. Алтынсарин көрнекті ағартушы және педагог ретінде. Құрманғазы, Тәттімбет, Жаяу Мұса және т.б. музыкалық шығармашылығы.</p> <p>Қазақ мәдениетіндегі «Зар заман» феномені. Қазақтың қоғамдық ойы және XIX-XX ғғ. аралығында қазақ әдебиетіндегі негізгі бағыттар. Қазақ зиялыларының ірі өкілдерінің негізгі идеялары: Ө. Бөкейханов, А. Байтұрсынов, М. Дулатов, Т. Рысқұлов және т.б.</p> <p>Сакральды (қасиетті) қазақ мәдениеті. Қазақстан аумағындағы сакральды мәдениет ескерткіштері. «Мәдени мұра» бағдарламасы.</p> <p>Қазақ халқының мәдени мұрасы. XVIII-XIX ғғ. қазақ өнері мен әдебиеті. Қазақ өнерінің негізгі құндылықтары. XVIII-XIX ғғ. қазақ философиясының негізгі жетістіктері. Этникалық бірегейліктің қалыптасуы мен қазақ халқының бірігуіндегі қазақ мәдениетінің рөлі. Қазақ тілі және оның ұлттық мәдени кодын сақтаудағы рөлі.</p>	<p>Ұлы Жібек жолы халықтарының мәдениеті: Еуропа, Ресей халықтарымен мәдени өзара әрекет формаларын салыстыру және айқындау: паттерндері мен жетістіктері.</p> <p>Түркілердің әлемдік мәдениеттің дамуына қосқан үлесі мен Шығыс-Батыс сұхбатына әсерін шынайы тұрғыдан бағалау.</p> <p>Түркі халықтарының мәдениет ескерткіштерін салыстыра білу және Орталық-Азиялық және Таяу Шығыс аймақтарындағы халықтардың рухани дамуына әсерін айқындау.</p> <p>Орталық Азия қалалық мәдениетінің даму ерекшеліктерін сыни тұрғыдан бағалай білу.</p> <p>Сакральдық мәдениеттің 100 ескерткіші мен қазақ даласының мәдени мұрасына қатысты білімді көрсете білу.</p>	4	
----	--	---	---	--

11-апта. XX ғасырдағы қазақ мәдениеті

11	<p>Кеңестік кезеңдегі қазақ мәдениеті. Тоталитарлық-өкімшілік жүйе және ұлттық мәдениет. Елдің индустриализациясы. Ел индустриализациясындағы ғылыми-техникалық зиялы қауымның орны мен рөлі. Мәдени саясаттың қайшы үрдістері. Қазақстандық ғылымның, білім және мәдениет институттарының қалыптасуы мен дамуы. Қазақ зиялы қауымының қазақстандық мәдениет пен халықтың мәдени дамуындағы сабақтастықты сақтаудағы үлесі. XX ғ. Қазақстанның белгілі ғалымдары.</p> <p>Қазақ өнерінің дамуы: кескіндеме, мүсін, сәулет өнері, опера, балет, музыка, XX ғ. драматургиясы. XX ғ. белгілі опера орындаушылары. XX ғ. Қазақстан әдебиеті. XX ғ. кеңестік қазақ жазушылары. Қазақ киносының қалыптасуы мен дамуы. Кеңестік қазақ кинорежиссерлері мен киноәртістері. XX ғ. Қазақстандағы киноиндустрияның дамуы. XX ғ. Қазақстандағы гуманитарлық ғылым. Қазақ халқының руханилығын сақтау, қазақ халқының ұлттық өзіндік санасын, қазақ халқының рухани құндылықтарын қалыптастырудағы қазақ гуманитаристикасы мен зиялы қауымының рөлі. Қазақ мәдениетінің дамуындағы зиялы қауымның шығармашылық үлесі.</p>	<p>Тарихи өлшемдегі қазақ мәдениеті: қазақ халқының мәдени мұрасы.</p> <p>Қазақ халқының мәдени мұрасын сыни тұрғыдан бағалау.</p> <p>Қазақтардың мәдени мұрасын, мәдени құндылықтары мен батырлар этикасын, ақындық мұра мен өнерін, қазақтардың спорт мәдениетін бағалау.</p>		3
12-апта. Қазіргі әлемдік үдерістер аясындағы қазақ мәдениеті				
12	<p>Жаһандану және этно-аймақтық мәдениеттердің өзін-өзі бірегейлендіру мәселесі. Қазақ мәдениеті және түркі әлемі. Қазіргі Қазақстанның мультимәдени кеңістігіндегі қазақ мәдениетінің орны. Заманауи қазақ мәдениетіндегі рухани дәстүрлер мен жаңашылдық үдерістер. Әлемнің ұлттық бейнесі және мәдени репрезентация.</p> <p>Қазақстанның қазіргі өнеріндегі негізгі үрдістер мен бағыттар. Қазақ мәдениетінің іздерін (паттерн) сақтау, қазақ тілін дамыту мен оның мәдени кеңістігін кеңейту, қазақ халқының рухани құндылықтарын сақтау мен ұлықтаудағы гуманитарлық зиялы қауымның рөлі. Заманауи қазақ өнерінің негізгі жанрлары: әдебиет, кескіндеме, театр, сәулет өнері, музыка, кино, телеведение.</p> <p>Қазақстандағы заманауи бұқаралық</p>	Қазақстан мәдениеті: мәселелері мен болашағы	«XX-XXI ғғ. Батыс Еуропаның жастар субмәдениеті және олардың қазақстандық жастардың құндылықтық жүйесіне әсері» тақырыбына презентация жасау.	5

	<p>мәдениет. Қазақстандағы шоу мәдениеттің қалыптасуы мен дамуы. Қазақстанның қазіргі өнерінің дамуындағы жаңа үрдістер мен медиа-мәдениет қауіп-қатерлері.</p> <p>Қазақстандық киноның заманауи үрдістері. Заманауи қазақ киноөндірісінің даму болашағы мен мәселелері. Қазақстандық кинорежиссерлер. Қазақ киножұлдыздары. Ең жақсы қазақ киноленталары. Қазақстандағы кинофестивальдар. Мереке тойлау мәдениетінің дамуындағы қазақстандық кинофестивальдардың рөлі. Мәдениет аралық коммуникацияның дамуындағы қазақстандық кинофестивальдардың орны. Қазақстандық кинофестивальдар заманауи қазақстандық мәдениет жетістіктерін тарату алаңы ретінде. Ұлттық бірегейліктің, медиа-мәдениет парадигмасындағы қазақ халқының ұлттық дүниетанымындағы және ынтымақтастығын қалыптасуындағы мәселелер мен төзімділік ұстанымдары.</p> <p>Теледидар мәдениет феномені ретінде. Қазақстандағы заманауи теледидардың дамуы. Қазақстанның телевизиялық драматургиясы.</p> <p>Дәстүрлі қазақ және заманауи қазақ мәдениеті. Қазақ халқының мәдени коды. Қазақ ұлттық мәдени кодын сақтау мәселесі. Қазақ дәстүрлі мәдениетінің рухани құндылығы және Қазақстан жағдайындағы батыс құндылықтарының сіңіру мәселелері. Өнердің коммерциялануы. Қазақ халқының мәдени бірегейлігін сақтау мен қазіргі қазақстандықтың мәдени-рухани келбетін қалыптастыру, ұлтжандылыққа, өз Отанына, ұлттық мәдениетіне деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу, қазақ халқының рухани мұрасы, рухани құндылықтарын, қазақ халқының мәдени кодын сақтау, әлемдік мәдениет құндылықтарына қосудағы отандық өнердің рөлі.</p>			
--	--	--	--	--

13-апта. Жаһандану аясындағы қазақ мәдениеті

13	<p>Жаһандану жағдайындағы қазақ халқының мәдени мұрасын сақтау мәселесі. Қазақстан мұражайлары және олардың мәдени мұраны сақтаудағы рөлі. Қазақ халқының мәдени мұрасын таратудағы ҚР мұражайлары. Қазақ халқының мәдени-этникалық жадысын</p>	<p>Қазақ ұлтының мәдени коды.</p> <p>Мәдени және этникалық бірегейлікті сақтаудағы қазақ ұлтының мәдени кодының рөлін сараптау.</p>	<p>«Мәдени мұра» бағдарламасы және оның маңызы» тақырыбы бойынша жобалық зерттеу, нәтижелерін</p>	5
----	---	---	---	---

<p>сақтаудағы мұражайлардың рөлі. «Мәдени мұра» бағдарламасын, мұражай-қорықтар, Қазақстанның мәдени және табиғи ескерткіштер жобасын жүзеге асыру.</p> <p>Бекет-Ата мәдени объектісі, Ақсу Жабағлы, Көржалғын, Тамғалы мәдени рәміздер және қазақ халқының мәдени бірегейлегінің құраушысы ретінде.</p> <p>Қазақстан қоғамының жаңғыруы мен жаһандану жағдайындағы қазақтардың мәдени, этникалық (ұлттық), діни бірегейлігінің сақталу мәселесі. Жаңа мәдени парадигмалар мен жаңа рухани бағдарлар. Жаңа парадигмалды (көпшілікке ортақ) құндылықтық ұстанымдардың қалыптасуы: бәсекеге қабілеттілік, прагматизм, білімнің ерекше орынға ие болуы (культі). Бәсекеге қабілеттілік, прагматизм, білімнің ерекше орынға ие болуының (культі) жағымды ұстанымдарына негізделген дұрыс әрекет ету модельдері мен мәдени өзара қарым-қатынастың қалыптасуына қазақстандық мәдениеттің әсері мен рөлі. Рухани құндылықтық бағдарлар, жалған, бүлдіруші құндылықтар мен мінез-құлық және коммуникация модельдеріне қарсы Қазақстан азаматтарының жаңашылдық әрекет ету модельдерін қалыптастырудағы отандық өнер мен мәдени институттардың рөлі.</p> <p>Жастар субмәдениеті және рухани, моральдік, эстетикалық және діни құндылықтар. Білім культі, прагматизм және бәсекеге қабілеттілік, мәдени бірегейлік пен ынтымақтастық, қазіргі қазақстандық жастар арасында Отанға деген ұлтжандылықты қалыптастыру мен тәрбиелеудегі мәдени институттардың рөлі. Қазіргі қазақстандық жастар арасында оң қазақстандық руханилық пен құндылықтарды қалыптастыру, жалған және таңылған (мәдени, діни) бірегейлік формаларын жеңу.</p> <p>Қазақстанның басты мерекелері мәдени мұра ретінде. Қазақстандағы мереке мәдениетінің қалыптасуы. Мәдени паттерндер (іздер) және қазақстандық мерекелік мәдениеттің рухани құндылықтары.</p> <p>Қазіргі жағдайдағы қала мәдениетінің дамуы. Қала мәдениетінің негізгі құндылықтары. Астананың архитектуралық келбеті. Астананың</p>	<p>Көрсете білу</p>	<p>презентациялау, оларды дәлелдеу және қорғау.</p> <p>Мұражай, көрмелерге бару. Аймақтық, мәдени ескерткіштер мен көрнекті орындар бойынша сараптамалық анықтамалар мен ақпараттық материал дайындау.</p>	
---	---------------------	--	--

	қалалық мәдениетінің семиотикасы. Қазақстандағы мульти-медиа-мәдениеттің қалыптасуы мен дамуы. Мәдени, ақпараттық қауіпсіздік мәселесі.			
14-апта. Қазақстанның мәдени саясаты				
14	<p>Мәдени саясат ұстанымдары: «ҚР Мәдениет туралы заңы». Қазақстандағы мәдени реформалардың негізгі ұстанымдары.</p> <p>Қазақстандағы рухани жаңғыру үдерістерінің әлеуметтік-мәдени астарлары. Мәдени саясат модельдері мен қоғамның басты құндылықтар жүйесінің байланысы. Мәдени саясаттың қазақстандық моделі. «Мәңгілік Ел» ұлттық идеясының қалыптасуы көпұлтты және поликонфессионалды қазақстандық қоғам мен оның мәдени қорының бірігуі ретінде. Қазақстан Халқы Ассамблеясы және оның қазақстандық қоғамның мәдени шығармашылығындағы рөлі. Этника аралық және конфессияаралық келісім мәселесі. Қазақстандық өркениетті әлемдік стандарттар мен паттерндер деңгейінде ілгерілетудегі қазақстандық мәдениет, қазақстандық зиялы қауымның рөлі.</p> <p>Әлемнің ұлттық бейнесін қолдау. Заманауи қазақстандық қоғамға отандастардың мәдени бейімделу мен қосылу (интеграция) мәселесі. Жаңғыртудың екінші және үшінші толқынының жаңа қауіп-қатерлері форматында жас ұрпақтың нақты мәдени жағдайға бейімделу (инкультурация) мәселесі. Жаңа құндылықтық бағдарлардың қалыптасуы, халықтың қоғамдық санасының жаңғыруы, рационалды өркениетті дүниетанымның жаңа жүйесіне шығу. Қоғамдық сананы жаңғырудың негізгі бағыттары: бәсекеге қабілеттілік, прагматизм, білімнің ашықтығы, білімді құрметтеу (культ). Қазақ мәдениетінің мәдени және өркениеттілік бірегейлік мәселесі.</p>	<p>XX ғ. мәдениеті, медиа-мәдениет және постмодернизм мәдениеті және олардың адамның жаңа құндылықтық жүйесінің және мінез-құлық модельдерінің қалыптасуындағы рөлі.</p> <p>Нақты мысалдар арқылы бұқаралық және заманауи медиа-мәдениеттің негізгі құндылықтары мен паттерндері, постмодернизм мәдениеті сипаттамалары туралы білімді көрсету.</p>	«Ұлттың мәдени кодын сақтаудағы қазақ тілі мен қазақ мәдениетінің рөлі» тақырыбына эссе-пікірталас.	4
15-апта. «Мәдени мұра» Мемлекеттік Бағдарламасы				
15	«Мәдени мұра» Мемлекеттік	Қазақстандағы саясат мәдениеті	Кейс форматында	4

	<p>Бағдарламасы мәдени саясат саласы ретінде. Дәстүр мен жаңашылдықтың даму реті (динамика), мәдени тәжірибенің сабақтастық және тарату механизмдері. Мәдениет экологиясы: қиындықтары мен мәселелері. Қазақстандықтардың экологиялық мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы. Жергілікті тарихты қарастыру жұмысын жасау мен дамытудағы мәдени институттар, мәдени ұйымдардың рөлі. Жергілікті тарихты қарастыру, мәдени-тарихи ескерткіштерді және жергілікті, аймақтық көлемдегі мәдени объектілерді қалпына келтіру мен сақтаудағы мұражай, білім беру мекемелері мен ұйымдарының рөлі. Табиғи ескерткіштерді жасау мен сақтау бағдарламасы Қазақстанның мәдени мұрасының құрамдас бөлігі ретінде. Мәдени мұра бағдарламаларының дамуындағы ЮНЕСКО халықаралық ұйымдарының рөлі.</p> <p>Мәдени туризмнің дамуы және оның «Туған ел», «Қазақстанның сакральды географиясы», «Жаһанданған әлемдегі қазіргі қазақстандық мәдениет», «Сандық Қазақстан» жобаларының қалыптасуы мен жүзеге асырылуындағы рөлі. Мәдени, мәдениеттік зерттеулер әдіснамасы.</p> <p>Қазақстандағы гендерлік саясат. Гендерлік рөлдер және гендерлік мінез-құлық мәселелері. Гендерлік мәдениеттің негізгі құндылықтары.</p> <p>Қазіргі заманғы қазақстандық мәдениеттің рухани құндылықтарының негізгі паттерндері. Қазақстанның ең танымал тұлғалары. Қазақстандық мәдениеттің жүз есімі. Қазақстанның ұмытылмас жүз орны. Қазақ мәдениетінің жүз рәмізі. «Қазақстанның 100 жаңа есімі» жобасы. «100 жаңа есім» аймақтық жобасы.</p> <p>Қазақстанның дене шынықтыру мәдениеті. Ұлттық спорт түрлері. Қазақстандағы дене шынықтыру құндылықтары.</p> <p>Жаһандану аясындағы білім беру мәселесі. Интеллектуалды ұлт жаңа моделін қалыптастыру мәселесі. Қазіргі Қазақстандағы ғылым мен техника. Компьютерлік сауаттылық және мәдениет. «Сандық Қазақстан» жобасы. Білімнің толеранттылығы, ашықтығы мәдениеті.</p>	<p>және оның қазақ халқының мәдени бірегейлігін сақтау мәдени стратегиясын қалыптастыруға тигізетін әсері.</p>	<p>«Медиа-мәдениет және «Сандық Қазақстан» моделі: болашақ қазіргі заманның аясында» жағдайды талдау</p>	
--	---	--	--	--

Мәдениетаралық және этникааралық коммуниқацияның жаңа құндылықтары.			
---	--	--	--

Ескерту: 1 академиялық кредит - 30 академиялық сағат

Барлығы: 2 академиялық кредит - 60 академиялық сағат

Әдебиеттер:

1. Назарбаев Н.А. НА пороге XXI века. – Астана, 2016

2. Назарбаев Н.А. «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». – Астана, АКОРДА, 2017 / <http://www.akorda.kz/ru>

3. Назарбаев Н.А. Взгляд в будущее. – Астана, 2017.

Негізгі:

1. Аль-Фараби социально-этические трактаты. – Алма-Ата, 1972.

2. Баласағуни Ю. Благодатное знание / пер. С.Н. Иванова. – М., 1983.

3. Бейсенова Г.А. Проблемы глобализации и идентичности – А., Print, 2009.

4. Бейсенова Г.А. Проблемы образовательного знания в диспозитиве культуры. – Алматы: Искандер, 2005.

5. Барнард Алан. «Антропология тарихы мен теориясы»/пер. на каз.яз. Под руков. Кульсариева А.Т., Масалимова А.Р. – А., 2017.

7. Всеобщая история живописи. – М., ЭКСМО, 2010.

8. Ғабитов Т.Х. Қазақ мәдениетінің тарихы: оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2016.

9. Ғабитов Т.Х. Казахи: Опыт культурологического анализа. – Saarbrücken: Germany Academic Publishing GmbH & Co. Kg lap lambert. - Heinrich-Böcking-Str. 6-8, 66121. - KG LAP LAMBERT, ГЕРМАНИЯ, 2012.

10. Ғабитов Т.Х., Абдигалиева Г.К., Исагамбетова З.Н. Философия культуры: Учебник для студентов вузов и колледжей. – Алматы: Эверо, 2013

11. Ғабитов Т.Х., Затов Қ. Қазақ мәдениетінің рухани кеңістігі. - Алматы: Раритет, 2013.

12. Ғабитов Т.Х., Муталипов Ж., Кулсариева А. Культурология. - Алматы, Раритет, 2008.

13. Tursun Gabitov. Actual Problems of Kazakh Culture. Kazakh Culture Challenges. - Монграфия. - Саарбрюкен: Ламберт. - Publishing, 2016.

14. Древние цивилизации. - М., 2009.

15. Жолдубаева А.К. Культурология: практикум. - Алматы: Казну им.аль-Фараби, 2014.

16. История культурологии под ред. Огурцова А.П. - М., Гардарики, 2006.
17. Каиржанова А. Palaeoturcica. Мир древних тюрков. – Алматы, 1999.
18. Карабаева А.Г. Эпистемологические этюды. – Монография. - А., Қазак университеті, 2016.
19. Кондыбаев С. Введение в казахскую мифологию. – Алматы. 1999.
20. Курмангалиева Г.К., Нысанбаев А.Н., Соловьева Г.Г., Сейтахметова Л.Н. Наследие аль-Фараби и современная философия взаимопонимания. – Алматы. 2011.
21. Малов С.Е. Памятники древнетюркской письменности. – М-Л, 1951.
22. Маргулан А. Бегазы-дандыбаевская культура Центрального Казахстана. - Алма-Ата, 1979.
23. Масалимова А.Р. Культура и цивилизация. – А., 2005.
24. Махмуд аль-Кашгари Диван Лугат ат-Турк / Пер. З.-А.М. Ауэзова. – Алматы, 2005.
25. Мирзабекова А.Ш. Проблема культурной идентичности в социальной философии. – Монография. – Караганды: Болашак-Баспа, 2006.
26. Мир ценностей аль-Фараби и аксиология XXI века. Книга.2. – Алматы, 2006.
27. Молдабеков Ж.Ж. Казактану. - Алматы, 2015.
28. Молтобарова К.И. Мәдениеттану. - А, 2018.
29. Наследие аль-Фараби и формирование нового интегрального мировоззрения. коллективная монография./ под общ.ред. з.к. шаукенова. – алматы: ифпр кн рк, 2012.
30. Никонов А.Ю. Алутун билиг. Тенгрианство. – Алматы. 2000.
31. Нуржанов Б.Г., Ержанова А.М. Культурология. - Алматы, 2011.
32. Нуржанов Б.Г. Модерн. Постмодерн. Культура. – Алматы, 2012.
33. Раев Д.С. Влияние тюркской цивилизации на средневековую европейскую культуру//Известия КаУМОиМЯ имени Абылай хана, №4 (26), 2016. (с.13-21).
34. Раев Д.С. Тенгрианство как религиозно-духовное мировоззрение тюрков-кочевников//«Тенгрианство и наследие народов Евразии: истоки и современность»: сборник статей VI-й Межд. науч.-прак. конф. (14-16 июня 2017 г., Астана, Казахстан) 1-ое изд., стер. –Астана: ТОО Мастер По, -2017. -495 с. (323-327 бб.).
35. Раев Д.С. Қазақтың шешендік өнері: философиялық пайымдау. –Алматы: Ценные бумаги. –2001. –228 б.
36. Сарсенбаева З.Н. Этнос и ценности. – 2-е изд. перераб. и доп. – Алматы: Институт философии, политологии и религиоведения КН МОН РК, 2018.
37. Старр С.Ф. Утраченное Просвещение: Золотой век Центральной Азии от арабского завоевания до времен Тамерлана. – М.: Альпина Паблишер, 2017.

38. Стеблева И.В. Поэзия тюрков VI-VIII веков. – М., 1965.
39. Полная энциклопедия живописи. – М., Астрель, 2009.
40. Шәлекенов У.Х. Қазақ өркениеті – Алматы; Қазақ университеті, 2009.

Қосымша:

1. Акимбеков С.М. История степей: феномен государства Чингисхана в истории Евразии. – Алматы: ТОО «Институт Азиатских исследований». 2-е издание, исправленное и дополненное, 2016.
2. Акимушкин О.Ф. Средневековый Иран: культура, история, филология. – СПб, 2004.
3. Акишев К.А. Искусство и мифология саков. - А., 1984.
4. Байпаков К.М. Средневековые города Казахстана на Великом Шелковом пути. – Алматы, 1998.
5. Барманкулов М. Хрустальные мечты тюрков о квадронации. – Алмат, 1998.
6. Бичурин Н.Я. (Иакинф). Средняя Азия и Восточный Туркестан. – Алматы, 1997.
7. Ганиев Р.Т. Восточно-тюркское государство в VI - VIII вв. - Екатеринбург: Издательство Уральского университета, 2006.
8. Геродот История. В 9 кн. Кн.4. – М., 1999.
9. Гумилев Л.Н. Ритмы Евразии: Эпоха и цивилизации. - М., 1993.
10. Гумилев Л.Н. Древние тюрки. – М., 2008.
11. Грушевицкая Т.Г. Культурология: учеб. пособие /Т.Г.Грушевицкая, А.П.Садохин. – М.: Альфа-М: ИНФРА-М, 2015.
12. Данильян О.Г. Культурология: учебник /О.Г.Данильян, В.М.Тараненко. – 2-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2014.
13. Даукеева С. Философия музыки Абу Насра Мухаммада аль-Фараби. – А., 2002.
14. Делез Ж. Кино. – М.: Ад Маргинем, 2004.
15. Закон о культуре. - А., 2000.
16. Ибраев Ш. Поэтика огузского героического эпоса. – Алматы, 1997.
17. Касымжанов А.Х. Стелы Кошо-Цайдама. – А.: ТОО «Компания Printing Systems», 1998.
18. Касымжанов А.Х. Пространство и время великих традиций. - А., 2001.
19. Кастельс М. Галактика. Интернет. – Екатеринбург: У-Фактория, 2004.
20. Кляшторный С.Г., Султанов Т.И., Казахстан. Летопись трех тысячелетий. – Алама-Ата, 1992.
21. Кляшторный С.Г. Памятники древнетюркской письменности и этнокультурная история Центральной Азии. – СПб, 2006.

22. Кляшторный С.Г. Древние рунические надписи. – М., 1964.
23. Крадин Н.Н., Скрынникова Т.Д. Империя Чингис-хана. - М.: Восточная литература, 2006.
24. Крадин Н.Н. Кочевники Евразии. - Алматы: Дайк-Пресс, 2007.
25. Культурология. Антология. Т. 1-4. - М., 2012.
26. Культурология: учеб. / под ред. А.С.Мамонтова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Изд-во Юрайт, 2016.
27. Культурология: учебник /под научн. ред. Г.Д.Драча. – 2-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2014.
28. Луман Н. Реальность массмедиа. – М.: Праксис, 2005.
29. Лукиан из Самосаты. Избранная поэзия. – М., 1991.
30. Маклюэн Г.М. Галактика Гутенберга. Становление человека читающего. – М.: Академический проект, 2005.
31. Melikoff I. Ahmad Yesevi and Turkic Popular Islam, Electronic Journal of Oriental Studies - 2003. №6, № 8.
32. Молдабеков Ж.Ж. Интеллектуальная нация. Стратегический курс и культурно-национальные факторы становления. – А.: КазНУ им. аль-Фараби, 2015.
33. Мутанов Г.М., Таджикова К.Х., Хасанов М.Ш., Нурышева Г.Ж., Курмангалиева Г.К., Сейтахметова Н.Л., Сыргакбаева А.С., Джаамбаева Б.А. / под общ.ред. Г.М. Мутанова. Аль-Фараби и современность: учебное пособие - Алматы: казак университеті, 2014. – 223 с.
34. Нурышева Г. Ж.,Сыргакбаева А.С., Хасанов М.Ш., Джаамбаева Б.А., Мутанов Г.М., Сейтахметова Н.Л. Әл-Фараби және қазіргі заман - А., Қазақ университеті ", 2014г.
35. Орынбеков М.С. Предфилософия протоказахов. - Алма-Ата, 1994.
36. Отенияз Самат Атилла. – Алматы, 2000.
37. Раевский Д.С. Модель мира скифской культуры. – М., 1985.
38. Раев Д.С. Қазақ шешендігі адамның рухани болмысы хақында//Адам әлемі. Философиялық және қоғамдық-гуманитарлық журнал. №4 (58), 2013. (75-82 бб.).
39. Раев Д.С. Тюркское влияние на Европейскую культуру в эпоху раннего средневековья//Научный журнал «Austria Science», №8 2017. (20-23 с.).
40. Раев Д.С. Қазақ шешендігі адамның рухани болмысы хақында//Адам әлемі. Философиялық және қоғамдық-гуманитарлық журнал. №4 (58), 2013. (75-82 бб.).
41. Разлогов К.Э. Мировое кино. История искусства экрана. – М.: ЭКСМО, 2011.
42. Рахманалиев Р. Империя тюрков. История великой цивилизации / науч.ред. Н.Н. Цовма. – М.: РИПОЛ классик, 2017.
43. Сарткожа-улы К. Гуннское письмо // Алем. Альманах. Вып.1. – Алма-Ата, 1991.

44. Сегизбаев О.А. История казахской философии: от первых архаичных представлений древних до философии развитых форм первой половины XX столетия: Учебник для вузов. Алматы: Ғылым, 2001.
45. Сыргакбаева А.С. Некоторые особенности урбанизма в Казахстане/ ҚазҰУ хабаршысы. Серия: Философия, политология, культурология сериясы . - Алматы., 2010г. N 1, с. 87-91.
46. Стеблева И.В. Жизнь и литература доисламских тюрков: историко-культурный контекст древнетюркской литературы. – М.: Вост. лит.,2007.
47. Тер-Минасова С. Тіл және мәдениетаралық коммуникация./ пер на каз.яз. – А, 2018.
48. Фромкин В., Роберт Родман, Нина Хайамс Тіл біліміне кіріспе /пер. На каз.яз.». - А.,2017.-
49. Ли Энн Гек, Гайс Рип Медиа «Этика жас мамандардың тәжірбиесінен» / пер. На каз.яз. – А., 2017.
50. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. // Геополитика: Антология, - М., 2006.
51. Шваб Клаус Мартин «Төртінші индустриалық революция» / пер на каз.яз. – А., 2017.

Психология

№	Пәннің мазмұны	Семинар (практикалық) сабақтар тақырыптары	Білім алушылардың өзіндік жұмыстарының тақырыптары	Сағаттар саны
---	----------------	--	--	---------------

Психологиядағы ұлттық сананы қалыптастыру контекстіндегі тұлға

1 апта: Психологияға кіріспе

1	Психология ғылым ретінде. Адам туралы ғылымдар жүйесіндегі психологияның орны және міндеттері. Заманауи тұлғаның қалыптасуы мен қоғамдық сананы жаңғырту жағдайындағы психология мен психологиялық білімдердің мәні. Психологияның әдістері. Психология тиімді өмір сүруге ықпал ететін ғылым және практика ретінде (бизнес, спорт, денсаулық сақтау, жарнама психологиясы).	Заманауи психологияның салалары	Эссе «Психология менің өмірімде және кәсібімде».	4
---	--	---------------------------------	--	---

2 апта: Мен және менің мотивациям

2	Мотивация және өзіндік мотивация. Мотивациялық сфераны жалпы ұйымдастыру. Мотивтер және қажеттіліктер. Мотив түрлері. Жетекші мотив.. Жетістікке жету және сәтсіздіктен қашу мотивациясы. Мотивацияны зерттеу әдістері. Тұлғаның мотивациялық профилі. Тұлғаның мотивациялық сфераның	Еңбек іс-әрекетінің мотивациясы	Кейс : «Ұйым қызметкерлерінің мотивациясы»	4
---	---	---------------------------------	--	---

	бұзылуымен байланысты еңбек тиімділігінің төмендеуі.		жетілдіру»	
3 апта : Эмоциялар және эмоционалдық интеллект				
3	Адам өміріндегі эмоцияның рөлі. Эмоцияны түсіну және эмпатияға қабілеттілік. Эмоцияны реттеудің әдістері мен механизмдері: эмоцияларды қайта қарастыру және эмоцияларды басу. Эмоционалдық интеллект анықтамасы. Эмоционалдық интеллект когнитивті қабілет пен тұлғаның даралық сипаттамасы ретінде. Эмоционалдық интеллект диагностикасы және дамуы.	Эмоцияның әр түрлі мәдениеттерде көрінуі мен сезілуі	Эмоционалдық интеллекттің дамыту бағдарламасын құру.	4
4 апта : Адамның ерік қасиеті мен өзін-өзі реттеу психологиясы				
4	Психологиядағы ерік түсінігі. Ерікті актінің құрылымы. Шешім қабылдау және таңдау мәселесі.. Ерік және тұлға. Тұлғаның өзін-өзі реттеу психологиясы (стресс-менеджмент). Стресс түсінігі. Стресс түрлері. Стрессің даму кезеңдері. Стрессің белгілері. Стресске жауап берудің жеке стилдері. Стресске тұрақтылық түсінігі.	Тәуелсіз қоғамдағы тұлғаның «ерік бостандығы» тұжырымдамасы.	Кейс «Кәсіби маманның ерік қасиеттерінің дамуы»	4
5 апта: Тұлғаның даралық-типологиялық ерекшеліктері				
5	Темперамент, мінез және қабілет. Темперамент анықтамасы. Жүйке жүйесінің қасиеттері темпераменттің негізі ретінде. Темпераменттің анықтамасы. Темперамент типтері: холерик, сангвиник, флегматик, меланхолик. Темперамент пен мінездің ара қатынасы. Мінездің анықтамасы. Мінез акцентуациясы және тәрбие. «Ұлттық мінез» ұғымы. Тұлғаның қабілеті және нышандары.	Тұлғалық ресурстар ұлттық сананы сақтау мен дамытудың факторы ретінде.	Қазіргі студенттің психологиялық портретін құру.	4
6 апта: Құндылықтар, қызығушылықтар, нормалар тұлғаның рухани негізі ретінде				
6	Өлеуметтік әлемдегі Мен. Мен-концепциясы. Өзін-өзі таныстыру. Адам өміріндегі құндылықтар. Психологиядағы құндылық түсінігін зерттеу. Құндылықтар тұлғаның маңызды психологиялық ресурсы ретінде. Тұлғалық құндылықтар. Қызығушылық өлеуметтік іс әрекеттің жетекші мотиві ретінде. Мінез-құлық және нұсқаулар. Тұлғаның адамгершілік негіздері. Тұлғаның рухани өлеуметтенуі.	Тұлғаның дүниетанымы және ұлттық бірегейлігі.	«Өмір жолы» жобасын даярлау	4
7 апта: Өмірдің мәні және кәсіби өзін-өзі анықтау психологиясы				

7	Өмірдің мәні, өмірлік мақсаттар және бағдарламалар. Кәсіби маманның сенімдері мен бағдарлары. Қазақстанның заманауи даму кезеңіндегі кәсіби тұлғаның құндылықтары мен бағдарлары: бәсекеге қабілеттілік, прагматизм, сананың ашықтығы, ұлттық бірегейлік. Кәсіби өзін-өзі анықтаудағы жеке құндылықтар мен мағыналар. Кәсіби өсудегі кедергілер, оларды болдырмау және жеңу жолдары. Кәсіби сәйкестілік дағдарысы және эмоциялық қажу синдромы.	Тұлғалық және кәсіби жетістікке жету психологиясы.	Э с с е «Менің мансаптық және кәсіби өсуім»	4
8 апта : Тұлғаның денсаулық психологиясы				
8	Психика мен дененің өзара байланысы және өзара ықпалы. Аурулардың пайда болуы мен денсаулықты нығайтудың психологиялық факторлары. Психикалық белсенді заттарды қолдану мен зиянды әдеттер денсаулықты әлсіретуші фактор ретінде. Салауатты өмір салты тұлғаның жетістікке жету негізі ретінде.	Теріс эмоциялар және денсаулық.	К е й с «Кәсіби денсаулықты сақтау».	4
Тұлғааралық қарым-қатынас қазақстандық үйлесімді тұлғаның даму факторы ретінде				
9 апта: Тұлғаның және топтардың қарым-қатынасы				
9	Қарым-қатынас түсінігі. Қарым-қатынастың түрлері, формалары, қызметтері. Тұлғааралық қарым-қатынас ғылыми білімнің пәні ретінде. Тұлғааралық қарым-қатынас сипаттамалары. Тұлғааралық коммуникация, өзара әрекеттесу, тұлғааралық қабылдау түсініктері. Тұлғааралық, топаралық және ұлтаралық қарым-қатынас ерекшеліктері. Қарым-қатынас стильдері. Көшбасшылық және жетекшілік.	Ұлтаралық қарым-қатынас әлеуметтік-психологиялық құбылыс ретінде.	Көшбасшылық пен жетекшілікке салыстырмалы талдау жасаңыздар.	4
10 апта: Қарым-қатынастың перцептивті жағы				
10	Қарым-қатынастың перцептивті жағы – қарым-қатынас процесіндегі адамдардың бірін-бірі қабылдауы ретінде. Қарым-қатынастың перцептивті механизмдері: эмпатия, идентификация, децентрация, аттракция, толеранттылық, рефлексия, кері байланыс. Тұлғааралық өзара әрекеттесу кеңістігі. Мен және басқалар.	Тұлғааралық қабылдау әсерлері.	Э с с е «Қарым-қатынас процесін дөңсестіретін қоршаған ортаны қабылдау»	4
11 апта : Қарым-қатынастың интерактивті жағы				
11	Психологиялық әсер етудің мәні.	Тұлға және топ (әлеуметтік-психологиялық)	«Әлеуметтік-психологиялық әсер ету»	10!

	<p>Психологиялық әсер ету түрлері. Әсер ету механизмдері: жұқтыру, еліктеу, сендіру. Сендіруді тиімді ету факторлары. Психологиялық әсер етудің негізгі тәсілдері мен әдістері: демонстрация, жалған ақпарат тарату, қауесеттерді тарату, қорқыту, БАҚ-тағы манипуляция.</p>	психологиялық ықпал ету)	<p>еттік желілердің жастардағы тәуелді мінез-құлықты қалыптастыруға ықпал етуін талдау» презентация дайындау</p>	
12 апта: Қарым-қатынастың коммуникативті жағы				
12	<p>Қарым-қатынас ақпарат алмасу ретінде. Коммуникацияның құрылымы, негізгі функциялары және түрлері. Коммуникациядағы цифрлық технологиялар. Коммуникацияның вербалды және вербалды емес құралдары. Коммуникативтік рөлдердің мәні және қажеттілігі. Коммуникативтік кедергілер (кәсіби, мағыналық, ұйымдастырушылық, тұлғалық-психологиялық және т.б.). Коммуникацияның жас ерекшеліктері, әлеуметтік-мәдени және гендерлік ерекшеліктері.</p>	Г.Д.Лассуэлл бойынша заманауи қоғамдағы коммуникацияны талдау.	<p>«Қарым-қатынас тағы психологиялық кедергілер және оларды жеңу» кестесін құру.</p>	4
Тиімді тұлғааралық қарым-қатынас технологиялары қоғамдық сананы жаңғырту негізі ретінде				
13 апта : Әлеуметтік-психологиялық конфликт түсінігі және құрылымы				
13	<p>Әлеуметтік конфликтілердің табиғаты және шығу себептері. Психологиялық конфликтілердің түрлері. Конфликтінің конструктивті және деструктивті функциялары. Конфликтінің даму сатылары. Конфликтінің қатысушылары мен жүргізушілері, олардың қажеттіліктері, мүдделері мен мақсаттары. Конфликтінің кеңістік-уақыттық шекаралары. Конфликтінің типтік кезеңдері. Конфликтінің функциялары мен зардаптары.</p>	Біздің өміріміздегі конфликтілер.	<p>Толерантты мінез-құлықты дамыту бойынша психологиялық ұсыныстар әзірлеу.</p>	4
14 апта : Кәсіби саладағы конфликт жағдайындағы тұлғаның мінез-құлық моделдері				
14	<p>Конфликтіні болдырмау технологиясы. Конфликтідегі рационалды мінез-құлық технологиялары. Конфликтілік мінез-құлықтар:ынтымақтастық, бәсекелестік, қашу, құтылу, кооперация стратегиялары. Конфликтілерді шешу көп сатылы процесс ретінде. Манипуляторлардың типтері. Негізгі</p>	Еңбек ұжымындағы конфликтіні реттеудің механизмдері және тәсілдері.	<p>Конфликтілік жағдайда басым көрінісін мінез-құлық</p>	4

	манипуляциялық техникалар. Манипуляция процесіндегі тұлға. Манипуляция жасырын хабарлама ретінде. Келіссөздер - конфликтіні шешудің тәсілі ретінде.		типін анықтау бойынша өзін-өзі диагностикалау	
--	---	--	---	--

15 апта : Тиімді коммуникацияның техникалары мен тәсілдері

15	Тиімді коммуникация ұғымы. Тиімді коммуникация технологиялары және қағидалары, ережелері, дағдылары, тәсілдері. Тиімді коммуникацияның шарттары. Өлеуметтік интеллект. Коммуникациядағы имидж және өзіндік ұсыну. Имидж қалыптастырудың технологиялары. Сыртқы келбет имидждің бір бөлігі ретінде. Белсенді тыңдау техникалары. Келіссөз процесінің технологиясы.	Тиімді коммуникация мен тұлғаның бәсекеге қабілеттілігінің өзара байланысы	«Тиімді коммуникация» тренинг бағдарламасын даярлау.	4
----	---	--	--	---

Ескерту: 1 академиялық кредит - 30 академиялық сағат

Барлығы: 2 академиялық кредит - 60 академиялық сағат

Әдебиеттер: Негізгі:

1. Назарбаев Н.А. На пороге XXI века. – Астана, 2016.
2. Назарбаев Н.А. «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания». – Астана, АКОРДА, 2017 / <http://www.akorda.kz/ru>.
3. Назарбаев Н.А. Взгляд в будущее. – Астана, 2017.
4. Аронсон Э. Көпке ұмтылған жалғыз [Мәтін] = The Social Animal: өлеуметтік психологияға кіріспе: [оқулық] / Э. Аронсон ; ауд. Д. Д. Дүйсенбеков [және т. б.]. - 11-бас. - Астана: "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2018. - 407, [2] б. - (Рухани жаңғыру).
5. Годфруа Ж. Что такое психология. Том 1. – М.: Мир, 2005 г. – 496 с.
6. Годфруа Ж. Что такое психология. Том 2. – М.: Мир, 2005 г. – 276 с.
7. Даниел Гоулман. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ. Изд-во Манн, Иванов и Фербер: 2018. -560 с.
8. Джакупов С.М. Введение в общую психологию. – А.: Қазақ университеті, 2014
9. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений. - СПб.: Питер, 2009. - 576 с. ил. - (Серия «Мастера психологии»).
10. Майерс Д. Өлеуметтік психология [Мәтін] = Social Psychology: [оқулық] / Д. Г. Майерс, Ж. М. Туенж ; ауд. Г. Қ. Айқынбаева [және т.б.]. - 12-бас. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. - 559, [1] б.: сур. - (Рухани жаңғыру).

11. Майерс Д. Психология / пер. с англ. И.А. Карпиков, В.А. Старовойтова. – 4-е изд. - Минск: «Попурри», 2009. – 848 с.
12. Психология индивидуальных различий / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: АСТ: Астрель, 2008. – 720 с.
13. Руденко А.М. Психология в схемах и таблицах: учебное пособие. – М: Феникс, 2016. – 379 с.
14. Шульц Д. Қазіргі психология тарихы [Мәтін] = A History of Modern Psychology : [монография] / Д. Шульц, С. Э. Шульц ; ауд. Б. Қ. Ақын [және т.б.]. - 11-бас. - Астана : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018. – 447 [1] б.: сур. - (Рухани жаңғыру).

Қосымша:

1. Анцупов А.Я, Шипилов А.И. -Конфликтология .- Москва: Юрайт, 2017.
2. Арбузова Е. Н., Анисимов А. И., Шатрова О. В. Практикум по психологии общения. 2008 – 272 с.
3. Виноградова, С. М. Психология массовой коммуникации: учебник / С. М. Виноградова, Г. С. Мельник. – Москва: Юрайт, 2014. – 512 с.
4. Гарнер А., Пиз А. Язык разговора. Издательство: «Эксмо-Пресс» 2006 г. – 224 с
5. Гришина Н.В. Психология конфликта. СПб.: Питер, 2008. — 464 с. ил. — (Серия «Мастера психологии»).
6. Ефимова Н.С. Социальная психология. – Москва: Юрайт, 2017.
7. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб.: Питер, 2011. – 448 с.
8. Маклаков А.Г. Общая психология. Учебник для вузов. Москва: Юрайт, 2018.
9. Маслоу А. Мотивация и личность. — СПб.: Питер, 2008. – 352 с.
10. Наумов В.В. Гридасов М.А. Психология карьерного роста. Изд-во МСШ: 2009- 320 с.
11. Солсо Р.Л. Когнитивная психология. – пер. с англ. –М. «Тривола», М. «Либерия». 2002. – 600 с.
12. Э. Берн Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. 2016 – 576 с.
13. Балинт М. Базисный дефект. М.: Когито-Центр, 2002. 256 с.
14. Кохут Х. Анализ самости. Системный подход к лечению нарциссических нарушений личности. М.: Когито-Центр. 2003. 368 с.
15. Фрейд А. Эго и механизмы защиты // Теория и практика детского психоанализа. Пер. с англ. И нем. / М.: ООО Апрель Пресс, ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. С. 115-244.
16. Шмидбауэр В. Вытеснение и другие защитные механизмы // Энциклопедия глубинной психологии. Т.1. - М.: ЗАО МГ Менеджмент, 1998. С. 289-295.
17. Выготский Л.С. Проблема воли и ее развитие в детском возрасте // Собр. соч. в 6 т. Т. 2. М.: Педагогика, 1982. С. 454-465.

Интернет-ресурстар:

1. <http://www.akorda.kz>
2. <http://azps.ru/>
3. <http://psychology.net.ru/articles>
4. <http://www.psychology-online.net/>
5. <http://psynet.narod.ru/main.htm>
6. <http://psyfactor.org/>

Ескерту: 1 академиялық кредит = 30 академиялық сағат

Барлығы: 8 академиялық кредит - 240 академиялық сағат

**Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 31 қазандағы
№ 603 бұйрығына
7-қосымша**

Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Дене шынықтыру» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары үшін «Дене шынықтыру» жалпы білім беру пәнінің үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі - бағдарлама) «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі Заңының 5-бабы 5-2) тармақшасына сәйкес әзірленді және оқытудың мақсатын, міндеттерін, құрылымын, мазмұнын, әдістерін айқындайды.

2. Осы бағдарлама дене шынықтыруды әлемдік білім беру стандарттарына сәйкестікте қарастыратын жалпы білім беретін «Дене шынықтыру» пәнін оқытуға бағытталған. Бағдарлама оқытушы мен білім алушының дене тәрбиесі барысында оқытудың барлық кезеңіндегі пәнді игеру деңгейіне қойылатын талаптар контексіндегі бірлескен ынтымақтастығын анықтайды.

3. Жоғары білім берудің білім беру бағдарламасының құрылымына сәйкес осы бағдарлама бойынша оқу ұзақтығы 240 академиялық сағатты (8 академиялық кредитті) құрайды.

2-тарау. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4. Бағдарламаның мақсаты кәсіби қызметке даярлау үшін, болашақ еңбек қызметінде денелік жүктемелерді, жүйке-психикалық қысымдарды және жайсыз факторларды табанды өткеруге денсаулықты сақтау, нығайтуды қамтамасыз ететін студенттердің әлеуметтік-жеке тұлғалық құзыреттіліктерін және дене шынықтырудың құралдары мен әдістерін мақсатты түрде пайдалану қабілеттерін қалыптастыру болып табылады.

5. Мақсатты жүзеге асыру үшін келесідей білім беру, сауықтыру және тәрбие міндеттері

шешілуі қажет:

1) тиімді кәсіби еңбекке қабілеттілікті және денсаулық сақтау үшін өмірлік маңызды дене қасиеттерін дамыту жолында дене шынықтыру және спортты қолдану бойынша базалық ғылыми-негізделген білім беру;

2) дене шынықтыру және спортпен айналыстырудың жүйелі сабақтарына деген қажеттілік пен дене шынықтыруға мотивациялық- құндылықтық қатынасты қалыптастыру;

3) ағзаның еңбек қызметінің қолайсыз факторларының әсеріне кедергісін арттыру, денсаулығын нығайту және машықтану;

4) өзара көмекке, коллективизмге және тәртіпке тәрбиелеу;

5) психикалық тұрақтылықты, өз күшіне сенімділікті, мақсаттылықты, батылдық пен табандылықты, бастамашылықты, қайсарлық пен қажырлықты тәрбиелеу;

6) негізгі қозғалтқыш қасиеттерін дамыту және жетілдіру - төзімділік, күш, жылдамдық, икемділік;

7) дене шынықтыру мен спорттың әлеуметтік-мәдени тәжірибесі мен әлеуметтік-мәдени құндылықтарын дамыту бойынша әртүрлі дағдылар мен қабілеттерге ие болуды қамтамасыз ету;

8) қарым-қатынас дағдыларын дамыту, атап айтқанда, әр түрлі көздерден ақпаратты пайдалану қабілеттілігі, сәйкес формада нақты ұсыну;

9) ойлау дағдыларын, өзін-өзі дамыту дағдылары және зерттеу дағдыларын дамыту.

6. Бағдарламаны игеру нәтижелері бойынша білім алушы келесідей құзыреттіліктерді иеленеді:

1) жеке тұлғалық:

өзін-өзі дамыту мен өзін-өзі тұлғалық тануға даярлық пен қабілеттілік;

кәсіби дене шынықтыру дағдыларын еңбек және өмірлік жағдаяттарда өз бетінше пайдалана алуға даярлық;

2) метапәнаралық:

танымдық, спорттық, дене шынықтыру, сауықтыру және әлеуметтік практикада пәнаралық түсініктер мен әмбебап оқу әрекеттерін (реттеуші, танымдық, коммуникативтік) қолдану қабілеттілігі;

дербес ақпараттық-танымдық қызметке даярлылық пен қабілеттілік;

жарыстық қызметтің әртүрлі түрлеріне қатысу дағдыларын қалыптастыру;

3) пәндік:

салауатты өмір салтын, белсенді демалыс пен бос уақытты ұйымдастыру үшін дене шынықтыру қызметінің әртүрлі формалары мен түрлерін қолдану шеберлігі;

3-тарау. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

7. Пәннің мазмұнын құрылымдау кеңейтілген дидактикалық бірліктерді (модуль, бөлім) бөлу арқылы жүзеге асырылады. Пәннің мазмұндық құрылымы мынаны қамтиды: кіріспе; бөлімдер (модулдер); оқу тәжірибелік сабақтар тақырыбы

8. Бағдарламаның мазмұны келесі тұжырымдамалық ұстанымдарға негізделген:

1) дене шынықтыру үрдісінің жалпы білім беру бағыттылығына;

2) дене шынықтыру қызметін ықпалдастырушылыққа;

3) оқу-тәрбие үрдісінің жүйілілігіне;

4) дене шынықтырудың кәсіби-қолданбалы бағыттылығына;

5) дене шынықтыру және спорт саласындағы білім алушылардың білімділігін нормативтік және әдістемелік қамтамасыз етуге;

6) білімгерлерді дене шынықтыру бойынша біртіндеп және қорытынды аттестаттауға;

9. Бағдарламаны іске асыру барысында қолданылатын оқыту әдістері мен технологиялары:

1) мәселелік-модульдік оқыту технологиялары;

2) оқу-зерттеу қызметі технологиялары;

3) коммуникативтік технологиялар (пікірталас, баспасөз мәслихаты, оқу талқылаулары және басқа белсенді формалар мен әдістер);

4) кейстер әдісі (жағдайды талдау);

5) студенттер іскери, рөлдік, имитациялық және басқа да ойындарға қатысатын ойын технологиялары.

10. Бағдарламаның мазмұны студенттерді төрт оқу бөлімдері бойынша бөлуге сәйкес келеді: негізгі, даярлық, арнайы (емдік дене шынықтыру топтарын қосқанда), спорттық. Білім алушыларды оқу бөлімдеріне бөлу оқу жылы басында жынысын, денсаулық жағдайын, дене дамуын, дене шынықтыру және спорттық даярлығын ескеру арқылы жүргізіледі. Білімгер бір оқу бөлімінен (топтан) екіншісіне оқу жылы немесе семестр аяқталғаннан кейін көше алады. Білімгерлерді даярлық немесе арнайы медициналық оқу бөлімдеріне ауыстыру ауруына байланысты оқу жылының кез келген уақытында жүзеге асырылуы мүмкін. Білімгерлер негізгі және даярлық бөлімдеріне жалпы физикалық даярлық пен спорт түрлері бойынша топтарға бөлінеді. Даярлық бөліміне денсаулық жағдайының төмін деңгейі немесе денсаулығында аз ауытқулары бар білімгерлер бөлінеді. Медициналық тексеру мәліметтері бойынша арнайы оқу бөліміне жіберілген білімгерлер арнайы медициналық топтарға немесе емдік дене шынықтыру топтарына бөлінеді. Спорттық оқу бөлімінде топтардың толтырылымдылығы спорт түріне және айналушылардың біліктілігіне қатысты болады. Спорт ойындары түрлері бойынша спорттық мамандандыру оқу топтары ойыншылардың қос құрамын толтыру арқылы құрылады.

11. Практикалық сабақтар білімдерді, қимыл шеберліктері мен дағдыларын игеруді, білім алушыларда дене шынықтыру-сауықтыру мен жаттықтыру бағдарламаларын жүзеге асыру тәжірибесін қалыптастыруды қарастырады:

1) Оқыту (дәрісханалық) сабақтары дене тәрбиесінің негізгі түрі болып табылады. Оқыту сабақтары әдістемелік-тәжірибелік және оқыту-жаттықтыру бөлімдерінен тұрады. Практикалық сабақтардың әдістемелік бөлімі мынаған бағытталған: денелік жаттығуларды

және спорт түрлерін таңдауды игеру; жалпыдамыту және арнайы жаттығулар кешенін құру; сабақ барысында бақылау мен өзін-өзі бақылауды, сақтандыру мен өзін-өзі сақтандыруды жүзеге асыру шеберлігі; жарыстардағы төрешілік дағдыларын меңгеру.

Оқыту-жаттықтыру сабақтары мыналарға бағытталған: денелік даярлық деңгейін арттыру мен дене қасиеттерін дамыту; спорт түрлері техникасын игеру; студенттерді бұқаралық спорт жарыстарына қатысуға даярлау; арнайы кәсіби-қолданбалы даярлық дағдыларын мамандық талаптарымен сәйкестікте меңгеру мен жетілдіру.

2) Сабақтардың оқытудан тыс (дәрісханадан тыс) түрлері білімгерлердің жеткілікті қимыл тәртібін қамтамасыз ету үшін ұйымдастырылады:

1. күн тәртібіндегі дене жаттығулары (Таңертеңгілік гигиеналық гимнастика (ТГГ), атлетикалық сабақтар, сауықтыру жүзу, жүру, жүгіру, шаңғымен жүру, конькимен сырғанау, білім беру мекемесінің мүмкіндіктері бойынша инновациялық, дәстүрлі емес сауықтыру технологиялары);

2. спорт секцияларында, сауықтыру, атлетикалық және қызығушылықтар бойынша клубтарда айналысу;

3. дәрісханадан тыс сабақтар білім алушылардың жоғары дене жұмыс қабілеттілігі деңгейін сақтауын қамтамасыз етеді және бағдарлама талаптарын орындауына ықпал жасайды. Сабақтардың барлық түрлерін басқару, бақылау, кеңес беруді дене шынықтыру және спорт кафедраларының профессорлық-оқытушылық құрамы жүзеге асырады.

12. Білімгерлердің құзыреттерін бағалау (түлектің заманауи әлеуметтік-тұлғалық және әлеуметтік-кәсіби құзыреттерін қалыптастыру мақсатында) мына критерийлер бойынша жүзеге асырылады: жаңартылған бағдарламаны түсінуді көрсету, терминологияны игеру, алған білімдерді қолдану; өзіндік практикалық сабақтарды жүргізуді, талқылау түрлерін практикаға енгізу.

Студентті аттестациялық нормативтерді орындауға жіберудің міндетті шарттары келесідей:

- семестр және оқу курстары бойынша бағдарламаның теориялық бөлімінің талаптарын орындау;

- ағзаның дене және функционалдық жағдайының қажетті деңгейін қамтамасыз ететін оқу пәндеріне тұрақты түрде қатысу;

- дене даярлығына арналған тестілеуден өту;

-кәсіби-дене дайындығының біліктілігі мен дағдыларын қалыптастыру.

Ұзақ мерзімге сабақтан босатылған студенттер және емдік дене шынықтыру тобының студенттері келесі нормативтік талаптар негізінде дене тәрбиесі және спорт кафедрасында аттестаттаудан өтеді:

- «дене шынықтыру» пәнінің міндетті дәрістері бойынша теориялық білім деңгейін бағалау;

- студенттің денсаулық жағдайын, дене жаттығуларын қолдануға қарсы көрсетілімдер мен айғақтарды ескере отырып, дене шынықтыру бойынша қосымша тақырыпты өз бетінше меңгеруін бағалау;

- сауықтыру және бейімделу дене тәрбиесі мәселелері бойынша кафедраның ғылыми-зерттеу жұмыстарына студенттердің қатысуы.

13. Пәннің теориялық және практикалық (әдістемелік) бөлімдеріне кіретін тақырыптық жоспарлар осы бағдарламаға қосымшада келтірілген.

**Жоғары және (немесе) жоғары оқу
орнынан кейінгі білім беру
ұйымдары үшін «Дене шынықтыру»
жалпы білім беру пәнінің үлгілік
оқу бағдарламасына
қосымша**

1. Пәннің теориялық бөліміне кіретін тақырыптық жоспар

1. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінде дене шынықтыру оқыту пәні ретінде.

2. Салауатты өмір салты негіздері (СӨС).

СӨС кәсіптік білім беру жүйесі аясында қалыптастырудың әдістері мен нысандары. Студенттердің СӨС жүргіздіруге ынталарын арттыру.

3. Дене тәрбиесінің жарытылыстық-ғылыми негіздері.

Дене шынықтырудың әлеуметтік-биологиялық негіздері туралы түсінік. Негізгі дене жүйесі. Қозғалтқыш қызметінің физиологиясы.

4. Заманауи сауықтыру жүйелері және ағзаның денелік күйін бақылау негіздері.

Заманауи сауықтыру технологияларының сипаттамасы. Педагогикалық бақылау, өзін-өзі бақылау және функционалдық жағдайды бағалау, физикалық даму және студенттердің дене дайындығы, өзін-өзі бақылау. Бақылау және өзін-өзі бақылау нәтижелері бойынша сабақтарды түзету.

5. Дене шынықтыру және спорт өзіндік сабақтарының негізгі әдістемелері.

Өзін-өзі зерттеудің мазмұны, формалары және әдістері. Оларды қолдану әдісі. Өзіндік дене шынықтыру жаттығуларының мазмұны.

6. Кәсіби-қолданбалы дене даярлығы (бұдан әрі – КҚДД).

КҚДД студенттердің мақсаты, құралдары және ұйымдастырылуы.

2. Пәннің практикалық (әдістемелік) бөліміне енгізілген тақырыптық жоспар

Жалпы дене даярлығы (дене қасиеттерін дамыту). Тәжірибелік бөлімнің материалын жоспарлау кезінде физикалық қасиеттерді дамыту үшін келесі құралдарды пайдалану ұсынылады:

Жылдамдық. Жүгіру: қалыпты, кібіртіктей жүгіру, жортаңмен, жамбасты көтере, жіліншікті айкастыра жүгіру. Бұрылыстармен жүгіру, қайталамалы жүгіріс. Эстафеталар.

Өртүрлі жаттығуларды жылдамдыққа орындау (гимнастика, қозғалмалы және спорттық ойындардың элементтері).

Төзімділік. Сауықтыру жүгірісі және шаңғы жаттығулары (солтүстік аймақтардағы университеттер үшін). Ойлы-қырлы жерлермен жүгіру техникасын меңгеру. Кросстық дайындық .

Икемділік. Белсенді және пассивті қарсылықпен, кең бұрылыспен, объектілері бар және оларсыз жалпы даму жаттығулары.

Ептілік, қозғалыстар үйлесі және тепе-теңдік. Объектілермен және оларсыз гимнастикалық және акробатикалық жаттығулар. Қозғалмалы және спорттық ойындар. Кешенді эстафета (секіру, жүгіру, лақтыру элементтерімен). Жаяу жүрудегі жалпы даму жаттығулары.

Күш. Объектілері бар және оларсыз жалпы даму жаттығулары. Гимнастикалық және қосалқы жабдықтарда жаттығулар. Тығыздау және сүйреу жаттығулары, салмақ тасу. Айналымды тренировкалар әдісі бойынша жаттығуларды орындау.

Арнайы дене даярлығы. Арнайы дене қасиеттерін дамытуға арналған құралдарды таңдау үшін практикалық сабақтар өткізу формалары ұйымдастырылуы мен әдістемелік қамтамасыз етілуі бойынша, құралдар мен әдістер жиынтығы бойынша, аумаққа байланысты өткізу орны бойынша әртүрлі болуы мүмкін;

Жылдамдық пен төзімділікті дамытуға арналған арнайы жаттығулар:

- спринтердің арнайы жаттығулары, старттық серпілістер, үдеу, жүгіру;
- бақылаулық старттар: 100м, 500м, 1000м;
- жылдамдыққа түрлі жаттығуларды орындау (гимнастика, қозғалмалы және спорттық ойындар элементтерін);
- орташа деңгейлі спортшыларға және стайерлерге арналған жалпы және арнайы жаттығулар кешендері;
- шаңғымен жүріс техникасын меңгеру;
- 10-15 минут және 18-25 минутқа дейінгі әр түрлі жүктемелерді бірқалыпты қарқынмен орындау;
- жеңіл атлетика және шаңғы жарыстарына қатысу.

Икемділікке арналған арнайы жаттығулар:

- мөлшерленген және максималды сыртқы ауыртпалықтар түсіре отырып және оларсыз серіппелі және сермелі қозғалыстар;
- қайталанатын серіппелі қозғалыстар;
- созылудың қаупі бар снарядсыз және гимнастикалық снарядтарды пайдалана отырып, статикалық жағдайлардың жаттығулары.

Ептілікті, үйлестіруді және тепе-теңдікті дамыту үшін арнайы жаттығулар:

- қозғалмалы және спорттық ойындар. Еліктеушілік және алаңдатушылық амалдар;
- кешенді эстафеталар (секіру, жүгіру, лақтыру, домалау элементтерімен);
- доңғалақты конькилер, велосипед тебу, шаңғымен сырғанау кезіндегі тепе-теңдікті жетілдіру.

Күшті дамытуға арналған арнайы жаттығулар:

- Ауыр атлетика элементтері. Ауыр атлеттің жалпы дамытуға арналған және арнайы жаттығулары. Күштік қозғалыстардың техникасын меңгеру – серпу, жұлқу.

- Гір спорты элементтері. Жалпы дамытуға арналған және арнайы жаттығулар. Гір жұлқу және көтерудің техникасын және күштік-сауықтыру және жаттығу бағытындағы жаттығулар кешенін меңгеру;

- Атлетикалық гимнастика элементтері. Жалпы дамытуға арналған және өз салмағын еңсеру арқылы құралдармен (эспандерлер, амортизаторлар, гантельдер) жасалатын арнайы жаттығулар кешені. Тренажерларда жасалатын түрлі бұлшықет топтарына арналған жаттығуларды орындау.

Спорт түрлері (гимнастика, атлетикалық гимнастика, спорттық ойындар, жеңіл атлетика, шаңғы спорты, жүзу).

Гимнастика. Жалпы дамытуға арналған жаттығулар, жүгіру, секіру, эмоциялық-ырғақты музыка әуенімен орындалатын би элементтері. Би жаттығулары формалары. Сынақтық және жарыстық би-ырғақты бағдарламаларды орындау.

Атлетикалық гимнастика. Жалпы дамытуға арналған жаттығулар: гантельдермен; гирлермен; эспандермен; металл таяқшамен; тренажерларда; штангамен. Дене бітімінің түрлі ақауларын жоюға, сондай-ақ бұлшықеттерді қатайтуға және жұмысқа қабілеттікті арттыруға арналған жаттығулар.

Спорттық және қимыл-қозғалыс ойындары

Баскетбол. Жарыс ережелері. Қорғанышқа тік тұру, айналу, секіру, қозғалу, алып жүру, беруді қағып алу, лақтыру. Техникалық және тактикалық қимылдар негіздеріне үйрету. Командалық ойын.

Волейбол. Жарыс ережелері. Тік тұру және қозғалу. Допты орнында тұрып және қозғалыста жүріп қабылдау және беру (алға, артқа, солға, оңға). Допты беру. Командалық ойын.

Футбол. Жарыс ережелері. Допты орнында тұрып жыне жан-жаққа қозғала жүріп әріптесіне аяқпен беру. Допты теуіп, қақпаға түсіру. Допты қабылдап алу. Футболшының допсыз және доппен орын ауыстырып қозғалуы. Допты қатты тебу. Допты алып жүру. Допты тартып алу. Қақпашының ойын техникасы. Командалық ойын.

Гандбол. Қозғалу, қағып алу және беру, лақтыру, алып жүру және алдау қимылдары, тосқауылдар, оқшаулау және қағып әкету. Шабуылдау мен қорғануда техникалық және тактикалық әрекеттер негізіне үйрету.

Қимыл-қозғалыс ойындары. Қимыл-қозғалыс ойындарының үлгілері: «Нысанаға дәлме-дәл», «тарелкелер» лақтыру», «Аңшылар мен қояндар», «Бердің-отыр», «Жылжымалы нысана», «Дәл беріп үлгір», «Допты қағып түсір», «Шеңбердің ішіне тигіз», «Кім алысырақ», «Қақпаға дәлме-дәл», «Дәлме-дәл беру», «Айналып өтіп, допты қақпаға соқ», «Футбол слаломы», «Доптың ізінен», «Допты ұстап ал», «Допты жүргізушіге», «Екі допты қақпақылдау», «Аудағы доп», сондай-ақ қазақтың ұлттық ойындары: «Ақсүйек», «Қармақ», «Үйрек ату», «Көмбеден доп шығару», «Аң аулау», «Таяқ жүгірту», «Садақ ату», «Қақпа тас», «Қарагие.

Жеңіл атлетика. Жарыс ережелері. Жүкіру. Лақтыру. Қарғу.

Шаңғы спорты. Жарыс ережелері. Шаңғымен саптық командалар орындау, оқу алаңқайында және оқу шаңғы жолдарында шаңғылармен және шаңғыға мініп түрлі тәсілдермен қозғалу. Көтерілу мен түсулерді меңгеру, бір орнында тұрып және қозғалыста тежелу мен

бұрылыстар. Кесіп өтетін жерлерден шаңғымен өту техникасы. Қашықтықты баяу және орта ырғақты уақытта жүріп өту. Шаңғымен эстафеталар. Түрлі қадамдар техникасын үйрену.

Жүзу. Жарыс ережелері. Суда өзін ұстау дағдыларын қалыптастыру. Жүзгіштің жалпы дамытушы және арнайы жаттығулары. Жүзудің негізгі тәсілдерінің техникасын игеру.

Кәсіби-қолданбалы дене дайындығы. КҚДД құралдарын таңдау еңбек қызметінің күрделі факторларына ағзаның тиімді бейімделуіне, өндірістің климаттық шарттарына шыдамдылықты арттыруға, сондай-ақ еңбек дағдыларын қалыптастырып, бекітуге қатысатын қолданбады қозғалыс координацияларының арсеналын кеңейтуге бағытталуымен шартталады.

Заманауи сауықтыру жүйелері (тыныс алу: А.Стрельникованың парадоксальды гимнастикасы, «бодифлекс» - тыныс алу жаттығуларының жүйесі, созуға арналған жаттығулармен біріктірілген, К.Динейки релаксациялық: бұлшық ет релаксациясы, ырғақты гимнастикалар: мүсінге, тепе-теңдік, заттармен; аэробика: ағзаның негізгі жүйелерінің қызметтік мүмкіндіктерін арттыруға бағытталған циклдық спорт түрлерінен алынған жаттығулар жүйесі, калланетика: негізінен изометриялық режимде орындалады және тереңде орналасқан бұлшық ет топтарының белсенділігін туғызады, фитнес: жалпы фитнес, дене және спорттық-бағдарлы, шейпинг: қыздарға арналған сауықтыру дене шынықтырудың ғылыми-негізделген жүйесі, дене бітімін дұрыстауға және ағзаның қызметтік жағдайын жақсартуға бағытталған. Пилатес: жаттығулар жүйесі фитнесінің барлық түрлерінің ішінде қауіпсіз болып табылады, алынған жарақаттар мен сырқаттарды оңалтуға бағытталған, стретчинг: бұлшық еттерді, сіңірлер мен буындарды созу арқылы дене денсаулығын жақсартуға арналған жаттығулар кешені, воркаут); С.М.Бубновскийдің буын гимнастикасы. Буын гимнастикасының жаттығулары бұлшық еттерді қатайтып, ондағы тұралап қалған жерлерді кетіреді, лимфа және қанайналымдарын белсендіреді.

Дене жаттығуларымен айналысу процесіндегі бақылау және өзін өзі бақылау.

Дене жаттығуларымен айналысу нәтижелерін өзі бақылаудың қарапайым әдістері. Өзін өзі бақылау күнделігін жүргізу және оның студенттердің денсаулығын бақылау процесіндегі маңызы. Өзін өзі бақылаудың объективті және субъективті көрсеткіштері. Дене жаттығулары және спортпен айналысу әсерінен болған ағзаның денсаулық жағдайының диагностикасы. Дене дамуын, ағзаның қызметтік жағдайын, дене дайындығын бағалау үшін стандарттарды, антропометрикалық индекстерді, функционалдық сынамаларды және жаттығуларды пайдалану.

Спорттық оқу бөлімінде жоспарлау студенттер біліктілігі мен спорт түрлерін ескеру арқылы жүзеге асырылады. Спорттық бөлім топтарында түрлі курстар мен факультеттердің студенттері бір мезгілде айналыса алады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Бароненко В.А. Здоровье и физическая культура студента: Учебное пособие / В.А. Бароненко. - М.: Альфа-М, ИНФРА-М, 2012. - 336 б.
2. Евсеев, Ю.И. Физическая культура: Учебное пособие / Ю.И. Евсеев. - Рн/Д: Феникс, 2012. - 444 б.
3. Виленский, М.Я. Физическая культура и здоровый образ жизни студента: Учебное пособие / М.Я. Виленский, А.Г. Горшков. - М.: КноРус, 2013. - 240 б.
4. Кобяков, Ю.П. Физическая культура. Основы здорового образа жизни: Учебное пособие / Ю.П. Кобяков. - Рн/Д: Феникс, 2012. - 252 б.

5. Мельников, П.П. Физическая культура и здоровый образ жизни студента (для бакалавров)
/ П.П. Мельников. - М.: КноРус, 2013. - 240 б.